

TARTALOM

1. A biokémia válogatott fejezetei.....	4
2. A felsőoktatási mobilitással egyenértékű tapasztalat - Kémia tanári szak.....	7
3. A felsőoktatási mobilitással egyenértékű tapasztalat - Magyar nyelv és irodalom tanári szak.....	9
4. A finnugor nyelvtudomány alapjai.....	11
5. A kémia története.....	14
6. A magyar nyelv hangtana.....	16
7. A magyar nyelv mondattana 1.....	19
8. A magyar nyelv mondattana 2.....	23
9. A magyar nyelv morfológiája.....	27
10. A magyar nyelv története.....	30
11. A magyar és a világirodalom története 1.....	33
12. A magyar és a világirodalom története 2.....	37
13. A magyar és a világirodalom története 3.....	41
14. A magyar és a világirodalom története 4.....	44
15. A matematika alapjai.....	47
16. A molekuláris biológia alapjai.....	50
17. A nevelés és oktatás elméleti alapjai.....	53
18. A szerves kémia válogatott fejezetei.....	55
19. Alkotóműhely.....	58
20. Analitikai kémia.....	62
21. Analitikai kémia laboratóriumi gyakorlatok.....	65
22. Angol nyelvű társalgás.....	68
23. Angol nyelvű társalgás 2.....	71
24. Az abszolvens profiljához kapcsolódó hallgatói mobilitás - Kémia tanári szak.....	74
25. Az abszolvens profiljához kapcsolódó hallgatói mobilitás - Magyar nyelv és irodalom tanári szak.....	76
26. Az akadémiai írás alapjai.....	78
27. Az elsősegélynyújtás alapjai és biológia a tanárok számára.....	81
28. Az idegen anyagok kémiája.....	84
29. Bevezetés a finn nyelv és kultúra tanulmányozásába.....	87
30. Bevezetés a finn nyelvbe és kultúrába 2.....	90
31. Bevezetés a görög nyelvbe és kultúrába.....	93
32. Bevezetés a latin nyelvbe és kultúrába.....	96
33. Bevezetés a latin nyelvbe és kultúrába 2.....	99
34. Bevezetés a nyelvtudományba.....	102
35. Bevezetés a pedagógiai tanulmányokba.....	105
36. Bevezetés a világirodalomba.....	108
37. Bevezetés az irodalom tanulmányozásába.....	111
38. Bevezetés az orosz nyelvbe és kultúrába.....	114
39. Bevezető pedagógiai gyakorlat.....	116
40. Biokémia.....	118
41. Biokémia laboratóriumi gyakorlatok.....	121
42. Család és iskola.....	124
43. Digitális technológiák az oktatási-nevelési folyamatban.....	127
44. Fizikai kémia.....	130

45. Fizikai kémia laboratóriumi gyakorlatok.....	133
46. Gyermekek- és ifjúsági irodalom.....	136
47. Hospitációs pedagógiai gyakorlat 2.....	141
48. Hospitációs pedagógiai gyakorlat 3.....	144
49. Humánbiológia és az elsősegélynyújtás alapjai.....	147
50. Inkluzív pedagógia.....	150
51. Integrált tanuló az iskolában.....	153
52. Irodalom és kultúra.....	156
53. Irodalom és tudomány.....	159
54. Irodalomelmélet.....	162
55. Iskolai intézmények vezetésének elmélete és gyakorlata.....	165
56. Jelentéstan.....	168
57. Kisebbségi kompetenciák.....	171
58. Kémia.....	174
59. Kémiai feladatok megoldása.....	176
60. Kémiai felzárkóztató.....	179
61. Kémiai számítások.....	182
62. Laboratóriumi technika alapjai.....	185
63. Lexikológia.....	188
64. Magyar helyesírás.....	191
65. Magyar nyelv és irodalom.....	194
66. Matematika a kémiászakosok számára.....	196
67. Matematikai felzárkóztató.....	199
68. Modern nyelvészeti irányzatok.....	202
69. Mozgásfejlesztés.....	204
70. Mozgáskultúra és egészséges életmódra nevelés.....	207
71. Művészet-pedagógia-pszichológia, személyiségfejlesztő kurzus.....	210
72. Nevelésemélet és nevelésfilozófia.....	214
73. Nevelésszociológia.....	217
74. Német nyelvű társalgás.....	220
75. Német nyelvű társalgás 2.....	222
76. Pedagógiai diagnosztika.....	224
77. Pedagógiai értékelés.....	228
78. Pedagógus mesterség.....	232
79. Reakciómechanizmusok a szerves kémiában.....	236
80. Regionális és kisebbségi kultúra.....	239
81. Szakmai gyakorlat.....	242
82. Szerves kémia.....	245
83. Szerves kémia laboratóriumi gyakorlatok.....	248
84. Szervetlen kémia.....	251
85. Szervetlen kémia laboratóriumi gyakorlatok.....	254
86. Szlovák nyelvű társalgás.....	257
87. Szövegelemző szeminárium 1.....	260
88. Szövegelemző szeminárium 2.....	264
89. Tanulás- és kutatómódszertan.....	266
90. Világpolgárok az oktatásban, a projekttervezés alapjai.....	269
91. Záródolgozat és annak megvédése.....	272

92. Záródolgozat és annak megvédése.....	275
93. Záródolgozati szeminárium.....	278
94. Záródolgozati szeminárium.....	282
95. Általános didaktika, felkészülés a hospitációra.....	286
96. Általános kémia.....	291
97. Általános és fejlődés pszichológia.....	294
98. Élőnyelvi kutatások.....	297
99. Önkéntesség, segítő tevékenységek.....	301

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/VKB/25	Tantárgy megnevezése: A biokémia válogatott fejezetei
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A szemeszter során értékelve lesznek a hallgató által leadott beadandók. A beadandók értékelésénél a megoldott feladatok mellett (amelyekre max. 8pontot érhet el), a beadandó határidőre való leadása is beszámítódik (max. 2 pont).</p> <p>A tantárgy írásbeli felméréssel zárul, amelyen a hallgatónak min. 50%-os sikerességet kell elérnie. Az összegző értékelés során az osztályzat magába foglalja a hallgató írásbeli felmérést és a beadandókon elért teljesítményét a következő összefüggés alapján:</p> $\text{Végső érdemjegy} = (1 \times \text{a beadandókon elért teljesítmény \% -os kifejezése} + 2 \times \text{a felmérést írásbelin elért teljesítmény \% -os kifejezése}) / 3.$ <p>Teljes hallgatói terhelés: 2 kredit = 50-60 óra, amelyből</p> <ul style="list-style-type: none"> - 26 óra jelenléti oktatáson való részvétel; 13 óra kémiai feladatok megoldása; 11-21 óra önálló tanulás és felkészülés az írásbeli felmérésre. <p>A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tudja osztályozni a kémiai vegyületeket és a kémiai átalakulásokat, tudja azonosítani a természetes makromolekuláris anyagok kémiai szerkezetét, meg tudja magyarázni szerkezetüket és kémiai tulajdonságaikat; • képes azonosítani a biokémia alapvető fogalmi, kategorikus és módszertani apparátusát; • ismeri és alkalmazni tudja a biológiailag fontos vegyületek nomenklatúráját; • ismeri a szénhidrogének, peptidok és a fehérjék elsődleges, másodlagos, harmadlagos és negyedleges szerkezetének alapelveit; • meg tudja magyarázni a biológiai működés és a sejtmembrán kémiai szerkezete közötti összefüggéseket; • ismeri a szerves molekulák szerepét a biológiai folyamatokban, a szervezetbe való bejutásuktól a szervezetből való kiválasztásukig; 	

- ismereteket szerez az élő szervezetekben lejátszódó alapvető biokémiai folyamatokról, és átfogó képet kap az élő szervezetek kémiai törvényszerűségeiről;
- képes interdiszciplináris kapcsolatokat teremteni a kémia és a biológia között.

Készségek:

- átfogóan tudja elemezni az alapvető kémiai jelenségeket a biokémia területén;
- képes leírni a makromolekuláris szerves anyagok szerkezetét;
- meg tudja magyarázni szerkezetük sokféleségét, sztereokémiáját és ismeri kémiai reakcióikat;
- képes a makromolekuláris anyagok biológiai funkciójának magyarázatára szerkezetük alapján;
- érti a biokémiai vegyületek kémiai reakcióinak alapelveit és mechanizmusait;
- képes javaslatot tenni egy kémiai módszerre egy adott vegyület kémiai szerkezetének bizonyítására.

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- biológiai rendszerekben alkalmazza a kémiai gondolkodást;
- képes megérteni a szerves makromolekulák szerkezetének elvét és megmagyarázni biológiai funkciójukat;
- nyitott a magasabb szintű organokémiai ismeretek elsajátítására;
- megérti a szerves vegyületek különböző csoportjai közötti kölcsönhatásokat;
- képes megmagyarázni a mindennapi, gyakori biokémiai problémákat.

Tantárgy vázlat:

1. Az élő anyag alapját képező anyagok kémiai szerkezete és tulajdonságai.
2. Monoszacharidok D/L-konfigurációi. Fogalmak: enantiomer, diasztereomer, epimer, anomer.
3. A triacilglicerin szerkezete és funkciója a sejt számára.
4. Membránlipidek - foszfolipidek, glikolipidek és koleszterin.
5. Proteinogén L-aminosavak.
6. A különböző típusú kötések fontossága a fehérjemolekulában.
7. Vitaminok és koenzimek - biológiai jelentősége és hatásmechanizmusa
8. A kloroplasztiszok szerkezete és működése a fotoszintézisben.
9. A mitokondriumok szerkezete és működése a sejtben. Fotokémiai rendszer I, II. Ciklikus és nem ciklikus foszforiláció.
10. CO₂-megkötés. Calvin-ciklus.
11. A karnitin funkciója a lipidanyagcserében.
12. Az ammónia lebomlásának lényege a karbamidciklusban.

Szakirodalom:

Vodrážka Z., a kol. (2007) : Biochemie. - 1. vyd. - Praha : Academia, 190 s. - ISBN 978-80-200-0600-4

Šajter V., (2006) : Biofizika, biochémia a radiológia. - 1. vyd. - Martin : OSVETA - 272 s. - ISBN 80-8063-210-3

Lásztity R. (1995): Biokémia. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 127 s. - ISBN 96 318 6565 7

Chikán Á., (2000) : Szegedi biológiai központ : Biofizika, biokémia, enzimológia, genetika, növénybiológia. - Budapest : MTA, - 56 s. - ISBN 963 508 255 x

Mandl J., et al., (2006) : Biokémia. - 1. vyd. - Budapest : Semmelweis Kiadó, - 176 s. - ISBN 963 9656 18 6

Gasztonyi K.(1996): Élelmiszerkémia. Budapest. Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 96 318 7419 2

Berg J.M., Tymoczko J.L., Stryer L.(2002): Biochemistry - 5. vyd. - New York, USA : W. H. Freeman - 1100 s. - ISBN 978-0716746843.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 3

A	B	C	D	E	FX
0.0	0.0	66.67	33.33	0.0	0.0

Oktató: Mgr. Andrea Vargová, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHb/MOB2- CH/25	Tantárgy megnevezése: A felsőoktatási mobilitással egyenértékű tapasztalat - Kémia tanári szak
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere:	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató teljes terhelése: 3 kredit = 75–90 óra 26 óra részvétel a kontaktórákon; 20 óra munka a projekttel és az órákon kiadott feladatokkal; 35–45 óra önálló tanulás, valamint rövid reflexió vagy beszámoló elkészítése a megszerzett tapasztalatokról és ismeretekről, azok profilhoz való kapcsolódásáról. A tantárgy „abszolválta” minősítéssel zárul (osztályzat nélkül), a fent megadott feltételek teljesítésének alapján. A tantárgy abszolválását a feltételek teljesülésének ellenőrzése után a felelős személy (ZOŠP) jegyzi be az AIS-rendszerbe.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: - A hallgató szakmai ismereteket sajátít el, amelyek összhangban állnak a profiljával, és amelyeket külföldi oktató közvetít nemzetközi kontextusban. - Megismerkedik különböző megközelítésekkel, elméleti koncepciókkal és módszerekkel, amelyeket külföldi akadémiai és kutatási környezetben alkalmaznak. - Átfogó képet kap a szakterület aktuális nemzetközi trendjeiről és eredményeiről. Készségek: - Képes idegen nyelven kommunikálni és együttműködni, fejleszti nyelvi és interkulturális kommunikációs képességeit. - Az elsajátított ismereteket aktívan tudja alkalmazni saját tanulmányi és szakmai környezetében. - Képes kritikai gondolkodással elemezni és alkalmazni az új ismereteket a nemzetközi akadémiai környezetből. - Fejleszti azt a képességét, hogy a nemzetközi kutatásokból származó új ismereteket beépítse saját kutatásába vagy szakmai gyakorlatába. Kompetenciák: - Erősíti azon képességét, hogy eligazodjon a nemzetközi akadémiai térben és aktívan részt vegyen annak folyamataiban.	

- Növeli alkalmazkodóképességét, önállóságát és rugalmasságát az interkulturális tanulmányi környezetben.
- Fejleszti a nyitottságát a különböző szakmai és kulturális megközelítések iránt, valamint a csapatmunkára és az önálló munkavégzésre való képességét.

Tantárgy vázlat:

- Bevezetés a témába, a felsőoktatási mobilitás és a felsőoktatás nemzetköziesítésének fontossága.
- A külföldi oktató szakmai szemináriumai az abszolvens profiljának megfelelően. Nemzetközi megközelítések és a terület aktuális trendjeinek ismertetése. Interkulturális kommunikáció és munka nemzetközi felsőoktatási környezetben.
- A hallgató reflexiója a külföldi oktató által közvetített megszerzett ismeretekről, készségekről és tapasztalatokról.
- Megbeszélés és visszajelzés - a megszerzett tudás relevanciáját illetően a további tanulmányok és a szakmai fejlődés szempontjából.

Szakirodalom:

A mobilitási programban részt vevő oktató által ajánlott irodalom.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

angol, magyar vagy szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 0

a	n
0.0	0.0

Oktató:

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJb/MOB2- MJ/25	Tantárgy megnevezése: A felsőoktatási mobilitással egyenértékű tapasztalat - Magyar nyelv és irodalom tanári szak
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3., 4..	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató teljes terhelése: 3 kredit = 75–90 óra 26 óra részvétel a kontaktórákon; 20 óra munka a projekttel és az órákon kiadott feladatokkal; 35–45 óra önálló tanulás, valamint rövid reflexió vagy beszámoló elkészítése a megszerzett tapasztalatokról és ismeretekről, azok profilhoz való kapcsolódásáról. A tantárgy „abszolválta” minősítéssel zárul (osztályzat nélkül), a fent megadott feltételek teljesítésének alapján. A tantárgy abszolválását a feltételek teljesülésének ellenőrzése után a felelős személy (ZOŠP) jegyzi be az AIS-rendszerbe.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: - A hallgató szakmai ismereteket sajátít el, amelyek összhangban állnak a profiljával, és amelyeket külföldi oktató közvetít nemzetközi kontextusban. - Megismerkedik különböző megközelítésekkel, elméleti koncepciókkal és módszerekkel, amelyeket külföldi akadémiai és kutatási környezetben alkalmaznak. - Átfogó képet kap a szakterület aktuális nemzetközi trendjeiről és eredményeiről. Készségek: - Képes idegen nyelven kommunikálni és együttműködni, fejleszti nyelvi és interkulturális kommunikációs képességeit. - Az elsajátított ismereteket aktívan tudja alkalmazni saját tanulmányi és szakmai környezetében. - Képes kritikai gondolkodással elemezni és alkalmazni az új ismereteket a nemzetközi akadémiai környezetből. - Fejleszti azt a képességét, hogy a nemzetközi kutatásokból származó új ismereteket beépítse saját kutatásába vagy szakmai gyakorlatába. Kompetenciák: - Erősíti azon képességét, hogy eligazodjon a nemzetközi akadémiai térben és aktívan részt vegyen annak folyamataiban.	

- Növeli alkalmazkodóképességét, önállóságát és rugalmasságát az interkulturális tanulmányi környezetben.
- Fejleszti a nyitottságát a különböző szakmai és kulturális megközelítések iránt, valamint a csapatmunkára és az önálló munkavégzésre való képességét.

Tantárgy vázlat:

- Bevezetés a témába, a felsőoktatási mobilitás és a felsőoktatás nemzetköziesítésének fontossága.
- A külföldi oktató szakmai szemináriumai az abszolvens profiljának megfelelően. Nemzetközi megközelítések és a terület aktuális trendjeinek ismertetése. Interkulturális kommunikáció és munka nemzetközi felsőoktatási környezetben.
- A hallgató reflexiója a külföldi oktató által közvetített megszerzett ismeretekről, készségekről és tapasztalatokról.
- Megbeszélés és visszajelzés - a megszerzett tudás relevanciáját illetően a további tanulmányok és a szakmai fejlődés szempontjából.

Szakirodalom:

A mobilitási programban részt vevő oktató által ajánlott irodalom.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

angol, magyar vagy szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 0

a	n
0.0	0.0

Oktató:

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ZUF/25	Tantárgy megnevezése: A finnugor nyelvtudomány alapjai
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: Podmienky na absolvovanie predmetu: A tantárgy sikeres teljesítésének általános feltételei: a hallgató aktív részvétele a szemináriumokon és gyakorlatokon, a hallgató részvétele a kiadott feladatokban és a szemináriumok és gyakorlatok során folytatott vitákban való részvétel, beszámoló készítése és benyújtása, valamint annak (szóbeli) bemutatása, a záróvizsga (írásbeli teszt) sikeres teljesítése. A félév során a hallgató a finnugrisztika egy adott témakörében előadást tart (20 pont, azaz a teljes jegy 40%-a). A félév végén a hallgató írásbeli tesztet ír a kurzus elméleti részéből (30 pont, azaz a teljes jegy 60%-a). A teszt csak akkor fogadható el, ha a tanuló legalább 15 pontot ér el. Az előadás akkor lesz elfogadható (E), ha a hallgató legalább 10 pontot elér. A maximális pontszám 50 pont (20 pont a dolgozatért, 30 pont a tesztért). A referátum és a szóbeli előadás értékelési kritériumai: - A referátum tartalma: témaválasztás, a referátum célja, a szakirodalommal való munka, következtetések levonása, kidolgozás stb. (10 pont) - verbális és nem verbális kifejezőmód: logikus és szisztematikus előadásmód, az előadásmód tisztasága, kifejezőmód, szemkontaktus stb. (5 pont). - vizuális, akusztikus, audiovizuális eszközök használata: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), rövid felvételek, videók stb. (5 pont). Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), 50% alatt: Fx. Nem kaphat kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot. A hallgató teljes munkaterhe (3 kredit = 75 óra): részvétel a gyakorlatokon és a szemináriumokon (20 óra), önképzés, felkészülés a szemináriumokra (25 óra), beszámoló készítése és bemutatása (15 óra), felkészülés az írásbeli vizsgára (15 óra).</p>	
<p>Oktatási eredmények: Oktatási kimenetek: Ismeretek: - A hallgató alapvető ismereteket szerez a nyelvek genetikai rokonságával kapcsolatban. - A hallgató elsajátítja a nyelvtipológia, valamint a történeti, az areális és az összehasonlító nyelvészet alapvető adatait, fogalmait, elveit, elméleti és módszertani alapelveit.</p>	

- A hallgató megismeri a magyar etnikum őstörténetét és a magyar nyelv kialakulását.
- A hallgató megismeri a finnugor nyelvek nyelvi rendszerének diakronikus szemléletét.

Készségek:

- Az elsajátított ismeretek alapján a hallgató képes lesz a magyar nyelv tipológiai és genetikai helyének meghatározására.
- A diploma megszerzése után a hallgató önálló tanár irányításával képes lesz arra, hogy a magyar nyelv keletkezése és genetikai rokonsága terén megszerzett ismereteket a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatásában alkalmazza.

Kompetencie:

- A hallgató társadalmilag elfogadott állampolgári attitűdöket alakít ki, és pozitív hozzáállást tanúsít a szakmájával és a célcsoportjával szemben.
- A tanuló képes lesz pozitívan viszonyulni a társadalom szociokulturális és nyelvi sokszínűségéhez.
- A hallgató képes lesz a magyar etnikum őstörténetével és a magyar nyelv keletkezésével kapcsolatos saját véleményét és attitűdjeit megfogalmazni, kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.
- Képes lesz kezelni a pedagógiai munka kérdéseit az oktatott populáció sokszínűségének összefüggésében.
- Tanulmányai végeztével önálló tanár irányításával képes lesz arra, hogy a tanulóknak elmagyarázza a magyar nyelv keletkezésének témakörével kapcsolatos tananyagot.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik az egyének fejlődésében az egészségi vagy szociális hátrányokból, illetve a tehetségéből és adottságokból eredő különbségekről, hogy képes legyen hatékonyan együttműködni a gyógypedagógusokkal, pszichológusokkal és más szakemberekkel az oktatási folyamat megvalósításában az inkluzív oktatás és nevelés feltételei között, és képes legyen követni szakmai ajánlásait és következtetéseiket.
- A hallgató képes lesz követni a történeti, az areális és az összehasonlító nyelvészet aktuális ismereteit, valamint saját szakmai fejlődésének hatékony folytatására.

Tantárgy vázlat:

1. A nyelvek rokonsága és különbözősége.
2. A nyelvek tipológiája. Alapfogalmak, alapelvek és rövid tudománytörténet.
3. A történeti és az összehasonlító nyelvészet. Alapfogalmak, alapelvek és rövid tudománytörténet.
4. Az areális nyelvészet. Alapfogalmak, alapelvek és rövid tudománytörténet.
5. A finnugor nyelvészet fogalma és tartalma
6. A finnugor nyelvek tanulmányozásának célja, jelentősége és módszerei
7. A magyarok őshazájának meghatározási módszerei
8. A magyarral rokon nyelvek genetikája és tipológiája
9. A magyar nyelv finnugor vonásai
10. A finnugor és más nyelvek közötti hasonlóság kérdései
11. Az egyes uráli és finnugor népek nyelve, történelme és jelenlegi helyzete
12. A finnugor ismeretek felhasználása a magyar nyelv tanításában.

Szakirodalom:

- BEREKZKI, G. 1998. A magyar nyelv finnugor alapjai. Budapest: Univesitas. ISBN 963 910 418 3
- BYNON, T. 1997. Történeti nyelvészet. Budapest: Osiris. ISBN 963 379 304 1
- CSEPREGI, M. 2001. Finnugor kalauz. Panoráma. ISBN 963 243 862 0

– DOMOKOS, P. 2004. Finnugor regék és mondák. Budapest: Móra Ferenc Könyvkiadó. ISBN 963 11 7951 6.
– NANOVSZKY, GY. 1996. A finnugorok világa. Budapest – Moszkva: Teleki László Alapítvány. ISBN 963 046 844 1
– RÉDEI K. 1998. Őstörténetünk kérdései. A nyelvészeti dilettantizmus kritikája. Budapest: Balassi Kiadó. ISBN 963 506 238 9.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 56

A	B	C	D	E	FX
30.36	19.64	25.0	12.5	1.79	10.71

Oktató: PaedDr. Tamás Török, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/DCH/25	Tantárgy megnevezése: A kémia története
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemeszter során értékelve lesznek a hallgató által leadott beadandók. A beadandók értékelésénél a megoldások mellett a tartalmi és formai követelmények, valamint a leadási határiső betartása is beszámítódik. Teljes hallgatói terhelés: 1 kredit = 25-30 óra, amelyből - 13 óra jelenléti oktatáson való részvétel; 12-14 óra a beadandó feladatok, szemináriumi munka és prezentáció készítése, A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.	
Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • ismeri az adott tudományág történelmi és elméleti alapjait, valamint interdiszciplináris átfedéseit és összefüggéseit; • ismeri a kémia, mint tudomány fejlődésének legfontosabb mozzanatainak időrendi áttekintését; • a kémia történetén keresztül megismerkedik a kémia alaptörvényeivel és fejlődésének mérföldköveivel; • megismeri a kémia fejlődésének történetét; • ismeri a kémia fejlődésének jelentős alakjait és eredményeit; • felismeri és megérti a tudományos vizsgálódás kezdeteit és alapjait; • ismeri a kémiát előrevívő legfontosabb felfedezéseket és alapvető törvényeket. Készségek: <ul style="list-style-type: none"> • képes ismereteit a kémiaóra megtervezéséhez igazítani; • képes a kémiát a történelemmel való tantárgyközi kapcsolatok összefüggésében értelmezni; • a megszerzett ismereteket hasznosan alkalmazza majdani pályája során. • képes felelős döntéseket hozni, és beszámolni a kémia történetével kapcsolatos tényekről és tévhitekről; Kompetenciák:	

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- a kémia alapvető összefüggéseinek megértésére törekszik;
- képes a megszerzett ismereteket szakszerűen és érthetően megérteni és közölni.

Tantárgy vázlat:

1. Kémia a korai közösségekben (korai metallurgia, bronzkor és vaskor), "kémia" az ókori Egyiptomban.
2. Kémia a középkorban: Az alkímia perzsa-arab alapjai, alkímia Európában.
3. Kémia a 17. és 18. századi Európában. A flogiszonelmélet.
4. Kiemelkedő kémikusok és hozzájárulásuk a kémia fejlődéséhez: Lavoisier, Proust, Dalton, Berzelius.
5. A modern kémia alapjaia 19.században, új elemek felfedezése.
6. A szerves kémia születése és fejlődése; a vegyipar fejlődése.
7. Atomelméletek. J.J. Thomson és az elektron felfedezése, E. Rutherford és a proton felfedezése, a neutron felfedezése.
8. Kémia a 20. században: a kvantumkémia fejlődése.
9. Radioaktivitás felfedezése és jelentősége a kémia további fejlődése szempontjából.
10. Kémiai Nobel-díjasok.

Szakirodalom:

- Balázs Lóránt: A kémia története I. / - 1. vyd. - Szekszárd : Nemzeti Tankönyvkiadó RT., 1996. - 567 s. - ISBN 963 18 7183 5.
- Balázs Lóránt: A kémia története II. / - 1. vyd. - Szekszárd : Nemzeti Tankönyvkiadó RT., 1996. - 1075 s. - ISBN 963 18 7343 9.
- Linkešová,M., (2010): Kapitoly z histórie chémie 2. prepracované vydanie. – Trnava, Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 145s. - ISBN 978-80-8082-399-3, dostupné online: <http://katchem.truni.sk/prilohy/Kapitoly%20z%20historie%20chemie.pdf>
- Cídlková,H. et al , (2011) : Historie chemie. Studijní materiál je určen pro studenty volitelného předmětu Historie chemie. Je součástí řešení projektu FR VŠ 464/2011. dostupné online: <http://www.ped.muni.cz/wchem/sm/hc/hist/default.htm>
- Balázs, L., (1996): A kémia története I-II. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó,1075s., - ISBN 963-18-7344-7.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 3

A	B	C	D	E	FX
100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., Mgr. Andrea Vargová, PhD., Attila Kardos, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/FOF/25	Tantárgy megnevezése: A magyar nyelv hangtana
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 3 A tanulmányok ideje alatt: 39 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A hallgatói teljesítmény értékelésének módszerei (folyamatos értékelés): A hallgató a szemeszter során két zárthelyi dolgozatot ír (az elsőt a szorgalmi időszak közepén, a másodikat pedig annak utolsó hetén), mindkettőre legfeljebb 25 pontot kaphat, összesen tehát 50 pontot szerezhet. Mindkét zárthelyi dolgozat tartalmaz elméleti és gyakorlati jellegű feladatokat/ kérdéseket a tantárgy tartalmának és a kiegészítő szakirodalomnak megfelelően.</p> <p>A hallgató terhelése: 4 kredit = kb. 100 óra (39 óra a tanórákon való részvételért; 36 óra a rendszeres felkészülésért az egyes tanórák tartalma és a szakirodalom alapján; 25 óra olyan kiegészítő tartalmak – szakmai cikkek és/vagy videók – áttanulmányozásáért, amelyek az adott témakörök meghatározott problémáival kapcsolatos munkát segítik elő).</p> <p>Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%), 50% alatt: Fx. Az 50%-ot nem teljesítő hallgató nem kapja meg a kreditszámot.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallgató ismerni fogja a fonetika és fonológia alapvető fogalmait, törvényszerűségeit, irányzatait, rokon területeit és rövid történetét. – Ismerni fogja a beszédprodukción és -percepció jellemzőit. – Ismerni fogja a fontosabb fonetikus átírási rendszereket. – Ismerni fogja a magán- és mássalhangzók rendszerét, valamint a hangtörvényeket (a magán- és mássalhangzótörvényeket). – Ismerni fogja a beszéd szupraszegmentális jellemzőit. – Ismerni fogja a beszédhibák válfajait, jellemzőit, valamint a javításukra irányuló megoldásokat. – Ismerni fogja a fonetika és fonológia tanításának módszereit. <p>Képességek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallgató az elsajátított ismeretek alapján meg fogja tudni határozni a fonetika és fonológia helyét a nyelvi szintek kontextusában. – Rendelkezni fog azokkal a jártasságokkal, illetve eljárások és stratégiák ismeretével, amelyek szükségesek a kiejtés lejegyzésére szolgáló nemzetközi fonetikai ábécé (IPA) 	

alkalmazásához, a magán- és mássalhangzók besorolásához, valamint a hangtörvények (a magán- és mássalhangzótörvények) felismeréséhez.

– A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz a fonetikából és fonológiából szerzett ismeretek alkalmazására a magyar nyelv és irodalom tanítása során.

Kompetenciák:

– A hallgató meg fogja tudni fogalmazni a saját álláspontját, valamint hozzáállását a fonetikával és fonológiával kapcsolatos kérdésekhez, képes lesz azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

– A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz elmagyarázni a tanulóknak a fonetika és fonológia témakörével kapcsolatos tananyagot.

– Tudni fogja kezelni az oktatott populáció sokféleségének kontextusával összefüggő pedagógiai munka problematikáját (pl. nyelvjárások, beszédhibák, nyelvi diszkrimináció).

– Lépést fog tudni tartani a fonetika és fonológia aktuális fejlődésével, és képes lesz további szakmai fejlődésre is.

Tantárgy vázlata:

1. A fonetika és fonológia általános jellemzése, fogalmai, irányzatai, története és rokon tudományterületei

2. Beszéd és írás, az írás története

3. Fonetikus átírási rendszerek, nemzetközi fonetikai ábécé (IPA)

4. A beszédszervek jellemzése és funkciói

5. A hallószerv jellemzése és funkciói

6. A magyar magánhangzók rendszere

7. A magyar mássalhangzók rendszere

8. Nyelvtörvények I.

9. Nyelvtörvények II.

10. A beszéd szupraszegmentális jellemzői

11. A beszédhibák csoportosítása és javításának lehetőségei

12. A fonetika és fonológia tanításának módszerei

Szakirodalom:

– A. JÁSZÓ, A. 1994. Hangtan. In: A. JÁSZÓ (ed.): A magyar nyelv könyve. Budapest: Trezor Kiadó. 73–161. ISBN 963 9088 92 7

– BOLLA, K. 1995. Magyar fonetikai atlasz. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 963 18 6832 X

CSÉFALVAY, F. 2025. Mi a baj a hangtantanítással? In: BAKA, L. P. – MÉSZÁROS, A. – SIMON, Sz. – LITOVKINA, A. (eds.): 16th International Conference of J. Selye University. Language and Literacy Sections. Conference Proceedings. Komárno: J. Selye University. 978-80-8122-508-6. <https://doi.org/10.36007/5086.2025.135>

– GÓSY M. 2004. Fonetika, a beszéd tudománya. Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 963 389 666 5

– HERNÁDI, S. 2006. Beszédművelés. Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 9633894700

– ISTÓK B. – TÓTH, S. J. – N. VARAGYA, Sz. 2021. A fonetika tanításának problémái és lehetőségei. Memóriamankók a beszédhangok osztályozásának tanításában. In: Hungarológiai Közlemények 22/2. 56–77. ISSN 0350 2430

– KASSAI, I. 2005. Fonetika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 963 19 5779 9

– MOLNÁR, E. 1996. Leíró magyar hangtan. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.

– MOLNÁR, J. 1970. A magyar beszédhangok atlasza. Budapest: Tankönyvkiadó.

- MONTÁGH, I. – MONTÁGHNÉ RIENER, N. – VINCZÉNÉ BÍRÓ, E. 2002. Gyakori beszédhibák a gyermekkorban. Budapest: Holnap Kiadó.
- PAPP, I. 1971. Leíró magyar hangtan. Budapest: Tankönyvkiadó. ISBN 0007292.
- MARKÓ, A. 2017. Hangtan. In: TOLCSVAI NAGY, G. (ed.): Nyelvtan. Budapest: Osiris Kiadó. 75–203. ISBN 978-963-276-291-3.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 165

A	B	C	D	E	FX
14.55	12.12	20.61	22.42	13.33	16.97

Oktató: Mgr. Vojtech Istók, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ SYX1/25	Tantárgy megnevezése: A magyar nyelv mondattana 1.
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: SZEMINÁRIUM: A hallgató a szemeszter folyamán megír két tesztet (15–15 pont): az elsőt a szorgalmi időszak felében, a másodikat a szorgalmi időszak utolsó hetében (a két teszt együtt 30 pont). Ezenkívül a hallgató interaktív referátumot abszolvál a szemeszterben, választott témából az egyszerű mondat tárgyköréből (20 pont). Indokolt esetben a hallgatónak lehetősége van az interaktív referátumot szemináriumi munkával helyettesíteni; tetszőleges témában az egyszerű mondat tárgyköréből. Ez utóbbit legkésőbb a szorgalmi időszak 10. hetéig be kell nyújtania. A szemináriumi munka 20 ponttal honorálható. Ahhoz, hogy a hallgató szóbeli vizsgát tehessen, meg kell szereznie azon pontok legalább 50%-át, amelyeket a szorgalmi időszak folyamán szerezhet meg (a. m. 25-öt az 50-ból). Ezt a pontmennyiséget a tesztekéből és az interaktív referátumból (vagy a szemináriumi munkából) gyűjti be. ELŐADÁS: A hallgató elméleti ismeretei szóbeli vizsga formában értékelődnek. A szóbeli vizsga sikeres letételével a hallgató újabb 50 pontot szerezhet (a. m. az értékelés teljes pontszámának 50%-a). A tantárgy abszolválásával elérhető maximális pontszám 100 pont (2 x 15 pont a tesztekért, 20 pont az interaktív referátumért, 50 pont a szóbeli vizsgáért). Indokolt esetben a hallgatónak lehetősége van a szóbeli vizsgát írásbeli vizsgával helyettesíteni. Az írásbeli vizsga teljesítésével elérhető pontszám legfeljebb 50 pont. A szorgalmi időszak folyamán teljesítendő tesztek értékelési szempontjai: – a tantárgy kurrikuluma szerinti elméleti témakörök ismeretanyagának elsajátítása – készségek igazolása egyszerű mondatok elemzésében – az elméleti ismeretek applikálása A referátum értékelési szempontjai: 1. a referátum tartalma: témaválasztás, a referátum céljának adekvát kijelölése, a szakirodalommal való munka stb. (4 pont) 2. szóbeli és nonverbális megnyilvánulás: logikus, szisztematikus, világos magyarázat, a kifejezőmódban megnyilvánuló szakszerűség stb. (4 pont)	

3. az IKT-eszközök felhasználása: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), a prezentáció interaktivitása stb. (4 pont)

4. a hallgatókkal való együttműködés (kérdések, kvíz, tesztek, feladatok stb.) (4 pont)

5. időkeret: 15–20 perc (4 pont)

A szemináriumi munka értékelési szempontjai:

1. formai elrendezés: arányos szerkezet, szaknyelv, szakszerűség a kifejezőmódban, helyesírás stb. (10 pont)

2. tartalmi rész: a téma aktualitása, a munka céljának adekvát meghatározása, a szakirodalommal való munka, szakszerű hivatkozásmód stb. (10 pont)

A szóbeli/írásbeli vizsga értékelési szempontjai:

elméleti ismeretek és készségek igazolása

Értékelési fokozat: A (100% – 90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%), pod 50%: Fx. Az 50% alatt teljesítő hallgató nem kaphat a tárgy abszolválásáért kreditpontokat.

Oktatási eredmények:

Ismeretek:

A hallgató a tantárgy abszolválásával elméleti ismereteket szerez az egyszerű mondat tárgyköréből. Áttekintést kap az egyszerű mondat sajátosságairól mint kommunikációs és szerkezeti egységről (kommunéma, szerkesztmény), valamint a különféle mondat típusokról.

A megszerzett ismeretek a hallgató számára kiinduló elméleti alapot jelentenek az egyszerű mondatok elemzéséhez szükséges készségek megszerzéséhez.

Készségek:

– A hallgató képes elemezni a különféle típusú szószerkezeteket és egyszerű mondatokat, amelyek mint ismeretanyag az alap- és középiskola oktatási programjaiban és standardjaiban is szerepelnek.

– A hallgató képes a szószerkezetek és az egyszerű mondatok funkcióinak a kontextusban való értelmezésére.

– A hallgató képes a tanulók készségeinek fejlesztésére a szószerkezetek és az egyszerű mondatok értelmezésében és megszerkesztésében.

Kompetenciák:

– A hallgató társadalmilag elfogadott polgári attitűdökkel fog rendelkezni; ill. foglalkozása és a tanulók iránt pozitív viszonyulással.

– A hallgató képes akceptálni a társadalom szociokulturális és nyelvi sokszínűségét, ill. azokhoz pozitívan viszonyul.

– A hallgató képes megindokolni saját pedagógiai tevékenységét a mondatban 1 tárgy által szerzett ismeretei tanításában/alkalmazásában, valamint képes azokat átértékelni vagy konstruktív módon megvédeni.

– A hallgató kompetenssé válik azon tevékenységek szuverén megtervezésében, amelyek hozzájárulnak a hatékony és tudatos szóbeli, nonverbális és írásbeli kommunikációhoz, valamint a jövőbeli tanulónak kritikus gondolkodásmódja kifejlődéséhez.

– A hallgató képes lesz tudományos kérdéseket önállóan megfogalmazni, azokat összefüggéseikben látva elemzően gondolkodni a meghatározott problémáról.

– A hallgató képessé válik a pedagógiai munka végzésére a képzésben részt vevő népesség sokszínűségére való tekintettel.

– A hallgató széles ismeretekkel fog rendelkezni azon egyének fejlődésének eltérő sajátosságairól, amely sajátosságok a tanulók egészségi vagy szociális hátrányából adódnak.

Tudatában van a tehetséges tanulókkal való speciális bánásmódból adódó feladatoknak.

- A hallgató képes lesz az oktató-nevelő folyamat realizálásában az inkluzív oktatás feltételei mellett hatékonyan együttműködni a speciális pedagógusokkal, pszichológusokkal és egyéb szakemberekkel, ill. azok szakmai ajánlásai és határozatai szerint eljárni.
- A hallgató képes lesz követni és befogadni a mondattannal foglalkozó tudomány új tudományos ismereteit.
- A hallgatónak igénye lesz saját szakmai fejlődésének folytatására.

Tantárgy vázlat:

1. A mondat fogalma, meghatározása
2. Az egyszerű mondat elemzésének módszerei
3. A szintagma fogalma, a szintagmák felosztása
4. A mondattípusok felismertetése gyakorlatokkal.
5. Az állítmány és az állítmány fajtái. Az állítmányfajták felismertetése gyakorlatokkal
6. Az alany és fajtái. Az alany felismertetése gyakorlatokkal.
7. Az alany és állítmány viszonya
8. A tárgy mondatbeli szerepe, fajtái, felismertetésük gyakorlatokkal
9. A magyar határozók rendszere. A határozók fajtáinak felismertetése gyakorlatokkal
10. A jelző. A jelző fajtáinak felismertetése gyakorlatokkal
11. Az értelmező fogalma és felismertetése gyakorlatokkal.
12. A mondatelemzés elmélete és a mondatelemzés fajtái. Az egyszerű mondatok elemzésének tanítása

Szakirodalom:

- ADAMIKNÉ JÁSZÓ, A. (red.) 2004. A magyar nyelv könyve. Budapest: Trezor Kiadó. ISBN 9639088972
- ADAMIKNÉ JÁSZÓ, A. – HANGAY, Z. 1995. Nyelvi elemzések kézikönyve. Szeged: Mozaik Oktatási Stúdió. ISBN 963 697 013 0
- HANGAY, Z. 1993. Magyar nyelvészeti szöveggyűjtemény. Egységes jegyzet. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 0011202
- KESZLER, B. (red.) 1993. A mai magyar nyelv. (Cikk- és tanulmánygyűjtemény) II. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- KIEFER, F. (red.) 2006. Magyar nyelv. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 963 05 8324 0
- RÁCZ, E. (red.) 1988. A mai magyar nyelv. Budapest: Tankönyvkiadó. ISBN 963 18 1520 x
- RÁCZ, E. – SZATHMÁRI, I. (red.) 1977. Tanulmányok a mai magyar nyelv mondattana köréből. Budapest: Tankönyvkiadó. ISBN 963 17 2588 X
- KESZLER, B. (red.) 2000. Magyar grammatika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 461–554. ISBN 96319249998
- KESZLER, B. – LENGYEL, K. 2009. Magyar grammatikai gyakorlókönyv. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 978-963-16-4695-5
- HEGEDŰS, R. 2019. Magyar nyelvtan. Formák, funkciók, összefüggések. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN 978-963-409-158-5
- IMRÉNYI, A. – KUGLER, N. – LADÁNYI, M. – MARKÓ, A. – TÁTRAI, Sz. – TOLCSVAI NAGY, G. 2017. Nyelvtan. Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 978-963-276-291

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 91					
A	B	C	D	E	FX
23.08	26.37	18.68	18.68	12.09	1.1
Oktató: Szabolcs Simon, PhD., PaedDr. Tamás Török, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ SYX2/25	Tantárgy megnevezése: A magyar nyelv mondattana 2.
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: SZEMINÁRIUM: A hallgató a szemeszter folyamán megír két tesztet (15–15 pont): az elsőt a szorgalmi időszak felében, a másodikat a szorgalmi időszak utolsó hetében (a két teszt együtt 30 pont). Ezenkívül a hallgató interaktív referátumot abszolvál a szemeszterben, választott témából az összetett és a többszörösen összetett mondat tárgyköréből (20 pont). Indokolt esetben a hallgatónak lehetősége van az interaktív referátumot szemináriumi munkával helyettesíteni; tetszőleges témában a mondattan 2 tárgyköréből. Ez utóbbit legkésőbb a szorgalmi időszak 10. hetéig be kell nyújtania. A szemináriumi munka 20 ponttal honorálható. Ahhoz, hogy a hallgató szóbeli vizsgát tehessen, meg kell szereznie azon pontok legalább 50%-át, amelyeket a szorgalmi időszak folyamán szerezhet meg (a. m. 25-öt az 50-ből). Ezt a pontmennyiséget a tesztekől és az interaktív referátumból (vagy a szemináriumi munkából) gyűjti be. ELŐADÁS: A hallgató elméleti ismeretei szóbeli vizsga formában értékelődnek. A szóbeli vizsga sikeres letételével a hallgató újabb 50 pontot szerezhet (a. m. az értékelés teljes pontszámának 50%-a). A tantárgy abszolválásával elérhető maximális pontszám 100 pont (2 x 15 pont a tesztekért, 20 pont az interaktív referátumért, 50 pont a szóbeli vizsgáért). Indokolt esetben a hallgatónak lehetősége van a szóbeli vizsgát írásbeli vizsgával helyettesíteni. Az írásbeli vizsga teljesítésével elérhető pontszám legfeljebb 50 pont. A szorgalmi időszak folyamán teljesítendő tesztek értékelési szempontjai: – a tantárgy kurrikuluma szerinti elméleti témakörök ismeretanyagának elsajátítása – készségek igazolása összetett mondatok és többszörösen összetett mondatok elemzésében – az elméleti ismeretek applikálása A referátum értékelési szempontjai: 1. a referátum tartalma: témaválasztás, a referátum célja, a szakirodalommal való munka stb. (4 pont)	

2. szóbeli és nonverbális megnyilvánulás: logikus, szisztematikus, világos magyarázat, a kifejezésmódban megnyilvánuló szakszerűség stb. (4 pont)
3. az IKT-eszközök felhasználása: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), a prezentáció interaktivitása stb. (4 pont)
4. a hallgatókkal való együttműködés (kérdések, kvíz, tesztek, feladatok stb.) (4 pont)
5. időkeret: 15–20 perc (4 pont)

A szemináriumi munka értékelési szempontjai:

1. formai elrendezés: szerkezet, nyelv, szakszerűség a kifejezésmódban, helyesírás stb. (10 pont)
2. tartalmi rész: a téma aktualitása, a munka célja, a szakirodalommal való munka, szakszerű hivatkozásmód stb. (10 pont)

A szóbeli/írásbeli vizsga értékelési szempontjai:

elméleti ismeretek és készségek igazolása

Értékelési fokozat: A (100% – 90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%), pod 50%: Fx. Az 50% alatt teljesítő hallgató nem kaphat a tárgy abszolválásáért kreditpontokat.

Oktatási eredmények:

Ismeretek:

A hallgató a tantárgy abszolválásával elméleti ismereteket szerez az összetett mondat tárgyköréből. Áttekintést kap az összetett mondat sajátosságairól mint viszonylag terjedelmes kommunikációs és szerkezeti egységről (kommunéma, szerkesztmény), valamint a különféle mondat típusokról.

A megszerzett ismeretek a hallgató számára kiinduló elméleti alapot jelentenek az összetett és többszörösen összetett mondatok elemzéséhez szükséges készségek megszerzéséhez.

Készségek:

- A hallgató képes elemezni a különféle típusú összetett mondatokat, amelyek mint ismeretanyag az alap- és középiskola oktatási programjaiban és standardjaiban is szerepelnek.
- A hallgató képes az összetett mondatok és a többszörösen összetett mondatok funkcióinak a kontextusban való értelmezésére.
- A hallgató képes a tanulók készségeinek fejlesztésére az összetett és a többszörösen összetett mondatok értelmezésében és megszerkesztésében.

Kompetenciák:

- A hallgató társadalmilag elfogadott polgári attitűdökkel fog rendelkezni; ill. foglalkozása és a tanulók iránt pozitív viszonyulással.
- A hallgató képes akceptálni a társadalom szociokulturális és nyelvi sokszínűségét, ill. azokhoz pozitívan viszonyul.
- A hallgató képes megindokolni saját pedagógiai tevékenységét a mondatban 2 által szerzett ismeretei tanításában/alkalmazásában, valamint képes azokat átértékelni vagy konstruktív módon megvédeni.
- A hallgató kompetenssé válik azon tevékenységek szuverén megtervezésében, amelyek hozzájárulnak a hatékony és tudatos szóbeli, nonverbális és írásbeli kommunikációhoz, valamint a jövőbeli tanulói kritikus gondolkodásmódja kifejlődéséhez.
- A hallgató képes lesz tudományos kérdéseket önállóan megfogalmazni, azokat összefüggéseikben látva elemzően gondolkodni a meghatározott problémáról.
- A hallgató képessé válik a pedagógiai munka végzésére a képzésben részt vevő népesség sokszínűségére való tekintettel.

- A hallgató széles ismeretekkel fog rendelkezni azon egyének fejlődésének eltérő sajátosságairól, amely sajátosságok a tanulók egészségi vagy szociális hátrányából adódnak. Tudatában van a tehetséges tanulókkal való speciális bánásmódból adódó feladatoknak.
- A hallgató képes lesz az oktató-nevelő folyamat realizálásában az inkluzív oktatás feltételei mellett hatékonyan együttműködni a speciális pedagógusokkal, pszichológusokkal és egyéb szakemberekkel, ill. azok szakmai ajánlásai és határozatai szerint eljárni.
- A hallgató képes lesz követni és befogadni a mondattannal foglalkozó tudomány új tudományos ismereteit.
- A hallgatónak igénye lesz saját szakmai fejlődésének folytatására.

Tantárgy vázlat:

1. Az összetett mondat és a többszörösen összetett mondat fogalma; fajtái szerkezetük szerint
2. Az alárendelő összetett mondatok
3. Nem bővítményt kifejtő mellékmondat. Az állítmányi mellékmondat
4. Kötött bővítményt kifejtő mellékmondatok. Az alanyi mellékmondat.
5. A tárgyi mellékmondat, a kötött határozói és a nem kötött (szabad) bővítményt kifejtő mellékmondatok. A jelzői mellékmondat
6. Szemantikai többlettartalmat hordozó mellékmondatok: a sajátos jelentéstartalmú mellékmondatok
7. A mellérendelő összetett mondatok
8. A kapcsolatos és az ellentétes mellérendelés
9. A választó és a következtető utótagú mellérendelés
10. A magyarázó utótagú mellérendelés
11. A többszörösen összetett mondatok. A periódus/körmondat. Az összetett és a többszörösen összetett mondatokkal kapcsolatos stilisztikai tudnivalók.
12. Az összetett és a többszörösen összetett mondatok elemzésének tanítása

Szakirodalom:

- ADAMIKNÉ JÁSZÓ, A. (red.) 2004. A magyar nyelv könyve. Budapest: Trezor Kiadó. ISBN 9639088972
- ADAMIKNÉ JÁSZÓ, A. – HANGAY, Z. 1995. Nyelvi elemzések kézikönyve. Szeged: Mozaik Oktatási Stúdió. ISBN 963 697 013 0
- HANGAY, Z. 1993. Magyar nyelvészeti szöveggyűjtemény. Egységes jegyzet. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 0011202
- KESZLER, B. (red.) 1993. A mai magyar nyelv. (Cikk- és tanulmánygyűjtemény) II. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- KIEFER, F. (red.) 2006. Magyar nyelv. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 963 05 8324 0
- RÁCZ, E. (red.) 1988. A mai magyar nyelv. Budapest: Tankönyvkiadó. ISBN 963 18 1520 x
- RÁCZ, E. – SZATHMÁRI, I. (red.) 1977. Tanulmányok a mai magyar nyelv mondattana köréből. Budapest: Tankönyvkiadó. ISBN 963 17 2588 X
- KESZLER, B. (red.) 2000. Magyar grammatika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 461–554. ISBN 96319249998
- KESZLER, B. – LENGYEL, K. 2009. Magyar grammatikai gyakorlókönyv. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 978-963-16-4695-5
- HEGEDŰS, R. 2019. Magyar nyelvtan. Formák, funkciók, összefüggések. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN 978-963-409-158-5
- IMRÉNYI, A. – KUGLER, N. – LADÁNYI, M. – MARKÓ, A. – TÁTRAI, Sz. – TOLCSVAI NAGY, G. 2017. Nyelvtan. Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 978-963-276-291

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 67					
A	B	C	D	E	FX
10.45	14.93	26.87	20.9	22.39	4.48
Oktató: Szabolcs Simon, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/MOR/25	Tantárgy megnevezése: A magyar nyelv morfológiája
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 3 A tanulmányok ideje alatt: 39 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgatói teljesítmény értékelésének módszerei (folyamatos értékelés): A hallgató a szemeszter során két zárthelyi dolgozatot ír (az elsőt a szorgalmi időszak közepén, a másodikat pedig annak utolsó hetében), mindkettőre legfeljebb 25 pontot kaphat, összesen tehát 50 pontot szerezhet. Mindkét zárthelyi dolgozat tartalmaz elméleti és gyakorlati jellegű feladatokat/kérdéseket a tantárgy tartalmának és a kiegészítő szakirodalomnak megfelelően. A hallgató terhelése: 4 kredit = kb. 100 óra (39 óra a tanórákon való részvételért; 36 óra a rendszeres felkészülésért az egyes tanórák tartalma és a szakirodalom alapján; 25 óra olyan kiegészítő tartalmak – szakmai cikkek és/vagy videók – áttanulmányozásáért, amelyek az adott témakörök meghatározott problémáival kapcsolatos munkát segítik elő). Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%), 50% alatt: Fx. Az 50%-ot nem teljesítő hallgató nem kapja meg a kreditszámot.</p>	
<p>Oktatási eredmények: Ismeretek: – A hallgató ismerni fogja a morfológia alapvető fogalmait, törvényszerűségeit, irányzatait, rokon területeit, nyelvtudományon belüli helyét és rövid történetét. – Ismerni fogja a szófajok osztályozását és a felosztással kapcsolatos problémákat a magyar nyelvben. – Ismerni fogja a szófajok megnevezését és jellemzőit. – Ismerni fogja a tő- és toldalékmorfémák fajtáinak, változatainak a megnevezését és jellemzőit. – Ismerni fogja a különböző szóalkotásmódokat. – Ismerni fogja a morfológia tanításának módszereit. – A megszerzett tudás lehetővé teszi számára, hogy betekintést nyerjen más nyelvészeti tudományágakba is. Képességek: – A hallgató az elsajátított ismeretek alapján meg fogja tudni határozni a morfológia helyét a nyelvi szintek kontextusában.</p>	

- A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz a morfológiából szerzett ismeretek alkalmazására a magyar nyelv és irodalom tanítása során.
  - Rendelkezni fog azokkal a jártasságokkal, illetve eljárások és stratégiák ismeretével, amelyek szükségesek a szófajok és a morféma osztályozásához és jellemzőik azonosításához.
- Kompetenciák:**
- A hallgató meg fogja tudni fogalmazni a saját álláspontját, valamint hozzáállását az alaktannal és szófajttal kapcsolatos kérdésekhez, képes lesz azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.
  - A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz elmagyarázni a tanulóknak az alaktan és szófajtan témakörével kapcsolatos tananyagot.
  - Tudni fogja kezelni az oktatott populáció sokféleségének kontextusával összefüggő pedagógiai munka problematikáját (pl. nyelvjárások, beszédhibák, nyelvi diszkrimináció).
  - Lépést fog tudni tartani a morfológia aktuális fejlődésével, és képes lesz további szakmai fejlődésre is.

Tantárgy vázlata:

1. A morfológia jellemzői, alapvető fogalmai, irányzatai, története, társtudományai és nyelvtudományon belüli helye
2. A szófajok általános kérdései és rendszerük a magyar nyelvben (osztályozás és jellemzés). A szófajok felosztásának problematikája
3. Igék (jellemzés, jelentés, mondatbeli funkció, nyelvtani kategóriák, felosztás)
4. Főnevek (jellemzés, jelentés, mondatbeli funkció, nyelvtani kategóriák, felosztás)
5. Melléknevek és számnevek (jellemzés, jelentés, mondatbeli funkció, nyelvtani kategóriák, felosztás)
6. Névmások (jellemzés, jelentés, mondatbeli funkció, nyelvtani kategóriák, felosztás)
7. Határozószók és igenevek (jellemzés, jelentés, mondatbeli funkció, nyelvtani kategóriák, felosztás)
8. Viszonyzószók és mondatszók (jellemzés, jelentés, mondatbeli funkció, nyelvtani kategóriák, felosztás)
9. Alaktani tipológia (alaki és jelentésbeli kritériumok). Nyelvtani alak, grammatikai jelentés, morféma
10. A morféma felosztása (a tö- és toldalékmorféma típusai, változatai, analitikus és szintetikus szóalakok)
11. A különböző szóalkotásmódok (képzés, elvonás, rövidülés, alak- és jelentés- hasadás, alá- és mellérendelő szóösszetételek stb.)
12. A szófajtan és alaktan oktatásának főbb kérdései

Szakirodalom:

- A. JÁSZÓ, A. 1994. A magyar nyelv könyve. Budapest: Trezor Kiadó. ISBN 963 9088 92 7
- KESZLER, B. 2000. Magyar grammatika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 9631958809
- KIEFER F., É. KISS K., SIPTÁR P. 1998. Új magyar nyelvtan. Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 963 379 327 0
- KIEFER, F. 2003. A magyar nyelv kézikönyve. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 963 05 7985
- LŐRINCZ, G. 2013. Néhány főnévi szóalakvariáns-pár jelentéstani szempontú vizsgálata. In: Zborník medzinárodnej vedeckej konferencie UJS - 2013: "Nové výzvy vo vede a vo vzdelávaní"

Sekcie pedagogických a humanitných vied. Komárno: Univerzita J. Selyeho, s. 349-363. ISBN 978-80-8122-073-9.

– LŐRINCZ, G. 2016. Nyelvi variativitás a szlovákiai magyar nyelvváltozatokban. 1. vyd. Eger: Líceum, 246 s. ISBN 978-615-5621-27-7. ISSN 1787-9671.

– LŐRINCZ, J. 2015. Morfológia. Szófajtani és alaktani alapismeretek. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kar. ISBN 978-80-8122-131-6

– TOLCSVAI NAGY, G. 2017. Nyelvtan. Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 978-963-276-291-3.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 139

A	B	C	D	E	FX
5.76	3.6	15.83	28.06	39.57	7.19

Oktató: Mgr. Gábor Lőrincz, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/DMJ/25	Tantárgy megnevezése: A magyar nyelv története
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium / Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 / 1 A tanulmányok ideje alatt: 26 / 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítésének általános feltételei: a hallgató aktív részvétele a szemináriumokon és gyakorlatokon, a hallgató részvétele a kiadott feladatokban és a szemináriumok és gyakorlatok során folytatott vitákban való részvétel, beszámoló készítése és benyújtása, valamint annak (szóbeli) bemutatása, a záróvizsga (írásbeli teszt) sikeres teljesítése. A félév során a hallgató a magyar nyelv történetének egy adott témakörében előadást tart (20 pont, azaz a teljes jegy 40%-a). A félév végén a hallgató írásbeli tesztet ír a kurzus gyakorlati részéből (30 pont, azaz a teljes jegy 60%-a). A teszt csak akkor fogadható el, ha a tanuló legalább 15 pontot ér el. Az előadás akkor lesz elfogadható (E), ha a hallgató legalább 10 pontot elér. A maximális pontszám 50 pont (20 pont a dolgozatért, 30 pont a tesztért).</p> <p>A referátum és a szóbeli előadás értékelési kritériumai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A referátum tartalma: témaválasztás, a referátum célja, a szakirodalommal való munka, következtetések levonása, kidolgozás stb. (10 pont) - verbális és nem verbális kifejezésmód: logikus és szisztematikus előadásmód, az előadásmód tisztasága, kifejezésmód, szemkontaktus stb. (5 pont). - vizuális, akusztikus, audiovizuális eszközök használata: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), rövid felvételek, videók stb. (5 pont). <p>Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), 50% alatt: Fx. Nem kaphat kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.</p> <p>A hallgató teljes munkaterhe (2 kredit = 50 óra): gyakorlatokon és a szemináriumokon való részvétel (29 óra), beszámoló készítése és bemutatása (10 óra), az írásbeli vizsgára való felkészülés (11 óra).</p>	
Oktatási eredmények:	
<p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A hallgató alapvető ismereteket szerez a magyar nyelv fejlődési szakaszairól. - A hallgató diakron szempontból szerez ismereteket a magyar nyelv nyelvi rendszeréről. - A hallgató megismerkedik a magyar nyelv folyamatos fejlődésével. - A hallgató megismeri a magyar nyelv történelmi, kulturális és társadalmi összefüggéseit. - A tanuló képes lesz különböző történelmi szövegek értelmezésére. 	

Készségek:

- Az elsajátított ismeretek alapján a hallgató képes lesz felismerni és elemezni a magyar nyelv történelmi összefüggéseit a szomszédos nyelvekkel való összehasonlításban.
- A diploma megszerzése után önálló tanár irányításával képes lesz arra, hogy a magyar nyelv történetéről szerzett ismereteket a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanításában alkalmazza.
- A hallgató képes lesz a magyar nyelv keletkezése és története terén saját véleményét és attitűdjét megfogalmazni, kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

Kompetenciák:

- A hallgató társadalmilag elfogadott állampolgári attitűdöket alakít ki, pozitív hozzáállást tanúsít a szakmájával és a célcsoportjával szemben.
- A tanuló képes lesz pozitívan viszonyulni a társadalom szociokulturális és nyelvi sokszínűségéhez.
- A hallgató képes lesz saját véleményét és attitűdjeit megfogalmazni a magyar nyelv története terén, azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.
- Az érettségi után önálló tanár irányításával képes lesz arra, hogy a tanulóknak elmagyarázza a magyar nyelv történetét.
- Képes lesz kezelni a pedagógiai munka kérdéseit az oktatott populáció sokszínűségének összefüggésében.
- A hallgató képes lesz önállóan elmélyíteni a dialektológiával és a magyar nyelv fejlődésével kapcsolatos ismereteit.
- A hallgató képes lesz a történeti nyelvészet aktuális fejleményeivel való kapcsolattartásra és saját szakmai fejlődésének hatékony követésére.

Tantárgy vázlat:

1. Történeti nyelvészet, alapfogalmak és kutatási módszerek
2. A nyelvi jelenségek diakrónia és szinkronitása
3. Hipotézisek a magyar nyelv eredetéről
4. A magyar nyelv helye a finnugor nyelvcsaládban
5. A magyar nyelv finnugor vonásai
6. A magyar nyelv fejlődési szakaszai
7. A magyar nyelv fonológiai rendszerének változásai
8. A szókészlet, a szófajok és a morféimák fejlődése
9. A magyar és a török nyelv kapcsolata
10. A magyar és a szláv nyelvek kapcsolata
11. A legfontosabb nyelvi emlékek
12. A történeti nyelvészet alkalmazása a magyar nyelv oktatásában

Szakirodalom:

- BÁRCZI, G. – BENKŐ, L. – BERRÁR, J. 2002. A magyar nyelv története. Budapest: Tankönyvkiadó. ISBN 963 192 783 0
- BENKŐ, L. 1998. A történeti nyelvtudomány alapjai. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 963 19 4380 1
- BYNON, T. 1997. Történeti nyelvészet. Budapest: Osiris. ISBN 963 379 306 8
- GOMBOCZ, Z. 1997. Jelentéstan és nyelvtörténet. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 963 05 7429 2
- KISS, J. – PUSZTAI, F. 2003. Magyar nyelvtörténet. Budapest: Osiris. ISBN 963 389 534 6
- MADAS, E. (ed.) 2009. "Látjátok feleim..." Magyar nyelvemlékek. A kezdetektől a 16.század elejéig. Budapest: OSzK. ISBN 978-963-200-571-3

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 66					
A	B	C	D	E	FX
21.21	27.27	37.88	7.58	4.55	1.52
Oktató: PaedDr. Tamás Török, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ MSL1/25	Tantárgy megnevezése: A magyar és a világirodalom története 1.
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 5	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A hallgató a szemeszter során két zárthelyi dolgozatot ír (az elsőt a szorgalmi időszak közepén, a másodikat pedig annak utolsó hetében), mindkettőre max. 15 pontot kaphat, összesen tehát 30 pontot szerezhet. A hallgató a szemeszter során interaktív kiselőadást tart egy előre meghatározott régi magyar irodalmi vagy világirodalmi témából (20 pont).</p> <p>Indokolt esetben lehetősége van az interaktív kiselőadást egy szabadon választott régi magyar irodalmi témakört bemutató szemináriumi dolgozattal helyettesíteni, ezt azonban legkésőbb a szemeszter 10. hetéig le kell adnia. A szemináriumi dolgozatért max. 20 pontot kaphat.</p> <p>A hallgató elméleti tudása szóbeli vizsga formájában kerül értékelésre. Ahhoz, hogy a hallgató részt vehessen a szóbeli vizsgán, a két zárthelyi dolgozatot és az interaktív kiselőadást/ szemináriumi dolgozatot összesen min. 25 pontra (50%) kell teljesítenie az addig megszerezhető 50-ből. A szóbeli/írásbeli vizsgán legfeljebb 50 pontot szerezhet, ami a teljes értékelés 50%-a. A maximális pontszám 100 (2 x 15 pont a zárthelyi dolgozatokért, 20 pont az interaktív kiselőadásért, 50 pont a szóbeli vizsgáért).</p> <p>Indokolt esetben a hallgatónak lehetősége van a szóbeli vizsgát írásbeli vizsgával helyettesíteni. Az írásbeli vizsgára max. 50 pontot szerezhet.</p> <p>A zárthelyi dolgozatok értékelésének szempontjai: az egyes témaköröknek a rendszeres felkészülés alapján történő elsajátítása kerül értékelésre, melyhez a szemináriumok anyagából és a szakirodalomból lehet támpontokat szerezni.</p> <p>Az interaktív kiselőadás értékelésének szempontjai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a kiselőadás tartalma: témaválasztás, a szakirodalom áttekintése stb. (5 pont) 2. verbális és nonverbális kifejezőmód: logikus és érthető magyarázatok, megfelelő kifejezőmód, szemkontaktus stb. (5 pont) 3. vizuális, akusztikus, audiovizuális eszközök használata: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), rövid hangfelvételek, videók stb. (5 pont) 4. az időkeret betartása: kb. 20-25 perc (5 pont) <p>A szemináriumi dolgozat értékelésének szempontjai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. formai szempontok: szerkezet, nyelvezet, helyesírás stb. (10 pont) 	

2. tartalmi szempontok: témaválasztás, a munka célja, a szakirodalom áttekintése stb. (10 pont)
A szóbeli/írásbeli vizsga értékelésének szempontjai: tartalmi szempontok kerülnek értékelésre, az elméleti ismeretek elsajátítása.

A hallgató terhelése:

5 kredit = kb. 125 óra (39 óra a tanórákon való részvétel; 31 óra a szakirodalom áttanulmányozása, 25 óra a felkészülés a zárthelyi dolgozatokra; 10 óra a felkészülés az interaktív kiselőadásra, 20 óra a felkészülés a szóbeli vizsgára).

Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%), 50% alatt: Fx. Az 50%-ot nem teljesítő hallgató nem kapja meg a kreditszámot.

Oktatási eredmények:

Ismeretek:

– A hallgató ismeretekkel fog rendelkezni a régi magyar irodalom fejlődéséről a kezdetektől a 18. századig, a legfontosabb irodalmi műfajokról (pl. legendák, krónikák, a szakrális költészet és próza műfajai stb.), a kor szociokulturális aspektusairól, az alapvető filológiai eljárásokról és a forráskritikáról.

– Ismerni fogja az irodalomtörténet alapfogalmait, képes lesz a korstílusok, művészi irányzatok (pl. humanizmus, reneszánsz, manierizmus, barokk stb.) megkülönböztetésére.

– Megismeri a régi magyar irodalom és a világirodalom adott korszakainak történetét, a magyar irodalom első nyelvemlékeit és korai irodalmi forrásait.

Képességek:

– A hallgató meg fogja tudni határozni a régi magyar irodalom helyét a világirodalom kontextusában.

– Képes lesz a régi magyar irodalomból és a világirodalomból elsajátított alapvető ismeretek alkalmazására a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatásban.

– Elsajátítja azokat az eljárásokat és stratégiákat, melyek segítségével képes lesz a régi magyar irodalmi művek elemzésére, illetve a magyar és világirodalmi művek összehasonlítására.

Kompetenciák:

– Meg fogja tudni fogalmazni a saját álláspontját, valamint hozzáállását a régi magyar irodalommal és világirodalommal kapcsolatos kérdésekhez, képes lesz azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

– A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz elmagyarázni a tanulóknak a régi magyar irodalommal és a világirodalommal kapcsolatos tananyagot.

– Lépést fog tudni tartani a régi magyar irodalom kutatásának aktuális fejleményeivel, és képes lesz további szakmai fejlődésre is.

Tantárgy vázlat:

1. Bevezetés a régi magyar irodalom történetébe. Középkori irodalom. Krónikák és geszták.

2. Latin és magyar nyelvű szakrális irodalom. Középkori műfajok: legenda, prédikáció. Az első Biblia-fordítások. Szakrális költészet. Az első magyar nyelvű szövegemlékek.

3. A magyar költészet és a magyar nyelvű szépirodalom kezdetei (Ómagyar Mária-siralom, virágénekek, alkalmi költészet).

4. Humanizmus és reneszánsz. Janus Pannonius költészete európai kontextusban. A magyarországi neolatin költészet műfajai, a humanista próza és történetírás (Galeotto Marzio, Antonio Bonfini, Brodaries István, Oláh Miklós, Forgách Ferenc stb.).

5. A reformáció irodalma. Krónikás ének, bibliai história, széphistória.

6. A reneszánsz irodalom. Balassi Bálint munkássága. A manierizmus és Rimay János munkássága. Zsoltárfordítások (Szenci Molnár Albert).

7. Barokk irodalom: alapfogalmak (conchetto, meraviglia, propagandisztikus barokk stb.). A barokk irodalom szakrális regisztere. A barokk emblémairodalom, allegorizmus, műfajkontamináció.
8. A barokk irodalom heroikus regisztere. Zrínyi Miklós munkássága. A barokk eposz jellegzetességei. Zrínyi eposzának eszkatologikus, intertextuális, interdiszciplináris rétegei.
9. A barokk irodalom udvari és gáláns regisztere. Gyöngyösi István munkássága.
10. A szakrális és világi próza. Önéletírás, történetírás, széppróza, megtérési históriák, levelek.
11. A barokk dráma: szakrális dráma, szatirikus drámák, komédiák, mitológiai travesztiák, iskoladráma.
12. A rokokó irodalom. Alapfogalmak, jellegzetességek, műfajok. A rokokó költészet és prózairodalom. A regényirodalom kezdetei.

Szakirodalom:

- MADAS, E. 2009. „Látjátok feleim..“ A kezdetektől a 16. század elejéig: Magyar nyelvemlékek. Budapest: OSZK. ISBN 978-963-200-571-3
- KOVÁCS, S. I. 2003. Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalomból I. Késő-reneszánsz, manierizmus és kora-barokk. Budapest: Osiris. ISBN 9633894301
- KOVÁCS, S. I. 2003. Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalomból II. Barokk és késő-barokk rokokó. Budapest: Osiris. ISBN 963 379 639 3
- SZEGEDY-MASZÁK, M. – JANKOVITS, L. – ORLOVSZKY, G. 2008. A magyar irodalom története I. A kezdetektől 1800-ig. Budapest: Gondolat. ISBN 978 963 693 007 3
- PÁL, J. 2012. Világirodalom. Budapest: Akadémiai. ISBN 976 963 05 8596 5
- CSEHY, Z. 2019. Bevezetés a régi magyar irodalom tanulmányozásába I. A középkortól a manierizmusig. Úvod do štúdia staršej maďarskej literatúry I. Od stredoveku k manierizmu. Bratislava: Združenie Alberta Szenci Molnára, Szenci Molnár Albert Egyesület, ISBN 978-80-971983-747. Dostupné na: https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjf/Csehy_online_tankonyv1.pdf
- SZABÓ, A. 2005. Mezőváros, reformáció és irodalom (16-18. század). Budapest Universitas Kiadó. ISBN 963 9104 93 0
- SZABÓ, A. 2011. „Bizontalan helyeken búdosunk”: Szenci Molnár Albert a magyar és az európai szellemi életben. Dunaszerdahely – Komárom: Lilium Aurum – Selye János Egyetem Tanárképző Kar. ISBN 978-80-8062-433-0
- SZABÓ, A. 2012. A rejtőzködő bibliafordító: Károlyi Gáspár (Nagykároly, 1535 körül–Gönc, 1591. december vége). Budapest: Kálvin, 2012. ISBN 978 963 558 205 1
- PETRŐCZI, É. – SZABÓ, A. 2011. A zsoldár a régi magyar irodalomban: A Csurgón 2007. május 24-27-én tartott konferencia előadásai. Budapest: Károlyi Gáspár Református Egyetem - L' Harmattan. ISBN 978-963-236-483-4
- SZABÓ, A. 2004. A késő humanizmus irodalma Sáropatakon 1558-1598. Debrecen: Hernád. ISBN 9632145925
- POLGÁR, A. 2010. Ovidius redivivus: Kapitoly z dejín maďarského umeleckého prekladu. Bratislava: Kalligram. ISBN 978-80-8101-380-5
- POLGÁR, A. 2011. Ráfogások Ovidiusra: Fejezetek az antik költészet magyar fordítás- és hatástörténetéből. Bratislava: Kalligram. ISBN 978-80-8101-491-8
- POLGÁR, A. 2020. Poszeidón gyöngyszakállá: Görög-latin intertextusok nyomában, Janus Pannoniustól Weöres Sándorig. Bratislava: Kalligram. ISBN 978-80-8101-992-0

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése					
Az értékelt hallgatók száma: 102					
A	B	C	D	E	FX
17.65	17.65	18.63	25.49	13.73	6.86
Oktató: doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD., Dr. habil. PaedDr. József Keserű, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ MSL2/25	Tantárgy megnevezése: A magyar és a világirodalom története 2.
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 5	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: <p>A hallgató a szemeszter során két zárthelyi dolgozatot ír (az elsőt a szorgalmi időszak közepén, a másodikat pedig annak utolsó hetében), mindkettőre max. 15 pontot kaphat, összesen tehát 30 pontot szerezhet. A hallgató a szemeszter során interaktív kiselőadást tart egy előre meghatározott magyar irodalmi vagy világirodalmi témából a felvilágosodás és a romantika korszakához kötődően (20 pont).</p> <p>Indokolt esetben lehetősége van az interaktív kiselőadást egy szemináriumi dolgozattal helyettesíteni egy szabadon választott magyar irodalmi vagy világirodalmi témáról a felvilágosodás és a romantika korszakához kötődően, ezt azonban legkésőbb a szemeszter 10. hetéig le kell adnia. A szemináriumi dolgozatért max. 20 pontot kaphat.</p> <p>A hallgató elméleti tudása szóbeli vizsga formájában kerül értékelésre. Ahhoz, hogy a hallgató részt vehessen a szóbeli vizsgán, a két zárthelyi dolgozatot és az interaktív kiselőadást/ szemináriumi dolgozatot összesen min. 25 pontra (50%) kell teljesítenie az addig megszerzhető 50-ből. A szóbeli/írásbeli vizsgán legfeljebb 50 pontot szerezhet, ami a teljes értékelés 50%-a. A maximális pontszám 100 (2 x 15 pont a zárthelyi dolgozatokért, 20 pont az interaktív kiselőadásért, 50 pont a szóbeli vizsgáért).</p> <p>Indokolt esetben a hallgatónak lehetősége van a szóbeli vizsgát írásbeli vizsgával helyettesíteni. Az írásbeli vizsgára max. 50 pontot szerezhet.</p> <p>A zárthelyi dolgozatok értékelésének szempontjai: az egyes témaköröknek a rendszeres felkészülés alapján történő elsajátítása kerül értékelésre, melyhez a szemináriumok anyagából és a szakirodalomból lehet támpontokat szerezni.</p> <p>Az interaktív kiselőadás értékelésének szempontjai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a kiselőadás tartalma: témaválasztás, a szakirodalom áttekintése stb. (5 pont) 2. verbális és nonverbális kifejezőmód: logikus és érthető magyarázatok, megfelelő kifejezőmód, szemkontaktus stb. (5 pont) 3. vizuális, akusztikus, audiovizuális eszközök használata: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), rövid hangfelvételek, videók stb. (5 pont) 4. az időkeret betartása: kb. 20-25 perc (5 pont) 	

A szemináriumi dolgozat értékelésének szempontjai:

1. formai szempontok: szerkezet, nyelvezet, helyesírás stb. (10 pont)

2. tartalmi szempontok: témaválasztás, a munka célja, a szakirodalom áttekintése stb. (10 pont)

A szóbeli/írásbeli vizsga értékelésének szempontjai: tartalmi szempontok kerülnek értékelésre, az elméleti ismeretek elsajátítása.

A hallgató terhelése:

5 kredit = kb. 125 óra (39 óra a tanórákon való részvétel; 31 óra a szakirodalom

áttanulmányozása, 25 óra a felkészülés a zárthelyi dolgozatokra; 10 óra a felkészülés az interaktív kiselőadásra, 20 óra a felkészülés a szóbeli vizsgára).

Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%), 50% alatt: Fx. Az 50%-ot nem teljesítő hallgató nem kapja meg a kreditszámot.

Oktatási eredmények:

Ismeretek:

– A hallgató ismeretekkel fog rendelkezni a felvilágosodás és a romantika korszakának magyar és világirodalmáról, a legfontosabb irodalmi műfajokról, a kor szociokulturális aspektusairól, az alapvető filológiai eljárásokról és a forráskritikáról.

– A hallgató képes lesz a korstílusok, művészi irányzatok (pl. klasszicizmus, szentimentalizmus, romantika) megkülönböztetésére.

– Ismereteket fog szerezni a felvilágosodás és a romantika korszakának magyar és világirodalmáról, a magyar irodalom és a világirodalom kapcsolatáról.

Képességek:

– A hallgató meg fogja tudni határozni a felvilágosodás és a romantika magyar irodalmának helyét a világirodalom kontextusában.

– Képes lesz a felvilágosodás és a romantika korszakának magyar és világirodalmából elsajátított alapvető ismeretek alkalmazására a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatásban.

– Elsajátítja azokat az eljárásokat és stratégiákat, melyek segítségével képes lesz a klasszikus magyar irodalmi művek elemzésére, illetve a magyar és világirodalmi művek összehasonlítására.

Kompetenciák:

– A hallgató társadalmilag elfogadott polgári attitűddel, valamint pozitív hozzáállással fog rendelkezni hivatását és célcsoportját illetően.

– Meg fogja tudni fogalmazni a saját álláspontját, valamint hozzáállását a felvilágosodás és a romantika korszakának magyar és világirodalmával kapcsolatos kérdéseire, képes lesz azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

– A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz elmagyarázni a tanulóknak a felvilágosodás és a romantika korszakának magyar és világirodalmával kapcsolatos tananyagot.

– Lépést fog tudni tartani a felvilágosodás és a romantika korszakának magyar és világirodalmával kapcsolatos kutatások aktuális fejleményeivel, és képes lesz további szakmai fejlődésre is.

Tantárgy vázlata:

1. A felvilágosodás korának irodalma. Az európai felvilágosodás hatása a magyar irodalomra. A francia felvilágosodás (Voltaire, Diderot, Rousseau). A felvilágosodás a magyar irodalomban. Bessenyei György és Batsányi János munkássága.

2. A klasszicizmus jellemző jegyei. A német klasszicista irodalom (Goethe, Schiller). A klasszicizmus a magyar irodalomban. Kazinczy F. és Berzsenyi D. munkássága.

3. A szentimentalizmus az európai irodalomban (Rousseau, Gessner). A szentimentalizmus a magyar irodalomban (Dayka Gábor, Ányos Pál, Kármán József, Kazinczy Ferenc).
4. Csokonai Vitéz Mihály költészete.
5. Magyar drámai irodalom a 18–19. században. Katona József munkássága.
6. A romantika az európai irodalomban. A német romantika legfontosabb képviselői (Heine, Hoffmann, Novalis, Hölderlin, Kleist). Az angol romantika (Coleridge, Byron, Shelley, Keats) legfontosabb képviselői. A francia és az orosz romantika (V. Hugo, Puskin).
7. A magyar romantika jellegzetességei. Kisfaludy Károly munkássága és hatása.
8. Széchenyi István, esszéi, naplói és útleírásai.
9. Kölcsey Ferenc költészete, prózai művei és műfordításai.
10. Vörösmarty Mihály lírája, epikus költészete és drámái.
11. Petőfi Sándor lírája és epikus költészete. Petőfi Sándor prózai művei, drámái, műfordításai.
12. A 19. század első felének prózai művei (Fáy András, Jósika Miklós, Eötvös József regényei).

Szakirodalom:

- PÁL, J. 2012. Világirodalom. Budapest: Akadémiai. ISBN 976 963 05 8596 5
- SZEGEDY-MASZÁK, M. – VERES, A. 2007. A magyar irodalom története II.: 1800-tól 1919-ig. Budapest: Gondolat. ISBN 978 963 693 008 0
- MORTIER, R. 1983. Az európai felvilágosodás fényei és árnyai. Budapest: Gondolat. - 407 s. - ISBN 963 281 232 8
- PINTÉR, M. Zs. 2014. Édes érzékenység. Tanulmányok Ányos Pálról. Budapest: Gondolat. ISBN 978-963-693-386-9.
- EGYED, E. 2014. Irodalomértelmezések a felvilágosodástól napjainkig. Kolozsvár: Egyetemi Műhely Kiadó. ISBN 978-606-8145-57-0
- HORVÁTH, K. 1997. A romantika értékrendszere. Budapest: Balassi, 1997. - 312 s. - ISBN 9635061528
- CZIFRA, M. – SZILÁGYI, M. 2014. Textológia - filológia - értelmezés: Klasszikus magyar irodalom. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó. ISBN 978 963 318 468 4
- MARGÓCSY, I. 2011. Petőfi-kísérletek: Tanulmányok Petőfi Sándor életművéről. Bratislava: Kalligram. ISBN 978-80-8101-481-9
- KULIN, F. – SZILÁGYI, M. 2011. Magyar költők - 19. század, I-II. Budapest: Kortárs Könyvkiadó. ISBN 978 963 9985 22 3
- SZILÁGYI, M. 2014. Ki vagyok én? Nem mondom meg...: Tanulmányok Petőfiről. Budapest: Petőfi Irodalmi Múzeum. ISBN 978-963-9401-97-6
- BALOGH, P. – LENGYEL, R. 2017. Római költők a 18-19. századi magyarországi irodalomban: Vergilius, Horatius, Ovidius. Budapest: MTA BTK ITIy. ISBN 978-615-5478-40-6
- POLGÁR, A. 2011. Ráfogások Ovidiusra: Fejezetek az antik költészet magyar fordítás- és hatástörténetéből. Bratislava: Kalligram. ISBN 978-80-8101-491-8
- POLGÁR, A. 2020. Poszeidón gyöngyszakála: Görög-latin intertextusok nyomában, Janus Pannoniustól Weöres Sándorig. Bratislava: Kalligram. ISBN 978-80-8101-992-0

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 95

A	B	C	D	E	FX
34.74	18.95	9.47	16.84	11.58	8.42
Oktató: doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD., Dr. habil. PaedDr. József Keserű, PhD., doc. Péter Nagy, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ MSL3/25	Tantárgy megnevezése: A magyar és a világirodalom története 3.
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 5	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató végső értékelése (100 pont/%) a félév során elvégzett különféle tevékenységek eredményeiből tevődik össze. A hallgatók a félév elején az oktatóval közösen dolgozzák ki a tantárgy sikeres teljesítésének kereteit. A tantárgy teljesítéséhez szükséges lehetséges modulok: - A hallgató a félév során interaktív előadást tart egy választott témából. Az értékelési kritériumai: - Jártasság, - Interaktivitás, - Csoportos interakció, - Formai űrlapkövetelmények. A félév 13. hetének végére a hallgató bead egy írásbeli dolgozatot, amely egy szabadon választott témát dolgoz fel a modern irodalom területéről. Az értékelési kritériumai: - Jártasság, szakirodalommal való munka, - Nyelvi, helyesírási és formai követelmények. A vizsgaidőszakban a hallgató szóbeli vagy írásbeli vizsgán vesz részt, amelyen számot ad a tárgyhoz kapcsolódó ismereteiről, készségeiről, attitűdjeiről, önállóságáról és felelősségéről. Teljes hallgatói munkaterhelés: 5 kredit = 125 óra (kontaktoktatás: 39 óra, irodalomtanulás: 31 óra, szóbeli beszámolóra való felkészülés: 20 óra, vizsgára való felkészülés: 35 óra). Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: - A hallgató alapos ismeretekkel rendelkezik a 19. század végi és a 20. század eleji magyar és világirodalom irányzatairól és főbb fejleményeiről. -A hallgató alapos ismeretekkel rendelkezik a kor leghíresebb szerzőinek életművéről.	

-A hallgató ismereteket szerez a 19. század második felének és a 20. század első fele magyar és világirodalom tanításának pedagógiai szempontjairól.

Készségek:

- A hallgató a megszerzett ismeretek alapján képes lesz a 19. és 20. századi magyar irodalomtörténeti folyamatokat a világirodalmi kontextusban elhelyezni.

- A diploma megszerzése után a hallgató képes lesz arra, hogy a magyar és a világirodalom története terén megszerzett ismereteket a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatásában alkalmazza.

- A hallgató elsajátítja a korszak magyar irodalmi műveinek elemzésében, valamint a magyar és a világirodalom műveinek összehasonlításában alkalmazott eljárásokat, készségeket és stratégiákat.

Kompetenciák:

- A hallgató pozitív attitűdöt alakít ki a 19. és 20. századi magyar és a világirodalom kérdései iránt, és törekszik azok minél jobb megértésére.

- A hallgató képes lesz saját véleményét és álláspontot megfogalmazni a magyar és a világirodalom történetéről, és képes lesz azt kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

-A hallgató képes lesz a magyar irodalom aktuális fejleményeivel való kapcsolattartásra és saját szakmai fejlődésének előmozdítására.

Tantárgy vázlat:

1. A realizmus legfőbb képviselői a világirodalomban: Flaubert, Dosztojevszkij, Lev Tolsztoj és mások

2. Jókai Mór és Mikszáth Kálmán prózai művei

3. Madách Imre: Az ember tragédiája

4. Modern költészet: Baudelaire, Whitman, Rilke és mások

5. Arany János életműve és a magyar líra átalakulása a 19. század végén

6. Modern regény: Proust, Woolf, Thomas Mann, Joyce, Kafka

7. Ady Endre költészete

8. A Nyugat folyóirat jelentősége

9. Magyar költészet a 20. század elején (Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Füst Milán és mások)

10. Magyar próza a 20. század elején (Móricz Zsigmond, Kosztolányi Dezső, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Szerb Antal és mások)

11. Avantgárd a világirodalomban

12. Az avantgárd kezdetei a magyar irodalomban (Kassák Lajos)

Szakirodalom:

– H. NAGY, P. 2003. Ady-kollázs. Bratislava: Kalligram. ISBN 80-7149-536-0

– L. ERDÉLYI, M. – KESERŰ, J. – H. NAGY, P. 2008. Lírai versek a magyar irodalomból II. Szöveggyűjtemény. Komárno: SJE. ISBN 9788089234400

– KESERŰ, J. 2014. Teatralitás Krúdy Gyula Napraforgó c. regényében. In: Születésnap kalandok: A Krúdy Gyula születésének 135. évfordulója alkalmából rendezett konferencia szerkesztett előadásai. - Budapest: Magyar Irodalomtörténeti Társaság, 2014. ISBN 978-963-89580-2-0, P. 167-174

KESERŰ J. 2024. The Uniqueness and Teachability of Gyula Krúdy`s Prose. In: Ezhegodnik Finno-Ugorskikh Issledovanii : Yearbook of Finno-Ugric Studies". Ishevsk: Udmurt State University. ISSN 2224-9443. – ISSN (online) 2311-0333. Roč. 18, č. 1 (2024), s. 115-120.

– H. NAGY, P. 2015. Öt modern költő. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2015. ISBN 978-80-8122-135-4

- SZABOLCSI, M. 1966. A magyar irodalom története. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 0000467
- VARGA, J. 1970. Adytól máig. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó.
- PÁL, J. 2008. Világirodalom. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 976 963 05 8596
- SZERDAHELYI, I. 1992. Világirodalmi lexikon. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 9630564165
- SZERB, A. 1980. A világirodalom története. Budapest: Magvető Kiadó. ISBN 963 14 1568 6

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 68

A	B	C	D	E	FX
42.65	33.82	14.71	2.94	2.94	2.94

Oktató: Dr. habil. PaedDr. József Keserű, PhD., doc. Péter Nagy, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ MSL4/25	Tantárgy megnevezése: A magyar és a világirodalom története 4.
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató a félév során interaktív előadást tart, amelynek középpontjában ben egy szabadon választott téma áll. Az értékelés kritériumai: A dolgozat tartalma: a választott téma korrekt és naprakész feldolgozása, szakirodalommal való munka stb. verbális és nem verbális kifejezőmód: tényszerű és terminológiai helyesség, a téma szakmai kezelése, kifejezőmód, szemkontaktus stb. vizuális, akusztikus, audiovizuális eszközök használata: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), rövid felvételek, videók stb. interaktivitás és csoportmunka A vizsgaidőszakban a hallgató szóbeli vagy írásbeli vizsgán vesz részt, amelyen számot ad a témával kapcsolatos ismereteiről, készségeiről, attitűdjeiről, önállóságáról és felelősségéről. Teljes hallgatói munkaterhelés: - atanórán való rendszeres részvétel - 39 óra - rendszeres felkészülés az egyes tanórákra - 16 óra - felkészülés a vizsgára - 20 óra Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: - A hallgató alapos ismeretekkel rendelkezik a 20. századi magyar és világirodalom irányzatairól és főbb fejleményeiről. -A hallgató alapos ismeretekkel rendelkezik a kor leghíresebb szerzőinek életművéről. -A hallgató ismereteket szerez a 20. századi magyar és világirodalom tanításának pedagógiai szempontjairól. Készségek:	

- A hallgató a megszerzett ismeretek alapján képes lesz a 20. századi magyar irodalomtörténet helyét a világirodalom kontextusában elhelyezni.
- A diploma megszerzése után a hallgató képes lesz arra, hogy a magyar és a világirodalom története terén megszerzett ismereteket a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatásában alkalmazza.

Kompetenciák:

- A hallgató pozitív attitűdöt alakít ki a 20. századi magyar és világirodalom kérdései iránt, és törekszik azok minél jobb megértésére.
- A hallgató képes lesz arra, hogy a tanulóknak elmagyarázza a 20. századi magyar és világirodalom főbb kérdéseit.
- A hallgató képes lesz a magyar irodalom aktuális fejleményeivel való kapcsolattartásra és saját szakmai fejlődésének hatékony előmozdítására.

Tantárgy vázlat:

1. A modernség második hulláma a magyar irodalomban (József Attila, Szabó Lőrinc).
2. A posztmodern előfutárai a világirodalomban (J. L. Borges, J. Cortázar, S. Beckett, I. Calvino, K. Vonnegut, V. Nabokov).
3. Műfajok és irányzatok a magyar irodalomban 1945 és 1948 között
4. A főbb lírai irányzatok 1945 után:
  - A, Vallomás és a "kollektív" személyiség (Illyés Gyula, Nagy László, Juhász Ferenc)
  - B, Tárgyiasság és hermetizmus (Pilinszky János, Nemes Nagy Ágnes, Weöres Sándor)
5. Az epika 1945 utáni főbb fejlődési tendenciái (Németh László, Déry Tibor, Ottlik Géza)
6. Új tendenciák a magyar lírában 1968 után (Tandori Dezső, Oravecz Imre, Petri György)
7. Irányok az epikában 1960/70 után (Mészöly Miklós, Kertész Imre, Nádas Péter, Esterházy Péter)
8. Mágikus realizmus a világirodalomban (G. García Márquez, S. Rushdie, A. Carter)
9. A líra főbb képviselői a 20. századi világirodalomban
10. Az epika főbb képviselői a 20. századi világirodalomban
11. Populáris irodalom a 20. században
12. Posztmodern és minimalizmus (Milorad Pavic, Thomas Pynchon, Umberto Eco, John Barth)

Szakirodalom:

- PÁL, J. 2012. Világirodalom. Budapest: Akadémiai. ISBN 976 963 05 8596 5
- MOLNÁR, G. T. 2005. Világirodalom a modernség után. Budapest. Hatágú Síp Alapítvány, ISBN 963 7615 43 1
- SZERB, A. 1980. A világirodalom története. Budapest: Magvető Kiadó. ISBN 963 14 1568 6
- KRISTÓ NAGY, A. 1993. A világirodalom története II.. Budapest: Trezor Kiadó. ISBN 9637685294
- KULCSÁR SZABÓ, E. 2010. Megkülönböztetések: Médium és jelentés az irodalmi modernségben. Budapest: Akadémiai. ISBN 978 963 05 8789 1
- KESERŰ, J. 2009. Mindez így: Tanulmányok, kritikák 1999–2009. Dunaszerdahely: NAP Kiadó. ISBN 978-80-8104-018-4
- KESERŰ, J. 2011. Az össze nem függő parkok. Dunaszerdahely: NAP Kiadó. ISBN 978 80 8104 038 2
- H. NAGY, P. Költészet és szövegköziség: Verstechnológiai paradigmaváltás a 20. század végi magyar lírában. Komárno: Univerzita J. Selyeho. ISBN 978-80-8122-386-0.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 65					
A	B	C	D	E	FX
16.92	10.77	36.92	16.92	16.92	1.54
Oktató: Dr. habil. PaedDr. József Keserű, PhD., doc. Péter Nagy, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/ ZMA/25	Tantárgy megnevezése: A matematika alapjai
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemináriumok keretében a házi feladatok is értékelésre kerülnek. Emellett a hallgató a félév során folyamatosan dolgozik egy szemináriumi dolgozaton, amelyet a szeminárium végén ad le. A tantárgy teljesítésének feltétele a részírásbeli dolgozatok eredményei (40 pont) és a záró írásbeli dolgozat (60 pont) sikeres teljesítése. A záró dolgozatban való részvétel feltétele legalább 50% (minimum 20 pont) elérése a részírásbeli dolgozatok eredményeiből. A tantárgyból elérhető végső érdemjegy a szemináriumi feladatok és az írásbeli dolgozatok értékeléséből számított képlet alapján kerül meghatározásra: $\text{Végső érdemjegy} = (0,2 \times \text{a szemináriumi dolgozat és házi feladatok átlagos \% -os teljesítése} + 2,8 \times \text{az írásbeli dolgozatok \% -os eredménye}) / 3$ A hallgató teljes terhelése: 3 kredit = 75–90 óra. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a megszerezhető maximális pontszám legalább 50%-ának elérése. A tantárgy végső értékelési skálája: A = 90–100% (90–100 pont) B = 80–89% (80–89 pont) C = 70–79% (70–79 pont) D = 60–69% (60–69 pont) E = 50–59% (50–59 pont) FX = 0–49% (0–49 pont)	
Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • rendelkezik a középiskolai matematikai alapszámítások olyan szintű ismereteivel, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak; • rendelkezik a matematika és más természettudományos diszciplínák azon speciális ismereteivel, amelyek szükségesek ezen ismeretek alkalmazásához; • ismeri az algebra alapfogalmait; 	

- ismeri a vektorok definícióját és tulajdonságait; tudja jellemezni a vektorok lineáris függését;
- ismeri és tudja definiálni a mátrixokat; ismeri az egyenértékű mátrixelrendezéseket;
- ismeri a mátrix determinánsának fogalmát, és ki tudja számítani annak értékét;
- ismeri és fel tud írni egy lineáris egyenletrendszert;
- ismeri a lineáris egyenletrendszer megoldásának módszereit;
- ismeri és jellemezni tudja a függvények tulajdonságait;
- ismeri a függvények határértékeinek és deriváltjainak fogalmát és ezek alkalmazását a kémiában;
- ismeri a primitív függvény és a határozatlan integrál fogalmát és alkalmazását a kémiában;

Készségek:

- ismeri a szétválasztható változójú lineáris differenciálegyenletek megoldásának módszerét;
- alapvető matematikai számításokat alkalmaz az említett tárgykörökben;
- aktívan használja a matematikai eszközöket a kémiai problémák megoldása során;
- aktívan alkalmazza az algebrai egyenletek megoldásának módszereit a kémiában;
- aktívan alkalmazza a függvények levezetését és integrálását a kémiában ;
- képes alapvető matematikai számításokat végezni a reakciókinetikában;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes önálló és hatékony tevékenységre;
- aktívan és felelősségteljesen áll hozzá a tanfolyami feladatok elvégzéséhez.

Tantárgy vázlat:

1. A középiskolai matematika alapjai - ismétlés.
2. A középiskolai matematika alapjai - példák megoldása.
3. Bevezetés az algebraiba.
4. Vektorok, vektorok lineáris függése - fogalmak meghatározása és példák megoldása.
5. Mátrixok és determinánsok - fogalmak meghatározása és példák megoldása.
6. Lineáris egyenletrendszerek - fogalmak meghatározása és példák megoldása.
7. Algebrai egyenletek megoldása - példák megoldása.
8. Bevezetés a matematikai analízisbe.
9. Függvények - függvények tulajdonságai és az elemi függvények - fogalmak meghatározása és példák megoldása.
10. A függvények határértéke és folytonossága - fogalmak meghatározása és példák megoldása.
11. A függvények deriválása és a függvények helyi szélsőértékei - fogalmak meghatározása és példák megoldása.
12. Primitív függvény és határozatlan integrál - fogalmak meghatározása és példák megoldása.
13. Differenciálegyenletek - példák megoldása.

Szakirodalom:

Valo, Dušan: Matematika pre chemikov – pracovné listy z vybraných kapitol, Fakulta prírodných vied, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2006, ISBN 80-8094-049-5, http://www.km.fpv.ukf.sk/upload_publicacie/20110913_115157__1.pdf

Krajňáková D., Míčka J., Macháčová L., (1988): Zbierka úloh z matematiky. Bratislava, Alfa, 538 s. - ISBN 0002566

Obádovics, J. Gyula: Matematika, Scolar Kiadó Budapest, 1996

<p>Buša J., Schrötter Š. (2015): Stredoškolská matematika pre študentov FEI TU v Košiciach. ISBN 978-80-553-2193-6, dostupné na internete: http://people.tuke.sk/jan.busa/SM/Busa_Schrotter_Stredoskolska_matematika_2015.pdf</p> <p>Turzík D. a kol. (2011): Základy matematiky pro bakaláře. Vysoká škola chemicko-technologická v Praze. ISBN: 978-80-7080-787-3, dostupné na internete: http://147.33.74.135/knihy/uid_isbn-978-80-7080-787-3/978-80-7080-787-3.pdf</p>					
<p>A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: szlovák nyelv vagy magyar nyelv</p>					
<p>Megjegyzések:</p>					
<p>Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 0</p>					
A	B	C	D	E	FX
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
<p>Oktató: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., Mgr. Katarína Szarka, PhD.,</p>					
<p>Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025</p>					
<p>Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.</p>					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/ ZMB/25	Tantárgy megnevezése: A molekuláris biológia alapjai
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemeszter során értékelve lesznek a hallgató által leadott beadandók. A beadandók értékelésénél a megoldott feladatok mellett (amelyekre max. 8pontot érhet el), a beadandó határidőre való leadása is beszámítódik (max. 2 pont). A tantárgy írásbeli felmérővel zárul, amelyen a hallgatónak min. 50%-os sikerességet kell elérnie. Az összegző értékelés során az osztályzat magába foglalja a hallgató írásbeli felmérőn és a beadandókon elért teljesítményét a következő összefüggés alapján: $\text{Végső érdemjegy} = (1 \times \text{a beadandókon elért teljesítmény \% -os kifejezése} + 2 \times \text{a felmérő írásbelin elért teljesítmény \% -os kifejezése}) / 3.$ Teljes hallgatói terhelés: 2 kredit = 50-60 óra, amelyből - 26 óra jelenléti oktatáson való részvétel; 13 óra kémiai feladatok megoldása; 11-21 óra önálló tanulás és felkészülés az írásbeli felmérőre. A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.	
Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • azonosítani tudja a téma alapvető fogalmi, kategorikus és módszertani apparátusát; • osztályozni tudja a kémiai vegyületeket és a kémiai átalakulásokat; • képes azonosítani a nukleinsavak felépítését, meg tudja magyarázni szerkezetüket és kémiai tulajdonságaikat; • bővülő ismeretekkel rendelkezik a kapcsolódó tudományokról, és megérti és kategorizálja más tudományágak összefüggéseit; • ismeri a nukleinsavak és polipeptidek alapvető szerkezeti elveit; • ismeri a nukleinsavak genetikai és fehérjeképződéssel kapcsolatos szerepét; • ismereteket szerez a replikáció, az átírás és a transzláció mechanizmusairól - az öröklődés molekuláris alapjairól, a genetikai információ átviteléről; 	

Készségek:

- átfogóan tudja elemezni az alapvető kémiai jelenségeket a molekuláris biológia területén;
- képes jellemezni a nukleinsavak alfa-hélix szerkezetét biológiai értékükkel összefüggésben, reprodukív funkciójuk megértésével és értelmezésével kapcsolatban;
- képes interdiszciplináris kapcsolatokat teremteni a kémia és a biológia között;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- megérti a fehérjék és a nukleinsavak közötti összefüggéseket, és ezáltal elsajátítja a genetika megértéséhez szükséges molekuláris alapismereteket;
- munkája során képes felfedezni és megérteni a szerves kémia, a molekuláris biológia és a genetika közötti genetikai összefüggéseket.

Tantárgy vázlat:

1. A molekuláris biológia rövid története. A molekuláris biológia tárgya és tartalma.
2. Nukleinsavak. A nukleinsavak felosztása. A nukleinsavak elsődleges és másodlagos szerkezete.
3. Nukleozid és nukleotid.
4. DNS - kémiai szerkezet; Watson-Crick kettős szálú DNS-modellje. A DNS fizikai-kémiai tulajdonságai.
5. RNS - kémiai szerkezet; az RNS típusai; az RNS és a DNS tulajdonságai, különbségei.
6. A molekuláris biológia központi dogmája.
7. DNS-replikáció. Szemilkonzervatív mechanizmus.
8. Transzláció.
9. Transzkripció (átírás). Genetikai kód.
10. A génexpresszió szabályozásának molekuláris alapjai.
11. Rekombináns DNS. Rekombináns DNS-technológia alkalmazása.
12. DNS-klónozás, DNS-szekvenálás és annak jelentősége.

Szakirodalom:

- Gálová, Z. (2007): Molekulárna biológia, SPU Nitra. 165 s. ISBN 978-80-8069-951-2.
- Erdei, A., ET AL. (1986): Immunológiai gyakorlatok, Tankönyvkiadó, Budapest
- Watson a kol. (1980): A gén molekuláris biológiája. 3. vyd. - Budapest : Medicina Könyvkiadó, 680 s. ISBN 963 240 725 3.
- Watson J.D. (2004): DNS az élet titka. 1. vyd. - Budapest : HVG Könyvek, 446 s. ISBN 963 7525 564.
- Watson J.D. (1972): A kettős spirál : Személyes beszámoló a DNS szerkezetének felfedezéséről. 2. vyd. - Budapest : Gondolat, 177 s.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:**Tantárgy értékelése**

Az értékelt hallgatók száma: 0

A	B	C	D	E	FX
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: Mgr. Andrea Vargová, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/ŠSB/25	Tantárgy megnevezése: A nevelés és oktatás elméleti alapjai
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: A tanulmányok ideje alatt: Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere:	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak: KPD/UZ/UDP/25 a KPD/UZ/DID/25 a KPD/UZ/PPX1/25 a KPD/UZ/TFV/25 a KPD/UZ/PPX2/25 a KPD/UZ/PRP/25 a KPD/UZ/PPX3/25 a KPD/UZ/VVP/25 a KPD/UZ/TPR/25	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: Az államvizsgára való besorolás feltételei:</p> <ol style="list-style-type: none"> az összes kötelező tantárgy teljesítése (16 kredit) a program KV tárgyaiból legalább 11 kredit megszerzése a szabadon választható tárgyakból 5 kredit megszerzése 32 kredit megszerzése az előírt összetételben (az államvizsga tantárgy teljesítéséért a hallgató 2 kreditet kap) <p>A szóbeli államvizsgán a hallgató számot ad a saját pedagógiai, pszichológiai és biológiai ismereteiről mint a nevelés és oktatás összetevőiről. Az államvizsga kollokvium formájában valósul meg, amelyben a hallgató pedagógiai ismereteit az állami zárovizsga bizottsága értékeli. A szóbeli vizsga értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 90–80%, C – 80–70%, D – 70–60%, E – 60–50%. Az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot, nem kap kreditet.</p>	
<p>Oktatási eredmények: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a hallgató el tudja magyarázni az iskoláskorú tanulók fejlődésének biológiai és szociálpszichológiai vonatkozásait, - a hallgató a pedagógiai diagnosztika alapelvei alapján képes megkülönböztetni a tanulók aktuális fejlettségi szintjét és fejlődési jellemzőit, - a hallgató képes reflektálni a tanuló tanulási folyamatának pszichológiai törvényszerűségeit, - a hallgató azonosítani tudja a tanulók egyéni tanulási stílusait, - a hallgató fel tudja mérni a szociokulturális meghatározó tényezők hatását a tanuló fejlődésére, - a hallgató értékeln tudja az iskola kompenzációs funkcióját a szociokulturális környezet hatások kapcsán a tanuló személyiségének fejlődésére és fejlesztésére, - a hallgató interdiszciplináris ismeretekkel rendelkezik a tanulók fejlettségi különbségeiről amelyek az egészségügyi vagy szociális hátrányokból eredők, 	

- a hallgató képes lesz felmérni saját pályafutásának fejlesztésének lehetőségeit a karrierfejlesztési rendszerben,
- a hallgató képes lesz megindokolni az önképzési módszerek megválasztását.

Képességek:

- a hallgató alapvető gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik a tanulók aktuális fejlettségi szintjének felmérésében,
- a hallgató képes lesz elfogadni az egyes tanulók fejlődési különbségeit és pszichés sajátosságait,
- a hallgató képes lesz felismerni a tanulók sajátos nevelési igényeit,
- a hallgató képes lesz tiszteletben tartani a tanulók egyéni tanulási módjait,
- a hallgató alapvető gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik a tanulók multikulturális környezetének azonosításában,
- a hallgató képes figyelembe venni a tanulók eltérő fejlettségi szintjét.

Kompetenciák:

- a hallgató képes kiválasztani és felhasználni a megfelelő pedagógiai és diagnosztikai módszereket (pl. megfigyelés, interjú) a tanulók személyiségjellemzőinek felmérésére,
- a hallgató képes értelmezni a diagnosztika eredményeit, következtetéseket levonni az oktatási tevékenység stratégiájának megválasztásához,
- a hallgató képes együttműködni a szakértőkkel az egyéni oktatási programok elkészítésénél,
- a hallgató képes együttműködni az iskolai oktatási program létrehozásában/innovációjában,
- a hallgató képes különböző szakértőkkel együttműködni a saját szakmai fejlődésének érdekében,
- a hallgató képes kitűzni a saját szakmai fejlődésének céljait,
- a hallgató képes azonosulni az egész életen át tartó tanulás szükségességével,
- a hallgató empátikus, szociálisan elkötelezett.

Tantárgy vázlat:

- Nem releváns

Szakirodalom:

A tanulmányi program információs lapjaiban feltüntetett irodalom.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 60

A	B	C	D	E	FX
40.0	20.0	21.67	8.33	8.33	1.67

Oktató:

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/ VKO/25	Tantárgy megnevezése: A szerves kémia válogatott fejezetei
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A szemeszter során értékelve lesznek a hallgató által leadott beadandók. A beadandók értékelésénél a megoldott feladatok mellett (amelyekre max. 8pontot érhet el), a beadandó határidőre való leadása is beszámítódik (max. 2 pont).</p> <p>A tantárgy írásbeli felméréssel zárul, amelyen a hallgatónak min. 50%-os sikerességet kell elérnie. Az összegző értékelés során az osztályzat magába foglalja a hallgató írásbeli felmérést és a beadandókon elért teljesítményét a következő összefüggés alapján:</p> $\text{Végző érdemjegy} = (1 \times \text{a beadandókon elért teljesítmény \% -os kifejezése} + 2 \times \text{a felmérést írásbelin elért teljesítmény \% -os kifejezése}) / 3.$ <p>Teljes hallgatói terhelés: 3 kredit = 75-90 óra, amelyből</p> <ul style="list-style-type: none"> - 26 óra jelenléti oktatáson való részvétel; 20 óra számítási feladatok vagy egyéb kémiai feladatok megoldása; 29-44 óra önálló tanulás és felkészülés az írásbeli felmérésre. <p>A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tudja osztályozni a kémiai vegyületeket és a kémiai átalakulásokat, tudja azonosítani a szerves anyagok kémiai szerkezetét, meg tudja magyarázni szerkezetüket és kémiai tulajdonságaikat; • képes azonosítani a szerves kémia alapvető fogalmi, kategorikus és módszertani apparátusát; • összefüggéseket tud felállítani a kémiai anyagok és átalakulásaik között, és következtetéseket tud levonni a kémiai reakciók várható termékeire vonatkozóan; • elsajátítja a szerves kémiai alapismereteket, amelyeken belül képes a szerves kémiát a fontosabb funkciós csoportok alapján felosztani; • olyan szerves kémiai ismereteket szerez, amelyeket a munkája során felmerülő elméleti és gyakorlati problémák megoldására tud használni; • ismeri és alkalmazni tudja a szerves vegyületek nomenklatúráját; 	

- ismeri a szerves vegyületek alapvető szerkezeti elveit és reakcióit;
- ismeri a szerves vegyületek fizikai és kémiai tulajdonságait, valamint az egészségre és a környezetre gyakorolt hatásukat;
- megismeri a szerves kémia alapelveit;
- felismeri az izomerek különböző típusait: konstitúciós, geometriai (cisz- és transz-) és sztereo-(R/S) izoméria;
- elsajátítja a biokémia tanulmányozásához és megértéséhez szükséges elméleti ismereteket;

Készségek:

- átfogóan tudja elemezni az alapvető kémiai jelenségeket a szerves kémia területén;
- ismeri a szerves vegyületek nomenklatúráját, amely alapján helyesen tudja felírni ezen anyagok szerkezeti képleteit;
- meg tudja magyarázni szerkezetük sokféleségét, sztereokémiáját és ismeri kémiai reakcióikat;
- ismeri a konstitúciós, geometriai (cisz- és transz-) és sztereo(R/S)-izoméria problémáit;
- megérti a szerves vegyületek kémiai reakcióinak alapelveit és mechanizmusait;
- képes egy adott szerves vegyület előállítására irányuló szintézist megtervezni;
- meg tud tervezni egy kémiai módszert egy adott vegyület kémiai szerkezetének bizonyítására;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- elkötelezett a kémiai gondolkodásmód alkalmazása mellett;
- nyitott a magasabb szintű organokémiai ismeretek elsajátítására;
- megérti a szerves vegyületek különböző csoportjainak kölcsönhatásait.

Tantárgy vázlat:

1. Szerves kémia a mindennapi életben.
2. A szénhidrogének fő forrásai. A kőolaj feldolgozása elsődleges termékekké.
3. A konjugált kötések jelentősége és előfordulása szerves vegyületekben.
4. Polimerek és műanyagok.
5. Kötések a szerves vegyületekben. Elektronhatások.
6. A szerves anyagok hatása az egészségre és a környezetre. Freonok.
7. Szerves vegyületek mint savak és bázisok, a szerkezet hatása a savasságra.
8. Szerves vegyületek reakcióképessége. A kémiai reakciók felosztása a kötésbontás módja szerint, a reagens típusa szerint, a szubsztráton bekövetkező változások szerint.
9. A szerves reakciók alapvető típusainak mechanizmusa. A reakciók jelölése kémiai egyenlet és reakcióséma segítségével.
10. Izoméria- izomer típusok, szerkezeti (konstitúciós), sztereoizomerek (konformációs, konfigurációs), optikai izoméria, enantiomerek.
11. Új tendenciák a szerves kémiában. Nem hagyományos reakciókörülmények a zöldkémiában.

Szakirodalom:

Devínsky F., et al. (2001) : Organická chémia pre farmaceutov. 1. vyd. – Bratislava, Osveta, - 750 s. ISBN 80-8063-056-9

Antus S., Mátyus P., (2010) : Szerves kémia I. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 978 963 195 716 7

Balogh Á., (1990): Szerves kémia. Budapest, Tankönyvkiadó, ISBN 96 318 2741 0

Halmos I., (1992): Szerves kémia. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, ISBN 96 310 9743 9

Kajtár M.: Változatok négy elemre - Szerves kémia 1-2. ELTE Eötvös Kiadó Kft., ISBN: 9789 6328 4113 7

McMurry J., (2007) : Organická chemie, ISBN 987-80-7080-637-1
Svoboda J., (2013) : Organická chemie - 1. vyd. – Praha, Vysoká škola chemicko-technologická - 310 s, ISBN 978-80-7080-561-9.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 3

A	B	C	D	E	FX
66.67	33.33	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: Mgr. Andrea Vargová, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD., Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/TVD/25	Tantárgy megnevezése: Alkotóműhely
<p>Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere:</p> <p>Oktatás formája: Gyakorlat</p> <p>Oktatás javasolt terjedelme (tanórában):</p> <p>Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13</p> <p>Az oktatás módszere: jelenléti</p>	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a hallgatók aktív részvétele a gyakorlatokon • a hallgatók részvétele a feladatok megoldásában és a szemináriumok, ill. gyakorlatok során folytatott megbeszélésekbe való bekapcsolódás • a házi dolgozatok fizikai és digitális formában történő benyújtása és bemutatása <p>- Szemináriumi dolgozat értékelése - max. 50 pont:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minőség - 20 pont, - eredetiség - 10 pont, - formai szempontok - 10 pont, - rövid szóbeli magyarázat a benyújtott művek koncepciójáról és tartalmáról - 10 pont. <p>- A kurzus sikeres teljesítése magában foglalja a szemináriumi dolgozat benyújtását digitalizált formában, pdf dokumentumként, amelynek minőségét és tartalmát külön-külön értékeljük az alábbi szempontok szerint - max. 30 pont:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formai szempontok - 10 pont - a művek reprodukcióinak minősége - 10 pont - digitális médiaismeretek (hardverrel és szoftverrel való munka) – 10 pont <p>- Művészettörténeti előadások és megbeszélések a témáról (folyamatosan a félév során) - a hallgatónak aktívan részt kell vennie a megbeszéléseken, felkészültnek és tájékozottnak kell lennie a témában.</p> <p>Szemináriumi dolgozat sikerességének értékelése - 80 pont:</p> <p>A : 72 – 80 pont (90 – 100%)</p> <p>B: 64 – 71 pont (80 – 89%)</p> <p>C: 56 – 63 pont (70 – 79%)</p> <p>D: 48 – 55 pont (60 – 69%)</p> <p>E: 40 – 47 pont (50 – 59%)</p> <p>Fx: 0 – 39 pont (0 – 49%)</p> <p>A hallgató teljes munkaterhelése: 1 kredit = 30 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13 óra részvétel a gyakorlatokon (kontaktórák); 17 óra önálló tanulás és a szemináriumi dolgozat elkészítése. 	

Oktatási eredmények:

Ismeretek

A hallgató:

- ismeri a képzőművészet eszközeit és azok helyes használatát
- ismeri a művészeti technikákat és alkalmazási területeiket
- jártas egyes grafikai, plasztikai és digitális technológiák alkalmazásában
- ismeri a vizuális nevelési tevékenységek formáit
- felismeri a gyermekek képi ábrázolásának sajátosságait
- ismeri a kreativitás fejlesztését célzó oktatási módszereket
- megtervezi és megszervezi a vizuális nevelés és a kézműves tevékenységek formáit

Képességek

A hallgató képes:

- a képzőművészet eszközeinek helyes használatára és megfelelő alkalmazására
- a megfelelő művészeti technikák kiválasztására és alkalmazására a síkban és a térben
- a vizuális nyelv elemeinek különböző módon történő használatára a síkban és a térben
- művészi technikák alkalmazásával kifejezni magát egy adott témában
- művészettörténeti ismeretei alkalmazására és felhasználására a vizuális nevelési órák tervezésekor és végrehajtásakor
- bizonyos grafikai, plasztikai és digitális eljárások elvégzésére
- az aktuális társadalmi és kulturális kérdésekre való reflektálásra és a kritikai gondolkodásra

Kompetenciák:

A hallgató képes:

- a tananyag gyakorlati ismereteinek alkalmazására, amelyeket a kreatív termelési folyamatokban használnak fel
- a tantervben foglalt elméleti ismeretek alkalmazására, kreatív módon történő felhasználására
- a művészeti tevékenységek tervezése és megvalósítása során saját eljárások kidolgozására céljai elérésére
- önállóan dolgozni a kreatív termelési folyamatokban vagy a tananyag elsajátítása során
- azonosulni saját szakmájával, amelyben folyékonyan fejleszti saját készségeit és képességeit
- felelősséget érezni a művészeti tevékenységek módszertanilag helyes tervezéséért, szervezéséért és végrehajtásáért
- a gyermekek gondolkodási és kreatív alkotói folyamatainak, valamint vizuális kifejezőmódjának támogatására

Tantárgy vázlat:

Vizuális kifejezés – percepció, tulajdonságok, tapasztalatok.

Ökológia és környezettudatosság a művészeti oktatásban - land art, környezeti művészet, arte povera.

A gyermek képi ábrázolásának fejlődése - gyermeki sematizmus, szimbólumok, színek és formák a művészeti nevelésben.

A képzőművészet jelenségei – alkotás, stílusok.

A média jellemzői – tipikus média kifejezőeszközök.

Könyvkötés - japán kötés, papírkötés, képeskönyv.

A digitális kompetenciák elmélete és gyakorlata - digitális kép és szöveg, a tipográfia és a grafikai tervezés alapjai - plakát, reklám, vizuális arculat.

Szinesztézia, szagok, hangok és tapintás a vásznon, szabad képzettársítás az érzékszerveink alapján a művészetterápia segítségével.

A térbeli ábrázolás lehetőségei a síkban - történeti áttekintés, a gyermekrajzok térbeli ábrázolásának sajátosságai, a perspektivikus ábrázolás alapjai.
 Lehetőségek a vizuális nevelés más oktatási területekbe való integrálására.
 Vizuális oktatás projektmódszer szerint.
 Környezet: technológia és hagyományok – tárgyak, terek, funkció.
 Környezet: technológia és hagyományok – dizájn, divat.

Szakirodalom:

ARHNEIM, R. A vizuális élmény: Az alkotó látás pszichológiája. Budapest: Gondolat, 1979, 560 s. ISBN 9632801415
 BÁLVÁNYOS, H. Esztétikai - művészeti ismeretek nevelés: Vizuális kultúra II. : Képzőművészet, tárgy - és környezetkultúra. Budapest: Balassi Kiadó, 1998, 168 s. ISBN 963 506 240 0.
 BÁLVÁNYOS, H. Látás és szemléltetés. Budapest: Balassi Kiadó, 2003, 155 s. ISBN 963 506 521 3.
 BÁLVÁNYOS, H., SÁNTA, L. Vizuális megismerés, kommunikáció. Budapest: Balassi Kiadó, 2000, 125s. ISBN 963 506 354 7.
 BAKOS, T., BÁLVÁNYOS, H., PREISINGER ZS. A vizuális nevelés pedagógiája: 6-12 éves korosztályban. Budapest: Balassi Kiadó, 2001, 263 s. ISBN 963 506 398 9.
 BEKE, M. 77 magyar népi játékok. Budapest: Corvina, 2017, 304 s. ISBN 978 963 13 6431 6. 161 s. ISBN 978-80-8122-335-8.
 DVORSZKY, H. Design: A forma művészete. Budapest: Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1979, 295 s. ISBN 963 336 119 2
 FEUER M. A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2000, 405 s. ISBN 9630577321.
 FIEDLER, J., VANCSURÁNÉ, S. A., HAJDÚ, A. Kép-játék-hang: Foglalkozási tervek képzőművészeti alkotásokhoz. Budapest: Pedellus Tankönyvkiadó, 2015, 80 s. ISBN 978-615-5154-63-8.
 GOMBRICH E. H.. A művészet története. Budapest: Gondolat Kiadó, 1983, 522 s. ISBN 9632812158.
 HEGYI, L. Avantgarde és transzavantgarde. Budapest: Magvető Kiadó, 1986, 520 s. ISBN 963 14 0875 2.
 KÁRPÁTI A. A gyermekrajztól a fiatalok vizuális nyelvéig. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2019, 210 s. ISBN 978 963 454 361 9.
 KÁRPÁTI A. Firkák, formák, figurák: A vizuális nyelv fejlődése a kisgyermekkortól a serdülőkorig. Budapest: Dialóg Campus Kiadó, 2001, 198 s. ISBN 963 9123 36 6.
 VIRÁGVÖLGYI P. A tipográfia mestersége számítógéppel. Budapest: Osiris, 2002, 262 s. ISBN 963379529X.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:
 magyar,szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 115

A	B	C	D	E	FX
53.91	26.09	8.7	0.87	6.09	4.35

Oktató: Mgr. Tímea Mészáros, Csilla Nagyová, ArtD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/CH3/25	Tantárgy megnevezése: Analitikai kémia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 5	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy szemináriuma zárthelyi dolgozattal zárul, amely igény esetén két részre osztható a szemeszter időtartama alatt. Kettéosztás esetében a szeminárium végső értékelését a két részdolgozat átlageredménye adja. A vizsgához csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt legalább 50%-ra teljesítette. A szemeszter szorgalmi időszakában további pontokat beadandók megoldásával és leadásával szerezhethet a hallgató. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. A szóbeli részhez csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt 50% feletti pontszámmal teljesítette, ellenkező esetben a vizsga az adott időpontban elégtelennel (Fx) kerül értékelésre. A tantárgy végső értékelése a következőképpen történik: $0,15 \times \text{a leadott feladatokra kapott pontok \% -a} + 0,25 \times \text{a szemináriumi zárthelyi dolgozat értékelésére kapott pontok \% -a} + 0,6 \times \text{a vizsgarészre adott pontok \% -a}.$ Teljes hallgatói terhelés: 5 kredit = 125-150 óra - 52 óra kontaktórákon való részvétel; 26 óra szemináriumi feladatok előkészítése és megoldása; 47-72 óra önálló tanulás, írásbeli és szóbeli vizsgára való felkészülés. A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • képes azonosítani az analitikai kémia alapvető fogalmi és kategorikus apparátusát, ismeri a laboratóriumi analitikai gyakorlatban felhasználható alapvető berendezéseket, laboratóriumi segédeszközöket és egyéb laboratóriumi kellékeket; • elsajátítja az alapvető analitikai módszereket, azok elméleti alapjait és gyakorlati alkalmazhatóságát a mintavételtől a minta előkészítésén át a tényleges mérésig és a mérési eredmények értékeléséig. • tudja hasznosítani a már teljesített kémiai tantárgyak ismereteit a minőségi és mennyiségi analízis elméleti alapjainak megértéséhez; 	

Készségek:

- képes az analitikai kémia területén megszerzett elméleti ismereteit hasznosítani a gyakorlati laboratóriumi tevékenységben;
- képes helyesen tervezni, önállóan keresni és értékelni a megfelelő analitikai módszereket és azok alkalmazását jövőbeni gyakorlatában;
- képes azonosítani az előforduló szakmai problémákat, megvizsgálni és megfogalmazni a megoldásukhoz szükséges elméleti és gyakorlati kiindulópontokat, és a gyakorlatban megoldani azokat;

Kompetenciák:

- kreatív gondolkodással, önállósággal rendelkezik a változó környezetünkben lévő szakmai kémiai problémák megoldásához, valamint a saját oktatás megtervezésében, és autonóm és felelősségteljes döntésekre képes az adott szakterületen belül;
- munkája során alkalmazza a minőségi követelményeket és az aktuális minőségirányítási módszerek alapjait, beleértve a tisztaság és pontosság biztosítását;
- képes saját véleményét megfelelően és szakszerűen előadni;
- megérti a tudományág etikai, társadalmi, jogi, biztonsági és gazdasági összefüggéseit;
- tud megoldást találni az elemző, kritikus és koncepciós gondolkodás területén felmerülő szakmai problémákra;
- képes a megbízhatóság, segítőkészség, bátorítás, figyelem, elfogadó magatartás, nyitottság légkörének megteremtésére, mások munkastílusának felismerésére és irányítására.

Tantárgy vázlata:

1. Bevezetés - az analitikai kémia feladatai és módszerei, alapfogalmak, a vegyszerek és a víz minősége, a mintafeldolgozás alapvető módszerei.
2. Minőségi elemzés - bizonyítás, azonosítás, kvalitatív analízis módszerei, előzetes tesztelés, lángvizsgálatok, oldhatósági vizsgálatok, anionok szétválasztása és kimutatása, kvalitatív szerves analízis.
3. Kvalitatív elemzés - kationok felosztása és bizonyítása, kationok osztályreakciói, kationok és anionok szelektív reakciói.
4. Gravimetria - alapelv, kémiai egyensúly, oldhatósági szorzat, heterogén rendszer, csapadékreakciók, gravimetriás faktor, gyakorlati példák.
5. Titrálási módszerek - Acidimetriás, alkalimetriás és csapadéktitrálások - elveik, alapfogalmak, ekvivalens pont, indikátorok, primér alapanyagok és szerepük a titrimetriában, a pontos koncentráció meghatározása, gyakorlati példák
6. Titrálási módszerek - redoxi titrálások: reakciók, standard redoxpotenciál, indikátorok, permanganometria, bikromátometria, primér alapanyagok, a pontos koncentráció meghatározása, gyakorlati példák..
7. Titrálási módszerek - redoxi titrálások: jodometria és reduktometria, reakciók, indikátorok, primér alapanyagok, a pontos koncentráció meghatározása, gyakorlati példák.
8. Kelátometria - komplex vegyületek, pufferek, primér alapanyagok, indikátorok, a pontos koncentráció meghatározása, gyakorlati példák.
9. Műszeres analitikai módszerek - spektrális módszerek általában (az elektromágneses sugárzás természete és tulajdonságai, a sugárzás kölcsönhatása az anyaggal). A laboratóriumokban legelterjedtebb spektrális módszerek (spektrofotometria, atomabszorpciós spektrometria, ICP).
10. Műszeres analitikai módszerek - folyadékkromatográfia, gázkromatográfia, módszerek elvei, a berendezések alapelve, injekálás, elválasztás, detektálás, a kromatogram kiértékelése, az eredmények kiértékelésének módjai, gyakorlati felhasználás.
11. Műszeres analitikai módszerek - elektrokémiai módszerek: elektród, félcella - cella, standard

elektródpotenciál, Nernst-egyenlet, Potenciometria és konduktometria, voltammetria.

12. Az analitikai eredmények értékelése, párhuzamos elemzések, hitelesített referenciaanyagok, laboratóriumi körtesztek, jártassági vizsgálatok, az eredmények értelmezése.

13. Alapvető kemometriai számítások - analitikai módszerek validálása (pontosság, precizitás, LOD, LOQ, mérési bizonytalanság).

Szakirodalom:

Karlíček R., a kol. (2009): Analytická chemie pro farmaceuty. Karolinum, ISBN 97 8802 46 1453 3

Barcza L., (2006): A mennyiségi kémiai analízis gyakorlati kézikönyve. Medicina Kiadó, ISBN: 963 2429 61 3

Barcza L., (2007): Kvantitatív analitikai kémia. Budapest, Semmelweis Kiadó, ISBN 978 963 9656 73 4.

Barcza L., Buvári Á., (2009): A minőségi kémiai analízis. Medicina Könyvkiadó, ISBN 978 9 6 322 6186 7

Pokol Gy., a kol. (2011): Analitikai kémia: Egyetemi tananyag. Typotex Kiadó, ISBN 978-963-279-466-2, dostupné na internete: http://oktatas.ch.bme.hu/oktatas/konyvek/anal/AnalKemBSc/Analitikai_kemia.pdf

Paveleková I. (2010): Analytická chemia pre študentov pedagogických fakúlt. ISBN 978-80-8082-388-7, dostupné na internete: <https://pdf.truni.sk/download?e-skripta/analchem.pdf>

Křížek M., Šíma J. (2015): Analytická chemie. Katedra analytické chemie Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy Praha, ISBN: 978-80-7394-486-5, dostupné na internete: http://kch.zf.jcu.cz/vyuka/download/Analyticka_chemie_komplet.pdf

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 6

A	B	C	D	E	FX
50.0	0.0	16.67	33.33	0.0	0.0

Oktató: doc. RNDr. Róbert Gyepes, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD., Attila Kardos, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/PC3/25	Tantárgy megnevezése: Analitikai kémia laboratóriumi gyakorlatok
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A szemeszter során a hallgató a tantárgyon belül gyakorlati feladatokat old meg és jegyzőkönyvet készít az adott laboratóriumi gyakorlatról. A jegyzőkönyveket a hallgató a gyakorlatot követő egy héten belül köteles leadni. A jegyzőkönyvek értékelése során figyelembe veszik azok tartalmát, formai kivitelezését, valamint az időben való leadásukat.</p> <p>A szemeszter végén a hallgató a tantárgy témaköreiből zárthelyi dolgozatot ír, amelyből legalább 50 %-ot kell elérnie.</p> <p>A gyakorlatokon való részvétel kötelező, az elmulasztott óra csak igazolt hiányzás esetén pótolható a szemeszter végén.</p> <p>A tantárgy végső értékelése a hallgatónak az egyes feladatok, jegyzőkönyvek és a zárthelyi dolgozat sikerességének százalékos arányán alapul, és a végső osztályzatot a következőképpen számítódik ki:</p> <p>Végső osztályzat=(a jegyzőkönyvek átlagos %-os értékelése + 2 x a zárthelyi dolgozaton elért %-os értékelés) / 3.</p> <p>Teljes hallgatói terhelés: 4 kredit = 100-120 óra</p> <p>- 26 óra a kontaktórákon való részvétel; 26 óra elméleti felkészülés a laboratóriumi gyakorlatra és a laboratóriumi gyakorlatból adódó számítási feladatok megoldása; 26 óra a laboratóriumi gyakorlat jegyzőkönyveinek elkészítése, 22-42 óra önképzés és felkészülés a zárthelyi dolgozatra.</p> <p>A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése.</p> <p>A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gyakorlati ismeretekkel rendelkezik az alapvető laboratóriumi technikákról, biztonságos kísérleti tevékenységekről az analitikai kémia területén, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak; • képes azonosítani az analitikai kémia alapvető fogalmi és kategorikus apparátusát; 	

- tudja, hogyan kell kezelni az alapvető berendezéseket, laboratóriumi felszereléseket és egyéb, a laboratóriumi analitikai gyakorlatban hasznos laboratóriumi eszközöket;
- jártas az alapvető analitikai módszerekben, és gyakorlati tapasztalattal rendelkezik azok végrehajtásában, valamint az alapvető laboratóriumi berendezések használatában, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak;

Készségek:

- képes a kémia módszertani, szakmai és gyakorlati problémáinak megoldására;
- rendelkezik a laboratóriumi tevékenységek terén a kötelező laboratóriumi gyakorlatok keretében elsajátított gyakorlati készségekkel;
- képes a kevésbé összetett mátrixok elemzésével kapcsolatos alapvető analitikai módszerek végrehajtására;
- képes megtervezni, elvégezni és értékelni az alapvető kémiai elemzési feladatokat és eredményeket;
- képes a kurzuson szerzett ismereteket kellőképpen és szisztematikusan elmagyarázni és alkalmazni a jövőbeli tanítási gyakorlatában;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes saját véleményét megfelelően és szakszerűen előadni;
- képes átfogóan elemezni az alapvető kémiai jelenségeket az analitikai kémia területén;
- konkrét szakmai problémák megoldása során képes megoldási javaslatokat tenni az analitikus, kritikai és fogalmi gondolkodás területén;
- gyakorlatiasan és biztonságosan alkalmaz egyszerű analitikai módszereket különböző minták elemzésére;
- képes egyszerű laboratóriumi tesztek és gyakorlatok tervezésére és irányítására.

Tantárgy vázlata:

1. A kationok és anionok felosztásának klasszikus módja. Az I., II. és III. osztály kationjainak bizonyítási reakciói.
2. A IV. és V. osztály kationjainak bizonyítási reakciói. Az I. és II. osztály kationjainak felosztása.
3. III. és IV. osztály kationjainak elválasztása. Anionok bizonyítási reakciói.
4. A kationfelosztás klasszikus módszerének alkalmazása ismeretlen mintában lévő kationok elválasztására.
5. Bevezetés a térfogati elemzésbe. A mérőoldatok standardizálása a térfogatelemzésben.
6. A gyenge savak alkalimetriás meghatározása. Az ecet ecetsavtartalmának meghatározása.
7. Acidimetria. A nátrium-hidroxid lúgosságának meghatározása.
8. Komplexometria. A vízkeménység kelatometriás meghatározása.
9. Közvetett kelatometriás meghatározások. A szulfátok közvetett meghatározása.
10. Visszamérési kelatometriás meghatározások. Az alumínium meghatározása.
11. Csapadékos titrálás. Argentometria. A kloridok meghatározása Mohr szerint.
12. Redoxi titrálások. Manganometria. A minta vastartalmának meghatározása.
13. Redoxi titrálások. Bromatometria. Az arzén meghatározása.

Szakirodalom:

Orosz Gy.,(1998): Szerves kémiai praktikum. Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 96 318 8408 2
 Karlíček R., a kol. (2009): Analytická chemie pro farmaceuty. Karolinum, ISBN 97 8802 46 1453
 3

Barcza L., (2006): A mennyiségi kémiai analízis gyakorlati kézikönyve. Medicina Kiadó, ISBN: 963 2429 61 3

Barcza L., (2007): Kvantitatív analitikai kémia. Budapest, Semmelweis Kiadó, ISBN 978 963 9656 73 4.

Barcza L., Buvári Á., (2009): A minőségi kémiai analízis. Medicina Könyvkiadó, ISBN 978 9 6 322 6186 7

Pokol Gy., a kol. (2011): Analitikai kémia: Egyetemi tananyag. Typotex Kiadó, ISBN 978-963-279-466-2, dostupné na internete: http://oktatas.ch.bme.hu/oktatas/konyvek/anal/AnalKemBSc/Analitikai_kemia.pdf

Paveleková I. (2010): Analytická chémia pre študentov pedagogických fakúlt. ISBN 978-80-8082-388-7, dostupné na internete: <https://pdf.truni.sk/download?e-skripta/analchem.pdf>

Křížek M., Šíma J. (2015): Analytická chemie. Katedra analytické chemie Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy Praha, ISBN: 978-80-7394-486-5, dostupné na internete: http://kch.zf.jcu.cz/vyuka/download/Analyticka_chemie_komplet.pdf

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 6

A	B	C	D	E	FX
66.67	0.0	16.67	16.67	0.0	0.0

Oktató: Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD., Attila Kardos, PhD., Mgr. Andrea Vargová, PhD., doc. RNDr. Róbert Gyepes, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/KONAJ/25	Tantárgy megnevezése: Angol nyelvű társalgás
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1., 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A félév során a hallgató interaktív előadást tart egy választott témában a megadott tételek egyikéből. Az előadásra max. 25 pontot kaphat. Az előadás teljesítéséhez minimum 13 pontot kell elérni. Értékelési szempontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szakszerűség (10 pont), - interaktivitás (5 pont), - a hallgatóság bevonása (5 pont), - formai követelmények (5 pont). <p>- A vizsgaidőszakban a hallgató írásbeli vizsgán vesz részt, amelynek során bizonyítja a tárgyhoz kapcsolódó ismereteit, készségeit és kompetenciáit. Az írásbeli vizsgán elérhető maximális pontszám 75.</p> <p>A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra az interaktív előadás előkészítése Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot</p>	
<p>Oktatási eredmények: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallgató megismerkedik az alapvető angol kommunikációs témákkal, alapismeretekkel fog rendelkezni a különböző részterületekről. – A tantárgy teljesítése révén a hallgató áttekintést kap az angol nyelv nyelvtani szerkezetéről és elsajátítja az angol alapszókinccset. <p>Képességek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallgató képes lesz az alapvető angol társalgási kifejezések gyakorlati használatára. – A hallgató képes lesz a mindennapok által használt szókinccs kifejezésére, s ezen alapvető ismeretek beépítésére saját pedagógiai gyakorlatába. - A hallgató képes lesz önállóan mondatokat alkotni az egyes témakörökön belül <p>Kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallgató pozitív hozzáállást alakít ki az indoeurópai nyelvek és a kisebbségek kérdésköréhez, és ebben a szellemben fogja oktatni diákjait is, hangsúlyt helyezve a toleranciára. 	

Saját véleményét fog tudni formálni és meg fogja tudni fogalmazni saját álláspontját az indoeurópai nyelvek, a magyar–angol kapcsolatáról, valamint képes lesz azt kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

Tantárgy vázlata:

1. a) Nyelvtan: igealakok, birtokos névmások
b) Beszélgetési témák: köszönés, bemutatkozás alapformái, bemutatkozás
2. a) Nyelvtan: egyes és többes számú főnevek
b) Beszélgetési témák: színek, hónapok, a hét napjai, kedvenc dolgaim
3. a) Nyelvtan: egyes és többes számú főnevek a) Nyelvtan: egyszerű jelen idő
b) Beszélgetési témák: mindennapi tevékenységek, a választott nap leírása
4. a) Nyelvtan: helynevek és időmértékek (under, next to, in, on. ..)
b) Beszélgetési témák: időjárás, évszakok, A kiválasztott évszak bemutatása
5. a) Nyelvtan: Képességet kifejező főnévi igenév (Can)
b) Beszélgetési téma: ház, Példa a kiválasztott házra
6. a) Nyelvtan: folyamatos jelen idő
b) Beszélgetési témák: szabadidő, A szabadidő leírása
7. a) Nyelvtan: Számolható és nem számolható főnevek
b) Beszélgetési téma: Ételek és italok
8. a) Nyelvtan: Múlt idejű egyszerű)
b) Beszélgetési témák: Utazás, a legutóbbi nyaralásom leírása
9. a) Nyelvtan: Rendszeres és szabályos igék
b) Beszélgetési téma: Kultúra, egy film vetítése
10. a) Nyelvtan: A melléknevek fokozása
b) Beszélgetési témák: Munka, egy kiválasztott munka bemutatása
11. a) Nyelvtan: Jövőbeli egyszerű - Will (lesz)
b) Beszélgetési téma: Bevásárlás, jövőbeli tervek leírása
12. a) Nyelvtan: Future Simple - Going to
b) Beszélgetési téma: Nyár és utazás, egy kedvenc nyári emlék leírása
13. Teszt, összefoglaló

Szakirodalom:

Lambert, J.: "New English File Elementary 4th edition" : Oxford University Press 2019. ISBN: 978-0194031592
Morton, J.: "English Grammar for Students of French" - Olivia and Hill Press, 2003. ISBN: 978-0934034347
Murphy, R.: "English Grammar in Use" - Cambridge University Press, 2019. ISBN: 978-0521189392
Murphy, R.: "Grammar in Use: A Self-study Reference and Practice Book for Elementary Students of English" - Cambridge University Press, 2012. ISBN: 978-0521189064
Swan, M. and Walter, C.: "Oxford English Grammar Course: Basic" Oxford University Press 2011. ISBN: 978-0194420823
Woods, G.: "English Grammar Workbook For Dummies" . For Dummies, 2011. ISBN: 978-1119376598

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, angol

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése					
Az értékelt hallgatók száma: 13					
A	B	C	D	E	FX
46.15	15.38	23.08	0.0	0.0	15.38
Oktató: PD Dr. phil. habil. Attila Mészáros,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/ KONAJ2/25	Tantárgy megnevezése: Angol nyelvű társalgás 2
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4., 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A félév során a hallgató interaktív előadást tart a felsorolt tételek egyikéből kiválasztott témában. Az előadásért maximum 25 pont szerezhető, a követelmények teljesítéséhez legalább 13 pont szükséges. A következő szempontok alapján történik az értékelés: # Szakértelem (10 pont) # Interaktivitás (5 pont) # A közönség bevonása (5 pont) # Formai követelmények (5 pont) A bizsgaidőszak alatt a hallgató írásbeli vizsgát tesz, hogy bizonyítsa tudását, készségeit és kompetenciáit a tárgyban. Az írásbeli vizsgán maximálisan 75 pont szerezhető. A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: • 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra az interaktív előadás előkészítése. Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), 50% alatt: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Tudás: A hallgató megismerkedik az alapvető kommunikációs témákkal angol nyelven, és alapvető ismeretekkel rendelkezik különböző területeken. # A kurzus elvégzésével a hallgató áttekintést kap az angol nyelv nyelvtani szerkezetéről és elsajátítja az angol nyelv alapvető szókincsét. Készségek: # A hallgató képes lesz az alapvető angol társalgási kifejezéseket a gyakorlatban használni. # A hallgató képes lesz a mindennapi életben használt szókincset kifejezni, és ezt az alapismeretet beépíteni a tanítási gyakorlatába. # A tanuló képes lesz önálló mondatokat alkotni az egyes témakörökön belül. Kompetenciák: # A hallgató pozitív attitűdöt alakít ki az indoeurópai nyelvekkel és a kisebbségi kérdésekkel kapcsolatban, és ezt az attitűdöt a tanítás során is megosztja, hangsúlyozva a toleranciát.	

A tanuló képes lesz saját véleményt alkotni és kifejezni az indoeurópai nyelvekkel, valamint a magyar és az angol nyelv kapcsolatával kapcsolatos attitűdjét, és képes lesz azt kritikusan megvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

Tantárgy vázlat:

1. a) Nyelvtan: Egyszerű múlt idő: szabályos és szabálytalan igék
- b) Beszélgetés témái: Utazás
- c) Téma: A legjobb nyaralásom
2. a) Nyelvtan: Egyszerű múlt idő (Past Simple: szabályos és szabálytalan igék).
- b) Beszélgetés témái: Munkahelyek
- c) Téma: Álmaim állása (Álmaim állása)
3. a) Nyelvtan: Future Simple: will és going to (jövő egyszerű: lesz és fog)
- b) Beszélgetés témái: Ruházat (Clothing)
- c) Téma: Jövőbeli terveim (My future plans)
4. a) Nyelvtan: Present Perfect
- b) Beszélgetés témái: Vásárlás
- c) Téma: Bemutkozás: A kedvenc boltom/üzletem
5. a) Nyelvtan: Present Perfect
- b) Beszélgetés témái: Ünnepek
- c) Téma: Bemutkozás: A kedvenc ünnepem
6. a) Nyelvtan: Első feltételes mód
- b) Beszélgetés témája: Testrészek
- c) Téma: Egy iskola leírása
7. a) Nyelvtan: Második feltételes mód
- b) Beszélgetés témái: ételek és italok
- c) Téma: Ha nyernék a lottón, akkor...
8. a) Nyelvtan: melléknév-összehasonlítás
- b) Beszélgetési témák: Érzelmek és érzések
- c) Téma: Egy személy leírása
9. a) Nyelvtan: Idő- és helyhatározói prepozíciók
- b) Beszélgetés témái: Útirányok
- c) Téma: A kedvenc könyvem bemutatása
10. a) Nyelvtan: Ismétlés a teszthez
- b) Beszélgetési témák.
- c) Téma: A városom/falu bemutatása
11. Diákelőadások
12. Diákelőadások
13. Teszt, összefoglaló

Szakirodalom:

Lambert, Jerry. New English File Pre-Intermediate 4th edition, Oxford University Press, 2019. ISBN 9780194031592

Murphy, Raymond: "English Grammar in Use" - Cambridge University Press, 2019. ISBN: 978-0521189392

Murphy, Raymond: "Grammar in Use: A Self-study Reference and Practice Book for Elementary Students of English" - Cambridge University Press, 2012. ISBN: 978-0521189064

Swan, Michael and Walter, Catherine: "Oxford English Grammar Course: Basic" Oxford University Press 2011. ISBN: 978-0194420823

Woods, Geraldine: "English Grammar Workbook For Dummies" . For Dummies, 2011. ISBN: 978-1119376598

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:
magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 29

A	B	C	D	E	FX
34.48	24.14	13.79	10.34	6.9	10.34

Oktató: PD Dr. phil. habil. Attila Mészáros,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHb/MOB1- CH/25	Tantárgy megnevezése: Az abszolvens profiljához kapcsolódó hallgatói mobilitás - Kémia tanári szak
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere:	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató teljes terhelése: 3 kredit = 75–90 óra 26 óra részvétel a kontaktórákon; 20 óra munka a projekttel és az órákon kiadott feladatokkal; 35–45 óra önálló tanulás, valamint rövid reflexió vagy beszámoló elkészítése a megszerzett tapasztalatokról és ismeretekről, azok profilhoz való kapcsolódásáról. A tantárgy „abszolválta” minősítéssel zárul (osztályzat nélkül), a fent megadott feltételek teljesítésének alapján. A tantárgy abszolválását a feltételek teljesülésének ellenőrzése után a felelős személy (ZOŠP) jegyzi be az AIS-rendszerbe.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: - A hallgató áttekintést kap olyan szakmai témákról, amelyek kiegészítik vagy bővítik a profilját nemzetközi és interkulturális kontextusban. - Olyan ismereteket sajátít el a mobilitás során, amelyek nem részei a hazai tantervnek, de relevánsak a szakterülete szempontjából. - Megérti, hogyan alkalmazzák a szakmai tudást különböző külföldi akadémiai vagy munkahelyi környezetekben. Készségek: - A mobilitás során szerzett ismereteket alkalmazni tudja további tanulmányai vagy szakmai tevékenysége során. - Képes kommunikálni és együttműködni nemzetközi csapatban, idegen nyelven és kulturálisan sokszínű környezetben. - Képes reflektálni saját tanulási szükségleteire, és alkalmazkodni új akadémiai vagy szakmai környezethez. Kompetenciák: - Fejleszti az élethosszig tartó tanuláshoz, a rugalmassághoz és az alkalmazkodóképességhez szükséges kompetenciáit.	

- Erősíti azon képességét, hogy aktívan részt vegyen nemzetközi oktatási tevékenységekben és projektekben.
- Növeli önállóságát, felelősségérzetét és kezdeményezőképességét a hazai akadémiai környezetben kívüli feladatok megoldásában.

Tantárgy vázlat:

- Bevezetés a témába, a felsőoktatási mobilitás és a felsőoktatás nemzetköziesítésének fontossága.
- A külföldi oktató szakmai szemináriumai az abszolvens profiljának megfelelően. Nemzetközi megközelítések és a terület aktuális trendjeinek ismertetése. Interkulturális kommunikáció és munka nemzetközi felsőoktatási környezetben.
- A hallgató reflexiója a külföldi oktató által közvetített megszerzett ismeretekről, készségekről és tapasztalatokról.
- Megbeszélés és visszajelzés - a megszerzett tudás relevanciáját illetően a további tanulmányok és a szakmai fejlődés szempontjából.

Szakirodalom:

A mobilitási programban részt vevő oktató által ajánlott irodalom.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

angol, magyar vagy szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 0

a	n
0.0	0.0

Oktató:

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJb/MOB1- MJ/25	Tantárgy megnevezése: Az abszolvens profiljához kapcsolódó hallgatói mobilitás - Magyar nyelv és irodalom tanári szak
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3., 4..	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató teljes terhelése: 3 kredit = 75–90 óra 26 óra részvétel a kontaktórákon; 20 óra munka a projekttel és az órákon kiadott feladatokkal; 35–45 óra önálló tanulás, valamint rövid reflexió vagy beszámoló elkészítése a megszerzett tapasztalatokról és ismeretekről, azok profilhoz való kapcsolódásáról. A tantárgy „abszolválta” minősítéssel zárul (osztályzat nélkül), a fent megadott feltételek teljesítésének alapján. A tantárgy abszolválását a feltételek teljesülésének ellenőrzése után a felelős személy (ZOŠP) jegyzi be az AIS-rendszerbe.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: - A hallgató áttekintést kap olyan szakmai témákról, amelyek kiegészítik vagy bővítik a profilját nemzetközi és interkulturális kontextusban. - Olyan ismereteket sajátít el a mobilitás során, amelyek nem részei a hazai tantervének, de relevánsak a szakterülete szempontjából. - Megérti, hogyan alkalmazzák a szakmai tudást különböző külföldi akadémiai vagy munkahelyi környezetekben. Készségek: - A mobilitás során szerzett ismereteket alkalmazni tudja további tanulmányai vagy szakmai tevékenysége során. - Képes kommunikálni és együttműködni nemzetközi csapatban, idegen nyelven és kulturálisan sokszínű környezetben. - Képes reflektálni saját tanulási szükségleteire, és alkalmazkodni új akadémiai vagy szakmai környezethez. Kompetenciák: - Fejleszti az élethosszig tartó tanuláshoz, a rugalmassághoz és az alkalmazkodóképességhez szükséges kompetenciáit.	

- Erősíti azon képességét, hogy aktívan részt vegyen nemzetközi oktatási tevékenységekben és projektekben.
- Növeli önállóságát, felelősségérzetét és kezdeményezőképességét a hazai akadémiai környezetben kívüli feladatok megoldásában.

Tantárgy vázlat:

- Bevezetés a témába, a felsőoktatási mobilitás és a felsőoktatás nemzetköziesítésének fontossága.
- A külföldi oktató szakmai szemináriumai az abszolvens profiljának megfelelően. Nemzetközi megközelítések és a terület aktuális trendjeinek ismertetése. Interkulturális kommunikáció és munka nemzetközi felsőoktatási környezetben.
- A hallgató reflexiója a külföldi oktató által közvetített megszerzett ismeretekről, készségekről és tapasztalatokról.
- Megbeszélés és visszajelzés - a megszerzett tudás relevanciáját illetően a további tanulmányok és a szakmai fejlődés szempontjából.

Szakirodalom:

A mobilitási programban részt vevő oktató által ajánlott irodalom.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

angol, magyar vagy szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 6

a	n
100.0	0.0

Oktató:

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/ZAP/25	Tantárgy megnevezése: Az akadémiai írás alapjai
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató teljes munkaterhelése: <ul style="list-style-type: none"> • kutatási terv kidolgozása, aktualizálása min 2. oldal (20 pont), • kutatási módszer és eszköz kialakítása és adaptálása (20 pont), • kutatási módszer és eszköz bemutatása min. 2 oldal (20 pont), • kutatási módszer és eszköz kipróbálása, tapasztalatok összegzése min. 3 oldal (40 pont). A tantárgy sikerességének teljes értékelése: <ul style="list-style-type: none"> • A = 90 – 100% (100 – 90 pont) • B = 80 – 89% (89 – 80 pont) • C = 70 – 79% (79 – 70 pont) • D = 60 – 69% (69 – 60 pont) • E = 50 – 59% (59 – 50 pont) • FX = 0 – 49% (49 – 0 pont) A hallgató teljes munkaterhelése – munkaórák felosztása: 2 kredit = 60 óra: <ul style="list-style-type: none"> • 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 47 óra önálló tanulás es szemeszteri dolgozat előkészítése. 	
Oktatási eredmények: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • a hallgató ismeri a tudományos kutatás főbb jellemzőit, • a hallgató ismeri a kvalitatív és kvantitatív kutatás módszereit, • a hallgató ismeri a kutatási adatok gyűjtésének módszereit, • a hallgató ismeri az esettanulmányok és online kutatások alapjait, • a hallgató ismeri zárodolgozat írásának alapelveit, • a hallgató ismeri az irodalomkutatás módszereit és jellemzőit, • a hallgató ismeri a szakirodalomra való hivatkozás módszereit, • a hallgató ismeri a kapcsolatot a tanulási stílus, a tanulási környezet és a tanulási motiváció között, • a hallgató ismeri az adatgyűjtés során használt merő eszközök főbb jellemzőit, • a hallgató ismeri az érvényesség és megbízhatóság tudományos kritériumait, 	

- a hallgató ismeri az érvelő értelmezés biztosításának követelményét.

Képességek:

- a hallgató képes megfogalmazni a kutatás célját,
- a hallgató képes kutatási tervet készíteni egy kiválasztott témában,
- a hallgató képes az irodalomkutatás elveinek kialakítására,
- a hallgató képes értékelni az alkalmazott kutatási eszközök és módszerek megfelelőségét.

Kompetenciák:

- a hallgató alkalmas a saját kutatási tervének elkészítésére,
- a hallgató alkalmas a hipotézisek és/vagy kérdések megfogalmazására,
- a hallgató alkalmas a kutatási módszerek és eszközök kiválasztására a saját kutatási tervének megvalósításának érdekében,
- a hallgató alkalmas a szakirodalom elemzésére és hivatkozására,
- a hallgató alkalmas a feldolgozott szakirodalom alapján összefoglaló gondolatok megfogalmazására.

Tantárgy vázlat:

A pedagógiai kutatás főbb jellemzői.

A pedagógia tudomány kvantitatív és kvalitatív irányai.

Kutatási hipotézisek és kérdések megfogalmazása.

A szakirodalom kiválasztása és feldolgozása.

Adatgyűjtési módszerek (kérdőív, interjú, megfigyelés, tesztek).

Esettanulmányok, kutatások az interneten.

A záródolgozat mint publikáció.

Szakirodalmi hivatkozások rendszere.

Tanulási stílusok és tanulási környezet.

A tanulás didaktikája.

A tanulási és tanítási stílusok összefüggésé.

Szakirodalom:

Andragógiai interdiszciplináris kutatómódszertan / Kálmán Anikó. - 2. vyd. - Budapest : OKKER Oktatási és Kiadói Rt., 2005. - 148 s. - ISBN 963 9228 97 4.

Kutatómódszertan = Elmélet, gyakorlat, tanulmányok : Oktatási segédlet / Menyhárt József. - 1. vyd. - Nitra-Nyitra : Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem -Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2015. - 167 s. - ISBN 978-80-558-0962-5.

A társadalomtudományi kutatás gyakorlata / Earl Babbie ; Gábor Kende. - 6. vyd. - Budapest : Balassi Kiadó, 2008. - 600 s. - ISBN 978-963-506-764-0.

Doing a Successful Research Project : Using Qualitative or Quantitative Methods / Martin Davies, Nathan Hughes. - 2. vyd. - Hampshire : Palgrave Macmillan, 2014. - 278 s. - ISBN 978-1-137-30642-5.

Doing Your Research Project : A Guide for First-time Researchers / Judith Bell, Stephen Waters. - 7. vyd. - London : McGraw-Hill Education, 2018. - 344 s. - ISBN 978-0-335-24338-9.

Metody pedagogického výzkumu : Základy kvantitativního výzkumu / Miroslav Chráska. - 2., akt. vyd. - Praha : Grada, 2016. - 254 s. - ISBN 978-80-247-5326-3.

Egyéni különbségek szerepe a tanulásban : Tanulási stratégiák / Tóth Péter. - 1. vyd. - Budapest : DSGI, 2012. - 143 s. - ISBN 978-963-88946-7-0.

Egyéni különbségek szerepe a tanulásban : A tanulási stílus / Tóth Péter. - 1. vyd. - Budapest : DSGI, 2011. - 222 s. - ISBN 978-963-88946-5-6.-

A hatékony tanulás titka: A hatékony tanítás és tanulás dinamikája / Paul Roeders, Gefferth Éva.
- 1. vyd. : Trefort Kiadó, 2007. - 215 s. - ISBN 978-963-446-453-2.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar , szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 178

A	B	C	D	E	FX
44.94	21.91	17.42	8.43	0.0	7.3

Oktató: prof. Péter Tóth, PhD., PaedDr. Alexandra Nagyová, PhD., doc. dr. univ. Agáta Csehiová, PhD., Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/ZPP/25	Tantárgy megnevezése: Az elsősegélynyújtás alapjai és biológia a tanárok számára
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéeltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének feltétele az elméleti és gyakorlati részből álló szemináriumokon való aktív részvétel. A gyakorlati rész során a hallgató kipróbálja, gyakorolja és a végén bemutatja a sürgősségi elsősegélynyújtás alapvető gyakorlati készségeit különböző szimulált helyzetekben, valamint különféle sérülések és balesetek esetén. A tantárgy teljesítésének része egy szemináriumi munka kidolgozása (legalább 5 oldal terjedelem, TNR betűtípus, 12-es betűméret) bármely kiválasztott témában a tantárgy tantervének megfelelő témakínálatából. Értékelési szempontok (30%): - A kérdéskör összefoglalása a jelenleg rendelkezésre álló szakirodalom szerint, legalább három szakmai forrásból merítve. - Egy konkrét esettanulmány leírása saját tapasztalat alapján, vagy konkrét módszer javaslata a téma gyakorlati megvalósítására. - Tartalmi, formai, valamint grafikai, képi dokumentációval szemben támasztott követelmények teljesítése. A tantárgy zárásaként a hallgató egy teszt kitöltésével bizonyítja elméleti tudását (70%). A tantárgy végső értékelése: A - 100-90%, B - 89-80%, C - 79-70%, D - 69-60%, E - 59-50%. A kreditek megszerzéséhez az összpontszám 50%-át kell elérni. Hallgatói terhelés: 2 kredit = 60 óra (13 óra: szemináriumokon való részvétel, 47 óra: önálló tanulás és vizsgára való felkészülés, szemináriumi munka készítése).	
Oktatási eredmények: Tudás: - A tanuló képes megnevezni a leggyakoribb, az újszülöttek, gyermekek és a felnőttek életét, egészségét veszélyeztető véletlen és nem véletlen eredetű balesetek okait, következményeit, és azok megoldásait. - A hallgató össze tudja foglalni elméleti ismereteit alapvető életmentési feladatokról, eszméletvesztésről, légzésleállásról, rohamokról, sebvérzésről, sokkról, törésekről, ízületi sérülésekről, égési sérülésekről.	

- A hallgató képes kialakítani a gyermekek számára biztonságos környezetet, megszervezni a különböző iskolai tevékenységeket, programokat.
- A hallgató képes az egyes szervrendszerek jellemzésére, és ezen ismereteit összeköti a szervrendszerek meghibásodása esetén történő elsősegélynyújtás alapjaival.

Képességek:

- A hallgató képes értékelni a baleseti szituációkat úgy, hogy önmagát a legkisebb veszélynek tegye ki, és képes baleset esetén hívni a sürgősségi mentőket és az integrált mentési rendszer egyéb elemeit.
- A hallgató képes kivitelezni az alapvető életfunkciók ellátását - légútbiztosítás, lélegeztetés, mellkasi kompresszió (szívmasszázs), vérzés elállítás, stabilizált testhelyzet, kardiopulmonális újraélesztés (reszuszcitáció), beleértve az automatikus külső defibrilláció alkalmazását,
- A hallgató képes pszichológiai támogatást nyújtani a sérült személynek.
- A hallgató képes különböző típusú gyermekkori betegségek egészségügyi ellátására, mint például allergia, anyagcserezavar, parazitás fertőzés, légúti betegségek és emésztőrendszeri betegségek.

Kompetenciák:

- A hallgató pozitív hozzáállást alakít ki az elsősegélynyújtás iránt, és az iskoláskorú gyermekek és felnőttek életét és egészségét érintő hirtelen balesetek megelőzése iránt.
- A hallgató meg tudja magyarázni az elsősegélynyújtás jelentőségét a sürgősségi egészségügyi gondoskodás rendszerében a hirtelen életet és egészséget fenyegető események során.
- A hallgató képes a gyakorlatban alkalmazni az ismereteit és készségeit az életet és egészséget veszélyeztető események során, melyek lehetnek baleseti és/vagy nem baleseti eredetűek.

Tantárgy vázlat:

Az elsősegélynyújtás jelentősége, az elsősegélynyújtás beépítése az oktatási folyamatba, a baleset bejelentésének rendje a mentőszolgálat felé.

Biztonság az iskola környezetében (épületben, udvaron, szabadidős tevékenységek során), elsősegélynyújtó készlet összeállítása az iskolában és az iskolai foglalkozásokon.

A légzőrendszer jellemzői. A sérült személy állapotának megállapítása, légutak és alapvető életfunkciók vizsgálata, stabil testhelyzet, idegen test eltávolítása a légutakból, mesterséges lélegeztetés.

A szív felépítése, működése, a keringési rendszer és a szív betegségei, elsősegélynyújtás szívmegállás esetén.

A vér és a vér alakos elemei, a vérzés elállítása különböző típusú sebek esetében, a kötszerek típusai és a sebkötés technikái, belső vérzés.

A mozgásszervrendszerek, az izmok és a csontok alapvető jellemzői. Inak, ízületek sérülései, törések kezelése.

A sokkos állapotok típusai, anafilaxiás sokk és az immunrendszer alapvető jellemzői.

Az idegrendszer alapvető jellemzői. Idegrendszeri károsodások, epilepsziás rohamok, görcsök és elsősegélynyújtás.

A bőr alapvető jellemzői. Égési sérülések típusai, elsősegélynyújtás égési sérüléseknél, szemsérülések,

Az emésztőrendszer alapvető jellemzői. Elsősegélynyújtás mérgezés esetén.

Harapás okozta sebek, marások, csípések. Séták, kirándulások, táborok tervezése, szervezése, lebonyolítása, biztonságos gyermekszállítás.

Allergiák, gyakori légúti és emésztőrendszeri betegségek, paraziták gyermekkorban, autoimmun betegségek és anyagcserezavarok gyermekeknél.

Szakirodalom:

ANDICS, L.: Elsősegély: Közúton, otthon, munkahelyen, közterületen – 1. vyd. – Budapest: Sophia Kiadó, 2004 – 86 s. – ISBN 963216279X.

BASS, D., MAURICE, K.: Elsősegélynyújtás csecsemőknek és gyermekeknek. – 1, vyd. – Békéscsaba: Booklands, 2000. – 160 s. – ISBN 97863 9613 62 1.

BODZSÁR, E., ZSÁKAI, A.: Humánbiológia: Gyakorlati kézikönyv. - 1. vyd.- Budapest: Elte Eötvös Kiadó, 2004 – 300 s. – ISBN 963 463 653 5.

MADER, S. S.: Human biology. - 11. vyd. - Boston: Wm. C. Brown Publishers, USA, – 2008. - 600 s. - ISBN 0-978-0-07-016778-0.

McCracken, T. O.: Háromdimenziós anatómiai atlasz. Budapest : Scholar Kiadó, 2000. - 237 s. - ISBN 978-963-9193-99-4.

NAGY, M.: Humánbiológia. – 1. vyd. – Komárno – Dunajská Streda: Selye János Egyetem – Lilium Aurum, 2006. – 250 s. – ISBN 8080622833.

PORÁČOVÁ, J., NAGY, M., BERNÁTOVÁ, R., a kol. Fyziológia živočíchov a človeka - 1. vyd. - Prešov : Fakulta humanitných a prírodných vied PU v Prešove, 2014. - 591 s., [36,65 AH]. - ISBN 978-80-555-1150-4.

STOPPARDOVÁ, M.: Prvá pomoc malým deťom: Stručný sprievodca prvou pomocou. – 1. vyd. – Bratislava: Slovart s.r.o., 2005. – 63 s. – ISBN 80-8085-022-4.

SZENTÁGOTHAI, J.: Funkcionális anatómia I.-III. Budapest : Medicina Könyvkiadó, 2006. - 710, 600, 800. - ISBN 963 242 565 0.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:**Tantárgy értékelése**

Az értékelt hallgatók száma: 0

A	B	C	D	E	FX
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: Dr. habil. Sarolta Zsuzsanna Mészárosné Darvay, PhD., Dr. habil. PaedDr. Melinda Nagy, PhD., RNDr. Štefan Balla, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/CCL/25	Tantárgy megnevezése: Az idegen anyagok kémiája
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A félév során a hallgató által leadott feladatok kerülnek értékelésre. A feladatok megoldása (max. 8 pont) mellett a feladatok időben történő leadása (max. 2 pont) is értékelést kap. A tantárgy végén a hallgató összefoglaló zárthelyi dolgozaton minimum 50%-os pontszámot kell elérjen. A tantárgy végső értékelése a hallgató által leadott feladatok és az összefoglaló írásbelin elért eredmény alapján számítható ki. A végső érdemjegy a zárthelyi dolgozat és a leadott feladatok pontszámai alapján a következőképpen számítható ki: $(1 \times \text{a beadandók átlagos \% - os aránya} + 2 \times \text{az írásbeli \% - os aránya}) / 3$. Teljes hallgatói terhelés: 2 kredit = 50-60 óra - 26 óra kontaktórákon való részvétel; 13 óra a feladatok megoldása; 11-21 óra önálló tanulás és felkészülés az írásbeli zárthelyi dolgozatra. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a maximálisan megszerezhető pontszám legalább 50 %-ának elérése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • képes azonosítani az adott kémiai terület alapvető fogalmi és kategorikus apparátusát; • rendelkezik a kiválasztott kémiai tudományág alapvető ismereteivel; • meghatározott szempontok alapján képes leírni és jellemezni az alapvető kémiai jelenségeket; • összefüggéseket tud felállítani a kémiai anyagok és átalakulásaik között; • elsajátította a környezettudomány és környezetkémia alapfogalmait; • elméleti alapokat szerzett a kémia-környezet kapcsolat megértéséhez a gyakorlati problémák megoldásában; • rendelkezik élelmiszerkémiai alapismeretekkel, amely a szerves kémia, a szerves kémia és a biokémia ismereteihez kapcsolódik, különös tekintettel az élelmiszerláncban lévő idegen anyagok kémiai mechanizmusaira; 	

- ismeri az egészséges táplálkozás alapvető követelményeit és az élelmiszerláncban lévő idegen anyagok kockázatát;
- képessé válik a szennyező anyagok és az adalékanyagok, közötti kapcsolatok elemzésére és értékelésére;
- megérti a természetes összetevők monitorozásának célját, amelyeket általában pozitívan alkalmaznak a táplálkozásban és az élelmiszeripari termékek technológiájában.

Készségek:

- átfogóan tudja elemezni a kémiai alapjelenségeket a környezetkémia területén;
- a tanult kémia tantárgyakból a szerzett ismereteit tudja kombinálni a tantárgy elméleti alapjainak megértéséhez;
- képes a megszerzett elméleti ismereteket alkalmazni, és átfogóan használni a helyes életmód és az egészséges táplálkozás megválasztásakor;
- elsajátítja az élelmiszer-termelés és a végtermékben lévő idegen anyagok jelenléte közötti összefüggések elemzésének és értékelésének képességét;
- tud tájékozódni az élelmiszeripari előállításban használt adalékanyagok területén, reálisan felmérni alkalmazásuk szükségességét és lehetőségét, és kellően kifejezni az előnyöket és kockázatokat jövőbeni pedagógiai gyakorlatában;
- megérteni és el tudja magyarázni a hatósági ellenőrzés menetét és eredményeit;

Kompetenciák:

- kreatív gondolkodással és önállósággal rendelkezik a kémiát érintő szakmai problémák megoldásában, valamint a saját oktatás megtervezésében, és autonóm és felelősségteljes döntésekre képes az adott szakterületen belül;
- képes saját véleményét megfelelően és szakszerűen előadni;
- érti az adott terület etikai, társadalmi, jogi, biztonsági és gazdasági összefüggéseit;
- képes átfogóan elemezni az alapvető kémiai jelenségeket és értelmezni azokat az élelmiszer-minőség területére.

Tantárgy vázlat:

1. Bevezetés a környezetkémiaába.
2. Megújuló és nem megújuló energiaforrások.
3. A levegő és szennyezettsége. A levegő védelme.
4. A víz és vízszennyezés. A felszín alatti, felszíni vizek, valamint az ivóvíz védelme.
5. A talaj és annak védelme. Illegális és szervezett hulladéklerakók.
6. Települési hulladék – a szilárd hulladék újrahasznosítása.
7. Élelmiszerbiztonság fogalma, története, élelmiszerlánc, fogyasztóvédelem az EU-ban.
8. Egészségvédelem – az egészség fogalma, az egészség alapvető meghatározói, élelmiszerek és egészségkárosodások.
9. Élelmiszer - definíció, élelmiszerek alapvető összetevői, élelmiszerek energiaértéke, energiaérték számítása, energiaszükséglet az ember fejlődési szakaszaiban. Élelmiszerek összetétele: víz-szárazanyag, fehérjék, zsírok, szénhidrátok, rostok, vitaminok.
10. Helyes táplálkozás, az egészséges táplálkozás piramisa. Alternatív étkezési szokások.
11. Szabad gyökök és antioxidánsok. A szabad gyökök előfordulása, tulajdonságai, antioxidánsok szerepe, antioxidánsok előfordulása.
12. Idegen anyagok az élelmiszerekben. Adalékanyagok, technológiai segédanyagok - szerepük, előfordulásuk az élelmiszerekben. Szennyezőanyagok – kémiai, biológiai, fizikai. Előfordulás és egészségügyi kockázatok.

13. Az élelmiszerek hatósági ellenőrzése a Szlovák Köztársaságban. Az ellenőrzés és a kompetencia gyakorlása. Az élelmiszer-ellenőrzés jogalapja. Nemzeti és nemzetközi szabályozás. Áttekintés a leendő kémiai tanárok gyakorlatához.

Szakirodalom:

Klinda J., Lieskovská Z. a kol.: Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2010 - 1. vyd. - Bratislava - Banská Bystrica : Ministerstvo ŽP SR - Slovenská agentúra životného prostredia - 192 s. - ISBN 978-80-89503-19-3, dostupné na internete: <https://www.enviroportal.sk/spravy/detail/3424>

Bihariné Krekó I., Kanczler Gy.: Természetvédelem és környezetvédelem az ELTE TÓK hallgatóinak, Szerkesztette: Dr. Vitályos Gábor Áron, ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Természetudományi Tanszék, Budapest, 2019, ISBN 978-963-489-073-7, dostupné na internete: https://www.eltereader.hu/media/2019/03/Termeszettvedelem_es_kornyezetvedelem_WEB.pdf

Angyal Zs. et al.: A környezetvédelem alapjai, Typotex Kiadó, 2012, ISBN 978-963-279-547-8, dostupné na internete: https://tkk.elte.hu/dstore/document/1134/EJ-A_kornyezetvedelem_alapjai_OK.pdf

Hoffmann D.J. et al: Handbook of ecotoxicology, 2nd edition, CRC Press LLC, Boca Raton Florida, 2003, ISBN 1-56670-546-0, dostupné na internete: <http://www.jlakes.org/ch/book/Handbook.of.Ecotoxicology.2nd.ed.2003.pdf>

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 3

A	B	C	D	E	FX
66.67	0.0	33.33	0.0	0.0	0.0

Oktató: Mgr. Andrea Vargová, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/UFIK/25	Tantárgy megnevezése: Bevezetés a finn nyelv és kultúra tanulmányozásába
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1., 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A félév során a hallgató interaktív előadást tart egy választott témában a finn reáliák területéről. Az előadásra max. 25 pontot kaphat. Az előadás teljesítéséhez minimum 13 pontot kell elérni. Értékelési szempontok: - szakszerűség (10 pont), - interaktivitás (5 pont), - a hallgatóság bevonása (5 pont), - formai követelmények (5 pont). - A vizsgaidőszakban a hallgató írásbeli vizsgán vesz részt, amelynek során bizonyítja a tárgyhoz kapcsolódó ismereteit, készségeit és kompetenciáit. Az írásbeli vizsgán elérhető maximális pontszám 75. A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra az interaktív előadás előkészítése. Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: – A hallgató megismerkedik az alapvető finn reáliákkal, alapismeretekkel fog rendelkezni a finn oktatási rendszerről, a finn–magyar kapcsolatokról és a finn kultúráról. – A tantárgy teljesítése révén a hallgató áttekintést kap a finn nyelv nyelvtani szerkezetéről és elsajátítja a finn alapszókinestet. Képességek: – A hallgató képes lesz az alapvető finn társalgási kifejezések gyakorlati használatára. – A hallgató képes lesz a finn kultúra, a finn reáliák terén elsajátított ismeretek aplikálására és a finn oktatási rendszerről tanultak beépítésére saját pedagógiai gyakorlatába. Kompetenciák: – A hallgató pozitív hozzáállást alakít ki a finnugor nyelvek és a kisebbségek kérdésköréhez, és ebben a szellemben fogja oktatni diákjait is, hangsúlyt helyezve a toleranciára.	

– Saját véleményt fog tudni formálni és meg fogja tudni fogalmazni saját álláspontját a finnugor nyelvek, a magyar–finn kapcsolatok, a finn iskolaügy témakörében, képes lesz azt kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

Tantárgy vázlat:

1. a) Nyelvtan: Írás és kiejtés, mutató névmások, az olla ige 3. személyben
- b) Társalgási témakörök: Köszönések, udvariassági kifejezések
- c) Reáliák: Finnország földrajza. A finnugor nyelvek
2. a) Nyelvtan: az olla ige (egyes szám), tagadás, kérdő mondatok
- b) Társalgási témakörök: Bemutatkozás, ismerkedés, család
- c) Reáliák: Finnország történelme
3. a) Nyelvtan: Adessiivi, inessiivi, magánhangzó-harmónia, fokváltkozás
- b) Társalgási témakörök: Tájékozódás a városban
- c) Reáliák: Magyar–finn kapcsolatok
4. a) Nyelvtan: Az olla ige többes száma és a főnevek többes számú alanyesete, múlt idő (impf.)
- b) Társalgási témakörök: A hét napjai, szabadidő
- c) Reáliák: A finn iskolarendszer
5. a) Nyelvtan: Genetiivi, szórend
- b) Társalgási témakör: Utazás
- c) Reáliák: Kisebbségek Finnországban
6. a) Nyelvtan: Számnevek, partitiivi
- b) Társalgási témakörök: Bevásárlás. Idő és tér
- c) Reáliák: Finn ünnepek
7. a) Nyelvtan: A „minulla on...” szerkezet
- b) Társalgási témakör: Nevezetességek
- c) Reáliák: Finn jellegzetességek és sztereotípiák, nyelvjárások
8. a) Nyelvtan: A puhua típusú igék ragozása, a translatiivi és az elatiivi
- b) Társalgási témakörök: Nemzetek és nyelvek
- c) Reáliák: A Kalevala és a finn mitológia
9. a) Nyelvtan: A tietää, voida, luulla, haluta típusú igék ragozása
- b) Társalgási témakör: Szállás
- c) Reáliák: Finn irodalom
10. a) Nyelvtan: Anyagnevek
- b) Társalgási témakörök: Színek, tulajdonságok
- c) Reáliák: Finn zene és képzőművészet
11. a) Nyelvtan: A tárgy kifejezése, a tehdä rendhagyó ige ragozása
- b) Társalgási témakör: Az étteremben
- c) Reáliák: Népi kultúra
12. a) Nyelvtan: A partitiivi és a személyes névmások tárgyesete, a kérdő névmások, a tykätä típusú igék
- b) Társalgási témakör: Testrészek
- c) Reáliák: Finn gyermek- és ifjúsági irodalom

Szakirodalom:

Olli NUUTINEN, Suomea suomeksi I, Helsinki, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2008. ISBN 978-951-717-737-5

DOMOKOS Péter. Finnugor regék és mondák, Budapest, Móra Ferenc Könyvkiadó, 2012. ISBN 978 963 11 9257 5.

BERECZKI Gábor, A magyar nyelv finnugor alapjai, Budapest, Universitas Könyvkiadó, 2003. ISBN 963 9104 79 5.

CSEPREGI Márta, Finnugor kalauz, Budapest, Panoráma, 2001. ISBN 9632438620.

Pasi SAHLBERG, A finn példa. Mit tanulhat a világ a finnországi oktatási rendszer reformjából? Preklad Fazekas Dóra. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2013. ISBN 978-963-19-7522-2

POLGÁR Anikó, A másik tekintet. Kisebbség, mítosz, idegenség a finn, magyar és szlovákiai magyar irodalomban, Dunajská Streda: MEDIA NOVA M-Nap Kiadó, 2021. ISBN 978 80 8104 096 2.

POLGÁR Anikó, Stereotypes in the Hungarian translations of contemporary Finnish poetry, Yearbook of Finno-Ugric Studies, Vol. 17, Issue 2, 2023, p. 245–254. (Web of Science) ISSN 2224-9443

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 36

A	B	C	D	E	FX
44.44	22.22	11.11	5.56	2.78	13.89

Oktató: doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/UFIK2/25	Tantárgy megnevezése: Bevezetés a finn nyelvbe és kultúrába 2
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4., 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemináriumokon való részvétel a SJE Tanulmányi Szabályzatában foglaltakkal összhangban. A nyelvtani alakok megtanulása, begyakorlott szövegek olvasása, fordítása. Rendszeres készülés a szemeszter folyamán. A szemeszter végén szóbeli vizsga sikeres abszolválása, amelynek során bizonyítja a tárgyhoz kapcsolódó ismereteit, készségeit és kompetenciáit. A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra önálló tanulás. Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: – A hallgató bővíti a finn reáliákkal, a finn kultúrával, a finn oktatási rendszerrel kapcsolatos ismereteit. – A tantárgy teljesítése révén a hallgató bővíti finn nyelvtani ismereteit és finn szókincsét. Képességek: – A hallgató képes lesz az alapvető finn társalgási kifejezések gyakorlati használatára. – A hallgató képes lesz a finn kultúra, a finn reáliák terén elsajátított ismeretek applikálására és a finn oktatási rendszerről tanultak beépítésére saját pedagógiai gyakorlatába. Kompetenciák: – A hallgató pozitív hozzáállást alakít ki a finnugor nyelvek és a kisebbségek kérdésköréhez, és ebben a szellemben fogja oktatni diákjait is, hangsúlyt helyezve a toleranciára. – Saját véleményt fog tudni formálni és meg fogja tudni fogalmazni saját álláspontját a finnugor nyelvek, a magyar–finn kapcsolatok, a finn iskolaügy témakörében, képes lesz azt kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.	
Tantárgy vázlata: 1. a) Nyelvtan: A finn számnevek gyakorlása b) Társalgási témakörök: Bemutatkozás, diákélet	

2. a) Nyelvtan: Főnévtípusok: a fokváltakozás gyakorlása
 b) Reáliák: Finn városok
3. a) Nyelvtan: Igetípusok: a fokváltakozás gyakorlása
 b) Társalgási témakörök: Napszakok és cselekvések
4. a) Nyelvtan: Állandósult szerkezetek
 b) Reáliák: Utazás, finnországi nevezetességek
5. a) Nyelvtan: Vonatkozó névmások, a vonatkozói mondat
 b) Társalgási témakör: Személyes adatok, nyomtatványok kitöltése
6. a) Nyelvtan: Transzlatív és elatív
 b) Reáliák: Kisebbségpolitika, iskolaügy
7. a) Nyelvtan: Rendhagyó igék
 b) Társalgási témakör: Tájékozódás, irányok
8. a) Nyelvtan: A szóképzés alapjai
 b) Reáliák: Finn iparművészet
9. a) Nyelvtan: A partitív gyakorlása
 b) Társalgási témakör: Ellentétek, tulajdonságok
10. a) Nyelvtan: A tárgy kifejezése
 b) Reáliák: A sauna a finn kultúrában
11. a) Nyelvtan: Kérdőnévmások, személyes névmások
 b) Társalgási témakör: Étkezés, étterem
12. a) Nyelvtan: Ismétlés, a nyelvtani rendszer áttekintése
 b) Reáliák: Finnugor mitológia

Szakirodalom:

Olli NUUTINEN, Suomea suomeksi I, Helsinki, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2008. ISBN 978-951-717-737-5

DOMOKOS Péter. Finnugor regék és mondák, Budapest, Móra Ferenc Könyvkiadó, 2012. ISBN 978 963 11 9257 5.

BERECZKI Gábor, A magyar nyelv finnugor alapjai, Budapest, Universitas Könyvkiadó, 2003. ISBN 963 9104 79 5.

CSEPREGI Márta, Finnugor kalauz, Budapest, Panoráma, 2001. ISBN 9632438620.

Pasi SAHLBERG, A finn példa. Mit tanulhat a világ a finnországi oktatási rendszer reformjából? Preklad Fazekas Dóra. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 2013. ISBN 978-963-19-7522-2

POLGÁR Anikó, A másik tekintet. Kisebbség, mítosz, idegenség a finn, magyar és szlovákiai magyar irodalomban, Dunajská Streda: MEDIA NOVA M-Nap Kiadó, 2021. ISBN 978 80 8104 096 2.

POLGÁR Anikó, Stereotypes in the Hungarian translations of contemporary Finnish poetry, Yearbook of Finno-Ugric Studies, Vol. 17, Issue 2, 2023, p. 245–254. (Web of Science) ISSN 2224-9443

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 12

A	B	C	D	E	FX
66.67	8.33	16.67	8.33	0.0	0.0

Oktató: doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/UGK/25	Tantárgy megnevezése: Bevezetés a görög nyelvbe és kultúrába
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1., 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemináriumokon való részvétel a SJE Tanulmányi Szabályzatában foglaltakkal összhangban. A nyelvtani alakok megtanulása, begyakorlott szövegek olvasása, fordítása. Rendszeres készülés a szemeszter folyamán. A szemeszter végén szóbeli vizsga sikeres abszolválása, amelynek során bizonyítja a tárgyhoz kapcsolódó ismereteit, készségeit és kompetenciáit. A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra önálló tanulás. Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: – A hallgató megismerkedik az alapvető görög reáliákkal, alapismeretekkel fog rendelkezni a görög irodalomról, mitológiáról, a görög kultúra továbbéléséről, a görög nyelv történetéről. – A tantárgy teljesítése révén a hallgató megismerkedik a görög nyelvtan alapjaival és elsajátítja a görög alapszókinccset. Képességek: – A hallgató képes lesz egyszerű görög klasszikus és bibliai szövegek olvasására, fontos szavak és kifejezések azonosítására, szóalakok meghatározására, magyar fordítással való összevetésre, görög szótár használatára. – A hallgató képes lesz a görög kultúra terén elsajátított ismeretek applikálására és beépítésére saját pedagógiai gyakorlatába. Kompetenciák: – A hallgató pozitív hozzáállást alakít ki az antik örökséghez mint az európai kultúra egyik alappillérehez és ebben a szellemben fogja oktatni diákjait is. – Saját véleményét fog tudni formálni és meg fogja tudni fogalmazni saját álláspontját a görög nyelvvel és kultúrával kapcsolatban, képes lesz azt kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.	

Tantárgy vázlat:

1. a) Nyelvtan: Bevezetés a görög nyelv tanulásába, a görög nyelv hangtana, a görög írás
- b) Reáliák: Bevezetés a görög nyelv történetébe
2. a) Nyelvtan: Nyelvtani alapfogalmak, a görög hangsúlyozás szabályai
- b) Reáliák: A görög kultúra jellegzetességei
3. a) Nyelvtan: A névelő. A főnevek szótári alakja
- b) Reáliák: Görögország földrajza
4. a) Nyelvtan: Az ε#μú ige jelen ideje
- b) Reáliák: Építészet az ókori Görögországban
5. a) Nyelvtan: Az o-tövű főnevek ragozása
- b) Reáliák: A görög színház
6. a) Nyelvtan: Az a-tövű főnevek ragozása – nőnem
- b) Reáliák: Görög retorika
7. a) Nyelvtan: Az a-tövű főnevek ragozása – hímnem
- b) Reáliák: A görög mitológia alapjai
8. a) Nyelvtan: Az ε#μú ige imperfectuma
- b) Reáliák: A görög irodalom jellegzetességei
9. a) Nyelvtan: A személyes névmások
- b) Reáliák: Görög ünnepek
10. a) Nyelvtan: A görög melléknevek
- b) Reáliák: Kereszténység és antikvitás
11. a) Nyelvtan: Praesens imperfectum
- b) Reáliák: Az antikvitás az európai iskolai művelődésben
12. a) Nyelvtan: Bevezetés a harmadik névszóragozásba
- b) Reáliák: A görög kultúra továbbélése

Szakirodalom:

- Varga Zsigmond: Bibliai görög olvasó- és gyakorlókönyv. Sárospatak, Hernád Kiadó, 2015, ISBN 978-615-80132-6-0
- Györkösy Alajos – Kapitánffy István – Tegye Imre: Ógörög – magyar nagyszótár. Budapest, Akadémiai, 1993 ISBN 963 05 6522 6
- Tóth Eszter – Csalog Eszter: Újszövetségi görög nyelvkönyv. Budapest, Szent Pál Akadémia, 1998. ISBN 963 04 9816 2
- Bolonyai Gábor – Forró Orsolya – Kulin Veronika: Bevezetés az ógörög nyelvbe. ΘΕΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΙ. Budapest, Bölcsész Konzorcium 2006. ISBN 963 9704 67 9
- Belfiore, Jean-Claude – Karsai György: A görög és római mitológia lexikona. Budapest, Saxum, 2008. ISBN 978 963 248 046 6.
- Maywald József – Vayer Lajos – Mészáros Ede: Görög nyelvtan. Budapest, Tankönyvkiadó, 1980. ISBN 963 17 32 282
- Szepessy Tibor: Görög költők antológiája. Egyetemi tankönyv. Budapest, Typotex, 2000 ISBN 963 9132 888
- Polgár Anikó: Poszeidón gyöngyszakála. Görög–latin intertextusok nyomában, Janus Pannoniustól Weöres Sándorig. Pozsony, Kalligram, 2020. ISBN 978-80-8101-992-0

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése					
Az értékelt hallgatók száma: 31					
A	B	C	D	E	FX
58.06	16.13	9.68	3.23	6.45	6.45
Oktató: doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/ULK/25	Tantárgy megnevezése: Bevezetés a latin nyelvbe és kultúrába
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1., 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A félév során a hallgató interaktív előadást tart egy választott témában a római reáliák területéről. Az előadásra max. 25 pontot kaphat. Az előadás teljesítéséhez minimum 13 pontot kell elérni. Értékelési szempontok: - szakszerűség (10 pont), - interaktivitás (5 pont), - a hallgatóság bevonása (5 pont), - formai követelmények (5 pont). - A vizsgaidőszakban a hallgató írásbeli vizsgán vesz részt, amelynek során bizonyítja a tárgyhoz kapcsolódó ismereteit, készségeit és kompetenciáit. Az írásbeli vizsgán elérhető maximális pontszám 75. A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra az interaktív előadás előkészítése. Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: – A hallgató megismerkedik az alapvető római reáliákkal, alapismeretekkel fog rendelkezni a római irodalomról, mitológiáról, a római kultúra hatásáról a magyarra. – A tantárgy teljesítése révén a hallgató áttekintést kap a latin nyelv nyelvtani szerkezetéről és elsajátítja a latin alapszókincset. Képességek: – A hallgató képes lesz egyszerű latin szövegek olvasására. – A hallgató képes lesz a római kultúra és a római reáliák terén elsajátított ismeretek applikálására és beépítésére saját pedagógiai gyakorlatába. Kompetenciák: – A hallgató pozitív hozzáállást alakít ki az antik örökséghez mint az európai kultúra egyik alappillérehez és ebben a szellemben fogja oktatni diákjait is.	

– Saját véleményyt fog tudni formálni és meg fogja tudni fogalmazni saját álláspontját az ókori római kultúrának és az antik kultúra magyar hatástörténetének témakörében, képes lesz azt kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

Tantárgy vázlat:

1. a) Nyelvtan: Bevezetés a latin nyelv tanulásába, a latin írás és kiejtés, I. declinatio
b) Reáliák: Bevezetés a latin nyelv történetébe
2. a) Nyelvtan: A II. declinációs főnevek
b) Reáliák: Róma alapítása
3. a) Nyelvtan: Az I. és II. declinációs melléknevek. Az igék szótári alakja
b) Reáliák: A római kultúra jellegzetességei
4. a) Nyelvtan: A III. declinációs mássalhangzós tövű főnevek, hímnem és nőnem
b) Reáliák: Róma földrajza
5. a) Nyelvtan: A III. declinációs mássalhangzós tövű főnevek, semleges nem
b) Reáliák: Pannonia
6. a) Nyelvtan: A latin igeragozás rendszere. I-IV. coniugatio, praesens
b) Reáliák: Építészet az ókori Rómában
7. a) Nyelvtan: A létige ragozása, praesens. A III. declinációs i-tövű főnevek
b) Reáliák: Család az ókori Rómában
8. a) Nyelvtan: Praeteritum imperfectum
b) Reáliák: Iskola az ókori Rómában
9. a) Nyelvtan: Személyes és birtokos névmások ragozása
b) Reáliák: Római mitológia
10. a) Nyelvtan: Imperativus. A locativus és a vocativus használata
b) Reáliák: Római irodalom
11. a) Nyelvtan: Praesens perfectum. Supinum
b) Reáliák: Római ünnepek
12. a) Nyelvtan: Mutató, vonatkozó és kérdő névmások
b) Reáliák: A római kultúra hatása a magyarra

Szakirodalom:

N. Horváth Margit – Dr. Nagy Ferenc: Latin nyelvkönyv I., Budapest, Oktatási Hivatal, 2013. ISBN 978-615-6336-82-8
Finály Henrik: A latin nyelv szótára, Budapest, Akadémiai, 2002. ISBN 963 05 7863 8
Bárcki Ildikó: Orbis Latinus I. Latin nyelvkönyv és kultúrtörténet kisgimnazisták számára. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994. ISBN 963 18 8680 8
Bárcki Ildikó: Orbis Latinus II. Latin nyelvkönyv és kultúrtörténet kisgimnazisták számára. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994. ISBN 963 19 0127 0.
Polgár Anikó: Ráfogások Ovidiusra. Fejezetek az antik költészet magyar fordítás- és hatástörténetéből. Bratislava, Kalligram, 2011. ISBN 978-80-8101-491-8
Belfiore, Jean-Claude – Karsai György: A görög és római mitológia lexikona, Budapest, Saxum, 2008. ISBN 978 963 248 046 6.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 42

A	B	C	D	E	FX
45.24	23.81	21.43	0.0	2.38	7.14
Oktató: doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/ULK2/25	Tantárgy megnevezése: Bevezetés a latin nyelvbe és kultúrába 2
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4., 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemináriumokon való részvétel a SJE Tanulmányi Szabályzatában foglaltakkal összhangban. A nyelvtani alakok megtanulása, begyakorlott szövegek olvasása, fordítása. Rendszeres készülés a szemeszter folyamán. A szemeszter végén szóbeli vizsga sikeres abszolválása, amelynek során bizonyítja a tárgyhoz kapcsolódó ismereteit, készségeit és kompetenciáit. A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra önálló tanulás. Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: – A hallgató bővíti a római reáliákkal, irodalommal, mitológiával, kultúrával kapcsolatos ismereteit, ismereteket szerez a latin nyelv és kultúra továbbéléséről, a magyarországi latinságról. – A tantárgy teljesítése révén a hallgató áttekintést kap az igeragozások és főnévragozások rendszeréről, a latin mondat elemzéséről és bővíti latin szókincsét. Képességek: – A hallgató képes lesz szótár és nyelvtan segítségével egyszerű középkori és humanista latin szövegek olvasására, a fordításoknak az eredetivel való egybevetésére. – A hallgató képes lesz a latin nyelv és kultúra továbbélése, a magyarországi latinság terén elsajátított ismeretek applikálására és beépítésére saját pedagógiai gyakorlatába. Kompetenciák: – A hallgató pozitív hozzáállást alakít ki a latin nyelvhez és kultúrához mint az európai kultúra egyik alappillérehez és ebben a szellemben fogja oktatni diákjait is. – Saját véleményét fog tudni formálni és meg fogja tudni fogalmazni saját álláspontját a latin nyelv és kultúra továbbélésével, a magyarországi latinsággal kapcsolatban, képes lesz azt kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.	
Tantárgy vázlata:	

<p>1. a) Nyelvtan: Az első és második declinációs főnévragozás gyakorlása b) Reáliák: Diákdalok. Gaudeamus igitur</p> <p>2. a) Nyelvtan: A harmadik declinációs főnevek sajátosságai b) Reáliák: Latin jövevényszavak a magyarban</p> <p>3. a) Nyelvtan: A melléknév és főnév egyeztetése b) Reáliák: Latin sentenciák</p> <p>4. a) Nyelvtan: A harmadik declinációs melléknevek sajátosságai b) Reáliák: Az antik mitológia továbbélése</p> <p>5. a) Nyelvtan: Accusativusszal és ablativusszal álló előjárósók b) Reáliák: Az antik retorika és hatása</p> <p>6. a) Nyelvtan: Indicativus praesens. Az igeragozás gyakorlása b) Reáliák: Antik eredetű műfajok</p> <p>7. a) Nyelvtan: A latin mondat elemzése b) Reáliák: A Carmina Burana</p> <p>8. a) Nyelvtan: Praeteritum imperfectum. A sum ige praeteritum imperfectuma b) Reáliák: A középkori latin irodalom</p> <p>9. a) Nyelvtan: A jövő idő kifejezése. A sum ige futurum imperfectuma b) Reáliák: A latin humanista irodalom</p> <p>10. a) Nyelvtan: Az igeragozás áttekintése b) Reáliák: A magyarországi latinság</p> <p>11. a) Nyelvtan: A főnévragozások áttekintése. A negyedik és ötödik declinatio b) Reáliák: Az antik műveltség hatása</p> <p>12. a) Nyelvtan: A passivum b) Reáliák: A latin nyelv továbbélése</p>												
<p>Szakirodalom: N. Horváth Margit – Dr. Nagy Ferenc: Latin nyelvkönyv I., Budapest, Oktatási Hivatal, 2013. ISBN 978-615-6336-82-8 Finály Henrik: A latin nyelv szótára, Budapest, Akadémiai, 2002. ISBN 963 05 7863 8 Bárcki Ildikó: Orbis Latinus I. Latin nyelvkönyv és kultúrtörténet kisgimnazisták számára. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994. ISBN 963 18 8680 8 Bárcki Ildikó: Orbis Latinus II. Latin nyelvkönyv és kultúrtörténet kisgimnazisták számára. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1994. ISBN 963 19 0127 0. Polgár Anikó: Ráfogások Ovidiusra. Fejezetek az antik költészet magyar fordítás- és hatástörténetéből. Bratislava, Kalligram, 2011. ISBN 978-80-8101-491-8 Belfiore, Jean-Claude – Karsai György: A görög és római mitológia lexikona, Budapest, Saxum, 2008. ISBN 978 963 248 046 6.</p>												
<p>A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar</p>												
<p>Megjegyzések:</p>												
<p>Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 20</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> <th>E</th> <th>FX</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>55.0</td> <td>5.0</td> <td>0.0</td> <td>25.0</td> <td>10.0</td> <td>5.0</td> </tr> </tbody> </table>	A	B	C	D	E	FX	55.0	5.0	0.0	25.0	10.0	5.0
A	B	C	D	E	FX							
55.0	5.0	0.0	25.0	10.0	5.0							
<p>Oktató: doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.,</p>												

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ÚŠJ/25	Tantárgy megnevezése: Bevezetés a nyelvtudományba
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A hallgatói teljesítmény értékelésének módszerei (folyamatos értékelés): A hallgató a szemeszter során két zárthelyi dolgozatot ír (az elsőt a szorgalmi időszak közepén, a másodikat pedig annak utolsó hetén), mindkettőre max. 20 pontot kaphat, összesen tehát 40 pontot szerezhet. Mindkét zárthelyi dolgozat tartalmaz elméleti és gyakorlati jellegű feladatokat/ kérdéseket a tantárgy tartalmának és a kiegészítő szakirodalomnak megfelelően.</p> <p>A hallgató terhelése: 3 kredit = kb. 75 óra (26 óra a tanórákon való részvételért; 24 óra a rendszeres felkészülésért az egyes tanórák tartalma és a szakirodalom alapján; 25 óra olyan kiegészítő tartalmak – szakmai cikkek és/vagy videók – áttanulmányozásáért, amelyek az adott témakörök meghatározott problémáival kapcsolatos munkát segítik elő).</p> <p>Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%), 50% alatt: Fx. Az 50%-ot nem teljesítő hallgató nem kapja meg a kreditszámot.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallgató összefüggő, érvelésre alkalmas ismeretekkel fog rendelkezni a nyelvről, annak törvényszerűségeiről, működésének módjáról és feltételeiről, valamint a más nyelvekhez való viszonyáról. – Meg fogja tudni nevezni az állati kommunikáció és az emberi nyelv közötti eltéréseket. – Ismerni fogja a fontosabb kommunikációs modelleket és a nyelvi funkciókat. – Ismerni fogja a nyelv születésével kapcsolatos fontosabb elméleteket. – Fogja tudni jellemezni a nyelv és a gondolkodás kapcsolatát. – Ismerni fogja a nyelvek csoportosítását genetikai, tipológiai és areális jellemzőik alapján. – Ismerni fogja a nyelvtudomány rövid történetét. – Fogja tudni röviden jellemezni a nyelvtudomány újabb irányzatait. <p>Képességek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallgató meg fogja tudni határozni a nyelvtudomány helyét a tudományok rendszerében. – Képes lesz meghatározni a magyar nyelv helyét a világ nyelveinek kontextusában. – Képes lesz a nyelvészeti kutatás tárgyának és céljának önálló és hatékony megfogalmazására. 	

- Képes lesz az alapvető nyelvészeti ismeretek és terminusok oktatásban való alkalmazására.
- Képes lesz az alapismeretek és fontosabb terminusok alkalmazására a szemináriumi és záródolgozatokban.
- Képes lesz az elsajátított nyelvészeti ismereteket konkrét nyelvi példákon is alkalmazni.

Kompetenciák:

- Pozitívan fog hozzáállni a társadalom szociokulturális és nyelvi sokféleségéhez.
- Meg fogja tudni fogalmazni a saját álláspontját, valamint hozzáállását a nyelvészettel kapcsolatos kérdésekhez, képes lesz azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.
- A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz elmagyarázni a tanulóknak a nyelvészettel kapcsolatos tananyagot.
- Tudni fogja kezelni az oktatott populáció sokféleségének kontextusával összefüggő pedagógiai munka problematikáját.
- Lépést fog tudni tartani a nyelvtudomány aktuális fejlődésével, és képes lesz további szakmai fejlődésre is.

Tantárgy vázlat:

1. A nyelvtudomány fogalma, tárgya, területei, kutatásának módszerei, a nyelv mint jelrendszer, nyelvi szintek
2. A nyelv születése (elméletek), a nyelv és a gondolkodás kapcsolata, nyelvi funkciók (kommunikációs modellek)
3. Állati kommunikáció, emberi nyelv
4. A nyelvtudomány története I. (ókor)
5. A nyelvtudomány története II. (középkor)
6. A nyelvtudomány története III. (újkor)
7. A nyelvek csoportosítása genetikai, tipológiai, areális jellemzőik alapján
8. Ferdinand de Saussure (langue, parole, langage, szinkrónia, diakrónia, nyelvi jel, szintagmatikus és paradigmikus viszonyok stb.)
9. Nyelvészeti strukturalizmus (prágai iskola, dán iskola, amerikai deskriptív nyelvészet stb.)
10. Generatív grammatika (kompetencia, performancia, transzformáció, mélystruktúra, felszíni struktúra, univerzális nyelvtan stb.)
11. A nyelvtudomány újabb irányzatai (szociolingvisztika, pragmatika, pszicholingvisztika stb.)
12. A magyar nyelv a világ nyelvei között

Szakirodalom:

- A. JÁSZÓ, A. 1994. A magyar nyelv könyve. Budapest: Trezor Kiadó. ISBN 963 9088 92 7
- BALÁZS, G. (ed.) 2011. Nyelvészetről mindenkinek. 77 nyelvészeti összefoglaló. Budapest: Inter. ISBN 978-963-89240-0-1
- CRYSTAL, D. 2003. A nyelv enciklopédiája. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 963 379 211 8
- FODOR, I. 2001. Mire jó a nyelvtudomány? Budapest: Balassi Kiadó. ISBN 9635064098
- ISTÓK, B. 2019. Netnyelvészeti kaleidoszkóp. Eruditio – Educatio. 14/1: 83–99. ISSN 1336-8893
- KÁLMÁN, L. – TRÓN, V. 2007. Bevezetés a nyelvtudományba. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN 978-963-7094-65-1
- KÓNYA, I. 2006. Bevezetés a nyelvtudományba. Komárno: Selye János Egyetem. ISBN 8089234038
- MÁTÉ, J. 1997. A 19. századi nyelvtudomány rövid története: Elméletek, irányzatok és módszerek I. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1997. ISBN 963-18-7650-0

- MÁTÉ, J. 1998. Elméletek, irányzatok és módszerek II. A 20. századi nyelvtudomány történetének főbb elméletei és irányzatai. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 963 18 8342 6
- NÁDASDY, Á. 2020. Milyen nyelv a magyar? Budapest: Corvina. ISBN: 978 963 13 6643 3
- KENESEI, I. 2004. A nyelv és a nyelvek. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 9630579596
- SÁNDOR, K. 2014. Határtalan nyelv. Bicske: SZAK Kiadó Kft. ISBN 978-963-9863-37-8
- SAUSSURE, F. 1967. Bevezetés az általános nyelvészetbe. Budapest: Gondolat. ISBN 0007991
- TELEGDI, Zs. 1984. Bevezetés az általános nyelvészetbe. Budapest: Tankönyvkiadó. ISBN 963 17 7452

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:
magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 111

A	B	C	D	E	FX
16.22	18.02	17.12	18.02	12.61	18.02

Oktató: Mgr. Vojtech Istók, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/UDP/25	Tantárgy megnevezése: Bevezetés a pedagógiai tanulmányokba
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy sikeres elvégzésének előfeltételei: - a hallgatók aktív részvétele az előadásokon, - írásbeli vizsga (50 pont), - A kurzus egyik témájáról vagy altémájáról szóló, legalább 3 elsődleges forrás és legalább 5 irodalmi forrás felhasználásával készült, legalább 20 000 karakter terjedelmű házi dolgozat elkészítése és bemutatása. A házi dolgozat értékelése (50 pont): - tartalom 20 pont, - formális szerkezet 10 pont, - hivatkozások listája 20 pont. A hallgató teljes munkaterhelése: 3 kredit = 90 óra (26 óra részvétel kontaktoktatásban, 32 óra önképzés, 32 óra házi dolgozat készítés). Végső értékelés: maximum 100 pont. A tantárgy sikeres teljesítéséhez 100 pont szükséges, azaz a teljes pontszám 50%-a, azzal a feltétellel, hogy a pontok legalább felét (50%) minden egyes feladatra meg kell szerezni. Az A osztályzat eléréséhez 90-100% (90-100 pont), a B osztályzathoz 80-89% (80-89 pont), a C osztályzathoz 70-79% (70-79 pont), a D osztályzathoz 60-69% (60-69 pont), az E osztályzathoz pedig 50-59% (59-50 pont) szükséges.</p>	
<p>Oktatási eredmények: Ismeretek: • A hallgató ismeri a neveléstudomány alapvető fogalmait és tájékozódik a fogalmak hierarchikus rendszerében. • a hallgató ismeri a reformpedagógiai és alternatív pedagógiai irányzatok közös és specifikus sajátosságait, • a hallgató ismeri az alapvető nevelés módszereket és azok alkalmazásának elméletét. Képességek: • a hallgató képes önállóan keresni, összehasonlítani és felhasználni releváns szakirodalmi forrásokat, • a hallgató képes a nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégia meghatározására,</p>	

- a hallgató képes a különböző nevelési helyzetek önálló, szakszerű elemzésére,
- a hallgató képes a pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére.
- A hallgató alapvető elméleti tudással rendelkezik a nevelési módszerek alkalmazása tekintetében.

Kompetenciák:

- A hallgató önálló véleményt tud formálni, reflektálni tud önmagára, pedagógusi munkájára.
- A hallgató felelősséget érez az egyes tanulási problémák hatékony megoldása iránt.
- A hallgató célirányos fejlődésre törekszik az önismeret terén, folyamatosan képezi magát.

Tantárgy vázlat:

A nevelés történeti és kulturális antropológiai megközelítése, a nevelés alapfogalmai - emberi test, rítus, ünnep, tér, idő, narratív tudás, informális nevelés, generációs kapcsolatok, a nevelés mint társadalmi elsődleges funkció, a kultúra fejlődése (mimetikus, mitikus, paradigmatis);

Az ókori görög nevelés alapvető modelljei, a görög filozófusok (Szókratész, Platon, Arisztotelész) nevelési elképzelései.

Az augustinusi nevelési elv, a középkori ember és világának átalakulása - a gyermekekhez, a neveléshez és oktatáshoz való középkori hozzáállás eredete, a nők intézményesített nevelése.

A reneszánsz ember világa, jelentős pedagógiai gondolkodói (Vittorino da Feltre, Guarino da Verona, Neri Szent Fülöp, Juan Vives).

A reformáció és a katolikus megújulás. Ember és világnézet - változások a gyermekkorban, a családmódelben és a nők nevelésében.

A kora újkori és modern ember és nevelése - intézményes nevelés, főbb ideológiái (Comenius, Locke, Rousseau); időbeli és intézményes fegyelem.

A modern európai iskolarendszerek kialakulása és fejlődése a 19. és 20. században. A magyar oktatásügy fejlődésének főbb állomásai (Ratio Educationis, népoktatási törvény); a magyar nőnevelés fejlődésének korszaka.

Pedagógiai tudományos gondolkodás, Herbart és tanítványai, pozitívizmus, szellemtudományi pedagógia, kísérleti pedagógiai törekvések, gyermektanulmányok és modern gyermekpszichológia.

A modern idők válsága. Iskolakritika, életreform, női emancipációs mozgalmak. A reformpedagógia (Montessori, Waldorf, Freinet, Jenaplan, Dalton-terv) fejlődése és főbb irányzatai, módszertani szerepük az iskola, az óvoda és a tanítási gyakorlat innovációjában. A leendő tanár kompetenciaprofilja, gyakorlati tevékenységek és tapasztalatok.

Szakirodalom:

Kéri Katalin: Hölgyek napernyővel. Nők a dualizmus kori Magyarországon 1867-1914. Pro Pannonia Kiadó, Pécs, 2008. ISBN: 9789639893092

Kéri Katalin: Lánynevelés és női művelődés az újkori Magyarországon: nemzetközi kitekintéssel és nőtörténeti alappozással. Kronosz Kiadó, Pécs, 2018.

ISBN: 9789634670377

Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: Neveléstörténet. Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe. Osiris, Budapest, 2003. ISBN: 9633793432

Németh András: A reformpedagógia múltja és jelene. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996. 2. átdolgozott és bővített kiadás: 1998, 3. kiadás: 1998; 4. kiadás 2001. ISBN 9789631921908

Németh András – Skiera Ehrenhard: Reformpedagógia és az iskola reformja. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999. 2. kiadás 2003. ISBN: 9631901688

Németh András – Pukánszky Béla: A pedagógia problémátörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 9789639567184

<p>Németh András et al: Alternatív- és reformpedagógia a gyakorlatban http://nti.btk.pte.hu/dogitamas/BHF_FILES/html/99Nemeth/topic.php-topic=14.htm (2022.02.07.) Pukánszki Béla István: Pedagógiai eszmetörténet. Budapest: Gondolat, 2013. ISBN 978-963-693-228-2</p>					
<p>A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar, szlovák</p>					
<p>Megjegyzések:</p>					
<p>Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 309</p>					
A	B	C	D	E	FX
41.42	24.6	16.5	3.88	4.21	9.39
<p>Oktató: Dr. habil. PaedDr. Kinga Horváth, PhD., prof. Péter Tóth, PhD., Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc.,</p>					
<p>Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025</p>					
<p>Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.</p>					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ÚSL/25	Tantárgy megnevezése: Bevezetés a világirodalomba
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató a szemeszter során interaktív kiselőadást tart egy előre meghatározott világirodalmi témáról (20 pont, a teljes értékelés 40%-a). A szemeszter végén egy zárthelyi dolgozatot ír a tantárgy gyakorlati részéből (30 pont, a teljes értékelés 60%-a). A tesztből min. 15 pontot kell elérni. Az interaktív kiselőadásból min. 10 pontot kell szerezni. A maximálisan elérhető pontszám 50 (20 pont az interaktív kiselőadásért, 30 pont a zárthelyi dolgozatért). A zárthelyi dolgozatok értékelésének szempontjai: a szemináriumokon elsajátított tananyag gyakorlati használata kerül értékelésre (az antik irodalom egyes műfajainak jellegzetességei, görög és latin költői művek értelmezése, a görög színház jellegzetességei, a történetírás és a szónoki művészet jellegzetességei, az antik és a középkori irodalom viszonya stb.). Az interaktív kiselőadás értékelésének szempontjai: 1. a kiselőadás tartalma: témaválasztás, a szakirodalom áttekintése stb. (5 pont) 2. verbális és nonverbális kifejezőmód: logikus és érthető magyarázatok, megfelelő kifejezőmód, szemkontaktus stb. (5 pont) 3. vizuális, akusztikus, audiovizuális eszközök használata: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), rövid hangfelvételek, videók stb. (5 pont) 4. az időkeret betartása: kb. 20-25 perc (5 pont) A szemináriumi dolgozat értékelésének szempontjai: 1. formai szempontok: szerkezet, nyelvezet, helyesírás stb. (10 pont) 2. tartalmi szempontok: témaválasztás, a munka célja, a szakirodalom áttekintése stb. (10 pont) A hallgató terhelése: 3 kredit = kb. 75 óra (26 óra a tanórákon való részvétel; 29 óra a szakirodalom áttanulmányozása, 10 óra a felkészülés az interaktív kiselőadásra, 10 óra a felkészülés a zárthelyi dolgozatra). Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%), 50% alatt: Fx. Az 50%-ot nem teljesítő hallgató nem kapja meg a kreditszámot.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: – A hallgató ismeretekkel fog rendelkezni az antik irodalom jellegzetességeiről. – Ismerni fogja az antik irodalomtörténet alapfogalmait.	

- Meg fogja tudni különböztetni az egyes műfajok tipikus jegyeit.
  - Megismeri a görög és latin irodalom történetének legfontosabb elemeit és a korszak szociokulturális aspektusait.
- Képességek:**
- A hallgató képes lesz arra, hogy a világirodalom történetéből megszerzett ismereteket a műelemzések során hasznosítsa.
  - Tanulmányai elvégzése után képes lesz az antik irodalomból elsajátított alapvető ismeretek alkalmazására a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatásban.
  - Elsajátítja azokat az eljárásokat és stratégiákat, melyek segítségével képes lesz irodalmi művek elemzésére.
- Kompetenciák:**
- Meg fogja tudni fogalmazni a saját álláspontját, valamint hozzáállását a világirodalommal kapcsolatos kérdésekhez, képes lesz azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.
  - A tanulmányai elvégzése után képes lesz elmagyarázni a tanulóknak a görög és római irodalommal kapcsolatos tananyagot, és önállóan fog tudni műveket elemezni.
  - Lépést fog tudni tartani az antik irodalom magyar fordításainak aktuális fejleményeivel.

Tantárgy vázlat:

1. Az európai irodalom kezdetei. A görög irodalom és az elő-ázsiai irodalmak kapcsolata.
2. Homérosz és a homéroszi költészet.
3. Az eposz az antik irodalomban. Hésziodosz, Vergilius és Apolloniosz Rhodiosz.
4. A görög líra és kardal. Szapphó, Alkaios, Anakreón, Pindaros. Anakreóni dalok. Epigrammák a Görög Antológiából.
5. Az eklóga a görög és római irodalomban. Theokritosz és Vergilius. A római elégia (Tibullus, Propertius, Ovidius).
6. A görög színház jellegzetességei. Szophoklész, Euripidész, Aiszkhülosz.
7. A görög és római komédia. Arisztophanész, Menandrosz, Plautus. A római tragédia (Seneca).
8. Bevezetés a római költészetbe. Lucretius, Catullus, Horatius, Ovidius. Az epigramma (Martialis) és a fabula műfaja (Phaedrus).
9. A görög és római próza I. Történetírás (Hérodotosz, Thuküdidész, Iulius Caesar, Sallustius, Titus Livius, Tacitus, Suetonius, Plutarkhosz).
10. A görög és római próza II. Ékesszólás. Démoszthénész, Iszokratész, Lüsziász, Cicero. Platón: Szókratész védőbeszéde.
11. A görög és római regény. Longosz, Petronius. A levél az antik irodalomban.
12. Az antik irodalom hatása a középkori irodalomra. Az ókeresztény irodalom. Ambrosius és Augustinus. A bizánci költészet műfajai: himnusz, kánon, kontakion, troparion.

Szakirodalom:

- ADAMIK, T. 2009. Római irodalom. A kezdetektől a nyugatrómai irodalom bukásáig. Bratislava: Kalligram. ISBN 978-80-8101-226-6.
- SZILÁGYI, J. Gy. 2005. Szirénzene. Ókortudományi tanulmányok. Budapest: Osiris. ISBN 963 389 729 7
- PÁL, J. 2012. Világirodalom. Budapest: Akadémiai. ISBN 976 963 05 8596 5
- KAPITÁNYFFY, I. – ZEPESSY, T. 2013. Bevezetés az ógörög irodalom történetébe. Budapest: ELTE Eötvös József Collegium. ISBN 978-615-5371-08-0
- POLGÁR, A. 2003. Catullus noster. Catullus-olvasatok a 20. századi magyar költészetben. Bratislava: Kalligram. ISBN 8071495573

- POLGÁR, A. 2017. Új alakokká vált testek. Devecseri Gábor és az ovidiusi Átváltozások. In Ókor, roč. 16, č. 3, s. 54–65. ISSN 1589-2700 Ugyanez kötetben: Világok között. Tanulmányok Ovidius életművéről, Krupp József (editor), Budapest: Reciti, 2020, s. 247–266. ISBN 978-615-5478-83-3
- POLGÁR, A. 2020. Fejezetek az antik irodalomból magyar szakosok számára (Oktatási segédlet). Kapitoly z dejín antickej literatúry pre maďarčinárov (učebný text). Bratislava: Združenie Alberta Szenci Molnára, Szenci Molnár Albert Egyesület. ISBN 978-80-973425-3-1. Dostupné na: https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/2020AntikTankoenyv.pdf
- POLGÁR, A. 2020. Szöveggyűjtemény a középkori latin és görög irodalomból (Oktatási segédlet magyar szakosoknak). Chrestomatia stredovekej latinskej a gréckej literatúry (Učebný text pre študentov maďarčiny). Bratislava: FiF UK. ISBN 978-80-973425-4-8. Dostupné na: https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmjl/2020SzoveggyujtemenyPOLGAR-1.pdf
- CICERO 2012. Összes retorikaelméleti művei. ford. Adamik Tamás, Csehy Zoltán, Krupp József, Kisdi Klára, Mezei Mónika, Polgár Anikó. Bratislava: Kalligram. - ISBN 978-80-8101-617-2
- QUINTILIANUS, M. F. 2008. Szónoklattan, ford. Adamik Tamás, Csehy Zoltán, Kopeczky Rita, Krupp József, Polgár Anikó, Tordai Éva. Bratislava: Kalligram. ISBN 978-80-7149-961-9
- ZEPESSY, T. 2014. Római költők antológiája. Budapest: ELTE Eötvös József Collegium. ISBN 9786155371257
- ZEPESSY, T. 2000. Görög költők antológiája. Egyetemi tankönyv. Budapest: Typotex. ISBN 963 9132 88 8
- BELFIORE, J.-C. 2008. A görög és római mitológia lexikona. Budapest: Saxum. ISBN 978 963 248 046 6
- KERÉNYI, K. 2003. Az örök Antigoné. Vallástörténeti tanulmányok. Budapest: Paidion. ISBN 963 204 896 2

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 125

A	B	C	D	E	FX
15.2	17.6	16.8	20.0	12.0	18.4

Oktató: doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ÚVL/25	Tantárgy megnevezése: Bevezetés az irodalom tanulmányozásába
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 5	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgatók a félév során egy összefoglaló dolgozatot írnak a tanterv alapján előre meghatározott témákról. Az értékelés kritériumai: - Az egyes tematikai egységek elsajátítása az egyes szemináriumok elméleti és gyakorlati tartalma és a szakirodalom alapján történő rendszeres felkészülés alapján. - a szakirodalom elméleti tartalma alapján az egyes témakörök elsajátítása - A vizsgaidőszakban a hallgató írásbeli vizsgán vesz részt, amelynek során bizonyítja a tárgyhoz kapcsolódó ismereteit, készségeit és kompetenciáit. A hallgató teljes munkaterhelése: 5 kredit = 125 óra (órai részvétel: 39 óra, szakirodalom tanulmányozása: 36 óra, vizsgára való felkészülés: 50 óra). Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Výsledky vzdelávania: Ismeretek: - A hallgató elsajátítja az irodalomtudomány terminológiáját, és ismereteket szerez az irodalomtudomány különböző részeiről. - A hallgató képes lesz önállóan információt gyűjteni egy adott témáról, és képes lesz eligazodni a rendelkezésre álló szakkönyvek, szótárak, lexikonok és enciklopédiák között. A hallgató képes lesz eligazodni a gyakorlat szempontjából fontos és kevésbé fontos információk megkülönböztetésének módszereiben, képes lesz elemezni az összegyűjtött információkat, általánosságban értékelni azokat és nyilvánosan bemutatni. - A hallgató megismeri az irodalomtudomány fejlődési tendenciáit a kezdetektől napjainkig. Készségek: - A hallgató képes lesz eligazodni és érvelni az irodalomtudomány kérdéseiben. - Képes lesz arra, hogy motiválja diákjait a tananyag elsajátítására, valamint felkeltse érdeklődésüket a szépirodalom iránt.	

- A hallgató képes lesz önállóan további ismereteket szerezni az irodalomtudomány területén,
- A hallgató képes lesz alkalmazni az elméleti ismereteket.

Kompetenciák:

- A hallgató megérti a kultúra, a nyelv és az irodalom szerepét az oktatás területén, és képes lesz ezt közvetíteni a környezete és a diákjai felé.
- A hallgató képes lesz a megszerzett ismereteket különböző kulturális-művészeti és pragmatikai-kommunikációs tevékenységek során alkalmazni.
- A tanuló képes lesz önismerete célzott fejlesztésére.
- A hallgató képes lesz alkalmazni a tantárgy általános és középiskolai oktatásához szükséges ismeretek és készségek rendszerét. A tanuló képes lesz arra, hogy ezeket a saját iskolai kreatív gyakorlatában is felhasználja.

Tantárgy vázlata:

Stručná osnova predmetu:

1. Bevezetés az irodalomtudomány terminológiájába. Alapfogalmak. Irodalomtudomány és természettudományok.
2. Az irodalom mint intézmény (előfeltevések: a szerző elve, az ábrázolás és az élmény elve)
3. Az irodalom mint kommunikáció (alapfogalmak: szerző, mű, olvasó, produkció, befogadás, olvasás, megértés, értelmezés, alkalmazás, történetiség, kánon, mimézis).
4. Irodalom az alteritás korában. A hermeneutika kialakulása.
5. A modernitás természete. A nyomdagép megjelenése és fejlődése. A felvilágosodás tervezete.
6. A premodern irodalomtudomány jellemzői.
7. Irodalomtudomány a modernitás korában. A formalizmus és az új kritika.
8. Strukturális és posztstrukturális.
9. Posztmodern irodalomtudomány. Hermeneutika és recepcióelméletek. Dekonstrukció.
10. Az irodalomtudomány aktuális kérdései.
11. Irodalom és kulturatudományok.
12. A metafilológia kérdései. Irodalom és új média.

Szakirodalom:

- KESERŰ, J. 2016. Bevezetés az irodalomtudományba. Komárom: Selye János Egyetem. ISBN 978 80 8122 174 3
- BÓKAY, A. 1997. Irodalomtudomány a modern és posztmodern korban. Budapest: Osiris Kiadó, ISBN 9633792207
- BÓKAY, A. 2006. Bevezetés az irodalomtudományba. Budapest: Osiris Kiadó, ISBN 963 389 883 8
- JEFFERSON, A. 2005. A modern irodalomelmélet kialakulása. Budapest: Osiris Kiadó, Budapest, ISBN 963-379-102-2
- BÓKAY, A. – VILCSEK, B. 2001. A modern irodalomtudomány kialakulása. Budapest: Osiris Kiadó, ISBN 9633792983
- GADAMER, H. G. 1984. Igazság és módszer. Budapest: Gondolat Kiadó. ISBN 963 281 440 1
- DÉRI, B. – KELEMEN, P. – KRUPP, J. – TAMÁS, Á. 2011. Metafilológia 1. Budapest: Ráció Kiadó. ISBN 978 615 5047 23 7
- KELEMEN, P. – KULCSÁR SZABÓ, E. – TAMÁS, Á. – VADERBA, G. 2014. Metafilológia 2. Budapest: Ráció Kiadó. ISBN 978-615-5047-76-3
- JAUSS, H. R., 1999. Recepcióelmélet - esztétikai tapasztalat - irodalmi hermeneutika: Irodalomelméleti tanulmányok. Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 963 379 493 5

– DE MAN, P. 2002. Olvasás és történelem: Válogatott írások. Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 963 389 291 0					
A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 162					
A	B	C	D	E	FX
21.6	10.49	17.9	15.43	14.81	19.75
Oktató: Dr. habil. PaedDr. József Keserű, PhD., PaedDr. Patrik Baka, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/URJ/25	Tantárgy megnevezése: Bevezetés az orosz nyelvbe és kultúrába
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1., 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy értékelése a következő tevékenységekből áll: - szemináriumi munka (50 %) - teszt (50 %) A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra önálló tanulás. Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), 50% alatt: Fx. A kreditet nem szerzi meg az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Tudás: - A hallgató ismeri az orosz nyelv alapvető kommunikációs témáit és ismereteit. - A kurzus elvégzésével a hallgató áttekintést kap az orosz nyelv nyelvtani szerkezetéről, és elsajátítja az alapvető orosz szókincset. Készségek: - A hallgató képes lesz az alapvető orosz társalgási kifejezéseket a gyakorlatban használni. - A hallgató képes lesz önállóan mondatokat alkotni egyes kommunikációs témák keretében. - A tanuló képes lesz alkalmazni a mindennapi életben használt alapvető orosz szókincset. Kompetenciák: - A hallgató pozitív attitűdöt alakít ki az orosz nyelvvel és a nemzeti kisebbségekkel szemben, és ennek szellemében tanítja tanítványait, hangsúlyt fektetve a toleranciára. - A tanuló képes lesz megfogalmazni saját véleményét és attitűdjét az orosz nyelvvel és a magyar-orosz kapcsolatokkal kapcsolatban, és képes lesz azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.	
Tantárgy vázlata: 1. a) Nyelvtan: orosz ábécé, ékezet, kiejtés, orosz betűk írása. b) Társalgási témák: bevezetés 2. a) Nyelvtan: cikkek: főnevek, többes számok b) Beszélgetési témák: Ki az? Mi az?	

<p>3. a) Nyelvtan: személyes névmások b) Beszélgetési témák: család. A családtagok bemutatása.</p> <p>4. a) Nyelvtan: birtokos névmások (1. és 2. személy) b) Beszélgetési témák: család. Üdvözlés, búcsúzás.</p> <p>5. a) Nyelvtan: személyes névmások. b) Beszélgetési témák: család. Hogy vagy?</p> <p>6. a) Nyelvtan: negatív : életkor kifejezése. b) Beszélgetési témák: család. Magázás. Tegezés.</p> <p>7. a) Nyelvtan: birtokos jelzők (3. személyben). b) Beszélgetési témák: Otthon. Főnévi igenevek.</p> <p>8. a) Nyelvtan: A „kinek?” kérdő névmás. Az idő kifejezése. A hely kifejezése. b) Beszélgetési témák. Hol van? Hány óra van? Kinek az otthona?</p> <p>9. a) Nyelvtan. b) Beszélgetési témák. Egymás megismerése.</p> <p>10. a) Nyelvtan: Főnevek elhagyása számnevek után. b) Beszélgetési témák. (b) Házimunka.</p> <p>11. a) Nyelvtan: melléknevek. Melyik? Milyen? b) Beszélgetési témák. Hónapok.</p> <p>12. a) Nyelvtan. Milyen - kérdőszó és felszólító mód (intonáció) b) Beszélgetési témák. Fogadás.</p> <p>13. Összefoglaló</p>												
<p>Szakirodalom: Осипова Ирина. Ключ 1. Учебник русского языка для начинающих. - 4-е изд. - Budapest: Corvina, 2005. Осипова Ирина. Ключ 1. Рабочая тетрадь. Budapest: Corvina, 2006. Székely András, Székely Nyina. Шаг за шагом 1. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2010 Székely András, Székely Nyina. Шаг за шагом 1. Orosz munkafüzet. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2011.</p>												
<p>A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar</p>												
<p>Megjegyzések:</p>												
<p>Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 0</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>A</th> <th>B</th> <th>C</th> <th>D</th> <th>E</th> <th>FX</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0.0</td> <td>0.0</td> <td>0.0</td> <td>0.0</td> <td>0.0</td> <td>0.0</td> </tr> </tbody> </table>	A	B	C	D	E	FX	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
A	B	C	D	E	FX							
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0							
<p>Oktató: Dr. habil. Anna Tóthné Litovkina, PhD.,</p>												
<p>Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025</p>												
<p>Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.</p>												

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/PPX1/25	Tantárgy megnevezése: Bevezető pedagógiai gyakorlat
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: A tanulmányok ideje alatt: 25s Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének feltételeit a komáromi SJE TKK aktuális dékányi irányelve: a Selye János Egyetem Tanárképző Karának pedagógiai gyakorlatra vonatkozó alapelvei határozzák meg. A hallgató a gyakorlat abszolválása során köteles betartani ezen dokumentum Pedagógiai gyakorlat 1 - PPX 1 tantárgyra vonatkozó utasításait és azok alapján eljárni. A tantárgy teljesítésének feltételei: <ul style="list-style-type: none"> • a hallgató aktív részvétele a pedagógiai gyakorlaton a megadott időintervallumban az irányelvvel összhangban, • a hallgató együttműködése a feladatok teljesítése során, az elemzésben és diszkusszióban való aktív részvétel a pedagógiai gyakorlat alkalmával, • a kitöltött, az intézmény által lepecsételt és aláírt jegyzőkönyv leadása, mely igazolja a pedagógiai gyakorlaton (PPX 1) való részvételt, • portfólió kidolgozása (reflexió a bevezető pedagógiai gyakorlatról) • a portfólió/reflexió minőségének értékelése (max. 50 pont): o tartalom: 35 pont, o forma: 15 pont. A hallgató teljes munkaterhelése: 1 kredit = 25 munkaóra <ul style="list-style-type: none"> • 5 kontakt óra jelenléti formában az intézményben (csoport munka a mentorpedagógussal); 5 óra elemzés; 10 óra értékelés és reflexió. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele: <ol style="list-style-type: none"> 1.) a kitöltött és aláírt/lepecsételt jegyzőkönyv leadása a pedagógiai gyakorlatról (PPX 1), 2.) a tantárgy maximális pontszámának (50 pont) legalább 50%-ának megszerzése. Záró értékelés: <ul style="list-style-type: none"> • abszolválta = 50 – 100% (25 – 50 pont) • nem abszolválta= 49 – 0% (0 – 24 pont) 	
Oktatási eredmények: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • a hallgató ismeri az iskolai jogszabályi dokumentumokat. • A hallgató ismeri az iskola pedagógiai dokumentációját. 	

<p>Készségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallgató képes eligazodni az iskolai jogszabályi dokumentumokban, és azokban releváns információkat keresni, • hallgató képes eligazodni az iskola pedagógiai dokumentációjában. <p>Kompetencie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a hallgató képes önállóan megfigyelni és elemezni az iskola belső és külső terét az edukációs folyamatok megvalósításának kontextusában. 					
<p>Tantárgy vázlat:</p> <p>A pedagógiai gyakorlat formája a gyakorlóiskolákban/gyakorlóiskolai létesítményekben, amelyen belül a hallgató az alábbi témakörökben szerez ismereteket: iskolai jogszabályi dokumentumok, pedagógiai dokumentáció, tanítási módszerek, tantervek, tananyag, tematikus tervek, tanítási folyamat, tanórára való előkészület, a diákokkal való aktív munka lehetőségei, értékelési szempontok.</p> <p>Portfólió/reflexió készítése.</p>					
<p>Szakirodalom:</p> <p>CINDLEROVÁ, I,- CSEHIOVÁ, A. et al. 2021. Mentor Training: Materials and Tasks. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 268 s. ISBN 978-80-7599-294-9.</p> <p>HORVÁTHOVÁ, K. Oktatásmenedzsment. Komárno : UJS, 2015. 200 s. ISBN 978-80-8122-136-1.</p> <p>PRŮCHA, J. Moderní pedagogika. Praha Portál, 2009. 481 s. ISBN 978-80-7367-503-5.</p> <p>SIROTOVÁ, M. 2015. Pedagogická prax v pregraduálnej príprave učiteľov. Trnava : UCM, 2015. 127 s. ISBN 978-80-8105-648-2.</p> <p>Zákon č. 245/2008 z 22. mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.</p> <p>Štátne vzdelávacie programy</p> <p>Aktuálna Smernica Dekana PF UJS: Zásady realizácie pedagogickej praxe na Pedagogickej fakulte Univerzity J. Selyeho.</p>					
<p>A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:</p> <p>magyar , szlovák</p>					
<p>Megjegyzések:</p>					
<p>Tantárgy értékelése</p> <p>Az értékelt hallgatók száma: 301</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>a</th> <th>n</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>88.04</td> <td>11.96</td> </tr> </tbody> </table>		a	n	88.04	11.96
a	n				
88.04	11.96				
<p>Oktató: PaedDr. Tamás Török, PhD.,</p>					
<p>Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025</p>					
<p>Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.</p>					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/CH5/25	Tantárgy megnevezése: Biokémia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 5	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy szemináriuma zárthelyi dolgozattal zárul, amely igény esetén két részre osztható a szemeszter időtartama alatt. Kettéosztás esetében a szeminárium végső értékelését a két részdolgozat átlageredménye adja. A vizsgához csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt legalább 50%-ra teljesítette. A szemeszter szorgalmi időszakában további pontokat beadandók megoldásával és leadásával szerezhethet a hallgató. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. A szóbeli részhez csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt 50% feletti pontszámmal teljesítette, ellenkező esetben a vizsga az adott időpontban elégtelennel (Fx) kerül értékelésre. A tantárgy végső értékelése a következőképpen történik: $0,15 \times$ a leadott feladatokra kapott pontok %-a + $0,25 \times$ a szemináriumi zárthelyi dolgozat értékelésére kapott pontok %-a + $0,6 \times$ a vizsgarészre adott pontok %-a. Teljes hallgatói terhelés: 5 kredit = 125-150 óra - 52 óra kontaktórákon való részvétel; 26 óra szemináriumi feladatok előkészítése és megoldása; 47-72 óra önálló tanulás, írásbeli és szóbeli vizsgára való felkészülés. A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79 –70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osztályozni tudja a kémiai vegyületeket és a kémiai átalakulásokat, azonosítani tudja a természetes makromolekuláris anyagok kémiai szerkezetét, meg tudja magyarázni szerkezetüket és kémiai tulajdonságaikat; • képes azonosítani a biokémia alapvető fogalmi, kategorikus és módszertani apparátusát, • ismeri és alkalmazni tudja a biológiailag fontos vegyületek nevezékét; • ismeri a szénhidrogének, peptidok és a fehérjék elsődleges, másodlagos, harmadlagos és negyedleges szerkezetének alapelveit; 	

- meg tudja magyarázni a biológiai működés és a sejtmembrán kémiai szerkezete közötti összefüggéseket;
- ismeri a szerves molekulák szerepét a biológiai folyamatokban, a szervezetbe való bejutásuktól a szervezetből való kiválasztásukig;
- ismereteket szerez az élő szervezetekben lejátszódó alapvető biokémiai folyamatokról, és átfogó képet kap az élő szervezetek kémiai törvényszerűségeiről;
- képes interdiszciplináris kapcsolatokat teremteni a kémia és a biológia között;

Készségek:

- képes a biokémia területén az alapvető kémiai jelenségek átfogó elemzésére;
- képes leírni a makromolekuláris szerves anyagok szerkezetét;
- meg tudja magyarázni szerkezetük sokféleségét, sztereokémiáját és ismeri kémiai reakcióikat;
- képes a makromolekuláris anyagok biológiai funkciójának magyarázatára szerkezetük alapján;
- megérti a biokémiai vegyületek kémiai reakcióinak alapelveit és mechanizmusait;
- képes kémiai módszert javasolni egy adott vegyület kémiai szerkezetének bizonyítására;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- alkalmazza a kémiai gondolkodást a biológiai rendszerekben;
- képes megérteni a szerves makromolekulák szerkezetének elvét és megmagyarázni biológiai funkciójukat;
- nyitott a magasabb szintű organokémiai ismeretek elsajátítására;
- megérti a szerves vegyületek különböző csoportjai közötti kölcsönhatásokat;
- képes megmagyarázni a mindennapi, gyakori biokémiai problémákat.

Tantárgy vázlata:

1. Bevezetés a tantárgyba. A biokémia tárgya. A biokémia, mint interdiszciplináris tudomány.
2. Szénhidrátok, biológiai jelentőségük és felosztásuk. Monoszacharidok - Fischer, Tollens, Haworth képletek. Oligoszacharidok, poliszacharidok - kémiai szerkezet.
3. Egyszerű lipidek - kémiai szerkezet, biológiai jelentőség. Zsírok, olajok és viaszok összehasonlítása. Összetett lipidek.
4. A biológiai membránok összetétele. Anyagtranszport folyamatok a membránon keresztül.
5. Aminosavak, az aminosavak szerkezete és általános tulajdonságai, optikai aktivitás, izoelektromos pont. Az aminosavak felosztása. Esszenciális aminosavak.
6. Peptidek. A peptidkötés kialakulása és szerkezete. Biológiailag jelentős peptidek. Fehérjék - szerkezetük és felosztásuk.
7. Enzimek. Az enzimek összetétele, az enzim aktív centruma. Az enzimek specifikussága. Az enzimek hatásmechanizmusa. Michaelis - Menten egyenlet. Michaelis állandó. Inhibitorok és típusaik.
8. Kémiai folyamatok az élő szervezetekben. A redoxireakciók jellemzői, természete és jelentősége.
9. Krebs-ciklus - citromsavciklus. A légzési lánc. Oxidatív foszforiláció.
10. Szénhidrát-anyagcsere. A szénhidrátok anabolizmusa - fotoszintézis, a fotoszintézis fázisai. Szénhidrát-katabolizmus - glikolízis aerob és anaerob körülmények között.
11. Lipidanyagcsere. A lipidek hidrolízise. Zsírsavak lebontása. A zsírsavak bioszintézise. Lipid bioszintézis.
12. A nitrogénciklus a természetben. Fehérje anyagcsere - a fehérjék anabolizmusa és katabolizmusa. Karbamid ciklus (ornitin-ciklus).

Szakirodalom:

Vodrážka Z. a kol. (2007) : Biochemie. - 1. vyd. - Praha : Academia, 190 s. - ISBN 978-80-200-0600-4
 Šajter V., (2006) : Biofizika, biochémia a radiológia. - 1. vyd. - Martin : OSVETA - 272 s. - ISBN 80-8063-210-3
 Lásztity R. (1995): Biokémia. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 127 s. - ISBN 96 318 6565 7
 Chikán Á., (2000) : Szegedi biológiai központ : Biofizika, biokémia, enzimológia, genetika, növénybiológia. - Budapest : MTA, - 56 s. - ISBN 963 508 255 x
 Mandl J., Hrabák A., Mészáros Gy., (2006) : Biokémia. - 1. vyd. - Budapest : Semmelweis Kiadó, - 176 s. - ISBN 963 9656 18 6
 Gasztonyi K.(1996): Élelmiszerkémia. Budapest. Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 96 318 7419 2
 Berg J.M., Tymoczko J.L., Stryer L.(2002): Biochemistry - 5. vyd. - New York, USA : W. H. Freeman - 1100 s. - ISBN 978-0716746843.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 3

A	B	C	D	E	FX
0.0	66.67	33.33	0.0	0.0	0.0

Oktató: prof. Róbert Mészáros, DSc., Mgr. Andrea Vargová, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/PC5/25	Tantárgy megnevezése: Biokémia laboratóriumi gyakorlatok
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A szemeszter során a hallgató a tantárgyon belül gyakorlati feladatokat old meg és jegyzőkönyvet készít az adott laboratóriumi gyakorlatról. A jegyzőkönyveket a hallgató a gyakorlatot követő egy héten belül köteles leadni. A jegyzőkönyvek értékelése során figyelembe veszik azok tartalmát, formai kivitelezését, valamint az időben való leadásukat.</p> <p>A szemeszter végén a hallgató a tantárgy témaköreiből zárthelyi dolgozatot ír, amelyből legalább 50 %-ot kell elérnie.</p> <p>A gyakorlatokon való részvétel kötelező, az elmulasztott óra csak igazolt hiányzás esetén pótolható a szemeszter végén.</p> <p>A tantárgy végső értékelése a hallgatónak az egyes feladatok, jegyzőkönyvek és a zárthelyi dolgozat sikerességének százalékos arányán alapul, és a végső osztályzatot a következőképpen számítódik ki:</p> <p>Végső osztályzat=(a jegyzőkönyvek átlagos %-os értékelése + 2 x a zárthelyi dolgozaton elért %-os értékelés) / 3.</p> <p>Teljes hallgatói terhelés: 4 kredit = 100-120 óra</p> <p>- 26 óra a kontaktórákon való részvétel; 26 óra elméleti felkészülés a laboratóriumi gyakorlatra és a laboratóriumi gyakorlatból adódó számítási feladatok megoldása; 26 óra a laboratóriumi gyakorlat jegyzőkönyveinek elkészítése, 22-42 óra önképzés és felkészülés a zárthelyi dolgozatra.</p> <p>A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése.</p> <p>A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres elvégzése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gyakorlati ismeretekkel rendelkezik az alapvető laboratóriumi technikákról, biztonságos kísérleti tevékenységekről a biokémia területén, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak; • képes azonosítani a biokémiai elemzések laboratóriumi kísérleti munkájának alapvető fogalmi, kategorikus és módszertani apparátusát; 	

- elsajátította az alapvető berendezések működését, ismeri a laboratóriumi gyakorlatban használatos laboratóriumi segédeszközöket és egyéb laboratóriumi kellékeket;
- rendelkezik a kötelező laboratóriumi gyakorlatok keretében elsajátított kísérleti tevékenység ismereteivel, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak;

Készségek:

- képes a kémia módszertani, szakmai és gyakorlati problémáinak megoldására;
- rendelkezik a kötelező laboratóriumi gyakorlatok keretében elsajátított gyakorlati készségekkel
- képes a biokémia területén megszerzett elméleti ismereteket a kurzushoz kapcsolódó gyakorlati laboratóriumi tevékenységekben alkalmazni;
- képes a kurzuson szerzett ismereteket kellőképpen elmagyarázni és szisztematikusan alkalmazni a jövőbeli tanítási gyakorlatában;
- képes helyesen felépíteni, önállóan kikeresni és értékelni a kísérleti módszerek megfelelő alkalmazását a saját gyakorlatában;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes hatékonyan és önállóan dolgozni;
- képes saját nézeteinek megfelelő és szakmai bemutatására;
- laboratóriumi kísérletek során átfogóan tudja elemezni az alapvető biokémiai jelenségeket;;
- képes megoldásokat javasolni konkrét szakmai problémákra az analitikus, kritikai és fogalmi gondolkodás területén;
- gyakorlatiasan és biztonságosan tud egyszerű analitikai módszereket alkalmazni különböző minták elemzése esetén;
- képes egyszerű laboratóriumi vizsgálatok és gyakorlatok tervezésére és irányítására.

Tantárgy vázlata:

1. Munkabiztonság. Tűzvédelem. Elsősegély.
2. Víz- és szárazanyagtartalom – Szárazanyag- és nedvesség-tartalom gravimetriás meghatározása biológiai mintákban.
3. Szénhidrátok – Szénhidrátok hidrolízise.
4. Redukáló cukrok spektrofotometriás meghatározása.
5. Aminosavak - Aminosavak keverékének vékonyréteg kromatográfiás elválasztása.
6. Fehérjék - A fehérjék izoelektromos pontjának meghatározása.
7. Természetes színezékek - levélfestékek izolálása.
8. Gyümölcsök és zöldségek antioxidáns aktivitásának meghatározása.
9. Vitaminok - az aszkorbinsav szemikvantitatív meghatározása.
10. A kiválasztott biokémiai paraméterek kvalitatív és szemikvantitatív meghatározása vizeletben.
11. Kreatinin spektrofotometriás meghatározása vizeletben.

Szakirodalom:

Görbe A. et al. (2011): Biokémiai gyakorlatok . - 1. vyd. - Budapest : Medicina Könyvkiadó Zrt., - 95 s. - ISBN 978 963 226 320 5.

Sedlák E. a kol. (2020): Praktické cvičenia z biochémie. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Katedra biochémie. ISBN: 978-80-8152-902-3 (e-publikácia), dostupné na internete: <https://unibook.upjs.sk/img/cms/2020/pf/prakticke-cvicenia-z-biochemie-.pdf>

Vodrážka Z. a kol. (2007) : Biochemie. - 1. vyd. - Praha : Academia, 190 s. - ISBN 978-80-200-0600-4

Šajter V., (2006) : Biofizika, biokémia a radiológia. - 1. vyd. - Martin : OSVETA - 272 s. - ISBN 80-8063-210-3
 Lásztity R. (1995): Biokémia. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 127 s. - ISBN 96 318 6565 7
 Chikán Á., (2000) : Szegedi biológiai központ : Biofizika, biokémia, enzimológia, genetika, növénybiológia. - Budapest : MTA, - 56 s. - ISBN 963 508 255 x
 Mandl J., Hrabák A., Mészáros Gy., (2006) : Biokémia. - 1. vyd. - Budapest : Semmelweis Kiadó, - 176 s. - ISBN 963 9656 18 6
 Gasztonyi K.(1996): Élelmiszerkémia. Budapest. Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 96 318 7419 2
 Berg J.M., Tymoczko J.L., Stryer L.(2002): Biochemistry - 5. vyd. - New York, USA : W. H. Freeman - 1100 s. - ISBN 978-0716746843.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 3

A	B	C	D	E	FX
33.33	33.33	33.33	0.0	0.0	0.0

Oktató: Mgr. Andrea Vargová, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD., prof. Róbert Mészáros, DSc.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/RAS/25	Tantárgy megnevezése: Család és iskola
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy sikeres teljesítésének feltételei az előadásokon való aktív részvétel, a beadandó feladat teljesítése a szemeszter alatt. A tárgy értékelése a feltételek teljesítéséért járó pontok összpontszámának összegzésképp alakul az alábbi formában: max. 10 pont a jelenlétért, max. 30 pont a szemináriumi feladatok teljesítéséért és max. 60 pont a dolgozatért. A tárgy eredményességének értékelése az elért pontszámok alapján: A 100-90%, B 89-80%, C 79-70%, D 69-60%, E 59-50%. FX 50%- nál kevesebb. A hallgató teljes munkaterhelése: 1 kredit = 30 óra (13 óra az előadásokon való részvétel; 17 óra önálló tanulás és dolgozatra való felkészülés)	
Oktatási eredmények: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • hallgató ismeri a családi és iskolai nevelés specifikumait. • hallgató ismeri a szülőkkal való kapcsolattartás lehetőségeit • hallgató ismeri a korszerű módszereket a problémamegoldásra és a konfliktuskezelésre. • hallgató ismeri az aktuális társadalmi és családi helyzetek problémáit • hallgató ismeri a társadalmi egyenlőtlenségekből származó problémákat Készségek: <ul style="list-style-type: none"> • hallgató képes önállóan keresni, összehasonlítani és felhasználni releváns irodalmi forrásokat, • hallgató képes eligazodni az iskolai jogszabályi dokumentumokban, és azokban releváns információkat keresni, • hallgató képes egy kis társadalmi csoport irányítására, • hallgató képes együttműködni az iskolai nevelési és oktatási intézmények partnereivel, • hallgató legyenek képes elfogadni a családi értékeket. Kompetenciák: <ul style="list-style-type: none"> • hallgató alkalmas az elméleti ismeretek alkalmazására a család és iskola viszonylatában, • hallgató alkalmas saját eljárások kialakítására és a kitűzött célok elérése érdekében, • hallgató empátiákkal viselkedik a különböző társadalmi csoportok iránt, • hallgató alkalmas kritikusan értékelni a meglévő jogi dokumentumokat, 	

- hallgató felelősséget érez az egyes problémák hatékony megoldása körében,

Tantárgy vázlat:

- A család fogalma, a család története.
- # A családi rendszer és a család funkciói.
- # A családtagok helye, szerepe, és hiánya a családban.
- # A családi élet fejlődése és változásai.
- # Paranormatív krízisek, a diszfunkcionálisan működő család.
- # Család és iskola.
- # A család megismerésének módszerei.
- # Együttműködési lehetőségek.
- # Nevelési stílusok, pedagógus kommunikáció.
- # Szociális hátrányosság, iskolai sikeresség.
- # Egyenlőtlenségek a kutatások tükrében.
- # A családi életre való nevelés.
- # Az iskola és család közötti kapcsolat erősítése. Jó gyakorlatok megismerése.

Szakirodalom:

- Balogh László–Bolló Csaba–Dávid Imre–Tóth László–Tóth Tamás: A pedagógusok, szülők együttműködése és a kollégiumok szerepe a tehetségfejlesztésben. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2014. ISSN 2062-5936
https://tehetseg.hu/sites/default/files/konyvek/geniusz_31_net.pdf
- Cs. F. Nemes Márta: Családpedagógiai módszertan. Családi Nevelésért Alapítvány, Bp., 2001-2002.
- Forward, S. (2000): Méregző szülők. Budapest, Háttér Kiadó, 346 p.
- Hegedűs Judit (szerk.): Család, gyermek, társadalom – A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése sorozat (5. kötet) ELTE, Budapest, 2006.
<http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Pedagogia/84N%E1dasi/Nyomtat%E1sra/pdf/Csal%E1d,%20gyermek,%20t%E1rsadalom.pdf>
- Kováts-Németh Mária – Muhi Béla – Szijártó István (szerk.) A család és szerepe a tehetséggondozásban. Ziegler-nyomda, Keszthely, 2013.
- Németh András (2004): Az európai család változásai. in: Pukánszky Béla-Németh András: A pedagógia problémátörténete. Gondolat Budapest, 241-259.o ISBN: 963 956 7183
- Podráczky J. szerk. 2012. Szövetségben. Tanulmányok a család és az intézményes nevelés kapcsolatáról. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó.
- Pukánszky Béla: A gyermekkor története. Műszaki Kiadó, Budapest, 2001.
- Ranschburg Jenő (2004): Gepárd–kölykök. Urbis Kiadó, Budapest, 5–137. ISBN: 963 929 1595
- Szabó Éva (2008). Szeretettel és szigorral. Az iskolai nevelés problémái a szülők és a tanárok szemszögéből. Akadémiai Kiadó. ISBN:9779630583771
- UTASI Ágnes: A bizalom hálójá. Mikro-társadalmi kapcsolatok, szolidaritás. Budapest, 2002. Új Mandátum Kiadó 155 p.
- Vajda Zsuzsa (2005): A család funkciói. in: Vajda Zsuzsanna–Kósa Éva: Neveléslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 171–179. ISBN: 963389 7289

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése					
Az értékelt hallgatók száma: 202					
A	B	C	D	E	FX
64.85	15.35	10.89	6.44	0.5	1.98
Oktató: Dr. habil. Aranka Híves-Varga, PhD., Dr. habil. Erika Kopp, PhD., Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/DTV/25	Tantárgy megnevezése: Digitális technológiák az oktatási-nevelési folyamatban
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének a feltétele a szemináriumokon való aktív részvétel, és a pedagógiai ill. nevelési kontextusba implementált digitális / virtuális / online eszközök portfóliójának folyamatos összeállítása és határidőre való leadása. A portfólió értékelésének kategóriái: határidőre való leadás, formai követelmények (rendezettség, logikai egymásra épülés, esztétikusság), és tartalmi követelmények (digitális eszköz módszertana, konkrét tantárgyi kontextusba helyezett eszköz oktatásmódszertani kidolgozottsága) figyelembe vétele. A tantárgy összegző értékelése az alábbi képlet alapján számítható ki: $(0.1 \times \text{a gyakorlatokon való aktív részvétel } \%) + (0.9 \times \text{a portfólió értékelésén elért } \%)$. Az „A” értékeléshez az összegző értékelésen elért 90-100%-os, a „B” értékeléshez 80-89%-os, a „C” értékeléshez 70-79%-os, a „D” értékeléshez 60-69%-os és az „E” értékeléshez az 50-59%-os sikeresség elérése szükséges. A hallgató teljes munkaterhelése – munkaórák felosztása: 1 kredit = 30 óra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; • 17 óra szemeszteri dolgozat előkészítése. 	
<p>Oktatási eredmények: Tudás: rendelkezik a pályakezdéshez szükséges módszertani ismeretekkel az információs és kommunikációs technológiák területén, ismeri a digitális világ oktatásra ható kihívásait. egyéni pedagógiai célokhoz tud megfelelő digitális eszközt rendelni. ismeri az online oktatás azon lehetőségeit, amelyek az aktív tanulói tanulást segítik. ismeri a digitális technológiák és a virtuális valóság által kínált lehetőségeket a tanulók tantárgyi és digitális műveltségének fejlesztésére, ismeri a digitális világ kockázatait, a netikettet és a hatékony kommunikáció alapelveit a digitális világban. Készségek</p>	

rendelkezik a pályakezdéshez szükséges módszertani készségekkel az információs és kommunikációs technológiák területén, módszertani szempontból képes megfelelő munkaformákat és módszereket alkalmazni a digitális oktatásban, eligazodik az információk digitális világában, és alkalmazza az e-forrásokat szakmai tevékenysége során, eligazodik a digitális technológia és a virtuális világ lehetőségeinek kínálatában annak érdekében, hogy támogassa a tanulók egyéni fejlődési folyamatait, megalapozza a tanulókv élethosszig tartó tanulását, és növelje egészségi- vagy szociálisan hátrányos tanulók esélyegyenlőséget a tanulási folyamatban.

Kompetenciák:
a tanítási folyamatának tervezésére jellemző a kreatív gondolkodás, önállóság, az autonómia, és felelősségvállalás tekintettel a pedagógiai és a szakmódszertani kérdésekkel kapcsolatos döntéshozatalaira, tud hatékonyan és önállóan dolgozni az online világban, rendelkezik a pályakezdő pedagógusra támasztott digitális írástudással, képes önreflexióra a saját szakmai fejlődése és hatékonyságának növelése érdekében, azonosulni tud saját szakmájával, azonosulni tud a digitális technológiákon keresztül a fejlesztő pedagógus attitűdjeivel a tehetségesgondozás, a gyengébb tanulók- és a sajátos nevelési igényű tanulók támogatása tekintetében is.

Tantárgy vázlat:

Ismeretszerzés a digitális világban. A pedagógiai céloknak megfelelő eszköz megválasztása. Digitális oktatási eszközök megismerése. Online tanulást támogató rendszerek és a virtuális tantermi alkalmazások révén megvalósított ismeretszerzés menedzselése. A kooperatív tanulást támogató online eszközök. A kiterjesztett virtualitás lehetőségei. A digitális technológiával támogatott tanulói értékelés. Online alkalmazás azonnali osztálytermi reflexióra. Online tesztek/kvízek készítése. Beavatkozás és inklúzió a digitális pedagógiában. Sajátos nevelési igényű tanulók támogatása digitális eszközök segítségével. Adatvédelem, online biztonság.

Szakirodalom:

ABONYI-TÓTH, A., TURCSÁNYI_SZABÓ, M. A mobiltechnológiával támogatott tanulás és tanítás módszerei. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., 2015, (dostupné na internete: https://www.educatio.hu/pub_bin/download/tamop311_II/eredmenyek/m_learning/mlearning_kotet.pdf)

FARKAS, A. et al. Digitális pedagógiai módszertani ajánlások gyűjteménye. Budapest: Oktatási Hivatal. 2021. (dostupné na internete: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/tavoktatas/Modszertani_gyujtemeny_01_08_compressed.pdf)

JÓZSA, K., et al. FOCUS teszt: új, számítógépalapú vizsgálati eszköz 3–8 éves gyermekek számára. Gyermeknevelés, 2019. (7)2–3, 111–124. (dostupné na internete: https://www.researchgate.net/publication/338986310_FOCUS_teszt_uj_szamitogep-alapu_vizsgalati_eszkoz_3-8_eves_gyermekek_szamara)

KALÁŠ, Ivan et al. Premeny školy v digitálnom veku. Bratislava: SPN – Mladé letá,s.r.o.,2013. ISBN 978-80-10-02409-4. Košice: pre UIPŠ vydal elfa, s.r.o., 2010. ISBN 978-80-8086-143-8.
 LÉVAI, D., PAPP-DANKA, A. Interaktív oktatásinformatika. Eger: Eszterházy Károly Főiskola, ISBN 978-615-5297-74-8, (dostupné na internete: http://www.eltereader.hu/media/2016/02/Interaktiv_Oktatasinformatika_READER.pdf)
 TÓTH-MÖZER, SZ. – MISLEY, H. Digitális eszközök integrálása az oktatásba Jó gyakorlatokkal, tantárgyi példákkal, modern eszközzel. Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem. 2019. ISBN 978-963-489-129-1. (dostupné na internete: http://mindenkiiskolaja.elte.hu/wp-content/uploads/2019/09/Digit%C3%A1lis-eszk%C3%B6z%C3%B6k-integr%C3%A1l%C3%A1sa-az-oktat%C3%A1sba_INTERA.pdf)
 SZARKA, K. Inovácie v pregraduálnej príprave učiteľov s využitím webových aplikácií. 1. vyd. Komárom: KOMPRESS Nyomdaipari Kft., 2018. 154 s. [11,21AH]. ISBN 978-615-00-2597-1.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 117

A	B	C	D	E	FX
56.41	25.64	10.26	4.27	3.42	0.0

Oktató: prof. Krisztián Józsa, DSc., Mgr. Katarína Szarka, PhD., PaedDr. Beáta Kiss, PhD., Dr. habil. Erika Kopp, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/CH6/25	Tantárgy megnevezése: Fizikai kémia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy szemináriuma zárthelyi dolgozattal zárul, amely igény esetén két részre osztható a szemeszter időtartama alatt. Kettéosztás esetében a szeminárium végső értékelését a két részdolgozat átlageredménye adja. A vizsgához csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt legalább 50%-ra teljesítette. A szemeszter szorgalmi időszakában további pontokat beadandók megoldásával és leadásával szerezhethet a hallgató. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. A szóbeli részhez csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt 50% feletti pontszámmal teljesítette, ellenkező esetben a vizsga az adott időpontban elégtelennel (Fx) kerül értékelésre. A tantárgy végső értékelése a következőképpen történik: $0,15 \times \text{a leadott feladatokra kapott pontok \% -a} + 0,25 \times \text{a szemináriumi zárthelyi dolgozat értékelésére kapott pontok \% -a} + 0,6 \times \text{a vizsgarészre adott pontok \% -a}.$ Teljes hallgatói terhelés: 3 kredit = 75-90 óra - 52 óra kontaktórákon való részvétel; 5 óra szemináriumi feladatok előkészítése és megoldása; 18-33 óra önálló tanulás, írásbeli és szóbeli vizsgára való felkészülés. A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59 –50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • képes azonosítani a fizikai kémia alapvető fogalmi, kategorikus és módszertani apparátusát; • képes az alapvető kémiai jelenségek elemzésére kiválasztott szempontok alapján; • képes összefüggéseket felállítani a kémiai anyagok és átalakulásaik között, és képes következtetéseket levonni a kémiai reakciók várható termékeire vonatkozóan; • ismeri az ideális gázok fogalmát, és ismeri a rájuk vonatkozó törvényeket; • megérti a termodinamikai rendszer, az állapotváltozók és az állapotfüggvények fogalmát; • megérti az egyensúlyi termodinamika axiomatikus felépítését és annak következményeit; • ismeri a belső energia, a munka, a hő és az entalpia fogalmát; 	

- ismeri és megérti az entrópia statisztikai és termodinamikai meghatározását;
- megérti a Gibbs- és Helmholtz-féle szabad energia fogalmát;
- ismeri az egykomponensű rendszerek fázisegyensúlyának feltételeit, valamint a Gibbs-féle fázistörvényt;
- megérti a kémiai egyensúlyok termodinamikai alapjait;
- ismeri az elektrokémia alapjait; ismeri az elektródfolyamatok típusait és gyakorlati alkalmazásait;
- ismeri és megérti a reakciók időbeli lejátszódásának törvényszerűségeit

Készségek:

- kreatívan tudja használni a matematika vagy a logika módszereit és technikáit, képes egy adott elméleti és gyakorlati probléma meghatározására, valamint tipikus alapvető érvek és megoldások megadására;
- képes alkalmazni az ideális gáztörvényeket a gyakorlatban és a kutatásban szükséges számítások során;
- képes a megszerzett elméleti ismereteket a fizikai kémia gyakorlati feladataiban alkalmazni;
- képes alapvető termokémiai számításokat végezni;
- képes különbséget tenni az egyensúlyi és a nem egyensúlyi rendszerek között;
- meg tudja ítélni, hogy egy kémiai folyamat spontán módon bekövetkezhet-e;
- képes alapvető reakciókinetikai számításokat végezni sebességegyenletek megoldásával;
- képes számításokat végezni a kémiai egyensúlyra és az oldódás egyensúlyi állapotára vonatkozóan;
- képes megoldani az elektrokémiai és redoxi folyamatokkal kapcsolatos feladatokat;

Kompetenciák:

- képes analitikus, kritikus és fogalmi gondolkodást alkalmazni alapvető kémiai problémák és konkrét szakmai problémák megoldása során;
- arra törekszik, hogy szakszerűen és a legújabb ismeretek felhasználásával dolgozzon;
- hajlandó elfogadni az új eredményeket és felismerni a meglévő elméletek korlátait;
- kreatív gondolkodás és önállóság jellemzi, miközben elmélyíti ismereteit, és képes önállóan hatékony munkát végezni;
- a fizikai kémia gyakorlati problémáinak megoldásához való hozzáállása aktív és felelősségteljes.

Tantárgy vázlata:

1. Kinetikus gázelmélet, a tökéletes gáz nyomása, a tökéletes gázok belső energiája, ekvipartíció-tétel, a gázmolekulák sebességeloszlása.
2. Termikus kölcsönhatás. A termodinamika nulladik főtétele. Hőmérsékleti skálák.
3. A kémiai termodinamika alapjai: rendszer, állapotjelzők, állapotfüggvények. Energia, belső energia, munka és hő.
4. A termodinamika első főtétele és alkalmazásai: térfogati munka, hő és entalpia. Hőkapacitás/fajhő.
5. Spontán folyamatok, az entrópia statisztikai és termodinamikai definíciója. A termodinamika második főtétele.
6. A hőerőgépek hatásfoka. A spontán folyamatok iránya nem izolált rendszerekben: Gibbs- és Helmholtz-féle szabadenergia.
7. Moláris szabadentalpia. Fázisegyensúlyok egykomponensű rendszerekben, fázisdiagramok és jelentős pontjaik. Gibbs-féle fázistörvény.
8. Spontán lejátszódó kémiai reakciók, kémiai potenciál, kémiai egyensúly.
9. Többkomponensű rendszerek kolligatív tulajdonságai.

10. Reakciókinetika

11. Elektrod folyamatok, elektródok típusai. Galvánelemek: elemek, akkumulátorok, tüzelőanyag-cellák. Elektrolízis.

Szakirodalom:

Atkins P.W., (1991) : Fizikai kémia I-III. a tankönyvi feladatok megoldására. Tankönyvkiadó, ISBN 96 318 4350 5

Atkins P. W., (2002): Fizikai kémia I. Egyensúly. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 96 319 3314 8

Atkins P. W.,(2002): Fizikai kémia II. Szerkezet. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 96 319 2145 X

Atkins P.W.,(2013): Fyzikální chemie, - 1. vyd. - Praha : Vysoká škola chemicko-technologická, 2013. - 915 s. - ISBN 978-80-7080-830-6.

Čipera J., (1990): Fyzikálna chémia. Bratislava: Osveta, ISBN 80 217 0134 x

Ulický L., a kol. (1972) : Štruktúra tuhej fázy. - 1. vyd. – Bratislava, SVŠT v Bratislave- 130 s.

László K., a kol. (2012): Fizikai kémia I. Kémiai termodinamika - 2. vyd. - Typotex Kiadó, ISBN 978-963-279-473-0, dostupné na internete: [https://oszkdk.oszk.hu/storage/00/00/59/78/dd/1/Fizikai_K_mia_I_anim_ci_k_n_lk_l_V2.pdf](https://oszkdk.oszk.hu/storage/00/00/59/78/dd/1/Fizikai_Kemia_I_anim_ci_k_n_lk_l_V2.pdf)

Zrínyi M. (2015): A fizikai kémia alapjai. Budapest: Semmelweis Kiadó, ISBN: 978-963-331-367-1, dostupné na internete: http://real.mtak.hu/30641/1/Fizikai_kemia_e-book.pdf

Malijevský A. (2005): Physical chemistry in brief, Institute of Chemical Technology, Prague Faculty of Chemical Engineering, dostupné na internete: <https://old.vscht.cz/fch/en/tools/breviary-online.pdf>

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 3

A	B	C	D	E	FX
0.0	0.0	66.67	33.33	0.0	0.0

Oktató: prof. Róbert Mészáros, DSc., Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., Attila Kardos, PhD., Dr. habil. Imre Varga, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/PC6/25	Tantárgy megnevezése: Fizikai kémia laboratóriumi gyakorlatok
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemeszter során a hallgató a tantárgyon belül gyakorlati feladatokat old meg és jegyzőkönyvet készít az adott laboratóriumi gyakorlatról. A jegyzőkönyveket a hallgató a gyakorlatot követő egy héten belül köteles leadni. A jegyzőkönyvek értékelése során figyelembe veszik azok tartalmát, formai kivitelezését, valamint az időben való leadásukat. A gyakorlatokon való részvétel kötelező, az elmulasztott óra csak igazolt hiányzás esetén pótolható a szemeszter végén. A tantárgy végső értékelése a hallgatónak az egyes feladatok és jegyzőkönyvek értékelésén alapul. Teljes hallgatói terhelés: 1 kredit = 25-30 óra - 26 óra a kontaktórákon való részvétel; ami magába foglalja a laboratóriumi jegyzőkönyveinek elkészítését is. A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.	
Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • gyakorlati ismeretekkel rendelkezik a fizikai kémia alapvető laboratóriumi technikáiról és kísérleti módszereiről, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak; • elsajátította a kémiai reakciók sebességének mérési lehetőségeit; • ismeri és rutinszerűen tudja használni az alapvető fizikai kémiai technikákat (spektrofotométer, kombinált pH-elektrod, konduktométer és lángfotométer); • ismeri a sav-bázis és oldódási egyensúlyok jellemzésére használt kísérleti módszereket; • ismeri az adszorpció és micellaképződés egyensúlyi állapotának jellemzésére használt kísérleti technikákat; Készségek: <ul style="list-style-type: none"> • képes megoldásokat alkalmazni a kémia módszertani, szakmai és gyakorlati problémáira; 	

- rendelkezik a laboratóriumi tevékenységek terén a kötelező laboratóriumi gyakorlatok keretében elsajátított gyakorlati készségekkel;
- képes kísérleti eredményeit önállóan kiértékelni táblázatok és grafikonok készítésével;
- képes tervet készíteni egy eddig le nem írt fizikai-kémiai jelenséget vizsgáló kísérlet elvégzésére;
- képes részfeladatok elvégzésére és csapatmunkára;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes önálló és hatékony tevékenységre.
- törekszik a laboratóriumi munka biztonságos elvégzésére, és másokat is figyelmeztet a biztonságos laboratóriumi munka alapvető szabályainak betartására;
- nyitott az új kísérleti technikák kifejlesztésére;
- törekszik a kísérleti munka szakszerű és reprodukálható elvégzésére, és képes a laboratóriumi munka önálló elvégzésére;
- aktív és felelősségteljes megközelítést alkalmaz a fizikai kémia gyakorlati problémamegoldásához.

Tantárgy vázlat:

1. A kémiai laboratóriumi munkavédelmi előírások, a laboratóriumi szabályzatok megismerése.
2. A kémiai reakciók sebességének mérési módszerei.
3. Az elektromos áram vezetése vizes oldatokban. Konduktometria.
4. Az ionos felületaktív anyagok kritikus micelláris koncentrációjának meghatározása konduktometriás titrálással.
5. Kémiai egyensúlyok - az egyensúlyt befolyásoló tényezők megfigyelése (a kiindulási anyagok és a termékek koncentrációjának változása).
6. Oldódási egyensúly, oldhatósági szorzat meghatározása.
7. Sav-bázis egyensúly. A gyenge savak disszociációs állandójának meghatározása kombinált pH-elektroddal.
8. Adszorpciós egyensúly. A festékek adszorpciós izotermájának meghatározása a szilárd/oldat határfelületen.
9. Elektrokémiai kísérletek és a redoxi folyamatok egyensúlyi állandója.

Szakirodalom:

Morovská Turoňová a kol. (2020): Praktické cvičenia z fyzikálnej chémie. Ústav chemických vied, Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach. ISBN: 978-80-8152-935-1 (e-publikácia), dostupné na internete: <https://unibook.upjs.sk/img/cms/2020/pf/prakticke-cvicenia-z-fyzikalnej-chemie.pdf>

Varga Imre – Kardos Attila – Juhász György – Mészáros Róbert: Az egyensúlyi termodinamika alapjai tanár szakos hallgatóknak és tanároknak. Selye János Egyetem, Tanárképző Kar, Komárom, 2022, 114 old. ISBN 978-80-8122-419-5.

Ősz K., Bényei A. (2010): Fizikai kémia laboratóriumi gyakorlat II. Debreceni Egyetemi Kiadó. ISBN: 978 963 473 317 1, dostupné na internete: https://oszkdk.oszk.hu/storage/00/01/61/75/dd/1/fizkemia_labgyak_2k_beliv.pdf

Szilágyi A. a kol. (2011): Fizikai kémia laboratóriumi gyakorlatok. Typotex Kiadó. ISBN: 978-963-279-474-7, dostupné na internete: <http://docplayer.hu/110135650-Fizikai-kemia-laboratoriumi-gyakorlatok.html>

Atkins P.W., (1991) : Fizikai kémia I-III. a tankönyvi feladatok megoldására. Tankönyvkiadó, ISBN 96 318 4350 5
 Atkins P. W., (2002): Fizikai kémia I. Egyensúly. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 96 319 3314 8
 Atkins P. W.,(2002): Fizikai kémia II. Szerkezet. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 96 319 2145 X
 Atkins P.W.,(2013): Fyzikální chemie, - 1. vyd. - Praha : Vysoká škola chemicko-technologická, 2013. - 915 s. - ISBN 978-80-7080-830-6.
 Čipera J., (1990): Fyzikálna chémia. Bratislava: Osveta, ISBN 80 217 0134 x
 Ulický L., a kol. (1972) : Štruktúra tuhej fázy. - 1. vyd. – Bratislava, SVŠT v Bratislave- 130 s.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 3

A	B	C	D	E	FX
0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: Attila Kardos, PhD., prof. Róbert Mészáros, DSc., Dr. habil. Imre Varga, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/DML/25	Tantárgy megnevezése: Gyermekek- és ifjúsági irodalom
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató a szemeszter során szóbeli beszámolót tart a gyermek- és ifjúsági irodalom tárgyköréből (20 pont, a teljes értékelés 40%-a). A szemeszter végén írásbeli dolgozatot ír a tantárgy elméleti anyagából (30 pont, a teljes értékelés 60%-a). A teszt csak akkor kerül elfogadásra, ha a hallgató minimum 15 pontot elér. A hallgató csak akkor abszolválja sikeresen a beszámolót, ha minimum 10 pontot elér. Az összegyűjthető maximális pontszám 50 (20 a beszámolóért és 30 az írásbeli dolgozatért).</p> <p>Az írásbeli dolgozat értékelési szempontjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az adott tematikus egységek ismerete az órák elméleti és gyakorlati tananyagtartalma, valamint a szakirodalmon alapján (a nép- és irodalmi mesék sajátosságai, a kortárs gyermeklírát jellemzői és irányzatai, a modern és kortárs gyermek- és ifjúsági irodalom társadalomkritikai sajátosságai stb.), – a specifikus témakörök ismerete az aktuális, kiegészítő szakirodalomra koncentrálnak folyamatos felkészülés alapján (ami a tárgy vázlatában szereplő kérdéskörökhöz társított, minden évben megújuló műlistához igazodik). – a tesztek a hallgató szemeszter során elsajátított tudásának, képességeinek és kompetenciáinak értékelésére koncentrálnak. Az információvisszakérésre fókuszáló kérdések / feladatok (feleletválasztós, összekötős, kifejtős stb.) mellett előtérbe kerülnek a hallgatók egyéni, kritikai észrevételei és javaslatai is (előadások és esszék formájában). A tantárgy lehetőségeihez igazodva a vizsga / teszt során kreatív, alkotó jellegű feladatokkal is dolgozunk majd. <p>A beszámoló értékelési szempontjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a beszámoló tartalma: a választott téma megfelelő és aktuális feldolgozása, a szakirodalommal folytatott munka stb. (7 pont), – verbális és nonverbális kifejezőképesség: tárgyi és terminológiai helytállóság, s a kérdéskör feldolgozásának szakmaisága stb. (5 pont), – a vizuális, akusztikus és audiovizuális eszközök alkalmazása: vetített prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, ábrák stb.), rövid hangfelvételek, videók stb. (3 pont), – interaktivitás és a csoporttal folytatott munka irányítása (5 pont). <p>A hallgató munkaóráinak eloszlása:</p>	

- 1 kredit: rendszeres jelenlét az órákon (1 x 90 perc hetente) – 26 óra
  - 1 kredit: az órák tartalmán és olvasmányain alapuló folyamatos felkészülés, beleértve a gyermek- és ifjúsági irodalom szakirodalmának áttanulmányozását is – 29 óra felkészülés
  - 1 kredit: szabadon választott gyermek- és ifjúsági irodalmi művek kapcsán készített szóbeli előadás kidolgozása, a szakirodalom és saját elemzés alapján (legalább 5. szakirodalmi tétel felhasználása, a csoport bevonása az órába, kérdések és élménypedagógiai feladatok segítségével stb.) – 20 óra
- Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%).
Az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot, nem teljesíti a tárgyat.

Oktatási eredmények:

Tudás:

- A hallgató ismerni fogja a gyermek- és ifjúsági irodalom sajátosságait (a gyermek- és ifjúsági irodalom funkcióit és korcsoportok szerinti osztályozását, az egyes korok gyermek- és ifjúsági lírájának és prózájának típusait és jellegzetességeit stb.).
- Elsajátítja a gyermek és ifjúsági irodalommal kapcsolatos alapvető tényeket, fogalmakat, elméleti és módszertani alapelveket.
- Megismeri a gyermek- és ifjúsági irodalom egyes korszakainak legfontosabb műveit és szerzőiket (többek között Weöres Sándort, Tamkó Sirató Károlyt, Varró Dánielt, Kiss Ottót, Benedek Eleket, Janikovszky Évát, Békés Pált, Lázár Ervint, Böszörményi Gyulát).
- Ismerni fogja a gyermek- és ifjúsági irodalom rövid történetét.

Képességek:

- A hallgató a képzés elvégzését követően mint pedagógiai asszisztens képes lesz alkalmazni a gyermek- és ifjúsági irodalom kapcsán elsajátított ismereteit a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatása során.
- A hallgató képes különbséget tenni a nép- és irodalmi mesék, valamint típusaik között, poétikai, nyelvi és tematikai sajátosságaik alapján.
- A hallgató mint pedagógiai asszisztens képes lesz önálló, többretegű és igényes elemző-foglalkozásokat tartani a gyermek- és ifjúsági irodalom művei kapcsán. Ezek középpontjában az egyes művek legmeghatározóbb szimbólumai, archetípusai, valamint formai és társadalomkritikai sajátosságai állnak majd.
- Mint pedagógiai asszisztens alkalmazni tudja majd a különféle irodalomtanítási stratégiákat (kooperatív, drámapedagógiai stb.) az általa vezetett tevékenységek, foglalkozások során.

Kompetenciák:

- A hallgató társadalmilag elfogadott polgári hozzáállással rendelkezik majd, és pozitívan viszonyul szakmájához és az oktatás célcsoportjához. Utóbbi kiépítésében bizonyosan megerősíti majd a gyermek- és ifjúsági irodalom érzékenyítő jellege is.
- Pozitívan viszonyul majd a társadalom szociokulturális és nyelvi sokszínűségéhez. Számos irodalmi szereplő, akiről a szemeszter során szó esik majd, jó példája a sokszínűségnek és ez utóbbi elfogadásának.
- Saját álláspontot és véleményt fog tudni kialakítani a gyermek- és ifjúsági irodalom tárgykörében, s képes lesz annak esetleges kritikai felülvizsgálatára és saját nézőpontjának megvédésére is. Mivel a szemeszter során szó esik a művek esztétikai és tanító jellegéről is, a hallgató eldöntheti, melyiket állítja majd előtérbe az oktatási folyamatban.
- A képzést követően mint pedagógiai asszisztens képes lesz elmagyarázni a gyermek- és ifjúsági irodalommal kapcsolatos tananyagot (ezt részletesebben lásd a tantárgy vázlatában).
- Alapvető ismeretekkel fog rendelkezni a képzésben résztvevő egyének eltérő fejlődését befolyásoló tényezőkről – következzenek azok akár egészségügyi vagy társadalmi hátrányokból,

akár tehetségből és kimagasló képességekből –, hogy ezáltal az inkluzív pedagógia szellemében megtervezett képzési folyamat során sikerrel tudjon együttműködni a speciális pedagógusokkal, pszichológusokkal és más szakemberekkel, s egyszersmind a tanácsaik alapján eljárni. Az elemzett művek között hátrányos társadalmi helyzetű, valamint testi fogyatékos szereplőkről szóló szövegek is szerepelnek majd. A róluk folytatott dialógus nemcsak az inkluzív oktatás sikerességéhez járulhat hozzá, hanem a művekben szereplő problémák megoldásához, és a tolerancia megerősítéséhez is.

– Képes lesz lépést tartani a gyermek- és ifjúsági irodalom legújabb eredményeivel, valamint aktívan folytatni önmaga szakmai fejlesztését.

Tantárgy vázlat:

1. A gyermek- és ifjúsági irodalom mint kutatási terület (ismérvei, helyzete, funkciói és befogadók szerinti csoportosítása).
2. A népi gyermeklír (általános sajátosságok, a dajkarímek fajtái és jellemzői, a mondókák fajtái és jellemzői) és az irodalmi gyermekvers korszakai (pedagógiai, pszichológiai, modern és kortárs).
3. A modern gyermekvers (sajátosságok, legfontosabb képviselők műveik).
4. A kortárs gyermekvers I. (a hangzóvers és a nyelvjátékvers jellemzői, legfontosabb képviselői és alkotásaik).
5. A kortárs gyermekvers II. (a gyermekmonológ sajátosságai, legfontosabb képviselői és alkotásaik).
6. A gyermekirodalmi epika (osztályozása, a mese- és a novellaalapú gyermekirodalmi epika, a népmese és az irodalmi mese összevetése, mesegyűjtők és meseírók).
7. A népmese sajátosságai (az állandóság és a változékonyság esztétikájának elemei) és alműfajai (tündérmese, állatmese, legendamese, novellamese, az ostoba ördögről szóló mesék, a rátótiáda, a tréfás mese, a hazugságmese és a formulamese).
8. A gyermekirodalmi kisepika és szerepe az oktatásban (az irodalmi mese és a gyermektörténet különbségei, az aktualizált mese, a sajátmese, a beágyazott mesék, az ellenmesék, a szomorú mesék, a lírai mesék, a gyermekmesék, a fabulák és az allegorikus mesék).
9. A meseregény I. (sajátosságai, szerkezet szerinti tipizálása, a XX. századi meseregény legfontosabb alkotói és alkotásaik).
10. A meseregény II. (a XXI. századi meseregény sajátosságai, változásai, legfontosabb alkotói és alkotásaik).
11. Az ifjúsági regény I. (tradíciói, korcsoportok és műfajok szerinti megközelítése, viszonya a populáris irodalomhoz).
12. Az ifjúsági regény II. (problémacentrikus regények, kiemelkedő szerzők és alkotásaik).

Szakirodalom:

- BAKA P. 2022. Óperenciák: Fejezetek a kortárs magyar gyermek- és ifjúsági irodalomból. – 1. vyd. – Dunajská Streda (Slovensko) : NAP Kiadó. ISBN 978-80-8104-109-9
- BAKA, P. 2023. Doboztankönyv: Élményalapú irodalomtanítás a populáris, ifjúsági és gyerekirodalom köréből. 1. vyd. – Dunajská Streda (Slovensko) : NAP Kiadó. 80 s. – ISBN 978-80-8104-113-6
- KOMÁROMI G. (2001) Gyermekirodalom. Helikon Universitas, Budapest. ISBN 963 208 725 9.
- LOVÁSZ A. (2015) Felnőtt gyerekirodalom. Tanulmányok, kritikák és majdnem lexikon. Cerkabella Kiadó, Budapest. ISBN 978-963-9820-60-9.
- PETRES CSIZMADIA G. (2015) Fejezetek a gyermek- és ifjúsági irodalomból. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, Nyitra. ISBN 978-80-558-0903-8.

- BÁLINT, P. (2004) Közelítések a meséhez. Didakt Kft., Debrecen. ISBN 9632062736.
- BÁRDOS J. (2015) Piroska és a vegetariánus farkas. Kalandozások a kortárs gyermekirodalomban. Pont Kiadó, Budapest. ISBN 978-963-9957-95-4.
- BAUER G. (1994) Gyermekirodalom. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN 0011825.
- BETTELHEIM, B. (1985) A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Gondolat Kiadó, Budapest. ISBN 9632827198.
- BOGNÁR T. (2001) A magyar gyermekvers. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN 963 19 1249 3.
- BOGNÁR T. (1994) Elemzések a gyermek- és ifjúsági irodalom körében. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN 0011196.
- BOGNÁR T. (2004) Gyermekpróza. Világ- és magyar irodalom. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN 963 19 2497 1.
- BOLDIZSÁR I. (2004) Mesepoétika. Írások mesékről, gyerekekről, könyvekről. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN 963 05 8178 7.
- BOLDIZSÁR I. (2010) Meseterápia. Magvető Könyvkiadó, Budapest. ISBN 978 963 14 2893 3.
- F. HEGYI M. – G. PAPP K. (1999) A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni... A kortárs magyar gyermek- és ifjúsági irodalom jelene és jövője. Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola, Győr. ISBN 963-7287-10-8.
- F. KOVÁCS F. (1986) Mondóka, gyermekvers, esztétikum. Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN 9631791653.
- KÁDÁR, A. (2012) Mesepszichológia. Kulcslyuk Kiadó, Gyomaendrőd. ISBN 978-963-89419-6-1.
- HANSÁGI Á. – HERMANN Z. – MÉSZÁROS M. – SZEKERES N. szerk. (2018) Kézifékes fordulást is tud. Tanulmányok a legújabb magyar gyermekirodalomból Balatonfüred Városért Közalapítvány, Budapest. ISBN 978-963-9990-60-9.
- KOMÁROMI G. (1990) Elfelejtett irodalom. Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest. ISBN 963 11 6623 6.
- LOVÁSZ A. szerk. (2011) Navigátor. Kortárs gyerekirodalmi lexikon (Szerk. Lovász A.). Cerkabella Könyvkiadó, Szentendre. ISBN 978-963-9820-16-6.
- PROPP, V. J. (1999) A mese morfológiája. 2. jav. kiadás. Osiris Kiadó, Budapest, 1999. ISBN 963 379 461 7.
- TARBAY, E. (1999) Gyermekirodalomra vezérlő kalauz. Szent István Társulat, Budapest. ISBN 963 360 861 9.
- BAKA, P. (2020) Teljes gözzel: Bevezetés a steampunk olvasásába. Selye János Egyetem, Komárom. ISBN 978-80-8122-352-5.
- BAKA, P. (2019) Az animizmus mint reinkarnációs motívum: Gimesi Dóra: A Macskaherceg kilencedik élete. In: Prae = Prae Literary Journal. 21/2. 64–77. ISSN 1585-5112.
- BAKA, P. (2019). J. K. Rowling varázsvilága és a nácizmus. In: Opus : szlovákiai magyar írók folyóirata. 11/1. 51–56. ISSN 1338-0265.
- BAKA, Patrik. (2020) Torzult, árnyékos ösvényen: Sepsi László: Ördögcsapás. In: Partitúra : irodalomtudományi folyóirat. 15/2. 63–76. ISSN 1336-7307.
- BAKA, Patrik. (2021). The Feminist Hungarian Folktale as Postmodern Combinatorics – The Analysis of Csenge Virág Zalka's Story-Book Titled Ribizli a Világ Végén [Currant at the End of the World]. In: AD ALTA : journal of interdisciplinary research : recenzovaný mezinárodní vědecký časopis. Vol. 11, no. 2 (2021), p. 18–24. ISSN 1804-7890. WoS.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 71					
A	B	C	D	E	FX
23.94	29.58	19.72	18.31	0.0	8.45
Oktató: PaedDr. Patrik Baka, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/PPX2/25	Tantárgy megnevezése: Hospitációs pedagógiai gyakorlat 2
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: A tanulmányok ideje alatt: 25s Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A záró értékelés portfólió jellegű, a pedagógiai gyakorlat alatt kialakított segédanyagokon alapszik. A tantárgy abszolválásának feltételeit A pedagógiai gyakorlat alapelvei az SJE TKK-n című dékáni rendelet szabályozza. A hallgató köteles ezen dokumentum hospitációs pedagógiai gyakorlatra (PPX2) vonatkozó részei szerint eljárni. A portfólió kötelező részei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A pedagógiai gyakorlat teljesítését igazoló (kitöltött) jegyzőkönyv • A megfigyelt tanórák elemzése és a kitöltött megfigyelői ívek • A pedagógiai gyakorlat egyéb dokumentumai, mellékletek. <p>A tantárgy értékelése: A 100-90%, B 89-80%, C 79-70%, D 69-60%, E 59-50%. Fx értékelés abban az esetben adható, ha a hallgató az összpontszám kevesebb mint 50%-át éri el. A hallgató terhelése: 1 kredit = 25 óra (10 óra pedagógiai gyakorlat: 5 óra hospitáció, 5 óra elemzés a 15 óra felkészülés: felkészülés a pedagógiai gyakorlatra – konzultáció a gyakorlótanárral, felkészülés az órahallgatásra, a portfólió és a dokumentáció elkészítése)</p>	
<p>Oktatási eredmények: Oktatási kimenetek: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hallgató képes megfigyelni és elemezni a felső tagozatos és középiskolás aktivitásokat. • A hallgató képes szakszerűen értékelni a megfigyelt felső tagozatos és középiskolás tevékenységeket és aktivitásokat. • A hallgató képes tájékozódni az iskolai dokumentumokban. • A hallgató ismeri az iskola személyzeti struktúráját és anyagi felszereltségét. • A hallgató tisztában van a tanár specifikus tevékenységeivel a tanítási órák folyamán. • A hallgató ismeri és érti az alap- és középiskolák környezetét, kultúráját, tevékenységének szervezését. <p>Készségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes azonosítani a személyiség szerkezeti elemeinek különböző megnyilvánulásait, a tanuló pszichológiai folyamatait a tanítás folyamatában és a társadalmi interakciókban.. 	

- Ismeri a tanár sajátos tevékenységeit a nap folyamán, az osztályteremben és a szakterületéhez tartozó tantárgyak tanítása során az általános és középiskolában.
- Meghatározza a tanár által megfogalmazott tanítási célokat, az ezek eléréséhez használt eljárásokat és a célok elérésének mértékét.
- Tudja azonosítani az óra során alkalmazott tanítási módszereket.
- Ismerteti a tanítási folyamatban használt didaktikai segédeszközöket, kommunikációs technológiákat és eszközöket, valamint a számítógépek, interaktív táblák, az internet, speciális oktatási programok és szoftverek, dinamikus rendszerek, interaktív tananyagok és portálok alkalmazásának lehetőségeit a szakterületéhez tartozó tantárgyak oktatásában.
- Ismerteti a tanulói értékelés folyamatait a tanítási folyamatban.
- Meghatározza a tanár tanítási és kommunikációs stílusát, valamint szakmai készségeit.
- Képes feldolgozni, értékelni és reflektálni a megfigyelés eredményeit az oktatásemélet összefüggésében.
- A tanuló felismeri saját kompetenciaszintjét.
- A hallgató képes a gyakori szakmai problémák azonosítására, a megoldásukhoz szükséges elméleti és gyakorlati háttér felkutatására, megfogalmazására és megoldására (gyakorlati eljárások alkalmazásával a gyakorlatban).
- Képes felismerni a tehetséges tanulókat, a nehézségekkel küzdő vagy sajátos nevelési igényű tanulókat, a hátrányos helyzetű tanulókat, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat és a különleges bánásmódot igénylő tanulókat.

Kompetencie:

- Állást foglal a megfigyelt jelenségekről a korábbi elméleti ismeretek alapján.
- Megérti a tanítási elvek, a következmények és a tanulás hatékonysága közötti kapcsolatot.
- Reflektál saját pedagógiai készségeire.
- A hallgató képes lesz a tanári hivatással kapcsolatos önismeret célzott fejlesztésére.
- A hallgató képes lesz a bizalomteljes, segítőkész, bátorító, figyelmes, elfogadó magatartás, nyitottság légkörének megteremtésére, mások munkastílusának felismerésére és kezelésére.

Tantárgy vázlat:

Egy gyakorló általános és középiskola külső és belső környezetének megfigyelése és értékelése.

Az osztály és az iskola pedagógiai dokumentációjának megismerése és az azzal való munka.

A feltételek megteremtésének, a tanórák végrehajtásának és értékelésének megfigyelése az általános iskola felső tagozatán és a középiskolákban.

A megfigyelt órák szakmai elemzése a gyakorlótanárral együtt.

Az egyes megfigyelt órák folyamatának és eredményeinek dokumentálása.

A lehallgatott órák portfóliójának elkészítése az összes összetevőjével együtt, előre meghatározott kritériumok alapján a tanítási gyakorlat vezetője által, az autonómia és az alternativitás alkalmazásával, a didaktika aktuális trendjei alapján.

Szakirodalom:

Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie. https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/isced2_spu_uprava.pdf

Štátny vzdelávací program pre gymnázia v Slovenskej republike

ISCED 3A – Vyššie sekundárne vzdelávanie. https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/isced3_spu_uprava.pdf

Zákon č. 245/2008 Z. z. – Zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Bratislava : MŠ SR, 2008 (respektíve aktuálny školský zákon).
Aktuálny vnútorný predpis UJS: Zásady realizácie pedagogickej praxe na Pedagogickej fakulte UJS
Gadušová, Z. a kol.: Mentor Training : Ostrava : Ostravská univerzita, 2021. - online, 268 s. - ISBN 978-80-7599-294-9.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 177

a	n
96.05	3.95

Oktató: PaedDr. Tamás Török, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/PPX3/25	Tantárgy megnevezése: Hospitációs pedagógiai gyakorlat 3
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: A tanulmányok ideje alatt: 25s Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A záró értékelés portfólió jellegű, a pedagógiai gyakorlat alatt kialakított segédanyagokon alapszik. A tantárgy abszolválásának feltételeit A pedagógiai gyakorlat alapelvei az SJE TKK-n című dékáni rendelet szabályozza. A hallgató köteles ezen dokumentum hospitációs pedagógiai gyakorlatra (PPX3) vonatkozó részei szerint eljárni. A portfólió kötelező részei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A pedagógiai gyakorlat teljesítését igazoló (kitöltött) jegyzőkönyv • A megfigyelt tanórák elemzése és a kitöltött megfigyelői ívek • A pedagógiai gyakorlat egyéb dokumentumai, mellékletek. <p>A tantárgy értékelése: A 100-90%, B 89-80%, C 79-70%, D 69-60%, E 59-50%. Fx értékelés abban az esetben adható, ha a hallgató az összpontszám kevesebb mint 50%-át éri el. A hallgató terhelése: 1 kredit = 25 óra (10 óra pedagógiai gyakorlat: 5 óra hospitáció, 5 óra elemzés a 15 óra felkészülés: felkészülés a pedagógiai gyakorlatra – konzultáció a gyakorlótanárral, felkészülés az órahallgatásra, a portfólió és a dokumentáció elkészítése)</p>	
<p>Oktatási eredmények: Oktatási kimenetek: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hallgató képes megfigyelni és elemezni a felső tagozatos és középiskolás aktivitásokat. • A hallgató képes szakszerűen értékelni a megfigyelt felső tagozatos és középiskolás tevékenységeket és aktivitásokat. • A hallgató képes tájékozódni az iskolai dokumentumokban. • A hallgató ismeri az iskola személyzeti struktúráját és anyagi felszereltségét. • A hallgató tisztában van a tanár specifikus tevékenységeivel a tanítási órák folyamán. • A hallgató ismeri és érti az alap- és középiskolák környezetét, kultúráját, tevékenységének szervezését. <p>Készségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes azonosítani a személyiség szerkezeti elemeinek különböző megnyilvánulásait, a tanuló pszichológiai folyamatait a tanítás folyamatában és a társadalmi interakciókban.. 	

- Ismeri a tanár sajátos tevékenységeit a nap folyamán, az osztályteremben és a szakterületéhez tartozó tantárgyak tanítása során az általános és középiskolában.
- Meghatározza a tanár által megfogalmazott tanítási célokat, az ezek eléréséhez használt eljárásokat és a célok elérésének mértékét.
- Tudja azonosítani az óra során alkalmazott tanítási módszereket.
- Ismerteti a tanítási folyamatban használt didaktikai segédeszközöket, kommunikációs technológiákat és eszközöket, valamint a számítógépek, interaktív táblák, az internet, speciális oktatási programok és szoftverek, dinamikus rendszerek, interaktív tananyagok és portálok alkalmazásának lehetőségeit a szakterületéhez tartozó tantárgyak oktatásában.
- Ismerteti a tanulói értékelés folyamatait a tanítási folyamatban.
- Meghatározza a tanár tanítási és kommunikációs stílusát, valamint szakmai készségeit.
- Képes feldolgozni, értékelni és reflektálni a megfigyelés eredményeit az oktatásemélet összefüggésében.
- A tanuló felismeri saját kompetenciaszintjét.
- A hallgató képes a gyakori szakmai problémák azonosítására, a megoldásukhoz szükséges elméleti és gyakorlati háttér felkutatására, megfogalmazására és megoldására (gyakorlati eljárások alkalmazásával a gyakorlatban).
- Képes felismerni a tehetséges tanulókat, a nehézségekkel küzdő vagy sajátos nevelési igényű tanulókat, a hátrányos helyzetű tanulókat, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat és a különleges bánásmódot igénylő tanulókat.

Kompetencie:

- Állást foglal a megfigyelt jelenségekről a korábbi elméleti ismeretek alapján.
- Megérti a tanítási elvek, a következmények és a tanulás hatékonysága közötti kapcsolatot.
- Reflektál saját pedagógiai készségeire.
- A hallgató képes lesz a tanári hivatással kapcsolatos önismeret célzott fejlesztésére.
- A hallgató képes lesz a bizalomteljes, segítőkész, bátorító, figyelmes, elfogadó magatartás, nyitottság légkörének megteremtésére, mások munkastílusának felismerésére és kezelésére.

Tantárgy vázlat:

Egy gyakorló általános és középiskola külső és belső környezetének megfigyelése és értékelése.

Az osztály és az iskola pedagógiai dokumentációjának megismerése és az azzal való munka.

A feltételek megteremtésének, a tanórák végrehajtásának és értékelésének megfigyelése az általános iskola felső tagozatán és a középiskolákban.

A megfigyelt órák szakmai elemzése a gyakorlótanárral együtt.

Az egyes megfigyelt órák folyamatának és eredményeinek dokumentálása.

A lehallgatott órák portfóliójának elkészítése az összes összetevőjével együtt, előre meghatározott kritériumok alapján a tanítási gyakorlat vezetője által, az autonómia és az alternativitás alkalmazásával, a didaktika aktuális trendjei alapján.

Szakirodalom:

Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie. https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/isced2_spu_uprava.pdf

Štátny vzdelávací program pre gymnázia v Slovenskej republike ISCED 3A – Vyššie sekundárne vzdelávanie. https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/isced3_spu_uprava.pdf

Zákon č. 245/2008 Z. z. – Zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Bratislava : MŠ SR, 2008 (respektíve aktuálny školský zákon).
Aktuálny vnútorný predpis UJS: Zásady realizácie pedagogickej praxe na Pedagogickej fakulte UJS
Gadušová, Z. a kol.: Mentor Training : Ostrava : Ostravská univerzita, 2021. - online, 268 s. - ISBN 978-80-7599-294-9.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 122

a	n
96.72	3.28

Oktató: PaedDr. Tamás Török, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/BCZ/25	Tantárgy megnevezése: Humánbiológia és az elsősegélynyújtás alapjai
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének feltétele az elméleti és gyakorlati részből álló szemináriumokon való aktív részvétel. A gyakorlati rész során a hallgató kipróbálja, gyakorolja és a végén bemutatja a sürgősségi elsősegélynyújtás alapvető gyakorlati készségeit különböző szimulált helyzetekben, valamint különféle sérülések és balesetek esetén. A tantárgy teljesítésének része az egyes szervrendszerekre vonatkozó jegyzőkönyvek elkészítése, melyet a hallgató házi feladatként kap kidolgozásra (30%). A tantárgy zárásaként a hallgató egy teszt kitöltésével bizonyítja elméleti tudását (70%). A tantárgy végső értékelése: A - 100-90%, B - 89-80%, C - 79-70%, D - 69-60%, E - 59-50%. A kreditek megszerzéséhez az összpontszám 50%-át kell elérni. Hallgatói terhelés: 2 kredit = 60 óra (13 óra: szemináriumokon való részvétel, 47 óra: önálló tanulás és vizsgára való felkészülés, jegyzőkönyvek készítése).</p>	
<p>Oktatási eredmények: Tudás: - A hallgató tudja jellemezni az ember ontogenetikai fejlődését az ivarsejtek keletkezésétől a preembrionális fejlődésen át a posztembrionális fejlődés végéig. - A hallgató tudja jellemezni az ember egyes szervrendszereit, különös tekintettel e rendszerek morfológiai és funkcionális jellemzőire bizonyos életkori periódusokban, elsősorban a gyermekekre és serdülőkre fókuszálva. - A hallgató össze tudja foglalni elméleti ismereteit alapvető életmentési feladatokról, eszméletvesztésről, légzésleállásról, rohamokról, sebvérzésről, sokkról, törésekről, ízületi sérülésekről, égési sérülésekről. Képességek: - A hallgató képes megérteni az emberi szervezetben lezajló élettani folyamatokat. - A hallgató képes elmagyarázni az emberi test anatómiáját, morfológiáját és élettanát, és azt pedagógiai gyakorlatában alkalmazni.</p>	

- A hallgató képes az alapvető életfunkciókat támogató lépésekre – légútbiztosítás, lélegeztetés, mellkasi kompresszió (szívmasszázs), vérzés elállítása, stabilizált testhelyzet, kardiopulmonális újraélesztés (reszuszcitáció), beleértve az automatikus külső defibrilláció alkalmazását,
- A hallgató képes pszichés támaszt nyújtani a sérült személynek.
- A hallgató képes elmagyarázni a gyermekkori egészségvédelem fontosságát, és képes külön-külön megközelíteni a szervezetben zajló fejlődési folyamatokkal kapcsolatos problémákat biológiai és fejlődési téren a gyermek adott életkorára nézve.
- A hallgató képes a gyakorlatba ültetni a hirtelen életet és egészséget veszélyeztető, véletlen és/vagy nem véletlen eredetű események kezelésében szerzett ismereteit és készségeit.

Kompetenciák:

- A hallgató áttekintést kap az emberi szervezet működéséről és azokról a betegségekről is, amelyek leggyakrabban érinthetik az ember egészségét, ezáltal pozitív hozzáállást alakít ki egészsége védelmében és megőrzésében.
- A hallgató pozitív hozzáállást alakít ki az elsősegélynyújtás iránt, és az iskoláskorú gyermekek és felnőttek életét és egészségét érintő hirtelen balesetek megelőzése iránt.

Tantárgy vázlata:

A sejt felépítése, az egyes szövettípusok. Ontogenetikai fejlődés.

Az emberi csontváz, csontok jellemzői, a csontváz morfológiai és funkcionális jellemzői gyermekkorban. Elsősegélynyújtás ízületi sérülésekhez, végtag-, koponya- és gerinctörésekhez.

Az izomrendszer jellemzői, az izomrendszer morfológiai és funkcionális jellemzői gyermekkorban. Elsősegélynyújtás inak, izmok, zúzódások sérülései esetén.

Légzőrendszer, a légzőrendszer morfológiai és funkcionális jellemzői gyermekkorban. Elsősegélynyújtás légzésleállás esetén, idegen test eltávolítása a légutakból, mesterséges lélegeztetés.

Keringési rendszer, a keringési rendszer morfológiai és funkcionális jellemzői gyermekkorban.

Elsősegélynyújtás szívmegállás, véralvadási gondok esetén, vérzés elállítása különböző típusú sebeknél, kötszerek típusai és sebkötési technikák.

Az érzékszervek jellemzői. Az érzékszervek morfológiai és funkcionális jellemzői gyermekkorban. Elsősegélynyújtás maró anyagok és vegyszerek okozta égési sérüléseknél.

Az idegrendszer felépítése, az idegrendszer morfológiai és funkcionális jellemzői gyermekkorban. Elsősegélynyújtás idegrendszeri károsodások, epilepsziás rohamok, görcsök esetén.

A hormonrendszer jellemzői, hormonok, a hormonrendszer morfológiai és funkcionális jellemzői gyermekkorban.

A szaporodási szervrendszer jellemzői. A szaporodási szervrendszer morfológiai és funkcionális jellemzői gyermekkorban. A leggyakoribb nemi betegségek.

Az emésztőrendszer, az emésztőrendszer morfológiai és funkcionális jellemzői gyermekkorban. Mérgezés, mérgezés típusai, gyógyszer-, alkohol-, és ételmérgezés.

Kiválasztó rendszer, a kiválasztó rendszer morfológiai és funkcionális jellemzői gyermekkorban. A kiválasztó rendszer leggyakoribb betegségei.

A sokk típusai, a sokk disztributív típusai, az anafilaxiás sokk és az allergia.

Szakirodalom:

ANDICS, L.: Elsősegély: Közúton, otthon, munkahelyen, közterületen – 1. vyd. – Budapest: Sophia Kiadó, 2004 – 86 s. – ISBN 963216279X.

BASS, D., MAURICE, K.: Elsősegélynyújtás csecsemőknek és gyermekeknek. – 1, vyd. – Békéscsaba: Booklands, 2000. – 160 s. – ISBN 97863 9613 62 1.

BODZSÁR, E., ZSÁKAI, A.: Humánbiológia: Gyakorlati kézikönyv. - 1. vyd.- Budapest: Elte Eötvös Kiadó, 2004 – 300 s. – ISBN 963 463 653 5.

MADER, S. S.: Human biology. - 11. vyd. - Boston: Wm. C. Brown Publishers, USA, – 2008. - 600 s. - ISBN 0-978-0-07-016778-0.

McCracken, T. O.: Háromdimenziós anatómiai atlasz. Budapest : Scholar Kiadó, 2000. - 237 s. - ISBN 978-963-9193-99-4.

NAGY, M.: Humánbiológia. – 1. vyd. – Komárno – Dunajská Streda: Selye János Egyetem – Lilium Aurum, 2006. – 250 s. – ISBN 8080622833.

PORÁČOVÁ, J., NAGY, M., BERNÁTOVÁ, R., a kol. Fyziológia živočíchov a človeka - 1. vyd. - Prešov : Fakulta humanitných a prírodných vied PU v Prešove, 2014. - 591 s., [36,65 AH]. - ISBN 978-80-555-1150-4.

STOPPARDOVÁ, M.: Prvá pomoc malým deťom: Stručný sprievodca prvou pomocou. – 1. vyd. – Bratislava: Slovart s.r.o., 2005. – 63 s. – ISBN 80-8085-022-4.

SZENTÁGOTHAJ, J.: Funkcionális anatómia I.-III. Budapest : Medicina Könyvkiadó, 2006. - 710, 600, 800. - ISBN 963 242 565 0.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 299

A	B	C	D	E	FX
11.04	18.73	29.43	22.07	9.03	9.7

Oktató: Dr. habil. Sarolta Zsuzsanna Mészárosné Darvay, PhD., Dr. habil. PaedDr. Melinda Nagy, PhD., RNDr. Štefan Balla, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/IPG/25	Tantárgy megnevezése: Inkluzív pedagógia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy sikeres teljesítésének feltételei az előadásokon való aktív részvétel és az írásbeli vizsga sikeres teljesítése. A tárgy értékelése a feltételek teljesítéséért járó pontok összpontszámának összegzésekké alakul az alábbi formában: max. 30 pont a jelenlétért és max. 70 pont a vizsgáért. A tárgy eredményességének értékelése az elért pontszámok alapján: A 100-90%, B 89-80%, C 79-70%, D 69-60%, E 59-50%. FX 50%- nál kevesebb. A hallgató teljes munkaterhelése: 1 kredit = 30 óra (13 óra az előadásokon való részvétel; 17 óra önálló tanulás és vizsgára való felkészülés)	
Oktatási eredmények: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • Elsajátítja az SNI, fogyatékoságok és rendellenességek elméleti és gyakorlati megközelítésének alapvető kompetenciáit. • Ismeri és érti az alapfogalmakat: szegregált nevelés, integrált nevelés és inkluzív nevelés. • Definiálni tudja és értelmezni tudja a speciális pedagógia és gyógypedagógia fogalmakat. • Elsajátítja a közoktatásban résztvevők szakmai ismereteit, fejlesztési kritériumait és pszichológiai irányelveit. • Képes az elméleti ismereteket a gyakorlatban alkalmazni, ismeri az inkluzív pedagógia új., progresszív irányzatait. • Elsajátítja és ismeri az SNI, fogyatékoságok és rendellenességek egyes típusait és életkori szakaszokhoz köthető sajátosságait. • Helyesen tájékozódik az Oktatási Minisztérium Módszertani előírásában (Metodických pokynov MŠ SR pri začlenení žiakov so ŠVVP) az SNI tanulók integrációjával kapcsolatosan, ismeri az egyéni nevelési és tanítási terv sajátosságait. Készségek: <ul style="list-style-type: none"> • Képes felismerni az SNI, fogyatékoságok és rendellenességek egyes eseteinek fő tüneteit és jellegzetességeit. • Ismeri az SNI, fogyatékoságok és rendellenességek típusait, eseteit, kialakulásának lehetséges okait. 	

- Képes pedagógiai-pszichológiai és tantárgyi kritériumokat összeállítani a fizikai és mentális életkorának megfelelően.
- Eligazodik az adott probléma módszereiben alkalmazni tudja a megfigyelési sémákat és screeninget.
- Differenciálni tudja a sajátos nevelési igényű tanulókat, képes eljárni az egyéni tanrendnek megfelelően.
- Képes a pedagógiai gyakorlatban felmerülő problémák megoldásához szükséges elméleti és gyakorlati kiindulópontok kutatására és megfogalmazására.
- Képes szakemberekkel konzultálni, együttműködni, csapatban dolgozni.

Kompetenciák:

- Rugalmasan és taktikusan reagál a problémákra, fellépése demokratikus, viselkedése elfogadó.
- Alkalmazza az inkluzív attitűd, az optimális munkahelyi légkör és együttműködés stratégiáit és elemeit.
- Célirányos fejlődésre törekszik az önismeret terén, folyamatosan képezi magát.
- A végzett hallgató önállóan és kreatívan gondolkodik a saját tanulmányainak tervezését illetően, felelősséggel hoz döntéseket tanulmányai kapcsán.

Tantárgy vázlat:

A speciális pedagógia és gyógypedagógia küldetése és céljai, fogyatékkal élők oktatása.

Alapfogalmak: szegregáció, integráció, befogadás, norma, normalitás, abnormalitás, reverzibilitás, irreverzibilitás.

Iskolai problémák: nehézségek, zavarok, lemaradás.

SNI típusok - a gyermekek és tanulók integrációjának mutatói.

Érzékszervi, testi és szellemi fogyatékoság, kommunikációs készségzavarok, tanulási zavarok, tehetség, pszichoszociális zavarok, egyéb típusú zavarok és nehézségek.

Az integráció lehetőségei, alapelvei.

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók oktatása. A marginalizált roma közösségek tanulói.

Egyéni nevelési és tanítási terv és program - kidolgozás és megvalósítás.

Együttműködés inkluzív csapattal és tanácsadó központokkal, iskolapszichológussal és iskolai gyógypedagógussal.

A stimulációs programok áttekintése és alkalmazási lehetőségeik az oktatási folyamatban, fejlődés és fejlesztés - oktatási lehetőségek, terápiák, korrekciók, átnevelés, mint a sajátos fejlődési és tanulási fogyatékosággal élő tanulók oktatási folyamatának optimalizálási lehetőségei.

Szakirodalom:

ATKINSON, R. 2000. Pszichológia. (Psychológia). Budapest : Osiris Kiadó. 2000.

BORDÁS, S., FORRÓ, Zs., NÉMETH, M. STRÉDL, T. 2005. Pszichológiai jegyzetek. 1. vydanie 2005. Komárno: UJS. ISBN 8096925156

KASTELOVÁ, A. – NÉMETH, O. 2014. Základy špeciálnopedagogickej diagnostiky a základy špeciálnopedagogického poradenstva. Bratislava : IRIS, 2013. 210 s. ISBN 9788089726011.

MÉREI, F. – V. BINET, Á. 2017. Gyermeklélektan. Budapest: LIBRI. 2017. 404 o. ISBN 9789633107997

N. KOLLÁR, K. 2004. Pszichológia pedagógusoknak. Budapest : Osiris Kiadó, 2004. 637 s. ISBN 963389672X

STRÉDL, T. 2013. Inkluzív pedagógia avagy a gyógypedagógiáról másképp. Komárno : UJS. ISBN

STRÉDL, T. 2017. Terápiák és nevelés : A terápia szocializációs hatása a nevelésben. 1. vyd. Komárno : Univerzita J. Selyeho, 2017. 102 s. ISBN 9788081222276

STRÉLD, T. 2015. Befogadás és/vagy elfogadás : Zborník medzinárodnej vedeckej konferencie Univerzity J. Selyeho - 2015 : "Inovácia a kreativita vo vzdelávaní a vede" - Sekcie pedagogických vied. - Komárno : Univerzita J. Selyeho, 2015. - ISBN 978-80-8122-144-6, CD-ROM, p. 214-229.

STRÉDL, T. 2009. Differenciálás az oktatásban : Katedra : Szlovákiai magyar pedagógusok és szülők lapja. - ISSN 1335-6445, roč. 17., č. 4 (2009), s. 10-11.

STRÉDL, T. 2014. Esélyegyenlőség - és egyenőtlenség az oktatásban : A köznevelés kulturális, szociális és biológiai tényezői = Kultúrne, sociálne a biologické faktory edukácie - vedecký zborník Katedry pedagogiky a Katedry biológie PF UJS v Komárne : A SJE TKK Neveléstudományi Tanszékének és Biológia Tanszékének tudományos tanulmánykötete. - Komárno : Univerzita J. Selyeho, 2014. - ISBN 978-80-8122-114-9, CD-ROM, p. 84-89.

STRÉDL, T. 2013. Inkluzív pedagógia : avagy a gyógypedagógiáról másképp : Komárno : Univerzita J. Selyeho, 2013. - 148 s.[8 AH]. - (Monographiae Comaromienses 14.). - ISBN 978-80-8122-089-0.

TÓTH-BAKOS, A. 2014. Az egészségünkben akadályozottak és a zeneterápia : A köznevelés kulturális, szociális és biológiai tényezői = Kultúrne, sociálne a biologické faktory edukácie - vedecký zborník Katedry pedagogiky a Katedry biológie PF UJS v Komárne : A SJE TKK Neveléstudományi Tanszékének és Biológia Tanszékének tudományos tanulmánykötete. - Komárno : Univerzita J. Selyeho, 2014. - ISBN 978-80-8122-114-9, CD-ROM, p. 54-59.

VAJDA, ZS. 1990. A gyermek pszichológiai fejlődése. (Psychický vývin dieťaťa). Budapest : 2006 (3. prepracované vydanie)

VAJDA, ZS., KÓSA, É. 2005. Neveléslélektan. (Psychológia výchovy). Budapest : Osiris Kiadó . 2005.

VAŠEK, Š. 1995. Špeciálnopedagogická diagnostika. Bratislava : SPN. ISBN 8008020563

ZELINKOVÁ, O. 2011. Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program. Praha : Portál, 2011. ISBN 978802620044.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 119

A	B	C	D	E	FX
77.31	9.24	12.61	0.0	0.84	0.0

Oktató: PaedDr. Terézia Strédl, PhD., Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD., Dr. habil. Aranka Híves-Varga, PhD., Dr. habil. Erika Kopp, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/IZS/25	Tantárgy megnevezése: Integrált tanuló az iskolában
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy sikeres teljesítésének feltételei az előadásokon való aktív részvétel és az írásbeli vizsga sikeres teljesítése. A tárgy értékelése a feltételek teljesítéséért járó pontok összpontszámának összegzésekké alakul az alábbi formában: max. 30 pont a jelenlétért és max. 70 pont a vizsgáért. A tárgy eredményességének értékelése az elért pontszámok alapján: A 100-90%, B 89-80%, C 79-70%, D 69-60%, E 59-50%. FX 50%- nál kevesebb. A hallgató teljes munkaterhelése: 1 kredit = 30 óra (13 óra az előadásokon való részvétel; 17 óra önálló tanulás és vizsgára való felkészülés)	
Oktatási eredmények: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • Elsajátítja a sajátos nevelési igényű tanulók oktató-nevelő munkájának kompetenciáinak elméleti és gyakorlati alkalmazását. • Ismeri és érti az adott terület alapfogalmait, az elméleti irányzatokat és aplikálni képes azokat • Képes definiálni és értelmezni a szegregáció, integráció és inklúzió fogalmait. • Értelmezni képes a speciálpedagógia, gyógypedagógia és inkluzív pedagógia tárgykörét. • Elsajátítja a szakterminológiát, értelmezi azokat, ismeri a fejlődési szakaszok specifikumait, a közoktatás résztvevői szakmai ismereteit, fejlesztési kritériumait és pszichológiai irányelveit. • Képes az elméleti ismereteket a gyakorlatban alkalmazni, ismeri az inkluzív pedagógia új., progresszív irányzatait. • Elsajátítja és ismeri az SNI, BTMN, fogyatékoságok, rendellenességek és zavarok egyes típusait és életkori szakaszokhoz köthető sajátosságait. • Helyesen tájékozódik az Oktatási Minisztérium Módszertani előírásában (Metodickýh pokynov MŠ SR pri začlenení žiakov so ŠVVP) az SNI tanulók integrációjával kapcsolatosan, ismeri az egyéni nevelési és tanítási terv sajátosságait. Készségek: <ul style="list-style-type: none"> • Képes felismerni az SNI, fogyatékoságok, rendellenességek és zavarok egyes eseteinek fő tüneteit és jellegzetességeit. 	

- Ismeri az SNI, fogyatékoságok és rendellenességek típusait, eseteit, kialakulásának lehetséges okait.
- Képes pedagógiai-pszichológiai és tantárgyi kritériumokat összeállítani a tanuló fizikai és mentális életkorának megfelelően.
- Eligazodik az adott probléma módszereiben alkalmazni tudja a megfigyelési sémákat és screeninget.
- Differenciálni tudja a sajátos nevelési igényű tanulókat, képes eljárni az egyéni tanrendnek megfelelően.
- Képes a pedagógiai gyakorlatban felmerülő problémák megoldásához szükséges elméleti és gyakorlati kiindulópontok kutatására és megfogalmazására.
- Képes szakemberekkel konzultálni, együttműködni, csapatban dolgozni.

Kompetenciák:

- Rugalmasan és szakavatottan reagál a problémákra, fellépése demokratikus, viselkedése elfogadó.
- Alkalmazza az inkluzív attitűd, az optimális munkahelyi légkör és együttműködés stratégiáit és elemeit.
- Célirányos fejlődésre törekszik az önismeret terén, folyamatosan képezi magát.
- A végzett hallgató önállóan és kreatívan gondolkodik a saját tanulmányainak tervezését illetően, felelősséggel hoz döntéseket tanulmányai kapcsán.

Tantárgy vázlat:

A speciális pedagógia és gyógypedagógia küldetése és céljai, az SNI, BTMN területén.

Alapfogalmak: szegregáció, integráció, elfogadás, norma, normalitás, abnormalitás, reverzibilitás, irreverzibilitás.

Az iskolai időszak jellemzése, a tanulók sajátosságai

Iskolai problémák: nehézségek, zavarok, lemaradás.

SNI típusok - a gyermekek és tanulók integrációjának mutatói.

Megfigyelőlapok, a szűrés célirányos összeállítása, alkalmazása.

Fejlődés és fejlesztés - az integráció lehetőségei, alapelvei.

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók oktatása. A marginalizált roma közösségek tanulói.

Egyéni nevelési és tanítási terv és program - kidolgozás és megvalósítás.

Együttműködés inkluzív csapattal és tanácsadó központokkal, iskolapszichológussal és iskolai gyógypedagógussal.

Együttműködés az inkluzív team tagjaival, a tanácsadó központok szakembereivel.

Iskolapszichológus és iskolai speciálpedagógus.

A stimulációs programok áttekintése és alkalmazási lehetőségeik az oktatási folyamatban, fejlődés és fejlesztés - oktatási lehetőségek, terápiák, korrekciók, átnevelés, mint a sajátos fejlődési és tanulási fogyatékosággal élő tanulók oktatási folyamatának optimalizálási lehetőségei.

Szakirodalom:

ATKINSON, R. 2000. Pszichológia. (Psychológia). Budapest : Osiris Kiadó. 2000.

BORDÁS, S., FORRÓ, Zs., NÉMETH, M. STRÉDL, T. 2005. Pszichológiai jegyzetek. 1. vydanie 2005. Komárno: UJS. ISBN 8096925156

KASTELOVÁ, A. – NÉMETH, O. 2014. Základy špeciálnopedagogickej diagnostiky a základy špeciálnopedagogického poradenstva. Bratislava : IRIS, 2013. 210 s. ISBN 9788089726011.

MÉREI, F. – V. BINET, Á. 2017. Gyermeklélektan. Budapest: LIBRI. 2017. 404 o. ISBN 9789633107997

N. KOLLÁR, K. 2004. Pszichológia pedagógusoknak. Budapest : Osiris Kiadó, 2004. 637 s. ISBN 963389672X
 STRÉDL, T. 2013. Inkluzív pedagógia avagy a gyógypedagógiáról másképp. Komárno : UJS. ISBN
 STRÉDL, T. 2017. Terápiák és nevelés : A terápia szocializációs hatása a nevelésben. 1. vyd. Komárno : Univerzita J. Selyeho, 2017. 102 s. ISBN 9788081222276
 VAJDA, ZS. 1990. A gyermek pszichológiai fejlődése. (Psychický vývin dieťaťa). Budapest : 2006 (3. prepracované vydanie)
 VAJDA, ZS., KÓSA, É. 2005. Neveléslélektan. (Psychológia výchovy). Budapest : Osiris Kiadó . 2005.
 VAŠEK, Š. 1995. Speciálnopedagogická diagnostika. Bratislava : SPN. ISBN 8008020563
 ZELINKOVÁ, O. 2011. Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program. Praha : Portál, 2011. ISBN 978802620044.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 6

A	B	C	D	E	FX
66.67	16.67	16.67	0.0	0.0	0.0

Oktató: PaedDr. Terézia Strédl, PhD., Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD., Dr. habil. Aranka Híves-Varga, PhD., Dr. habil. Erika Kopp, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/LAK/25	Tantárgy megnevezése: Irodalom és kultúra
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanóránban): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A félév során a hallgató interaktív előadást tart egy választott témában (a teljes jegy 50%-a). Értékelési szempontok: - A dolgozat tartalma: a választott téma korrekt és naprakész feldolgozása, szakirodalmmal való munka stb. - verbális és nonverbális kifejezőmód: tényszerű és terminológiai korrektség és a téma szakszerű kezelése, kifejezőmód, szemkontaktus stb. - vizuális, akusztikus, audiovizuális eszközök használata: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), rövid felvételek, videók stb. - interaktivitás és csoportmunka A hallgató írásbeli dolgozatot nyújt be, amely egy szabadon választott témát dolgoz fel az irodalom és kultúra területéről (a teljes jegy 50%-a). Az írásbeli munka értékelésének kritériumai: - Formai oldal (helyesírás) - a szemináriumi dolgozat egyes részeinek aránya - logika, szisztematikusság, következetesség, az értelmezés világossága, a kifejezőmód szakszerűsége, - a szakirodalommal való munka, a fogalmi apparátus használata A hallgató teljes munkaterhelése: - a tanórán való rendszeres részvétel (heti 2 x 45 perc) - 26 óra - rendszeres felkészülés az egyes tanórákra, amely az olvasmányok tartalmának tanulmányozásán, az irodalomtanuláson és az irodalmi művek olvasásán alapul - 29 óra - interaktív előadás előkészítése a szakirodalom alapján - 10 óra - az írásbeli dolgozat elkészítése - 10 óra Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.</p>	
Oktatási eredmények: Ismeretek:	

A hallgató jártas lesz az irodalmi komparatiztika alapfogalmaiban, alapelveiben, elméleti és módszertani elveiben.

A hallgató megérti a különböző művészeti ágak közötti összefüggéseket.

A hallgató megérti az irodalom és a művészetek társadalmi összefüggéseit, például a feminizmus, a nemek közötti egyenlőség, a járványok stb. kérdéseit.

Készségek:

A tanuló képes lesz felismerni és leírni az irodalom és a kultúra aktuális kérdéseit.

A hallgató képes lesz értékelni az oktatási tevékenységek folyamatát és eredményeit.

Kompetenciák:

A hallgató pozitív hozzáállást alakít ki a kortárs irodalom- és kultúraelméletekhez, és igyekszik azokat a lehető legjobban megérteni. Ennek szellemében tanítja a diákjait is, és interaktív és kooperatív gyakorlatokon keresztül megmutatja nekik az elemző módszerek gyakorlati dimenzióját.

A tanuló képes lesz azonosítani a kultúrák alapvető különbségeit a multikulturális környezetben és ezek hatását a tanuló személyiségére.

A hallgató megfelelő hozzáállást alakít ki a világ sokszínűségével és a leendő tanítványaival szemben.

A hallgató képes lesz kapcsolatot tartani az irodalom és a kultúra aktuális fejleményeivel, és hatékonyan gyarapítani saját szakmai tudását.

Tantárgy vázlata:

1. A kultúra meghatározásai, kultúrakutatás, kulturális közvetítés
2. A kulturális múlt, művelődéstörténet, ikonográfia
3. A kulturális emlékezet, a kulturális identitás, Memory studies
4. A korszakolás mint a kultúra rendszerezése
5. Nemzeti kultúra, kisebbségi kultúra, szubkultúra
6. Kánonok és összehasonlító kutatás
7. Irodalmi kánonok, kultuszképződés az irodalomban
8. Kulturwissenschaft vs. Cultural studies
9. Jelenlét- és jelentéskultúrák
10. Gender és irodalomtudomány
11. Minority studies, posztkolonializmus, poszthumanizmus
12. Populáris kultúra és irodalom

Szakirodalom:

- H. NAGY, P. 1999. Kánonok interakciója. Budapest: FISZ. ISBN 9638603828
- H. NAGY, P. 2006. Paraziták. Dunaszerdahely: NAP Kiadó. ISBN 80 89032 83 4
- H. NAGY, P. 2016. Alternatívák: A popkultúra kapcsolatrendszerei. Budapest: Prae.hu. ISBN 978 615 5070 55 6
- FRIED, I. 1986. Kelet- és Közép-Európa között: Irodalmi párhuzamok és szembesítések a kelet-közép-európai irodalmak köréből. Budapest: Gondolat. ISBN 963 281 663 3
- FRIED, I. 2002. A közép- európai szöveg univerzum. Lucidus Kiadó. ISBN 9639465054.
- ĐURIŠIN, D. 1977. Összehasonlító irodalomkutatás. Budapest: Gondolat. ISBN 963 280 482 1
- SZEGEDY-MASZÁK, M. 1995. "Minta a szőnyegen": A műértelmezés esélyei. Budapest: Balassi Kiadó. ISBN 963 506 057 2
- SZEGEDY-MASZÁK, M. 2008. Megértés, fordítás, kánon. Bratislava: Kalligram. ISBN 978 80 8101 035 4

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 90					
A	B	C	D	E	FX
73.33	18.89	0.0	0.0	0.0	7.78
Oktató: doc. Péter Nagy, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/LAV/25	Tantárgy megnevezése: Irodalom és tudomány
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A félév során a hallgató interaktív előadást tart egy választott témában (a teljes jegy 50%-a). - Az értékelés kritériumai: - A dolgozat tartalma: a választott téma korrekt és naprakész feldolgozása, szakirodalommal való munka stb. - verbális és nonverbális kifejezőmód: tényszerű és terminológiai korrektség és a téma szakszerű kezelése, kifejezőmód, szemkontaktus stb. - vizuális, akusztikus, audiovizuális eszközök használata: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), rövid felvételek, videók stb. - interaktivitás és csoportmunka A hallgató írásbeli dolgozatot nyújt be, amely egy szabadon választott témát dolgoz fel az irodalom és kultúra területéről (a teljes jegy 50%-a). Az írásbeli munka értékelési kritériumai: - formális szerkezet (helyesírás) - a szakdolgozat egyes részeinek egyensúlya - logika, szisztematikusság, következetesség, az értelmezés világossága, a kifejezőmód szakszerűsége, az értelmezés leleményessége. - a szakirodalommal való munka, a fogalmi apparátus bemutatott rendszere. Teljes hallgatói munkaterhelés: - a tanórán való rendszeres részvétel (heti 2 x 45 perc) - 26 óra - rendszeres felkészülés az egyes tanórákra - 29 óra - interaktív előadás előkészítése a szakirodalom alapján - 10 óra - a dolgozat készítése - 10 óra Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.</p>	
<p>Oktatási eredmények: Ismeretek: A hallgató képes lesz eligazodni és érvelni az irodalommal kapcsolatos tudományos kérdésekben. A hallgató felismeri a tudományos és nem tudományos gondolkodás közötti különbséget.</p>	

A hallgató képes lesz eligazodni a tudományos szakirodalomban, és képes lesz alkalmazni ezt a tudást a gyakorlatban.

Készségek:

A hallgatónak saját véleménye lesz az irodalom és a tudomány egyes kérdéseiről, és képes lesz érvelni.

A hallgató képes lesz arra, hogy tudományos ismereteit különböző kulturális-művészeti és pragmatikus-kommunikatív tevékenységek során alkalmazza.

Kompetenciák:

A hallgató megérti a tudomány szerepét az oktatásban, és képes lesz ezt közvetíteni a környezetének és a diákjainak.

A hallgató képes lesz a megszerzett ismereteket különböző kulturális-művészeti és pragmatikai-kommunikációs tevékenységek során alkalmazni.

A hallgató képes lesz a szakterületének legújabb eredményeit a laikus és a szakmai közönségnek továbbadni.

Tantárgy vázlata:

1. A fakultások vitája, a tudomány kritériumrendszerei
2. A tudományos gondolkodás és az irodalomértelmezés kapcsolata
3. Tudományos eljárások az irodalom kutatásában
4. A kontextuális analízis
5. Tudományos fogalmak és irodalomtudomány, a tudományháború
6. Episztémé, paradigma, diskurzus, autopoiesis, rizóma, entrópia, káosz
7. Az integratív irodalomtudomány
8. Hálózatelmélet és irodalomtudomány
9. Memetika, kulturális epidemiológia, orvosbölcselet
10. Technomédiák és kriptográfiai jelenségek az irodalomban
11. A technológiai fantasztikum és a spekulatív fikció
12. A science fiction jelentősége, A tudománynépszerűsítő irodalom

Szakirodalom:

- H. NAGY, P. 2019. A képzelet tudománya: Praxeológiai bevezetés. Komárom: SJE. ISBN
- H. NAGY, P. – KESERŰ, J. (szerk.). 2011. Kontrafaktumok: Spekulatív fikció és irodalom. Komárom: SJE. ISBN
- H. NAGY, P. 2020. Karanténkultúra és járványvilág. Budapest: Prae Kiadó. ISBN
- H. NAGY, P. 2020. Mikromechanismusok. Dunaszerdahely: NAP Kiadó. ISBN
- BARABÁSI, A.-L. 2016. A hálózatok tudománya: Szimulációk és adatfeldolgozás. Budapest: Libri. ISBN 978-963-310-787-4
- BARABÁSI, A.-L. 2003. Behálózva - A hálózatok új tudománya. Magyar Könyvklub. ISBN 963-547-895-x
- SÁMTA, SZ. 2012. Mesterséges horizontok: Bevezetés a kortárs sci-fi olvasásába. Dunajská Streda: Lilium Aurum. ISBN 978-80-8062-468-2
- KAKU, M. 2014. Az elme jövője: Hogyan próbálja a tudomány megismerni, feljavítani és többre tenni képessé az agyat. Budapest: Akkord Kiadó. ISBN 978-963-252-082-7
- FOUCAULT, M. 1998. A fantasztikus könyvtár: Válogatott tanulmányok, előadások és interjúk. Budapest: Pallas Stúdió-Attraktor Kft. ISBN 963 9022 85 3

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 45					
A	B	C	D	E	FX
84.44	8.89	2.22	0.0	0.0	4.44
Oktató: doc. Péter Nagy, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/TEL/25	Tantárgy megnevezése: Irodalomelmélet
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium / Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 1 / 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 13 / 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 5	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató záró értékelése a szemeszter folyamán elvégzett különböző típusú feladatok eredményéből áll össze. A hallgatók és az oktatók a szemeszter elején kijelölik a tantárgy abszolválásának kereteit. A hallgató a szemeszter során két zárthelyi dolgozatot ír – az elsőt a szemináriumok, a másodikat a gyakorlatok anyagából. A vizsgaidőszakban a hallgató írásbeli vizsgát tesz, melyben prezentálja ismereteit, képességeit és kompetenciáit az adott tárgykörből. A hallgató terhelése: 5 kredit = kb. 125 óra (39 óra a tanórákon való részvétel; 26 óra a szakirodalom áttanulmányozása, 25 óra a felkészülés a zárthelyi dolgozatokra; 35 óra a felkészülés a vizsgára). Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%), 50% alatt: Fx. Az 50%-ot nem teljesítő hallgató nem kapja meg a kreditszámot	
Oktatási eredmények: Ismeretek: – A hallgató elsajátítja a narratológia alapfogalmait, pl. szerző, szöveg, narratív struktúra, elbeszélőtípusok, idő, tér. – A hallgató áttekintést kap az irodalomtudomány belső tagozódásáról és az alapvető irodalomelméleti fogalmakról. Külön figyelem irányul a műnemekre és a műfajokra. A hallgató áttekintést kap a magyar verselés fejlődéséről. – A hallgató ismerni fogja a magyar költészetben használatos versrendszereket és az irodalom alapvető kifejezési formáit. Képességek: – A hallgató képes lesz applikálni elméleti tudását, meg fogja tudni határozni a konkrét kreatív feladatok lényegét a megszerzett tudásanyag beágyazódása során. – A hallgató képes lesz az elsajátított ismeretek elméleti és gyakorlati síkon történő alkalmazására konkrét feladat- és tevékenység típusok alapján. – A hallgató önálló, kritikus és analitikus gondolkodásmódot sajátít el, s képes lesz ennek flexibilis alkalmazására az oktatás során.	

Kompetenciák:

- A hallgató elméletileg fogja tudni igazolni és érvényesíteni a narratológia szabályait és módszereit.
- A hallgató az irodalomelmélet fogalmi apparátusát és interpretációs eljárásait fogja tudni alkalmazni az alap- és középiskolai irodalomtatásban.
- A hallgató kompetenciákat szerez a verstani elemzés terén.

Tantárgy vázlata:**ELŐADÁS**

1. Az irodalomelmélet alapfogalmai
2. A műfajok rendszere
3. A narratológia fogalma
4. Szerző és szöveg
5. Narratív struktúra
6. Realizmus és metafikció
7. Nyelv, reprezentáció, stílus
8. Tér és idő
9. Diakronikus megközelítések
10. Kognitív narratológia
11. Korporális narratológia
12. Transzmediális narratológia

SZEMINÁRIUM

1. Ki beszél? A szerző és az elbeszélő közötti különbség a fikcióban. A narrátor funkciói
2. Az elbeszélő típusai. Az elbeszélő és a hős közötti kapcsolat. Heterodiegetikus és homodiegetikus narrátor
3. Nézőpont.
4. A fokalizáció típusai
5. A polifónia kérdései a regényekben
6. A függő beszéd elméleti kérdései
7. A szöveg modalitása és stílusa
8. Az idő és a tér viszonya a szövegekben. A kronotoposz fogalma
9. A történet és az elbeszélés közötti különbség.
10. Az anizokronia kérdései
11. Kronológia, linearitás, alinearitás
12. Az eposz és a regény ideje

GYAKORLAT

1. Alapfogalmak: prozódia, metrika, verstan. Verselési rendszerek a magyar költészetben.
2. Az irodalom alapvető kifejezési formái (vers, próza). A szabadvers.
3. A verssor, a ritmus, a rím. A rímek osztályozása. A vers metrikai egységei és alapelemei.
4. Az időmértékes verselés alapfogalmai. Verslábak, kólonok és strófák. Cezúra és dierézis.
5. A magyar verselés fejlődésének történeti áttekintése.
6. Az időmértékes verselés kezdetei.
7. Ütemhangsúlyos versek elemzése.
8. Időmértékes versek elemzése: jambikus, trochaikus formák.
9. Időmértékes versek elemzése: hexameter, pentameter, disztichon.
10. Időmértékes versek elemzése: antik eredetű strófák (alkaioszi, szapphói stb.).
11. Nyugat-európai strófák: tercina, ritornell, stanza.

12. Keleti formák (haiku, tanka, gázél, indiai prozódiai rendszerek a magyar irodalomban). Experimentális költészet, vizuális költészet és szabadvers.

Szakirodalom:

- BROOKS, P. 1992. Reading for the Plot: Design and intention in narrative. Cambridge: Harvard University Press, 363 s. ISBN 0-674-74892-1.

– ECO, U. 2007. Hat séta a fikció erdejében. Budapest: Európa. ISBN 978 963 07 8232 6

– ECO, U. 2006. Nyitott mű. Budapest: Európa. ISBN 963 07 7991 9

– KESERŰ, J. 2011. Elképzelt terek. In: OPUS 12: Szlovákiai Magyar Írók Folyóirata. ISSN 1338-0265, Évf. 3, sz. 3. (2011), p. 75-94.

– KESERŰ, J. 2014. Hogyan olvassunk rémtörténeteket? In: Az irodalomkutatás új kihívásai. Budapest: Gondolat. ISBN 978 963 693 539 9, p. 102-122.

– CSEHY, Z. – POLGÁR, A. 2018. Gyakorlati magyar verstan. Praktická príručka maďarskej verzológie. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 978 80 223 4521 7

– SZEPES, E. – SZERDAHELYI, I. 1981. Verstan. Budapest: Gondolat. ISBN 963 03 4523 4

– GÉHER, I. L. 2014. Dekonstruált ritmika. A vers szótagidőtartam-lüktetésének szimmetriarendje Weöres Sándor Magyar etűdök-verseinek 1. sorozatában. Budapest: Ráció. ISBN 978 615 5047 67 1

– HORVÁTH, K. 2009. Irodalom, retorika, poétika. Budapest: Editio Princeps. ISBN 978 963 06 8497 2

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 149

A	B	C	D	E	FX
17.45	24.16	20.81	14.09	8.72	14.77

Oktató: Dr. habil. PaedDr. József Keserű, PhD., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/TPR/25	Tantárgy megnevezése: Iskolai intézmények vezetésének elmélete és gyakorlata
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének általános feltételei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallgató aktív részvétele az előadásokon, • szemeszter közbeni didaktikai teszt sikeres elvégzése, • záróvizsga sikeres elvégzése. <p>A hallgató teljes munkaterhelése: 1 kredit = 30 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> • 26 óra előadásokon (kontaktóra) való részvétel; 4 óra önálló tanulás. <p>A tantárgy vizsgával zárul. A szemeszter közbeni didaktikai teszt maximális pontszáma 60. A záróvizsga pontszáma 40. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a tantárgy maximális pontszámának (100 pont) legalább 50%-ának megszerzése.</p> <p>A tantárgy sikerességének teljes értékelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A = 90 – 100% (90 – 100 pont) • B = 80 – 89% (80 – 89 pont) • C = 70 – 79% (70 – 79 pont) • D = 60 – 69% (60 – 69 pont) • E = 50 – 59% (50 – 59 pont) • FX = 0 – 49% (0 – 49 pont) 	
<p>Oktatási eredmények: Oktatási eredmények: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallgató ismeri az iskolavezetés és minőségirányítás, iskolamarketing és az iskola klímájának és kultúrájának sajátosságait, • hallgató ismeri a vezetési stílusokat és tudja jellemezni azokat, • hallgató ismeri a Szlovák Köztársaság iskolarendszerének felépítését, • hallgató ismeri az iskolai jogszabályi dokumentumokat, • hallgató képes jellemezni az intézményvezetők kompetenciáit, jogait és kötelezettségeit, valamint a fenntartó és ellenőrző szervek jogait és kötelezettségeit, • hallgató ismeri a nevelési-oktatási intézmények partnereivel való együttműködés formáit, • hallgató ismeri az értékelés és önértékelés fontosságát és módszereit, 	

- hallgató ismeri a nevelési-oktatási intézmények irányításával kapcsolatos pedagógiai dokumentációt (iskolai oktatási program)
  - hallgató ismeri az iskolai programok elkészítésének alapjait, elkészítésének eljárásait.
- Készségek:
- hallgató képes önállóan keresni, összehasonlítani és felhasználni releváns irodalmi forrásokat,
  - hallgató képes eligazodni az iskolai jogszabályi dokumentumokban, és azokban releváns információkat keresni,
  - hallgató képes együttműködni iskola partnereivel,
- Kompetenciák:
- hallgató alkalmas az elméleti ismeretek implikálására a saját pedagógiai gyakorlatába a menedzsment és együttműködés területében,
  - hallgató alkalmas saját eljárások kialakítására és a kitűzött célok elérésére a menedzsment és együttműködés területében,
  - hallgató képes alkalmazni a saját ismereteit a Szlovák Köztársaság oktatásirányításáról a jogszabályokkal összefüggően,
  - hallgató alkalmas kritikusan értékelni a meglévő jogi dokumentumokat, különösen a nemzeti iskolákkal kapcsolatban,
  - hallgató alkalmas a közigazgatás területében zajló változásokat értékelni, véleményt nyilvánítani az önkormányzati struktúrák indokoltságáról az iskolairányítási folyamatban,
  - hallgató felelősséget érez az egyes programok minőségéért a hatékony oktatási folyamat érdekében.

Tantárgy vázlat:

Az iskola funkciói. Az iskolavezetés lényege a demokratikus társadalomban. Az oktatásirányítási rendszer alkalmazkodóképessége.

Az államigazgatás helye és szerepe az iskolavezetésben. Területi önkormányzati, iskolai önkormányzati és egyéb szervek jogkörei az iskolák irányításában.

A menedzsment lényege és tartalma. A menedzsment tervezetei és elméletei.

Iskolavezetés. Iskolavezetési modellek, sajátosságai. Az iskola szervezeti felépítése.

Menedzsment funkciói – alapvető és általános irányítási funkciók.

Átfogó iskolavezetés az iskolai oktatási program alkalmazásában. Nevelési – oktatási programok az iskolavezetés szempontjából. Az iskola nevelési-oktatási program elkészítésének és megvalósításának irányelvei. Az iskola belső normái, mint az optimális működés előírásai.

Vezetési stílusok. Az iskolavezető személyisége és kommunikációs készsége. Iskolamarketing a jelenlegi iskola igényei szerint.

Az iskolai légkör és kultúra a nevelési-oktatási programok elkészítése és megvalósítása szempontjából.

A vezető pedagógiai alkalmazott kompetenciái, jogai és kötelezettségei, valamint az alapító és ellenőrző szervek jogai és kötelezettségei.

Az iskola partnerei és a velük való együttműködés.

Értékelési és önértékelési módszerek az menedzsmentben.

Jogszabályi kiindulópontok az iskolai oktatási program megalkotásához.

Az iskolai oktatási program megalkotásának és felépítésének elvei.

Az iskolák helyi adottságainak és lehetőségeinek elemzése az egyes programok megalkotása előtt – SWOT elemzés.

Szakirodalom:

HORVÁTHOVÁ, K. Oktatásmenedzsment. Komárno : UJS, 2015. 200 s. ISBN 978-80-8122-136-1.

HORVÁTHOVÁ, K., OBDRŽÁLEK, Z. Organizácia a manažment školstva: Terminologický a výkladový slovník. Bratislava : SPN, 2004. 419 s. ISBN 80-10-00022-1.

HORVÁTHOVÁ, K. a kol. Otázky koncepcie prípravy riadiacich zamestnancov škôl. Nitra : UKF, 2011. 344 s. ISBN 978-80-558-0001-1.

HORVÁTHOVÁ, K. Školský manažment v nových spoločenských podmienkach (pre riadiacich pedagogických zamestnancov). Bratislava : UK, 2008. 181 s. ISBN 978-80-969178-8-4.

HORVÁTHOVÁ, K, MANNIOVÁ, J. Úvod do školského manažmentu. Ivanka pri Dunaji : AXIMA, 2008. 179 s. ISBN 978-80-969178-6-0.

KETS DE VRIES, M. The leadership mystique: Leading behavior in human enterprises. Great Britain : Pearson Education, 2006. 279 s. ISBN 978-1-4058-4019-4.

PRŮCHA, J. Moderní pedagogika. Praha Portál, 2009. 481 s. ISBN 978-80-7367-503-5.

SIVÁK, J. Minőség az óvodában. Budapest : Okker, 2001, 272 o. ISBN 963-9228-50-8.

SLAVÍK, J. Hodnocení v současné škole: Východiská a nové metody pro praxi. Praha : Portál, 1999. 190 s. ISBN 80-7178-262-9.

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV, 2016. Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách [online]. Bratislava : ŠPÚ, 2016. 112 s. Dostupné na internete <https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/statny-vzdelavaci-program/svp_materske_skoly_2016-17780_27322_1-10a0_6jul2016.pdf>.

Zákon č. 245/2008 z 22. mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 138/2019 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zásady tvorby školských vzdelávacích programov a výchovných programov – www.statpedu.sk, www.minedu.sk.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 456

A	B	C	D	E	FX
17.32	21.05	19.96	19.3	21.05	1.32

Oktató: Dr. habil. PaedDr. Kinga Horváth, PhD., PaedDr. Alexandra Nagyová, PhD., PaedDr. Beáta Kiss, PhD., Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/SEM/25	Tantárgy megnevezése: Jelentéstan
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgatói teljesítmény értékelésének módszerei (folyamatos értékelés): A hallgató a félév során rövid szóbeli beszámolót tart valamelyik jelentéstani témakörből (10 pont). A szemeszter végén a tantárgy tartalmának megfelelő elméleti és gyakorlati jellegű feladatokat/kérdéseket tartalmazó tesztet ír (20 pont). A hallgató terhelése: 2 kredit = kb. 50 óra (26 óra a tanórákon való részvételért; 20 óra a rendszeres felkészülésért az egyes tanórák tartalma és a szakirodalom alapján; 4 óra a rövid szóbeli beszámolóért). Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%). Az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot, nem teljesíti a tárgyat.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: – A hallgató ismerni fogja a jelentéstan alapvető fogalmait, törvényszerűségeit, irányzatait, rokon területeit, nyelvtudományon belüli helyét és rövid történetét. – Ismerni fogja az általános és nyelvi jelek osztályozási lehetőségeit. – Ismerni fogja a különböző jelentésfajták megnevezését és jellemzőit. – Ismerni fogja a lexikai jelentésviszonyok kapcsolatrendszerét. – Ismerni fogja a frazeológiai egységek jelentéstani vonatkozásait. – Ismerni fogja a jelentéstan tanításának módszereit. – A megszerzett tudás lehetővé teszi számára, hogy betekintést nyerjen más nyelvészeti tudományágakba is. Képességek: – A hallgató az elsajátított ismeretek alapján meg fogja tudni határozni a jelentéstan helyét a nyelvi szintek kontextusában. – A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz a jelentéstanból szerzett ismeretek alkalmazására a magyar nyelv és irodalom tanítása során. – Rendelkezni fog azokkal a jártasságokkal, illetve eljárások és stratégiák ismeretével, amelyek szükségesek a jelentés különböző szemléletű (kognitív, logikai, strukturális) meghatározásához, a lexikológiai jelentésviszonyok és a morfémák, lexémák, illetve szintagmák jelentéseinek	

osztályozásához, valamint a különböző jelentésfajták (poliszémia, homonímia, szinonímia, antonímia stb.) azonosításához.

Kompetenciák:

- Pozitívan fog hozzáállni a társadalom szociokulturális és nyelvi sokféleségéhez.
- Meg fogja tudni fogalmazni a saját álláspontját, valamint hozzáállását a jelentéstan kapcsolatos kérdésekhez, képes lesz azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.
- A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz elmagyarázni a tanulóknak a jelentéstan témakörével kapcsolatos tananyagot.
- Lépést fog tudni tartani a jelentéstan aktuális fejlődésével, és képes lesz további szakmai fejlődésre is.

Tantárgy vázlat:

1. A jelentéstan jellemzői, alapvető fogalmai, irányzatai, története, társtudományai és nyelvtudományon belüli helye
2. Az általános és a nyelvi jelek tipológiája (természetes és mesterséges jelek, ikon, index, szimbólum)
3. A nyelvi jel és a jelentés összefüggései (denotáció, denotátum, referencia, referens). A jelentés mint a kognitív, logikai és strukturális szemantika központi fogalma
4. A jelentésfajták: a szavak denotatív, konnotatív, lexikológiai, szintaktikai, pragmatikai jelentése
5. Lexikális szemantika, a lexikológiai jelentésviszonyok rendszere (poliszémia, homonímia, szinonímia, antonímia, jelentésmező, alakváltozatok, részleges és teljes alak- és jelentésmegoszlás)
6. A poliszémia és homonímia fogalma, tipológiája (szinkrón és diakrón megközelítés, metonimikus és metaforikus összefüggések)
7. A szinonímia és a jelentésmező fogalma, tipológiája (hiponímia, hiperonímia, kohiponímia)
8. Paronímia és antonímia
9. Lexikai variativitás, a szóalakok és jelentések elkülönülésének tipológiája.
10. A jelentésváltozások: jelentésbővülés, jelentésszűkülés, jelentéstapadás
11. A frazeológiai egységek jelentése
12. A szemantikaoktatás főbb kérdései

Szakirodalom:

- A. JÁSZÓ, A. 1994. A magyar nyelv könyve. Budapest: Trezor Kiadó. ISBN 963 9088 92 7
- GECSŐ, T. 2000. Lexikális jelentés, aktuális jelentés. Tinta Könyvkiadó, Budapest, ISBN 963 86090 1 X
- ISTÓK V. - LŐRINCZ G. - TÓTH Sz. T. 2022. Semantics of the virolekt with particular regard to the Hungarian language = Семантика виролекта с особым вниманием к венгерскому языку. In: Vestnik Ugrovedenia [textový dokument (print)] [elektronický dokument] . – Chanty-Mansijsk (Ruská federácia) : Ob-Ugric Institute of Applied Research and Development. – ISSN 2220-4156. – ISSN (online) 2587-9766. – Roč. 12, č. 1, s. 48-56. SCO ; WOS CC
- KIEFER, F. 2003. A magyar nyelv kézikönyve. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 963 05 7985
- KIEFER, F. 2007. Jelentéelmélet. Corvina, Budapest 2007. ISBN 9631345483
- LŐRINCZ, G. 2016. Nyelvi variativitás a szlovákiai magyar nyelvváltozatokban. 1. vyd. Eger: Líceum, 246 s. ISBN 978-615-5621-27-7. ISSN 1787-9671
- LŐRINCZ, G. – LŐRINCZ J. 2020. A nyelvi variativitás elméleti kérdései = Theoretical questions of language variability. DOI 10.38143/Nyr.2020.2.229 Magyar nyelvőr : a magyar Tudományos Akadémia Magyar Nyelvi Bizottságának folyóirata. Évf. 144, sz. 2, p. 229-253. ISSN 0025-0236.

– LŐRINCZ J. 2015. Jelentéstani alapismeretek. Szakképző és Felnőttképzési Intézet, Komárom. ISBN 978-80-970011-8-6
– LŐRINCZ J. 2009. Nyelvi jelentés és variativitás : Szemantikai alapismeretek. Szülőföld Alap, Komárom. ISBN 978-80-89234-88-2

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:
magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 18

A	B	C	D	E	FX
27.78	22.22	16.67	33.33	0.0	0.0

Oktató: Mgr. Gábor Lőrincz, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/MKO/25	Tantárgy megnevezése: Kisebbségi kompetenciák
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének általános feltételei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktív részvétel az előadásokon, • részvétel a kijelölt feladatokban, valamint részvétel különféle elemzésekben, előadásokon megvalósuló beszélgetésekben, • esszé írása, amelyben a hallgató elemzi a releváns szakmai, tudományos irodalmat vagy valamely szakcikket (100 pont), vagy projektjavaslat egy oktatási tevékenységre a tanuló interkulturális és kisebbségi kompetenciáinak fejlesztése érdekében (100 pont), <p>Az esszé értékelési kritériumai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szakirodalmi áttekintés (20 pont), - elemzés és értékelés (40 pont), - következtetések levonása és javaslatok megfogalmazása (20 pont), - kidolgozottság (20 pont). <p>Az oktatási tevékenységre irányuló projektjavaslat elbírálásának szempontjai</p> <ul style="list-style-type: none"> - tartalmi követelmények (40 pont), - eredetiség (20 pont), - formai követelmények (20 pont), - szakirodalmi ismeretek bemutatása (20 pont). <p>Teljes hallgatói munkaterhelés: 2 kredit = 60 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13 óra részvétel előadásokon; 20 óra önálló tanulás; 27 óra szakdolgozatok elkészítése. <p>Podmienkou úspešného absolvovania predmetu v oboch moduloch vzdelávania je získanie minimálne 50% z maximálneho bodového hodnotenia predmetu.</p> <p>Celkové hodnotenie úspešnosti predmetu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A = 90 – 100% (90 – 100 bodov) • B = 80 – 89% (80 – 89 bodov) • C = 70 – 79% (70 – 79 bodov) • D = 60 – 69% (60 – 69 bodov) • E = 50 – 59% (50 – 59 bodov) • FX = 0 – 49% (0 – 49 bodov) 	

Oktatási eredmények:

Tudás:

- A hallgató képes megérteni az interkulturális, multikulturális és transzkulturális nevelés fogalmában bekövetkezett változásokat és meg is tudja indokolni azokat.
- A hallgató érteni fogja az identitás, a többségi és kisebbségi identitás, a tanári identitás és a kisebbségi tanári identitása fogalmakat.
- A hallgató képes lesz elemezni a szlovákiai kisebbségi oktatáspolitikai aktuális koncepcióit.

Készségek:

- A hallgató képes lesz önállóan keresni, összehasonlítani a releváns irodalmi forrásokat, és dolgozni is azokkal.

Kompetenciák:

- A hallgató képes lesz olyan oktatási tevékenységeket projektet megtervezni, melyek hozzájárulnak a tanuló interkulturális és kisebbségi kompetenciáinak fejlesztéséhez.
- A hallgató képes különféle didaktikai módszertani játékokat készíteni, amelyek hozzájárulnak a tanuló interkulturális és kisebbségi kompetenciáinak fejlesztéséhez vezetnek.

Tantárgy vázlat:

Az identitás elméleti megközelítései a kisebbségi identitás nézőpontjából horizontjából.

Az identitás-fogalom általános elméleti alapjai.

Az identitáskutatás elméletei.

Állam és nemzet – nemzeti, etnikai, többségi és kisebbségi identitás.

A nemzetiségi kisebbségi oktatás formái; aktuális szlovákiai helyzetelemzés.

A kisebbségi identitás tantervi vonatkozásai.

Szakirodalom:

HORVÁTHOVÁ, Kinga, Péter TÓTH, András NÉMETH. 2019. Kisebbségi helyzet, identitás és műveltség [elektronický zdroj]: A szlovákiai magyar pedagógusok társadalmi önmegvalósítása. 1. vyd. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2019. 117 s. [CD-ROM]. ISBN 978-80-8122-309-9.

HUSZÁR, Zsuzsanna, Melinda NAGY, Péter TÓTH, Béla István PUKÁNSZKY a András NÉMETH. 2021. Szlovákiai magyar pedagógusok szakmaképe, kisebbségi és pedagógusi identitásának vizsgálata. In: Engler Ágnes, Bocsi Veronika, Andl Helga (eds.). Új kutatások a neveléstudományokban 2020: Család a nevelés és az oktatás fókuszában. Debrecen: Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Bizottság, 2021, P. 178-197.

LISZKA, J. 2009. Interetnikus és interkulturális kapcsolatok Dél-Szlovákiában. Komárno : Selye János Egyetem. ISBN 978-80-89234-87-5

LÁZÁR, I., 39 interkulturális játék : Ötlettár tanároknak az interkulturális kompetencia és a csoportdinamika fejlesztéséhez. Budapest : Eötvös Loránd Tudományegyetem. (Bölcsészet- és Művészetpedagógiai Tananyagok, ISSN 2416-1780 ; 9.) ISBN 978-963-284-657-6

NAGY, M., STRÉDL, T., SZARKA, L. 2018. Többség, kisebbség és a tolerancia II. : Kapcsolatok és identitások a számok tükrében. Komárno : Univerzita J. Selyeho. ISBN 978-80-8122-280-1

RÓKA, J., HOCHÉL, S. 2009. Interkulturális és nemzetközi kommunikáció a globalizálódó világban. Budapest : Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola. ISBN 978-963-7340-74-1

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése					
Az értékelt hallgatók száma: 1					
A	B	C	D	E	FX
0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0
Oktató: Dr. habil. PaedDr. Kinga Horváth, PhD., Dr. habil. PaedDr. Melinda Nagy, PhD., PaedDr. Beáta Kiss, PhD., Mgr. Tímea Mészáros, Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/ŠS/25	Tantárgy megnevezése: Kémia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: A tanulmányok ideje alatt: Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5., 6..	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak: KCH/CHdb/CH1/25 a KCH/CHdb/PC1/25 a KCH/CHdb/CH2/25 a KCH/CHdb/PC2/25 a KCH/CHdb/CH3/25 a KCH/CHdb/PC3/25 a KCH/CHdb/CH4/25 a KCH/CHdb/PC4/25 a KCH/CHdb/CH5/25 a KCH/CHdb/PC5/25 a KCH/CHdb/CH6/25 a KCH/CHdb/CCL/25	
A tantárgy teljesítésének feltételei: <p>Az államvizsgán a tanulmányok időbeosztása szerinti rendes időben mindazok a hallgatók részt vehetnek, akik a tanulmányaik utolsó évében végzett ellenőrzés során teljesítették a tanulmányi programban foglalt követelményeket.</p> <p>A szóbeli államvizsgán a hallgató számot ad a saját szakján szerzett tudásáról és készségeiről, valamint a vonatkozó szakokkal való interdiszciplináris összefüggésekről. Bizonyítja, hogy képes információkat, elképzeléseket, problémákat és megoldásokat közvetíteni a szak- és laikus közönség számára.</p> <p>Az államvizsga kollokvium formájában valósul meg, amelynek során a hallgató teljesítményét A-tól FX-ig terjedő skálán értékeli. A jegy beszámítódik a teljes államvizsga-értékelésbe. A szóbeli vizsga értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%. Az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot, nem kap kreditet.</p> <p>Az államvizsga és a védés eredményéről a bizottság elnöke tájékoztat nyilvános keretek között.</p>	
Oktatási eredmények: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • a hallgató ismereteket szerzett a tanulmányi program kötelező és profiltantárgyaiból, • a hallgató képes definiálni és saját szavaival interpretálni az alapvető fogalmakat, megmagyarázni és leírni az alapvető folyamatokat, jellemezni és alkalmazni a kutatás tudományos módszereit a tantárgy tematikus tervében megadott területeken, • a hallgató képes elemezni és értékelni szakjának eddigi ismereteit. Képességek: <ul style="list-style-type: none"> • a hallgató képes prezentálni a szaktudását, • a hallgató képes az ismeretei átadására, • a hallgató képes megszerezni és alkalmazni a megszerzett elméleti tudást, • a hallgató rendelkezik az önálló tanulás készségével, ami lehetővé teszi számára a tanulmányok folytatását. 	

Kompetenciák: <ul style="list-style-type: none"> • a hallgató képes kifejezésre juttatni nyelvi és szakmai kultúráját a szóbeli vizsgán, • a hallgató a megszerzett ismereteket tágabb kontextusban is tudja használni, • a hallgató képes a megszerzett ismereteket a gyakorlatba átültetni és azokat rendszerezni, • a hallgató képes alkotó módon felhasználni az ismereteit a feladatok megoldása során, valamint tudja elemezni a problémát és rendszerezni az új megoldásokat, • a hallgató képes az elvárt színvonalon válaszolni a bizottság kérdéseire. 					
Tantárgy vázlata: I. Általános és fizikai kémia II. Szervetlen és analitikai kémia III. Szerves kémia és biokémia					
Szakirodalom: A tanulmányi program információs lapjaiban feltüntetett irodalom					
A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: szlovák nyelv vagy magyar nyelv					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 3					
A	B	C	D	E	FX
0.0	33.33	33.33	0.0	33.33	0.0
Oktató:					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/RCU/25	Tantárgy megnevezése: Kémiai feladatok megoldása
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A szemeszter során értékelve lesznek a hallgató által leadott beadandók. A beadandók értékelésénél a megoldott feladatok mellett (amelyekre max. 8pontot érhet el), a beadandó határidőre való leadása is beszámítódik (max. 2 pont).</p> <p>A tantárgy írásbeli felméréssel zárul, amelyen a hallgatónak min. 50%-os sikerességet kell elérnie. Az összegző értékelés során az osztályzat magába foglalja a hallgató írásbeli felméréson és a beadandókon elért teljesítményét a következő összefüggés alapján:</p> $\text{Végső érdemjegy} = (1 \times \text{a beadandókon elért teljesítmény \% -os kifejezése} + 2 \times \text{a felmérő írásbelin elért teljesítmény \% -os kifejezése}) / 3.$ <p>Teljes hallgatói terhelés: 3 kredit = 75-90 óra, amelyből</p> <ul style="list-style-type: none"> - 26 óra jelenléti oktatáson való részvétel; 20 óra számítási feladatok vagy egyéb kémiai feladatok megoldása; 29-44 óra önálló tanulás és felkészülés az írásbeli felmérésre. <p>A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rendelkezik a kémiai számításokhoz szükséges alapvető gyakorlati ismeretekkel amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak; • rendelkezik a matematika és más természettudományos diszciplínák speciális ismereteivel, amelyek szükségesek ezen ismeretek alkalmazásához; • ismeri a kémiai anyagok képleteivel kapcsolatos fogalmakat; • megérti a kémiai egyenletek értelmezésének természetét; • ismeri a kémiai egyenletek egyensúlyozásának alapvető törvényeit; • ismeri és jellemezni tudja a gáztörvényeket; • ismeri és jellemezni tudja az elektrokémiai folyamatokat; • ismeri és jellemezni tudja a képződéshő és reakcióhő fogalmát; • ismeri a termokémiai törvényeket; 	

- ismeri és jellemezni tudja az elektrolitikus disszociáció fogalmát;

Készségek:

- kreatívan tudja használni a kémia sémáit, modelljeit, módszereit és eszközeit;
- képes alapvető kémiai számítások alkalmazására az anyag mennyiségének megállapítására;
- aktívan alkalmazza a törvényeket a kémiai egyenletek kiegyensúlyozása során;
- aktívan alkalmazza a törvényeket a sztöchiometriai számítások során;
- aktívan alkalmazza a gáztörvényeket a kémiai számításokban;
- aktívan alkalmazza Faraday törvényeit a kémiai számítások során;
- ki tudja számítani a termokémiai reakciók képződés-és reakcióhőjét;
- aktívan alkalmazza a termokémiai törvényeket a kémiai számítások során;
- képes alapvető kémiai számításokat végezni a protolitikus egyensúlyok terén;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes önálló és hatékony tevékenységre;
- aktívan és felelősségteljesen áll hozzá a tantárgyi feladatok elvégzéséhez.

Tantárgy vázlat:

1. A sztöchiometria klasszikus problémái.
2. Sztöchiometriai problémák.
3. Feladatok a többletreagens meghatározására
4. Feladatok a termék tisztaságának és a kémiai reakció hozamának meghatározására.
5. Termokémiai feladatok megoldása.
6. Termokémia - termokémiai törvények.
7. Gáztörvényekkel, állapotegyenletekkel kapcsolatos feladatok megoldása.
8. A protolitikus reakciók problémáinak megoldása.
9. Problémafeladatok - oldatok savasságának és lúgosságának meghatározása.
10. Problémák megoldása a protolitikus egyensúlyok területén.
11. Feladatok megoldása a redoxi egyensúlyok területén.
12. Az elektrokémia feladatok megoldása.

Szakirodalom:

Krätsmár-Šmogrovič, J. a kol., (2007): Všeobecná a anorganická chémia. Osveta, ISBN 80 806 3245 8

Fajnor V.,(1992) Laboratórna technika, názvoslovie a chemické výpočty. Vysokoškolské skriptá, UK Bratislava, ISBN 80 223 0436 0

Kotočová A, Valigura D.(1993): Všeobecná chémia- Návody na laboratórne cvičenia. Bratislava: STU, ISBN 80 227 0560 8

Csányi C., (2002): Kémiai példatár és tesztgyűjtemény megoldásokkal. Budapest, ISBN 96 31 6211 2 X

Kiss Zs., (2004): Összefoglaló feladatgyűjtemény kémiából - Megoldások. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN 963 19 5394 7

Mayer J., (2002): Módszertani stratégiák 4. Országos Közoktatási Intézet, ISBN 9636825033

Borissza, E., Villányi, A. & Zentai, G. (2006). Ötösöm lesz genetikából . - 5. vyd. - Budapest: Műszaki Könyvkiadó Kft., 2006. - 319 s. - ISBN 963 16 2836 1.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv és magyar nyelv

Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 1					
A	B	C	D	E	FX
100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Oktató: Mgr. Katarína Szarka, PhD., Mgr. Andrea Vargová, PhD., Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/RSC/25	Tantárgy megnevezése: Kémiai felzárkóztató
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A szemeszter során értékelve lesznek a hallgató által leadott beadandók. A beadandók értékelésénél a megoldott feladatok mellett (amelyekre max. 8pontot érhet el), a beadandó határidőre való leadása is beszámítódik (max. 2 pont).</p> <p>A tantárgy írásbeli felméréssel zárul, amelyen a hallgatónak min. 50%-os sikerességet kell elérnie. Az összegző értékelés során az osztályzat magába foglalja a hallgató írásbeli felmérést és a beadandókon elért teljesítményét a következő összefüggés alapján:</p> $\text{Végső érdemjegy} = (1 \times \text{a beadandókon elért teljesítmény \% -os kifejezése} + 2 \times \text{a felmérő írásbelin elért teljesítmény \% -os kifejezése}) / 3.$ <p>Teljes hallgatói terhelés: 3 kredit = 75-90 óra, amelyből</p> <ul style="list-style-type: none"> - 26 óra jelenléti oktatáson való részvétel; 20 óra számítási feladatok vagy egyéb kémiai feladatok megoldása; 29-44 óra önálló tanulás és felkészülés az írásbeli felmérésre. <p>A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rendelkezik a középiskolai kémia átfogó ismeretrendszerével, amely a kémiatanári szakmára való felkészüléshez szükséges tanulmányokhoz szükséges, mint például: <ul style="list-style-type: none"> - ismeri a szakmai terminológia, nomenklatúra használatát; - képes fogalmakat, mennyiségeket, törvényeket meghatározni; - meg tudja nevezni, példákat tud mondani, le tudja írni a kémiai anyagok, folyamatok stb. jellemzőit; <p>Készségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rendelkezik a középiskolai kémia elméleti ismereteinek összefüggésrendszerével, amely a kémiatanári hivatásra való felkészüléshez szükséges, mint például: képes <ul style="list-style-type: none"> - kémiai anyagok, tulajdonságok és folyamatok összehasonlítására, csoportosítására, hozzárendelésére, osztályozására, az összefüggések keresésére és elemzésére; 	

- ismeri és képes megmagyarázni a kémiai folyamatok és jelenségek alapelveit, és képes következtetéseket levonni azok következményeire, értékelni az anyagok tulajdonságai és a kémiai folyamatok lefolyása közötti összefüggéseket;
- képes ismeretei alkalmazására a kémiai feladatok és problémák megoldása során;
- képes a középiskolai kémiai ismereteket alkalmazni és integrálni tanulmányaiba a harmadik oktatási szinten.

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes önálló és hatékony tevékenységre;
- aktív és felelősségteljes hozzáállással rendelkezik a tantárgyi feladatok elvégzéséhez.

Tantárgy vázlat:

1. Kémiai anyagok - felosztás, jellemzők.
2. Az atomok és ionok szerkezete.
3. Az elemek periódusos rendszere.
4. A szervesanyagok kémiai nomenklatúrája.
5. Kémiai kötés és a kémiai anyagok szerkezete.
6. Kémiai reakciók és kémiai egyenletek.
7. Energiaváltozások a kémiai reakciók során.
8. Kémiai kinetika.
9. Kémiai egyensúly.
10. A kémiai reakciók típusai.
11. Protolitikus reakciók.
12. Redox reakciók.

Szakirodalom:

Csányi Cs., (2002): Kémiai példatár és tesztgyűjtemény megoldásokkal. Budapest, ISBN 96 316 2112 X

Gyorbíró K., (1994): Általános kémia. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, ISBN 00 0255 3

Kmeťová, J., Silný, P., Medved', M. & Vydrová, M. (2010): Chémia 1. Expol Pedagogika s.r.o., ISBN 978-80-8091-174-4. (dostupný na internete: <https://www.chemkagymtop.sk/docs/01.pdf>, cit. 31-01-2022)

Kotočová A., (1993): Všeobecná chémia. Bratislava, Slovenská technická univerzita, ISBN 80 227 0560 8

Kiss Zs., (2004): Összefoglaló feladatgyűjtemény kémiából - Megoldások. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN 963 19 5394 7

Rózsahegy M.,(1996): Érettségi felvételi feladatok. Mozaik Oktatási Stúdió, ISBN 963 697 017 3

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 13

A	B	C	D	E	FX
0.0	7.69	7.69	46.15	15.38	23.08

Oktató: Mgr. Andrea Vargová, PhD., Mgr. Katarína Szarka, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/CHV/25	Tantárgy megnevezése: Kémiai számítások
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A szemeszter során értékelve lesznek a hallgató által leadott beadandók. A beadandók értékelésénél a megoldott feladatok mellett (amelyekre max. 8pontot érhet el), a beadandó határidőre való leadása is beszámítódik (max. 2 pont).</p> <p>A tantárgy írásbeli felmérővel zárul, amelyen a hallgatónak min. 50%-os sikerességet kell elérnie. Az összegző értékelés során az osztályzat magába foglalja a hallgató írásbeli felmérőn és a beadandókon elért teljesítményét a következő összefüggés alapján:</p> $\text{Végső érdemjegy} = (1 \times \text{a beadandókon elért teljesítmény \% -os kifejezése} + 2 \times \text{a felmérő írásbelin elért teljesítmény \% -os kifejezése}) / 3.$ <p>Teljes hallgatói terhelés: 3 kredit = 75-90 óra, amelyből</p> <ul style="list-style-type: none"> - 26 óra jelenléti oktatáson való részvétel; 20 óra számítási feladatok vagy egyéb kémiai feladatok megoldása; 29-44 óra önálló tanulás és felkészülés az írásbeli felmérőre. <p>A ktantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése.</p> <p>A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gyakorlati ismeretekkel rendelkezik az alapvető kémiai számításokról, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak; • rendelkezik a matematika és más természettudományos diszciplínák speciális ismereteivel, amelyek szükségesek ezen ismeretek alkalmazásához; • ismeri a kémiai anyagok képleteivel kapcsolatos fogalmakat; • megérti a kémiai egyenletek értelmezésének természetét; • ismeri a kémiai egyenletek egyensúlyozásának alapvető törvényeit; • ismeri és jellemezni tudja a gáztörvényeket; • ismeri és jellemezni tudja az elektrokémiai folyamatokat; • ismeri és jellemezni tudja a következő fogalmakat: képződéshő, reakcióhő; 	

- ismeri a termokémiai törvényeket;
- ismeri és jellemezni tudja az elektrolitikus disszociáció fogalmát;

Készségek:

- kreatívan tudja használni a kémia sémáit, modelljeit, módszereit és eszközeit;
- képes alapvető kémiai számítások alkalmazására az anyagmennyiség kiszámítására;
- aktívan alkalmazza a törvényeket a kémiai egyenletek kiegyensúlyozása során;
- aktívan alkalmazza a törvényeket a sztöchiometriai számítások során;
- aktívan alkalmazza a gáztörvényeket a kémiai számítások során;
- aktívan alkalmazza Faraday törvényeit a kémiai számítások során;
- kiszámítja a termokémiai reakciók képződés- és reakcióhőjét entalpia és reakcióentalpiáit;
- aktívan alkalmazza a termokémiai törvényeket a kémiai számítások során;
- képes alapvető kémiai számításokat végezni a protolitikus egyensúlyok terén;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes önálló és hatékony tevékenységre.
- aktívan és felelősségteljesen áll hozzá a tantárgyi feladatok elvégzéséhez

Tantárgy vázlat:

1. Egyszerű sztöchiometriai számítások
2. Az oldatok összetételére vonatkozó számításokat igénylő sztöchiometriai számítások.
3. A reakció termékeinek mennyiségére vonatkozó számítások reagenstöbblet esetén.
4. A termék tisztaságának és a kémiai reakció hozamának kiszámítása.
5. Termokémia – képződés- és reakcióhő
6. Termokémia - termokémiai törvények.
7. A gáztörvények. Ideális gázok.
8. Egyensúlyok vizes oldatokban - gyenge elektrolitok disszociációs foka.
9. Protolitikus reakciók egyensúlya - pH, az oldatok savasságának és bázisosságának jellemzői.
10. Protolitikus reakciók egyensúlya - savak, bázisok és sók oldatainak pH-ja.
11. Redoxi-egyensúlyok - az elektródpotenciál függése a koncentrációtól.
12. Elektrokémiai számítások - Faraday törvényei.

Szakirodalom:

- Krätsmár-Šmogrovič, J. a kol., (2007): Všeobecná a anorganická chémia. Osveta, ISBN 80 806 3245 8
- Fajnor V.,(1992) Laboratórna technika, názvoslovie a chemické výpočty. Vysokoškolské skriptá, UK Bratislava, ISBN 80 223 0436 0
- Kotočová A, Valigura D.(1993): Všeobecná chémia- Návody na laboratórne cvičenia. Bratislava: STU, ISBN 80 227 0560 8
- Csányi C., (2002): Kémiai példatár és tesztyűjtemény megoldásokkal. Budapest, ISBN 96 31 6211 2 X
- Kiss Zs., (2004): Összefoglaló feladatgyűjtemény kémiából - Megoldások. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN 963 19 5394 7
- Mayer J., (2002): Módszertani stratégiák 4. Országos Közoktatási Intézet, ISBN 9636825033
- Borissza, E., Villányi, A. & Zentai, G. (2006). Ötösöm lesz genetikából . - 5. vyd. - Budapest: Műszaki Könyvkiadó Kft., 2006. - 319 s. - ISBN 963 16 2836 1.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv és magyar nyelv

Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 6					
A	B	C	D	E	FX
0.0	33.33	33.33	16.67	16.67	0.0
Oktató: Mgr. Katarína Szarka, PhD., Mgr. Andrea Vargová, PhD., Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/PC1/25	Tantárgy megnevezése: Laboratóriumi technika alapjai
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A szemeszter során a hallgató a tantárgyon belül gyakorlati feladatokat old meg és jegyzőkönyvet készít az adott laboratóriumi gyakorlatról. A jegyzőkönyveket a hallgató a gyakorlatot követő egy héten belül köteles leadni. A jegyzőkönyvek értékelése során figyelembe veszik azok tartalmát, formai kivitelezését, valamint az időben való leadásukat.</p> <p>A szemeszter végén a hallgató a tantárgy témaköreiből zárthelyi dolgozatot ír, amelyből legalább 50 %-ot kell elérnie.</p> <p>A gyakorlatokon való részvétel kötelező, az elmulasztott óra csak igazolt hiányzás esetén pótolható a szemeszter végén.</p> <p>A tantárgy végső értékelése a hallgatónak az egyes feladatok, jegyzőkönyvek és a zárthelyi dolgozat sikerességének százalékos arányán alapul, és a végső osztályzatot a következőképpen számítódik ki:</p> <p>Végső osztályzat=(a jegyzőkönyvek átlagos %-os értékelése + 2 x a zárthelyi dolgozaton elért %-os értékelés) / 3.</p> <p>Teljes hallgatói terhelés: 4 kredit = 100-120 óra</p> <p>- 26 óra a kontaktórákon való részvétel; 26 óra elméleti felkészülés a laboratóriumi gyakorlatra és a laboratóriumi gyakorlatból adódó számítási feladatok megoldása; 26 óra a laboratóriumi gyakorlat jegyzőkönyveinek elkészítése, 22-42 óra önképzés és felkészülés a zárthelyi dolgozatra.</p> <p>A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése.</p> <p>A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gyakorlati ismeretekkel rendelkezik az alapvető laboratóriumi technikákról, biztonságos kísérleti tevékenységekről, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak; • jellemezni tudja az alapvető laboratóriumi berendezéseket; • képes jellemezni az alapvető laboratóriumi műveleteket; • jellemezni tudja az alapvető elválasztási módszereket; 	

Készségek:

- rendelkezik a kötelező laboratóriumi gyakorlatok során megszerzett gyakorlati készségekkel;
- képes megoldásokat alkalmazni a kémia módszertani, szakmai és gyakorlati problémáira;
- tudja, hogyan kell dolgozni az alapvető laboratóriumi berendezésekkel;
- a laboratóriumi gyakorlatokról készült feljegyzéseket képes jegyzőkönyvben feldolgozni;
- hatékonyan és biztonságosan kezeli a vegyi anyagokat;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes hatékonyan önállóan dolgozni, hangsúlyt fektetve a biztonsági előírások betartására a kémiai laboratóriumban végzett munka során;
- aktívan és felelősségteljesen áll hozzá a tantárgyi feladatok elvégzéséhez.

Tantárgy vázlat:

1. Bevezetés a praktikumba. Laboratóriumi előírások. Biztonság és munkavédelem a laboratóriumban, munkahigiéna a kémiai laboratóriumban, elsősegélynyújtás munkahelyi baleset esetén, tűzvédelem.
2. A kémiai laboratóriumban használt anyagok - üveg, porcelán, gumi, parafa, papír, fémek, ötvözetek és egyéb anyagok.
3. Alapvető laboratóriumi műveletek - égők és melegítő eszközök, melegítés, hőmérsékletmérés, izzítás, szárítás, hűtés.
4. Alapvető laboratóriumi műveletek - mérlegek és tömegmérés.
5. Alapvető laboratóriumi műveletek - laboratóriumi térfogatmérési eszközök, térfogatmérés.
6. Alapvető laboratóriumi műveletek - sűrűségmérés, a sűrűség meghatározása piknométerrel.
7. Oldatok készítése - oldódás, oldhatóság.
8. Tisztítási és elválasztási módszerek - az alapvető elválasztási módszerek jellemzői (dekantálás, centrifugálás, kristályosítás, szublimáció, desztilláció).
9. Elválasztás dekantálással és szűréssel (klasszikus és csökkentett nyomáson). Kristályosítás.
10. Elválasztás választótölcsérrel.
11. Desztilláció légköri nyomáson és vákuumdesztilláció, homogén keverék desztillációja.
12. Vékonyréteg-kromatográfia.

Szakirodalom:

- Fajnor V., a kol. (1992) : Laboratórna technika, názvoslovie a chemické výpočty. UK Bratislava, ISBN 80 223 0436 0
- Hugyivárová, M. & Szarka, K. (2015). Szervetlen kémia praktikum. 1. vyd. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2015. 50 s. ISBN 978-80-8122-134-7.
- Gyepes, R., Katarína SZARKA, Ondrej HEGEDŰS & Róbert MÉSZÁROS. A laboratóriumi technika alapjai = Základy laboratornej techniky Vysokoškolská učebnica pre študentov pedagogických fakúlt zameraním na aprobačný predmet chémia a/alebo biológia s vyučovacím jazykom maďarským: Tankönyv a kémia- és/vagy biológiatanár szakos hallgatók részére. 1. vyd. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2021. 86 s. ISBN 978-80-8122-402-7
- Kiss Zs., (2004) : Összefoglaló feladatgyűjtemény kémiából - Megoldások. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN 963 19 5394 7
- Kotočová A., Valigura D., (1993) : Všeobecná chémia - Návody na laboratorne cvičenia. Bratislava STU, ISBN 80 227 0560 8
- Sík J., (1992): Kémiai számítások képletgyűjteménye. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, ISBN 963 10 9419 7

Vargová, Z. a kol. (2019). Základné laboratórne cvičenia z anorganickej chémie. Košice: ŠafárikPress, 2019, ISBN 978-80-8152-794-4 (e-publikácia) (dostupné na internete: <https://unibook.upjs.sk/img/cms/2019/pf/zakladne-laboratorne-cvicenia-z-anorganickej-chemie-final.pdf>)

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 16

A	B	C	D	E	FX
0.0	37.5	31.25	0.0	6.25	25.0

Oktató: Mgr. Katarína Szarka, PhD., Mgr. Andrea Vargová, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/LEA/25	Tantárgy megnevezése: Lexikológia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium / Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy sikeres teljesítésének általános feltételei: a hallgató aktív részvétele a szemináriumokon és gyakorlatokon, a hallgató részvétele a kiadott feladatokban és a szemináriumok és gyakorlatok során folytatott vitákban való részvétel, beszámoló készítése és benyújtása, valamint annak (szóbeli) bemutatása, a záróvizsga (írásbeli teszt) sikeres teljesítése. A félév során a hallgató a lexikológia egy adott témakörében előadást tart (20 pont, azaz a teljes jegy 40%-a). A félév végén a hallgató írásbeli tesztet ír a kurzus elméleti részéből (30 pont, azaz a teljes jegy 60%-a). A teszt csak akkor fogadható el, ha a tanuló legalább 15 pontot ér el. Az előadás akkor lesz elfogadható (E), ha a hallgató legalább 10 pontot elér. A maximális pontszám 50 pont (20 pont a dolgozatért, 30 pont a tesztért). A referátum és a szóbeli előadás értékelési kritériumai: - A referátum tartalma: témaválasztás, a referátum célja, a szakirodalommal való munka, következtetések levonása, kidolgozás stb. (10 pont) - verbális és nem verbális kifejezésmód: logikus és szisztematikus előadásmód, az előadásmód tisztasága, kifejezésmód, szemkontaktus stb. (5 pont). - vizuális, akusztikus, audiovizuális eszközök használata: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), rövid felvételek, videók stb. (5 pont). Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), 50% alatt: Fx. Nem kaphat kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot. A hallgató teljes munkaterhe (3 kredit = 75 óra): részvétel a gyakorlatokon és a szemináriumokon (20 óra), önképzés, felkészülés a szemináriumokra (25 óra), beszámoló készítése és bemutatása (15 óra), felkészülés az írásbeli vizsgára (15 óra).	
Oktatási eredmények: Ismeretek: - A hallgató képes lesz megnevezni a lexikológia alapvető terminológiáját és tudományágait. - A hallgató elméleti és gyakorlati ismereteket szerez a lexikológiai rendszerek és tények használatában. - A hallgató jártas lesz a magyar nyelv lexikológiájának fogalmaiban, elveiben, elméletében és módszertanában.	

- A hallgató megismeri a magyar szókincs keletkezését, és ezen ismeretek alapján elsajátítja a szókincs gazdagításának alapvető lexikológiai eljárásait.

- A hallgató képes lesz megismerkedni a lexémák egyes szemantikai csoportjaival, a szóalkotási módszerekkel és eljárásokkal, a szóalkotás motivációival, a szókészlet átvétellel történő gazdagításával.

Készségek:

- Az elsajátított ismeretek alapján a hallgató képes lesz a lexikológia helyének meghatározására a nyelvi szintek kontextusában.

- A tanuló képes lesz helyesen azonosítani a szóalkotó szerkezetek összetevőit.

- A tanuló képes lesz helyesen használni a szótárakat és a lexikai korpuszokat.

- A diploma megszerzése után a hallgató képes lesz arra, hogy a lexikológia területén megszerzett ismereteket a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatásában önálló tanár irányításával alkalmazza.

- Elsajátította az alapvető eljárásokat, készségeket és stratégiákat a tanulók szókincsének gazdagítását célzó feladatok létrehozásához.

Kompetenciák:

- A hallgató képes lesz arra, hogy a magyar nyelv lexikológiájából megszerzett elméleti ismereteket a nyelvészeti gyakorlatban alkalmazza.

- A tanuló képes lesz pozitívan viszonyulni a társadalom szociokulturális és nyelvi sokszínűségéhez.

- A tanuló felelősséget érez az anyanyelvi szókincs hatékony fejlesztéséért.

- A hallgató képes lesz saját véleményét és attitűdjét megfogalmazni a lexikológia területén, azt kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

- A diploma megszerzése után képes lesz önálló tanár irányításával a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatásában a lexikális tananyagot ismertetni.

- A hallgató képes lesz a lexikológiai ismeretek didaktikai alkalmazására a mindennapi iskolai gyakorlatban

- Alapvető ismeretekkel rendelkezik az egyének fejlődésében az egészségi vagy szociális hátrányokból, illetve a tehetségből és adottságokból eredő különbségekről, hogy hatékonyan tudjon együttműködni a gyógypedagógusokkal, pszichológusokkal és más szakértőkkel, és követni tudja szakmai ajánlásait és következtetéseiket az oktatási folyamat megvalósítása során az inkluzív oktatás és nevelés feltételei között.

- Képes lesz követni a lexikológia aktuális fejleményeit és saját szakmai fejlődését hatékonyan folytatni.

Tantárgy vázlat:

1. A lexikológia és területei általános jellemzői. Lexikológia és a nyelv egyéb szintjei.
2. Szó és lexéma. A magyar nyelv lexikai állományának szerkezete és jellemzői.
3. Kronológiai rétegek a magyar nyelv szókészletében.
4. A magyar nyelv szókészletének diakronikus változásai.
5. Lexika és idő: archaizmusok, neologizmusok.
6. A szókészlet mozgása, bővítése - A szókészlet dinamikája. Szóalkotás.
7. Idegen nyelvek elsajátítása. Magyar nyelv érintkezése más nyelvekkel. A lexémák elsajátításának okai. Átvett szavak adaptációja.
8. Frazeológia. A magyar nyelv frazeológiájának alapelvei és feladatai.
9. A frazémák tulajdonságai, eredete és felosztása. A kifejezések jelentése, formája, eredete és változata.
10. Onomasztika. A tulajdonnevek típusai és általános jellemzőik.

11. Személynevek és földrajzi nevek - részletesebb jellemzők.

12. A lexikológia oktatásának módszerei.

Szakirodalom:

- A. JÁSZÓ, A. 2004. A magyar nyelv könyve. Budapest: Trezor. ISBN 963 908 897 2
- BÁRCZI, G. 2013. A magyar szókincs eredete. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN 978 963 86090 5 2.
- BÁRDOSI, V. 2015. Szólások, közmondások eredete. Frazeológiai etimológiai szótár. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN 978 963 409 008 3.
- FORGÁCS, T. 2012. Bevezetés a frazeológiába. A szólás- és közmondáskutatás alapjai. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN 978 963 7094 69 9.
- GECSŐ, T. 1999. Lexikális jelentés, aktuális jelentés. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN 963 860 901 x
- GECSŐ, T. 1999. Poliszémia, homonímia. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN 963 860 131 0
- KESZLER, B. 2000. Magyar grammatika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 963 195 880 9

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 72

A	B	C	D	E	FX
12.5	29.17	33.33	11.11	8.33	5.56

Oktató: PaedDr. Tamás Török, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/PMJ/25	Tantárgy megnevezése: Magyar helyesírás
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A hallgatói teljesítmény értékelésének módszerei (folyamatos értékelés)</p> <p>A hallgató a szemeszter során két zárthelyi dolgozatot ír (az elsőt a szorgalmi időszak közepén, a másodikat pedig annak utolsó hetén), mindkettőre max. 20 pontot kaphat, összesen tehát 40 pontot szerezhet. Mindkét zárthelyi dolgozat tartalmaz elméleti és gyakorlati jellegű feladatokat/kérdéseket a tantárgy tartalmának és a kiegészítő szakirodalomnak megfelelően.</p> <p>A hallgató terhelése: 3 kredit = kb. 75 óra (26 óra a tanórákon való részvételért; 24 óra a rendszeres felkészülésért az egyes tanórák tartalma és a szakirodalom alapján; 25 óra olyan kiegészítő tartalmak – szakmai cikkek és/vagy videók – áttanulmányozásáért, amelyek az adott témakörök meghatározott problémáival kapcsolatos munkát segítik elő).</p> <p>Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%), 50% alatt: Fx. Az 50%-ot nem teljesítő hallgató nem kapja meg a kreditszámot.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallgató ismerni fogja a magyar helyesírás szabályait. – Ismerni fogja a magyar helyesírás alapelveit (a kiejtés, a szóelemzés, a hagyomány és az egyszerűsítés elvét). – Ismerni fogja a magyar helyesírás rövid történetét. – Ismerni fogja a helyesírás-tanítás módszereit. <p>Képességek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A hallgató a helyesírásból szerzett ismereteket fel fogja tudni használni saját szövegeinek a megalkotásakor. – A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz a helyesírásból szerzett ismeretek alkalmazására a magyar nyelv és irodalom tanítása során. – Rendelkezni fog azokkal a jártasságokkal, illetve eljárások és stratégiák ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy helyesírással kapcsolatos feladatokat és tollbamondásokat állítson össze. – Képes lesz IKT-eszközök alkalmazására a helyesírás-tanítás során. 	

Kompetenciák:

- A hallgató felelősséget érez az anyanyelvi íráskészség hatékony fejlesztése iránt.
- Meg fogja tudni fogalmazni a saját álláspontját, valamint hozzáállását a helyesírással kapcsolatos kérdésekhez, képes lesz azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.
- A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz elmagyarázni a tanulóknak a magyar helyesírás témakörével kapcsolatos tananyagot.
- Tudni fogja kezelni az oktatott populáció sokféleségének kontextusával összefüggő pedagógiai munka problematikáját (pl. a családi környezet vagy a nyelvjárás hatása a tanuló helyesírására).
- Lépést fog tudni tartani a magyar helyesírás aktuális fejlődésével, és képes lesz további szakmai fejlődésre is.

Tantárgy vázlat:

1. A magyar helyesírás rövid története és szakirodalma
2. A magyar helyesírás alapjai: ábécé, betűrendbe sorolás
3. A magyar helyesírás alapelvei: (I) a kiejtés elve, (II) a szóelemzés elve
4. A magyar helyesírás alapelvei: (III) a hagyomány elve, (IV) az egyszerűsítés elve
5. A magánhangzók jelölése
6. A mássalhangzók jelölése
7. Az összetett szavak helyesírása
8. A tulajdonnevek helyesírása
9. A számnevek, számjegyek és dátumok helyesírása
10. Szavak elválasztása
11. A helyesírás tanításának régi és új módszerei
12. IKT-eszközök a helyesírás tanításában

Szakirodalom:

- ADAMIKNÉ, J. A. 2008. Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig. Budapest: Trezor Kiadó. ISBN 978-963-8144-31-7
- A magyar helyesírás szabályai. 2015. Budapest: Akadémiai Kiadó, 12. vydanie. ISBN 978 963 05 9631 2
- CSEKŐ, Gy. 2016. Helyesírás 12.0. Szabályok, feladatok a helyesírási szabályzat 12. kiadásának tanításához. Budapest: Neteducatio. ISBN 978-615-80328-2-7
- CS. NAGY, L. 1994. Helyesírási gyakorlókönyv. Budapest: Trezor.
- FERCSIK, E. 2016. Helyesírási munkafüzet. Feladatok A magyar helyesírás szabályai 12. kiadásához. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN 978-963-409-043-4
- HERNÁDI, S. 2016. Helyesírási önképző: A magyar helyesírás szabályai új, 12. kiadása alapján. Budapest: Móra Könyvkiadó. ISBN 978 963 415 506 5
- ISTÓK, B. – LŐRINCZ, G. – TÖRÖK, T. – BAKA, L. P. (eds.) 2023. A helyesírás-tanítás aktuális kérdései. Komárom: Selye János Egyetem. ISBN 978-80-8122-480-5
- ISTÓK, B. – LŐRINCZ, G. – TÖRÖK, T. 2023. Memóriamankók a helyesírás tanításában. In: ISTÓK, B. – LŐRINCZ, G. – TÖRÖK, T. – BAKA, L. P. (eds.) 2023. A helyesírás-tanítás aktuális kérdései. Komárom: Selye János Egyetem. 23–42. ISBN 978-80-8122-480-5
- LACZKÓ, K. – MÁRTONFI, A. 2005. Helyesírás. Budapest: Osiris. ISBN 963 389 541 3
- LŐRINCZ, G. – ISTÓK, B. 2023. A gazdasági nyelvi tájkép felhasználhatósága a helyesírás-tanításban. In: BÁRDOS, D. – TÓTH, E. (eds.): Helyesírás és tehetséggondozás a digitális térben. XXVI. Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei helyesírási verseny. Nagykőrös: Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar. 81–91. ISBN 978-615-6637-16-1. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10467781>

<p>– TAKÁCS, G. 2021. Magyar helyesírás: A helyesírási szabályzat közérthető magyarázata példákkal. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN 978-963-409-294-0</p> <p>– TÓTH, E. (ed.) 2017. Magyar helyesírási szótár: A magyar helyesírás szabályai szerint tizenkettedik kiadása szerint. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 978 963 05 9823 1</p>					
<p>A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar</p>					
<p>Megjegyzések:</p>					
<p>Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 122</p>					
A	B	C	D	E	FX
21.31	23.77	27.87	13.11	7.38	6.56
<p>Oktató: Mgr. Vojtech Istók, PhD., Mgr. Gábor Lőrincz, PhD.,</p>					
<p>Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025</p>					
<p>Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.</p>					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/ŠS/25	Tantárgy megnevezése: Magyar nyelv és irodalom
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: A tanulmányok ideje alatt: Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5., 6..	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak: KMJ/MJdb/FOF/25 a KMJ/MJdb/ÚVL/25 a KMJ/MJdb/MOR/25 a KMJ/MJdb/TEL/25 a KMJ/MJdb/MSL1/25 a KMJ/MJdb/VŽJ/25 a KMJ/MJdb/MSL2/25 a KMJ/MJdb/SYX1/25 a KMJ/MJdb/MSL3/25 a KMJ/MJdb/SYX2/25 a KMJ/MJdb/DMJ/25 a KMJ/MJdb/MSL4/25	
A tantárgy teljesítésének feltételei: Az államvizsgán a tanulmányok időbeosztása szerinti rendes időben mindazok a hallgatók részt vehetnek, akik a tanulmányaik utolsó évében végzett ellenőrzés során teljesítették a tanulmányi programban foglalt követelményeket. A szóbeli államvizsgán a hallgató számot ad a saját szakján szerzett tudásáról és készségeiről, valamint a vonatkozó szakokkal való interdiszciplináris összefüggésekről. Bizonyítja, hogy képes információkat, elképzeléseket, problémákat és megoldásokat közvetíteni a szak- és laikus közönség számára. Az államvizsga kollokvium formájában valósul meg, amelynek során a hallgató teljesítményét A-tól FX-ig terjedő skálán értékelik. A jegy beszámítódik a teljes államvizsga-értékelésbe. A szóbeli vizsga értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–91%, B – 90–81%, C – 80–71%, D – 70–61%, E – 60–50%. Az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot, nem kap kreditet. Az államvizsga és a védés eredményéről a bizottság elnöke tájékoztat nyilvános keretek között.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: - a hallgató ismereteket szerzett a tanulmányi program kötelező és profiltantárgyaiból, - a hallgató képes definiálni és saját szavaival interpretálni az alapvető fogalmakat, megmagyarázni és leírni az alapvető folyamatokat, jellemezni és alkalmazni a kutatás tudományos módszereit a tantárgy tematikus tervében megadott területeken, - a hallgató képes elemezni és értékelni szakjának eddigi ismereteit. Képességek: - a hallgató képes prezentálni a szaktudását, - a hallgató képes az ismeretei átadására, - a hallgató képes megszerezni és alkalmazni a megszerzett elméleti tudást,	

- a hallgató rendelkezik az önálló tanulás készségével, ami lehetővé teszi számára a tanulmányok folytatását.

Kompetenciák:

- a hallgató képes kifejezésre juttatni nyelvi és szakmai kultúráját a szóbeli vizsgán,
- a hallgató a megszerzett ismereteket tágabb kontextusban is tudja használni,
- a hallgató képes a megszerzett ismereteket a gyakorlatba átültetni és azokat megszerezni,
- a hallgató képes alkotó módon felhasználni az ismereteit a feladatok megoldása során, valamint tudja elemezni a problémát és megszerezni az új megoldásokat,
- a hallgató képes az elvárt színvonalon válaszolni a bizottság kérdéseire.

Tantárgy vázlata:

- I. A magyar és a világirodalom története
- II. Irodalomelmélet
- III. A magyar nyelv hangtana, morfológiája és mondattana
- IV. Az élő nyelv kutatása

Szakirodalom:

A tanulmányi program információs lapjaiban feltüntetett irodalom

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 33

A	B	C	D	E	FX
21.21	12.12	30.3	15.15	21.21	0.0

Oktató:

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/MPC/25	Tantárgy megnevezése: Matematika a kémiaszakosok számára
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemináriumok keretében a házi feladatok is értékelésre kerülnek. Emellett a hallgató a félév során folyamatosan dolgozik egy szemináriumi dolgozaton, amelyet a szeminárium végén ad le. A tantárgy teljesítésének feltétele a részírásbeli dolgozatok eredményei (40 pont) és a záró írásbeli dolgozat (60 pont) sikeres teljesítése. A záró dolgozatban való részvétel feltétele legalább 50% (minimum 20 pont) elérése a részírásbeli dolgozatok eredményeiből. A tantárgyból elérhető végső érdemjegy a szemináriumi feladatok és az írásbeli dolgozatok értékeléséből számított képlet alapján kerül meghatározásra: Végső érdemjegy = $(0,2 \times \text{a szemináriumi dolgozat és házi feladatok átlagos \% -os teljesítése} + 2,8 \times \text{az írásbeli dolgozatok \% -os eredménye}) / 3$ A hallgató teljes terhelése: 3 kredit = 75–90 óra. A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a megszerezhető maximális pontszám legalább 50%-ának elérése. A tantárgy végső értékelési skálája: A = 90–100% (90–100 pont) B = 80–89% (80–89 pont) C = 70–79% (70–79 pont) D = 60–69% (60–69 pont) E = 50–59% (50–59 pont) FX = 0–49% (0–49 pont)</p>	
<p>Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rendelkezik a középiskolai matematikai alapszámítások olyan szintű ismereteivel, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak; • rendelkezik a matematika és más természettudományos diszciplínák azon speciális ismereteivel, amelyek szükségesek ezen ismeretek alkalmazásához; • ismeri az algebra alapfogalmait; • ismeri a vektorok definícióját és tulajdonságait; tudja jellemezni a vektorok lineáris függését; 	

- ismeri és tudja definiálni a mátrixokat; ismeri az egyenértékű mátrixelrendezéseket;
- ismeri a mátrix determinánsának fogalmát, és ki tudja számítani annak értékét;
- ismeri és fel tud írni egy lineáris egyenletrendszer;
- ismeri a lineáris egyenletrendszer megoldásának módszereit;
- ismeri és jellemezni tudja a függvények tulajdonságait;
- ismeri a függvények határértékeinek és deriváltjainak fogalmát és ezek alkalmazását a kémiában;
- ismeri a primitív függvény és a határozatlan integrál fogalmát és alkalmazását a kémiában;

Készségek:

- ismeri a szétválasztható változójú lineáris differenciálegyenletek megoldásának módszerét;
- alapvető matematikai számításokat alkalmaz a fenti tárgykörökben;
- aktívan használja a matematikai eszközöket a kémiai problémák megoldása során;
- aktívan alkalmazza az algebrai egyenletek megoldásának módszereit a kémiában;
- aktívan alkalmazza a függvények levezetését és integrálását a kémiában;
- képes alapvető matematikai számításokat végezni a reakciókinetikában.

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes önálló és hatékony tevékenységre.
- aktívan és felelősségteljesen áll hozzá a tantárgyi feladatok elvégzéséhez

Tantárgy vázlata:

1. Bevezetés a tantárgyba.
2. Bevezetés az algebra.
3. Vektorok, vektorok lineáris függése.
4. Mátrixok és determinánsok.
5. Lineáris egyenletrendszerek és alkalmazásuk a kémiában.
6. Algebrai egyenletek megoldása.
7. Bevezetés a matematikai analízisbe.
8. Függvények - függvények tulajdonságai és az elemi függvények.
9. A függvény határértéke és folytonossága.
10. Függvények deriválása és felhasználása a kémiában.
11. A primitív függvény fogalma és a határozatlan integrál.
12. Differenciálegyenletek.

Szakirodalom:

Valo, Dušan: Matematika pre chemikov – pracovné listy z vybraných kapitol, Fakulta prírodných vied, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2006, ISBN 80-8094-049-5, http://www.km.fpv.ukf.sk/upload_publikacie/20110913_115157__1.pdf

Krajňáková D., Míčka J., Macháčová L., (1988): Zbierka úloh z matematiky. Bratislava, Alfa, 538 s. - ISBN 0002566

Obádovics, J. Gyula: Matematika, Scolar Kiadó Budapest, 1996

Buša J., Schrötter Š. (2015): Stredoškolská matematika pre študentov FEI TU v Košiciach. ISBN 978-80-553-2193-6, dostupné na internete: http://people.tuke.sk/jan.busa/SM/Busa_Schrotter_Stredoskolska_matematika_2015.pdf

Turzík D. a kol. (2011): Základy matematiky pro bakaláře. Vysoká škola chemicko-technologická v Praze. ISBN: 978-80-7080-787-3, dostupné na internete: http://147.33.74.135/knihy/uid_isbn-978-80-7080-787-3/978-80-7080-787-3.pdf

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: szlovák nyelv vagy magyar nyelv					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 10					
A	B	C	D	E	FX
0.0	30.0	30.0	30.0	0.0	10.0
Oktató: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., Mgr. Katarína Szarka, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/RSM/25	Tantárgy megnevezése: Matematikai felzárkóztató
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemeszter során értékelve lesznek a hallgató által leadott beadandók. A beadandók értékelésénél a megoldott feladatok mellett (amelyekre max. 8pontot érhet el), a beadandó határidőre való leadása is beszámítódik (max. 2 pont). A tantárgy írásbeli felméréssel zárul, amelyen a hallgatónak min. 50%-os sikerességet kell elérnie. Az összegző értékelés során az osztályzat magába foglalja a hallgató írásbeli felmérést és a beadandókon elért teljesítményét a következő összefüggés alapján: Végső érdemjegy=(1 x a beadandókon elért teljesítmény %-os kifejezése + 2 x a felmérő írásbelin elért teljesítmény %-os kifejezése)/3. Teljes hallgatói terhelés: 3 kredit = 75-90 óra, amelyből - 26 óra jelenléti oktatáson való részvétel; 20 óra számítási feladatok vagy egyéb matematikai feladatok megoldása; 29-44 óra önálló tanulás és felkészülés az írásbeli felmérésre. A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek: • rendelkezik a kémiatanári szakmára való felkészüléshez szükséges alapvető ismeretekkel a matematikai fogalmak, tulajdonságok és összefüggések tekintetében. Készségek: • rendelkezik a középiskolai matematikai ismeretek összefüggő rendszerével, amelyek a kémiatanári szakmára való felkészüléshez szükségesek, mint például: képes • matematikai összefüggések alkalmazására kémiai problémák megoldása során; • valós szám átalakítására $\pm a \cdot 10^n$ alakúra, ahol n egy egész szám, a pedig egy szám a $\#1,10$ intervallumból; • kvadratikusan háromtag teljes négyzetté való alakítására;</p>	

- többtagú kifejezés rendezésére szorzatra bontani kiemeléssel és nevezetes képletek alkalmazásával, szétszorzással és emeletes tört egyszerűsítésére;
  - a kifejezés változójába való más változó behelyettesítése;
  - ismeretlen változó kifejezése képletből;
  - szöveges összefüggés változókkal, számokkal, műveletekkel való leírása;
  - az $ax + b = 0$ alakú lineáris egyenlet és a $ax^2 + bx + c = 0$ alakú másodfokú egyenlet megoldása;
  - kémiai kontextusú feladatok megoldása, amelyek egyenletek vagy egyenlőtlenség segítségével oldhatók meg;
  - az $f(x) = A$, az $A \in \mathbb{R}$ aho f függvény - xa , bx , $\log x$ ($a \in \mathbb{Q}$, $b > 1$) megoldás halmazának meghatározása;
  - Kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása;
  - minden olyan egyenlőtlenség megoldása, amely $f(x) \in L$, ahol $L \in \mathbb{R}$, $\#$ a következő relációs jelek egyike $<$, $\leq$, $\geq$, $>$, f pedig a következő függvényelőírások valamelyike $(ax + b)^\alpha$, bx , $\log b$, $x - a$;
  - a logaritmus függvény megközelítő értékeinek meghatározása, miközben alkalmazza a logaritmus azonosságokat a számítások egyszerűsítésére;
  - ki tudja jelölni a függvény ismert függvényértékét a függvény grafikonján
- o az adott függvény grafikonján:
- meg tudja határozni kellő pontossággal a függvény értéket az adott változó értékében,
  - meg tudja határozni a szélsőértékeit és lokális szélsőértékeit,
  - meg tudja határozni az intervallumot, ahol a függvény növekvő (csökkenő),
  - meg tudja határozni, hogy a függvény alulról (felülről) korlátos;
  - meghatározni az adott független változóhoz a függvényértéket, ha adott a függvény előírással, vagy táblázattal;
  - a függvény értelmezési tartományának és értékészletének meghatározása, meghatározni, hogy egy adott szám beletartozik-e a függvény értelmezési tartományába;
  - meghatározni, hogy egy adott szám beletartozik-e a függvény értékészletébe;
  - meghatározni a függvény értékét egy adott pontban, ill. meghatározni a függvény grafikonjának metszéspontjait a koordináta tengelyekkel;
  - meghatározni két függvény grafikonjának metszéspontját;
  - jellemezni a konstans függvényt és a következő előírásokkal adott függvényeket: $ax + b$, $ax^2 + bx + c$, xa , ax , $\log a$, x ;
  - az f egy-egyértelmű függvény grafikonjának ismeretében felvázolni az f^{-1} inverz függvényének grafikonját;
  - meghatározni a következő előírásokkal adott függvények inverzét: $ax + b$, $ax^2 + bx + c$, xa , ax , $\log a$.

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes önálló és hatékony tevékenységre;
- aktívan és felelősségteljesen áll hozzá a tantárgyi feladatok elvégzéséhez.

Tantárgy vázlat:

1. Számok, változók és kifejezések.
2. Algebrai kifejezések rendezése.

3. A következő típusú egyenletek, egyenlőtlenségek és rendszereinek megoldása: $ax + b$, $ax^2 + bx + c$, xa , ax , $\log_a x$.
4. Kiválasztott elemi függvények jellemzése és tulajdonságaik.

Szakirodalom:

Czondi, J., Kassay, I. & Szabó, B. (1997). Fogalmak, definíciók, tételek középiskolásoknak és főiskolásoknak. Budapest : Nemzeti Tankönyvkiadó, 1997. - 314 s. - ISBN 963 18 7778 7.

Parížek, B. (1978). Matematické úlohy na prijímacie skúšky na vysoké školy. Debrecen : KLTE BTK H, 1978. - 240 s. - ISBN 0002313.

Czeglédy, I. Matematika : Előkészítő feladatok az érettségihez és az egyetemi-főiskolai felvételihez. - 1. vyd. - 186 s.

Blázsovcics, J. (2000). Matematika - Ennyit KELLene tudnod. Akkord, 2000. - 416. - ISBN 963 780 371 8.

Hajnal, I. (2004). Matematika 11. a gimnáziumok számára. - 2. vyd. - Budapest : Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004. - 224 s. - ISBN 963 19 4884 6.

Hajnal, I. et al. (2004). Matematika 12. : a gimnáziumok számára - 1. vyd. - Budapest : Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004. - 230 s. - ISBN 963 19 3919 7.

Hajnal, I. (2001). Matematika 9. a gimnáziumok számára. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001. - 295 s. - ISBN 9631948765.

Smida, J. (1985). Matematika a gimnázium 1. osztálya számára. - 1. vyd. - Bratislava : SPN, 1985. - 339 s.

Buša, J. – Schrötter, Š. (2015). Stredoškolská matematika. Košice: FEI TU. ISBN 978-80-553-2193-6 (dostupný na internete:

http://people.tuke.sk/jan.busa/SM/Busa_Schrotter_Stredoskolska_matematika_2015.pdf, cit.: 31-01-2022)

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 0

A	B	C	D	E	FX
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., Mgr. Katarína Szarka, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/MJD/25	Tantárgy megnevezése: Modern nyelvészeti irányzatok
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgatói teljesítmény értékelésének módszerei (folyamatos értékelés): A hallgató a félév során rövid szóbeli beszámolót tart a kognitív nyelvészethez, pszicholingvisztikához vagy nyelvi tájképhez kapcsolódó témakörből (10 pont). A szemeszter végén a tantárgy tartalmának megfelelő elméleti és gyakorlati jellegű feladatokat/kérdéseket tartalmazó tesztet ír (20 pont). A hallgató terhelése: 1 kredit = kb. 30 óra (26 óra a tanórákon való részvételért; 4 óra a rövid szóbeli beszámolóért). Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%). Az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot, nem teljesíti a tárgyat.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: – A hallgató ismerni fogja a modern nyelvészeti irányzatok ágait, törvényszerűségeit, rokon területeit, nyelvtudományon belüli helyét és rövid történetét. – Ismerni fogja a kognitív tudományok interdiszciplináris jellegét és a nyelv kognitív megközelítését. – Ismerni fogja a modern nyelvészeti tudományágak alapfogalmait (kategorizálás, prototípus-elmélet, sematizáció, mentális lexikon, a nyelv mentális reprezentációja stb.). – Ismerni fogja a beszéd létrehozásának és megértésének pszicholingvisztikai vonatkozásait. – Ismerni fogja a nyelvi tájkép különböző aspektusait és dimenzióit. – Ismerni fogja a modern nyelvészeti irányzatok tanításának módszereit. – A megszerzett tudás lehetővé teszi számára, hogy betekintést nyerjen más nyelvészeti tudományágakba is. Képességek: – A hallgató az elsajátított ismeretek alapján meg fogja tudni határozni a modern nyelvészeti irányzatok helyét a nyelvi szintek kontextusában. – A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz a kognitív nyelvészet, a pszicholingvisztika és a nyelvi tájkép kapcsán szerzett ismeretek alkalmazására a magyar nyelv és irodalom tanítása során.	

– Rendelkezni fog azokkal a jártasságokkal, illetve eljárások és stratégiák ismeretével, amelyek szükségesek a modern nyelvészeti irányzatok nyelvszemléletének azonosításához.

Kompetenciák:

– A hallgató pozitívan fog hozzáállni a társadalom szociokulturális és nyelvi sokféleségéhez.

– Meg fogja tudni fogalmazni a saját álláspontját, valamint hozzáállását a modern nyelvészeti irányzatokkal kapcsolatos kérdésekhez, képes lesz azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

– A tanulmányai elvégzése után gyakorlótanár vezetése mellett képes lesz elmagyarázni a tanulóknak a kognitív nyelvészet, a pszicholingvisztika és a nyelvi tájkép témakörével kapcsolatos tananyagot.

– Lépést fog tudni tartani a modern nyelvészeti irányzatok aktuális fejlődésével, és képes lesz további szakmai fejlődésre is.

Tantárgy vázlat:

1. A kognitív tudományok interdiszciplináris jellege. A nyelv(használat) kognitív megközelítése: paradigmák, célok, irányzatok és módszerek

2. Nyelv és idegrendszer, tudás és emlékezet. Nyelv és gondolkodás: nyelvi relativizmus és univerzalizmus

3. A kognitív szemantika jelentésszemlélete: denotatív jelentés, metafora, strukturális metafora, metonímia

4. Kategorizáció, prototípus-elmélet, a nyelvi és fogalmi kategorizáció eltérései, nyelvtani kategorizáció, mondatbeli viszonyok

5. Beszédprodukción és beszédfeldolgozás (szavak és mondatok)

6. A morfológia pszicholingvisztikája: a toldalékfeldolgozás különböző modelljei. Megértés és mentális lexikon

7. Az egyszerű és összetett mondat megértése. Sematizáció és szövegértés.

8. A nyelvvelsajátítás és az idegennyelv-tanulás. A nyelv mentális reprezentációja és a kétnyelvűség.

9. A nyelvi tájkép kutatása – szinkronia és diakronia

10. A nyelvi tájkép kutatása – kétnyelvűség és nyelvi jogok

11. A nyelvi tájkép kutatása – szöveg és kép kapcsolata

12. A modern nyelvészeti irányzatok oktatásának főbb kérdései

Szakirodalom:

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 5

A	B	C	D	E	FX
20.0	60.0	20.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: Mgr. Gábor Lőrincz, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/RPK/25	Tantárgy megnevezése: Mozgásfejlesztés
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A végső értékelés az elméleti ismeretek és a gyakorlati készségek összefoglaló értékelése. A beszámítás alapfeltétele a foglalkozásokon való 80%-os aktív részvétel. Az értékelés része egy szemináriumi dolgozat kidolgozása és a helyes testtartást szolgáló egészségügyi gyakorlatok bemutatása, ill. relaxációs és relaxációs gyakorlatok az egészség megőrzésére. A hallgató szemináriumi munka formájában bemutatja a testgyakorlatok helyes terminológiájának elsajátítását, a mozgásleírás alapvető szabályait.</p> <p>Az elméleti tudás igazolása írásban, a vizsgaidőszakban történik (nyitott és zárt kérdések). Az értékelési kritériumok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szemináriumi munka 5 oldalas terjedelemben (A4, v.p.: 12, r .: 1,5), az oktatási tevékenységek előkészítő részéhez, illetve a helyes testtartást szolgáló egészségügyi gyakorlatok bemutatásához, ill. relaxációs és relaxációs gyakorlatok az egészség megőrzésére. A hallgató szemináriumi munka formájában bemutatja a testgyakorlatok helyes terminológiájának elsajátítását, a mozgásleírás alapvető szabályait. Ennek a követelménynek a teljesítése a végső, írásbeli tudásellenőrzésen való részvétel feltétele. - Értékelési szempontok (max. Pontszám: 15): a szemináriumi munka formai oldala, a pedagógiai gyakorlat szempontjából a tartalom és az alkalmazási lehetőségek megvalósíthatósága, a testgyakorlatok és mozgásos játékok megfelelő kiválasztása, a helyes terminológia használata és a gyakorlatok leírása, mondókák beépítése a tartalomba, pedagógiai tevékenység jelzése a gyakorlati megvalósításban. • A kibővített felkészítő rész gyakorlati bemutatása, különféle bemelegítések (n = 3), amelyek tartalmilag és formában igazodnak a kiválasztott korosztályokhoz (fiatalabb iskolás kor, serdülőkor, felnőttek). Ennek a követelménynek a teljesítése a végső, írásbeli tudásellenőrzésen való részvétel feltétele. - Értékelési szempontok: a követelmény teljesítése érdekében kívánatos a megalkotott bemelegítési modellek gyakorlati bemutatása a pedagógiai teljesítmény, gyakorlatok szervezésének és terminológiai értelmezésének az életkortól függően. Teljesítette /nem teljesítette • Az ismeretek ellenőrzése (nyitott és zárt kérdések) a testgyakorlatok alapvető terminológiája, a grafikus ábrázolás és rajzgyakorlatok alapelvei, az emberi motorikus képességek ontogenezisének 	

törvényszerűségei, ezen belül az alapvető mozgásminták és mozgáskészségek fejlesztése, a növekedés sajátosságai, ill. emberfejlődés egyéni ontogenetikai szakaszokban, elméleti és didaktikai mozgásjátékok, egészségdidaktika elmélete, relaxációs és relaxációs gyakorlatok, óvodás korú gyermekek mozgásképességének fejlesztésének sajátosságai. Az írásbeli tudásellenőrzésen való részvétel feltétele a kreditfelvétel folyamatban lévő feltételeinek teljesítése (részvétel, egészségügyi gyakorlatokhoz segédeszközök készítése, mintabemelegítés gyakorlati bemutatása, szemináriumi munka).

- Értékelési szempontok (maximális pontszám: 30): a tantárgy írásbeli teljesítésének minimális feltétele 16 pont (min. 50%). Végső értékelés: V: 100 - 91% B: 90-81% C: 80-71% D: 70-61% E: 60-50% FX: 49% vagy kevesebb.

Teljes hallgatói munkaterhelés : 2 kredit = 60 óra, 13 óra előadások való részvétel; 47 óra önálló tanulás.

Oktatási eredmények:

Tudás:

- Ismeri az aktuális állami oktatási programokat, elsajátítja az oktatás és képzés megvalósítását, értékelését.
- A hallgató rendelkezik alapismeretekkel a területről.
- Képes hatékonyan csapattagként dolgozni és egyénileg irányítani, sportjátékokat alkalmazni.
- A tanuló képes lesz szabadidős tevékenységek szervezésére.
- A tanuló szakértelmet tud szerezni szabadidős tevékenységekben és egyéni sportjátékokban.
- A tanuló képes lesz a természetben elsajátítani és használni a mozgás és a felkészítő játékok alapjait.

Képességek:

- A végzett hallgató ismeri és érti az intézményi szocializációs folyamat fogalmát szélesebb társadalomtudományi kontextusban
- Készen áll szakmája önálló ellátására, továbbtanulásra, szakmai fejlődésre.
- A tanuló képes lesz helyesen összeállítani az adott korosztálynak megfelelő mozgásos játékokat.
- A tanuló képes lesz tudását helyesen alkalmazni mozgásos játékok témájú projektek kidolgozásában.

Kompetenciák:

- A hallgató képes lesz a tudását munkája során alkalmazni, ami befolyásolhatja a szakmaválasztást.
- Képes problémátörténetet összeállítani és eligazodni a célcsoportok egyének helyzetében.
- A hallgató képes lesz a pályaválasztási tanácsadással összefüggő önismeret célzott fejlesztését megvalósítani.
- A tanuló képes lesz önállóan megtervezni tevékenységét.
- Ismeri hivatása gyakorlásának jogszabályait és intézményi összefüggéseit.
- Társadalmilag elfogadott állampolgári attitűdöket, pozitív attitűdöt alakított ki szakmájával és célcsoportjával szemben.
- A tanuló képes lesz megteremteni a megbízható, segítőkész, bátorító, figyelmes, elfogadó magatartás, mások munkastílusának megismerésére és kezelésére nyitott légkört.

Tantárgy vázlat:

A mozgásos játékok jelentősége a tanulók szomatikus, fiziológiai és pszichológiai antiszociális fejlődése szempontjából. Mozdalmas játékok és elosztásuk elméleti és alapismeretei. Mozdalmas játékok használata gyakorlatban és szabadidőben. Kollektív sporttevékenységek, mozgásos játékok didaktikai alapjai. Különböző mozgásos játékok és felhasználásuk: fogójátékok, labdás

mozgásos játékok (FIT-BALL), mozgásos játékok gyerekeknek a szabadban. A mozgásos játékok lebonyolításának alapvető szabályainak elsajátítása. Manipulációs mozgásos játékok. A fizikai gyakorlatok terminológiája. A mozgásleírás alapszabályai. Az oktatási tevékenységek előkészítő része - sorgyakorlatok, bemelegítési formák. Az emberi motoros készségek növekedésének és fejlődésének szabályszerűségei és ontogenezise. A motoros készségek fejlesztése és a motoros képességek fejlesztésének lehetőségei a tanulók fejlődésének egyes szakaszaiban. Mozcásos játékok és fizikai gyakorlatok a helyes testtartás érdekében. Mozcásos játékok és fizikai gyakorlatok az alapvető mozgások fejlesztésére. Mozcásos játékok és fizikai gyakorlatok az alapvető mozgáskészségek fejlesztésére. A mozgásos játékok a motoros készségek - fitness képességek fejlesztésére irányulnak. A mozgásos játékok a motoros készségek - koordinációs képességek fejlesztésére irányulnak. Mozcásos játékok előkészítése, lebonyolítása - módszertani és didaktikai eljárások (értékelések). Relaxációs, egészség- és relaxációs gyakorlatok.

Szakirodalom:

Dobay Beáta: Mozcásos játékgyűjtemény, 2016 ISBN 978-80-81-22-192-7
 Pektor Gabriella: Mozcásfejlesztő játékok gyűjteménye, 2011 ISBN 978-963-697-652-1
 Famosi István: Mozcásfejlődés, Dialog Campus, Pécs, 2007 ISBN 963-9310-06-9
 Laco Eugén a kol.: Rozvoj a diagnostika pohybových schopností detí a mládeže, Bratislava 2014, ISBN 978-80-97-14-66-0-3, http://www.telesnavychova.sk/userfiles/downloads/Rozvoj_diagnostika_PS_Laco_2014.pdf
 Nádas Lajos: Motoros cselekvéses játékok az iskolai testnevelésben, 2001 ISBN 963-19-2112-3
 Židek, J. et al.: Turistika a ochrana života a zdravia, Univerzita Komenského, Bratislava, 2013,
 Židek, J. et al.: Turistika história turistiky obsah, druhy a formy turistiky ochrana prírody, PEEM, Bratislava, 2004

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar nyelv ,szlovák nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 105

A	B	C	D	E	FX
66.67	17.14	13.33	2.86	0.0	0.0

Oktató: PaedDr. Peter Židek, PhD., Mgr. Attila Bognár,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/TKZ/25	Tantárgy megnevezése: Mozgáskultúra és egészséges életmódra nevelés
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: Aktív részvétel az órákon, szemináriumi munka. A szemináriumi munka tartalma a tantárgyi tematikai területhez tartozó oktatási terv egy részének megtervezése lesz egy kiválasztott iskolai létesítménytípusra. A kiválasztott iskolai létesítménytípusba tartozó gyermek/tanuló kompetenciáinak meghatározása (50 pont), a kiválasztott iskolai létesítménytípus oktatási tematikus területének meghatározása (50 pont). Végső értékelés: A - 100-91% B - 90 - 81%, C - 80 - 71%, D - 70 - 61%, E - 60 - 50%. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el a 49%-ot. Teljes hallgatói munkaterhelés: 2 kredit = 60 óra, 13 óra előadásokon való részvétel(kontaktóra); 47 óra önálló tanulás és felkészülés - félévi munka.</p>	
<p>Oktatási eredmények: Tudás: <ul style="list-style-type: none"> • A hallgató képes elméleti ismeretekkel dolgozni. • A tanuló képes fejleszteni a gyermek- és ifjúsági egészségügyi gyakorlatokra való felkészülést • A tanuló képes különféle eszközöket kidolgozni a gyermekek, fiatalok és a felnőtt lakosság mozgáskészségének fejlesztésére. • A tanuló képes korosztályonként külön bemelegítő gyakorlatokat összeállítani. Képességek: <ul style="list-style-type: none"> • A hallgató eligazodni tud az egészség és testmozgás ÁOP oktatási területén. • A tanuló képes tudását, önképzését bővíteni. • A tanuló képes saját felkészülési és egészséges gyakorlatok kialakítására a különböző korosztályok számára. • A tanuló képes a mondókákkal kapcsolatos ismereteket gyakorlatokban alkalmazni. Kompetenciák: <ul style="list-style-type: none"> • Tudását a hallgató a jövőben munkája során tudja alkalmazni. • Nem csak a gyerekekkel, hanem a szülőkkel és a felnőtt lakossággal is tud kapcsolatot teremteni. A hallgató képes szakmailag indokolni tevékenységét. • A tanuló képes a célirányos önképzés-fejlesztés megvalósítására. </p>	

- A tanuló képes önállóan megtervezni ismereteit bővítő, a szakmaválasztáshoz hozzájáruló tevékenységeket.
- A tanuló képes a megbízható, segítőkész, bátorító, figyelmes, elfogadó magatartás, a megismerésre nyitott légkör megteremtésére.

Tantárgy vázlat:

A testkultúra, test- és sportnevelés elmélete és alapismeretei. (rendgyakorlatok, testkultúra ismeretek, mozgásos játékok, kondicionális, koordinációs, kompenzációs gyakorlatok). A tanulók iskoláskorának testi fejlődése. Egészséges életmód - az egészséges életmód elemei tanulók számára. Az egészséges életmód főbb elvei. Fizikai aktivitás az egészséges életmódért. Mozgásos játékok elméleti és alapismeretei, gyakorlati és szabadidős felhasználásuk. Különböző sporttevékenységek az iskolai klubokban. Turisztikai alapismeretek megismerése, tájékozódás a természetben nyáron-télen. Különböző sportesemények szervezése, a Szlovák Köztársaság Oktatási Minisztériumának hatályos jogszabályai szerint. Az iskolai sporttevékenység alapvető egészségügyi előírásainak ismerete.

Szakirodalom:

Dobay, Beáta. Mozgásos játékgyűjtemény: (óvó- és alsó tagozatos pedagógusok részére). 1. vyd. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2016. 135 s. ISBN 978-80-8122-192-7.

Dobay, Beáta a Elena Bendíková. Pohybová aktivita v životnom štýle dospelých z hľadiska zdravia. 1. vyd. Komárom: Kompress, 2016. 104 s. ISBN 978-963-12-7613-8

Domonkos Mihály: Testkultúra, Juhász Gyula Pedagógiai Kar – Szeged, ISBN 978-963-306-366-8, <http://www.ofi.hu/tudastar/kultura-testkultura>, <http://www.jgypk.u-szeged.hu/dok/tamopsport/Nadori-Dancs-Retsagi-Ekler-Gaspar%20-%20Sportelméleti%20ismeretek>

Gaál Sándorné, Kunos Andrásné : Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában, Szolnok, 0. - 246 s. - ISBN 963 650 519 5.

Gaál Sándorné: Mozgásfejlődés és fejlesztés az óvodában : Kézikönyv óvodapedagógusok számára / - 1. vyd. - Szarvas : Szarvaspress, 2010. - 332s. - ISBN 978-963-08-0198-0.

Gaál Sándorné, Bencze Sándorné: A testnevelés mozgásanyagának feldolgozása a 3-10 éves korosztály számára, Szarvas, 2004. - 224 s. - ISBN 0010409.

Rétsági Erzsébet: A testnevelés tantárgypedagógiája, Dialóg Campus, 2004 Farmosi István: Mozgásfejlődés, Dialóg Campus, 2005

Šelingerová - Šelinger: Športová antropológia, SVSpTVaŠ, 2017

ZANZA TV – Testkultúra, <https://zanza.tv/fogalom/testkultura>

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar nyelv ,szlovák nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 11

A	B	C	D	E	FX
45.45	36.36	9.09	9.09	0.0	0.0

Oktató: PaedDr. Peter Židek, PhD., Mgr. Attila Bognár,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/MPP/25	Tantárgy megnevezése: Művészet-pedagógia-pszichológia, személyiségfejlesztő kurzus
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének általános feltételei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a szemináriumokon való aktív részvétel, • a kijelölt feladatok elvégzésében és megbeszélésében való részvétel, valamint a szemináriumokon a kreatív egyéni és csoportos tevékenységek végrehajtása. <p>A tanulók teljes munkaterhelése: 1 kredit = 30 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13 óra a szemináriumokon való részvétel (kontakt óra), • 7 óra az ajánlott irodalom tanulmányozása, • 10 óra a kijelölt feladatok végrehajtása. <p>A kurzus sikeres teljesítésének feltételei mindkét modulban a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktív hallgatói részvétel a szemináriumokon, részvétel a beszélgetéseken, az egyéni és csoportos tevékenységeken (50%), • a kijelölt egyéni és csoportos feladatok végrehajtása (50%). 	
<p>Oktatási eredmények: A kurzus célja a leendő pedagógusok személyiségének, személyiségjegyeinek, kommunikációs készségeinek fejlesztése, önbizalmuk és a nevelési folyamat sikeres megvalósításához szükséges tulajdonságok erősítése. A kurzus során a hallgatók megismerkednek az élménypedagógia, a pozitív pszichológia és a pozitív pedagógia módszereivel és eszközeivel, amelyek révén kreatív, empatikus, toleráns és szakmailag megerősödött, motivált tanárokká válnak.</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hallgató alapvető ismereteket szerez a művészet, a pedagógia és a pszichológia tudomány területekből. • A hallgató elsajátítja az élménypedagógia elméletének és gyakorlatának alapjait. • A hallgató elsajátítja a pozitív pszichológia és a pozitív pedagógia elméletének és gyakorlatának alapjait. • A hallgató el tud igazodni a művészetterápia és a zeneterápia alapvető módszereiben, technikáiban és azok oktatási folyamatban való esetleges felhasználásában. <p>Készségek:</p>	

- A hallgató képes a pozitív pszichológia és a pozitív nevelés kiválasztott módszereit, technikáit, eljárásait alkalmazni az oktatási folyamatban.
  - A hallgató alkalmazni tudja a pszichológia és a pedagógiai kommunikáció módszereit, technikáit, eljárásait az oktatási folyamatban.
  - A hallgató képes kiválasztott innovatív, progresszív módszereket és technikákat alkalmazni az átfogó személyiségfejlesztés érdekében.
  - A hallgató képes az elsajátított elméleti ismereteket és a megszerzett gyakorlati pedagógiai-pszichológiai és művészeti tapasztalatokat interdiszciplináris szempontból szintetizálni.
- Kompetenciák:
- A tanuló céltudatosan és szisztematikusan törekszik saját személyes és pedagógiai kulcskompetenciáinak fejlesztésére a megszerzett művészeti, pedagógiai és pszichológiai tudásának felhasználásával.
  - A hallgató a saját pedagógiai munkájához adaptálja a művészetpedagógiai és pedagógiai-pszichológiai tudományterületek elemeit, módszereit és eljárásait.

Tantárgy vázlat:

- A művészeti, pedagógiai és pszichológiai tudományágak helye és jelentősége a személyiség kialakulásában és a harmonikus személyiségfejlődésben.
- A művészeti nevelés és eszközei az érzelmi intelligencia fejlesztésében és a komplex személyiségfejlesztésben.
- A művészeti nevelés, a passzív és aktív művészetterápia, valamint a zeneterápia kreatív módszereinek, technikáinak alkalmazási lehetőségei az oktatási folyamatban (pl. művészeti eseményen való részvétel vagy részvétel különböző művészeti projektek létrehozásában).
- Pedagógiai-pszichológiai módszerek, technikák és eszközök a pedagógus lelki egészsége érdekében.
- Motivációs módszerek, technikák megismertetése és alkalmazása a szemináriumokon:
  - motivációs naptár készítése,
  - a "gondolkodásmód megváltoztatásának" technikái a pozitív pszichológiában,
  - altruizmus, önkéntes tevékenység és ezek hatása a pedagógus személyiségére, mentális és lelki egészségére,
  - a drámapedagógia lehetőségei,
  - csapatépítő módszerek és technikák az interperszonális kapcsolatok építésére.
- A kommunikációs képességek fejlesztését szolgáló módszerek, technikák gyakorlásának, alkalmazásának lehetőségei.
- Relaxációs, ill. feszültség-, stresszoldó módszerek, technikák gyakorlásának, alkalmazásának lehetőségei.
- Pozitív pedagógia, pozitív pszichológia, élménypedagógia, mint a 21. század innovatív és haladó irányzatai és azok oktatási folyamatba való beépítésének lehetőségei.

Szakirodalom:

- BAGDY, E. 2003. Pszichofitness. ANIMULA, 2003. ISBN 9634080502.
- BAGDY, E. 2002. Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002. ISBN 9631922359.
- BAGDY, E. & BISHOP, B. & BÖJTE, CS. & RAMBALA, É. 2011. Hidak egymáshoz: Empátia, kommunikáció, konfliktuskezelés. Budapest: Kulcslyuk Kiadó. ISBN 978-963-89026-5-8.
- BAGDY, E., & KÁDÁR, A. KOZMA-VÍZKELETI, D. & PÁL, F. & SZONDY, M. 2014. Bízz magadban!: Önértékelés, önelfogadás, önbecsülés. Budapest: Kulcslyuk Kiadó. ISBN 978-615-5281-18-1.

CINDLEROVÁ I. & A. CSEHIOVÁ & S. DUKIČIN VUČKOVIĆ & G. ENTLOVÁ & Z. GADUŠOVÁ & GY. GÁL & T. GUZIUROVÁ & A. HAŠKOVÁ & L. HOLEČKOVÁ & K. HORVÁTHOVÁ, K. & SZŐKÖL. I. 2016. A pedagógiai kommunikáció. Komárno: Univerzita J. Selyeho. ISBN 978-80-8122-175-0.

HORVÁTH & L. IVANOVIĆ VIBIĆ & T. JOVANOVIĆ & S. KLIMSZOVÁ & L. KNEZEVIĆ & L. KOVÁCS & K. KRPÁLKOVÁ-KRELOVÁ & I. LOMNICKÝ & E. MALÁ & ZS. MOGYORÓSI & S. O. NINKOVIĆ & L. PAVERA & L. PREDANOCYOVÁ & B. RADULOVIĆ & M. STOJANOVIĆ & E. STRANOVSKÁ & K. SZARKA & I. ŠIMONOVÁ & A. TÓTH-BAKOS & T. TÖRÖK & M. TRNOVÁ & T. VACINOVÁ & I. VIRÁG & E. PETLÁK & M. VÍTEČKOVÁ. 2021. MENTOR TRAINING: Materials and Tasks. Ostrava: Ostravská univerzita. ISBN 978-80-7599-294-9.

CSEHIOVÁ, A. 2014. Interdiszciplináris vonatkozások a művészeti és a zenei nevelés területén. In: Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie Univerzity J. Selyeho - 2014: "Vzdelávanie a veda na začiatku XXI. storočia" - Sekcie pedagogických vied. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2014, CD-ROM, s. 59-67. ISBN 978-80-8122-103-3.

CSEHIOVÁ, A. 2021. Művészeti nevelés, tolerancia és kapcsolódási pontjaik a pedagógushallgatók szemszögéből = Art education, tolerance and their connection from the perspective of teacher trainees. In: Aktuálne úlohy, problémy a riešenia vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vjm. Szőköl István. = Szlovák nyelv és szlovák irodalom aktuális feladatai, problémái, tanításának megoldásai a magyar tannyelvű iskolákban Komárno: Univerzita J. Selyeho. P. 5-22, [CD-ROM]. ISBN 978-80-8122-387-7.

CSEHIOVÁ, A. 2020. The Transfer Effect of Musical Activities in Terms of Abilities and Personality Development - About the Results of a Music-Pedagogical Study. AD ALTA: journal of interdisciplinary research : recenzovaný mezioborový vědecký časopis. Vol. 10, no. 2 (2020), p. 46-50. ISSN 1804-7890. WoS

CSEHIOVÁ, A. & KANCSZÉ NAGY, K. Az élménypedagógia helye és szerepe a felsőoktatásban. In: Neveléstudományi kutatások a Kárpát-medencei oktatási térben: A 4. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia tanulmánykötete: A 4. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia tanulmánykötete. Tóth Péter, Horváth Kinga, Maior Enikő, Bartal Mária, Duchon Jenő. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2019, CD-ROM, p. 362-373. ISBN 978-80-8122-310-5.

CSEHIOVÁ, A. & KANCSZÉ NAGY, K. 2019. Élmény-foglalkozások a Selye János Egyetemen: "Művészet-Pedagógia-PSZichológia". DOI 10.36007/3334.2019.09-17 In: 11. International Conference of J. Selye University : Pedagogical Sections: Pedagogical Sections. Bukor József, Nagy Melinda, Pukánszki Béla István, Csehiová Agáta, Józsa Krisztián, Szőköl István. Komárno: Univerzita J. Selyeho. Online, s. 9-17. ISBN 978-80-8122-333-4.

CSÍKSZENTMIHÁLYI, M. 2001. Flow - Az áramlat = A tökéletes élmény pszichológiája. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 963 05 7770 4.

CSÍKSZENTMIHÁLYI, M. 2016. Kreativitás = A flow és a felfedezés avagy a találékonyság pszichológiája. Budapest: Akadémiai Kiadó. (Az elme kerekai, ISSN 2061-2087) ISBN 978 963 05 8746 4.

KANCSZÉ NAGY, K. & CSEHIOVÁ, A. 2020. "Az élménykeresés foka" egy tanárképzésben végzett kutatás eredményei. In: HuCER 2020: Tanulás és innováció a digitális korban: Tanulás és innováció a digitális korban. Kozma Tamás, Juhász Erika, Tóth Péter. Budapest: Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete. P. [91]. ISBN 978-615-5657-08-5.

STRÉDL, T. 2017. Terápiák és nevelés: A terápia szocializációs hatása a nevelésben. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2017. 102 s. ISBN 978-80-8122-227-6.

<p>TÓTH-BAKOS, A. Alternatív irányzatok a zenei nevelésben az inklúzió jegyében, avagy, hogyan lehet a zene tényleg mindenkié. In Parlando [online]. 2021, no. 6 [cit. 2021-12-07]. Dostupné na internete: <http://www.parlando.hu/2021/2021-6/Toth-Bakos_Anita.pdf>. ISSN 2063-1979.</p> <p>TÓTHNÉ LITOVKINA, A. & ZOLCZER, P. 2018. Önfejlesztés és produktivitás: Rövid útmutató személyiségünk és teljesítőkéességünk fejlesztéséhez. Komárno: Univerzita J. Selyeho ISBN 978-80-8122-288-7.</p>	
<p>A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar, szlovák</p>	
<p>Megjegyzések:</p>	
<p>Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 37</p>	
a	n
100.0	0.0
<p>Oktató: doc. dr. univ. Agáta Csehiová, PhD., Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD.,</p>	
<p>Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025</p>	
<p>Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.</p>	

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/TFV/25	Tantárgy megnevezése: Neveléstudomány és nevelésfilozófia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének általános feltételei: <ul style="list-style-type: none"> • hallgató aktív részvétele az előadásokon és szemináriumokon, • írásbeli vizsga (50 pont), • hallgató részvétele a kijelölt szemináriumi feladatokban, elemzésekben, csoportmunkában, • szemeszteri esszé megalkotása és bemutatása a tantárgy tematikájának valamelyik témájáról vagy résztémájáról, legalább legalább 5 szakirodalom felhasználásával, min. 15ezer leütés terjedelemben. • a szemeszteri dolgozat eredményességének értékelése (50 pont): <ul style="list-style-type: none"> - tartalom 20 pont, - formai szerkezet 10 pont, - szakirodalmi alapozaás 20 pont. A hallgató teljes munkaterhelése: 3 kredit = 90 óra (26 óra az előadásokon, szemináriumokon való részvétel; 32 óra önálló tanulás, felkészülés a tesztre és 32 óra a tanulmány elkészítése). A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a tantárgy maximális pontszámának (100 pont) legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy sikerességének teljes értékelése: <ul style="list-style-type: none"> • A = 90 – 100% (150 – 135 pont) • B = 80 – 89% (134 – 120 pont) • C = 70 – 79% (119 – 105 pont) • D = 60 – 69% (104 – 90 pont) • E = 50 – 59% (89 – 75 pont) • FX = 0 – 49% (0 – 74 pont) 	
Oktatási eredmények: Oktatási eredmények: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • A hallgató ismeri és értelmezni tudja az újabb kutatások eredményeit. • A hallgató a tudományág eredményeit felhasználva, új szempontok alapján megfelelő elméleti megalapozottsággal közelítse meg a nevelés és pedagógia aktuális jelenségeit. 	

- A hallgató ismeri és értelmezni tudja az emberről szóló legfontosabb tudományos eredményeket, a különféle emberképeket, az azokhoz kapcsolható nevelésfelfogásokat, tudatában van a megközelítésmódokat befolyásoló szocio-kulturális tényezőknek, és felismeri mindennek a személyiségfejlesztésre vonatkozó hatásait.
  - A hallgató ismeri a nevelésre és szerepére vonatkozó különböző elméleti megközelítéseket, értelmezéseket, és azokat tudja alkalmazni.
  - A hallgató az emberre, a gyermekre és a nevelésre vonatkozó értelmezéseit képes más elméletekkel párbeszédbe lépve, nyitottan alakítani; koherens, saját megközelítés kialakítására törekszik.
  - A hallgató ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket.
- Készségek:**
- A hallgató képes saját ember-és gyermekképét, nevelésfelfogását tudatosítani, mások felé kommunikálni, és mások emberrel kapcsolatos elképzeléseit megérteni;
  - A hallgató képes önállóan keresni, összehasonlítani és felhasználni releváns szakirodalmi forrásokat,
  - A hallgató képes a nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégia meghatározására,
  - A hallgató képes szervezési formák kiválasztására, és az eredményes tanulást támogató környezet megszervezésére,
  - A hallgató képes a különböző nevelési helyzetek önálló, szakszerű elemzésére,
  - A hallgató képes a pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére.

Kompetenciák:

- a hallgató kellőképpen felkészült és elhivatott a szakmai, pedagógiai munka felelősségteljes elvégzésére,
- a hallgató felelősséget vállal intézménye küldetéséért,
- a hallgató felelősséget érez az egyes problémák hatékony megoldása iránt,
- a hallgató demokratikus értékelkötelezettséggel és felelősségtudattal rendelkezve kész a sajátjától eltérő értékek elfogadására, nyitott mások véleményének megismerésére és tiszteletben tartására.

Tantárgy vázlata:

A nevelés antropológiai alapjai. Kultúra-művelődés-nevelés-tanulás: a szociális mimézis; a kulturális tanulás mimetikus alapjai, hagyományok, ünnep, játék, átmeneti rítusok és az informális nevelés.

A nevelés alapfogalmai: nevelés, kultúra – enkulturáció, társadalom- szocializáció, individualizáció, oktatás, tanulás.

A fegyelem és nevelés, a nevelés célrendszere, eszmény és norma szerepe a nevelésben; főbb európai értékrendszerek (konzervatív-keresztény, liberális, szocialista, alternatív) és ezek nevelési vonatkozásai, az iskolai sokszínűség, az értékpluralizmus.

A generációs viszonyok történeti és kulturális konstrukciói; gyermek- és ifjúkor, fel-nőttkor; az élethosszig tartó tanulás, a gyermekkor sajátosságai napjainkban, gyermeki szükségletek és az iskola.

Az intézményes nevelés; az iskola mint társadalmi intézmény: az iskola funkciói, társadalmi mobilitás, iskolai szelekció és esélyegyenlőség. A rejtett tanterv és az iskolai rítusok.

A család és iskola kapcsolata.

Az iskola, a helyi társadalom és az állam kapcsolata. Az oktatásügy működésének törvényi szabályozása. Szlovák oktatási törvények és az ISCED.

Modern társadalomfilozófia-társadalometika. A modern tömegdemokráciák sebezhetősége és a totalitarizmus

A posztmodern. A mai filozófia fő irányai és dilemmái.

Szakirodalom:

Bárány Tibor (szerk.): Kiskaté. Kortárs filozófiai kiskönyvtár. Műút Könyvek, Miskolc, 2017. ISBN 978-615-5355-22-6

<http://www.muut.hu/wp-content/uploads/kiskate.pdf>

Csejtei Dezső (2016): Filozófia a mindennapokban. Gondolatok emberről, világról, Istenről. Attraktor, Gödöllő-Máriabesnyő. ISBN:9786155601101

<https://www.szaktars.hu/attraktor/view/csejtei-dezso-filozofia-a-mindennapokban-gondolatok-emberrol-vilagrol-istenrol-2016/?pg=224&layout=s>

Dietrich, Jürgen – Tenorth, Heinz-Elmar: A modern iskola kialakulása és működése. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2003. ISBN 963 16 2757 8

Donald, Merlin (2002): Az emberi gondolkodás eredete. Osiris, Budapest. ISBN 963 389 085 3

Németh András (2004): Ember és világainak változásai. Németh András – Pukánszky Béla: A pedagógia problémátörténete. Gondolat Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 9789639567184

Németh András: Nevelés – gyermek – iskola. Eötvös Kiadó, Budapest, 1997. ISBN: 9639024198

Németh András: Emberi idővilágok – pedagógiai megközelítések. Gondolat Kiadó, Budapest, 2013. ISBN 9789636932688

Wulf, Christoph: Az antropológia rövid összefoglalása. Enciklopédia Kiadó, Budapest, 2007. ISBN 963 9655 09 0

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 532

A	B	C	D	E	FX
53.2	25.75	13.72	3.95	0.94	2.44

Oktató: Dr. habil. Erika Kopp, PhD., PaedDr. Beáta Kiss, PhD., Dr. habil. Aranka Híves-Varga, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD., prof. Péter Tóth, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/SOV/25	Tantárgy megnevezése: Nevelésszociológia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének általános feltételei</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallgató aktív részvétele a gyakorlatokon, • hallgató részvétele a kijelölt feladatokban, elemzésekben és beszélgetésekben a gyakorlat során, • esettanulmány megírása és bemutatása <p>o A tárgy értékelése a feltételek teljesítéséért járó pontok összpontszámának összegzésképp alakul az alábbi formában: max. 10 pont a jelenléterért, max. 30 pont a szemináriumi feladatok teljesítéséért és max. 60 pont az esettanulmány kidolgozásáért.</p> <p>o A tárgy eredményességének értékelése az elért pontszámok alapján: A 100-90%, B 89-80%, C 79-70%, D 69-60%, E 59-50%. FX 50%- nál kevesebb.</p> <p>A hallgató teljes munkaterhelése: 1 kredit = 30 óra (13 óra a gyakorlatokon való részvétel; 17 óra önálló tanulás és dolgozatra való felkészülés)</p>	
<p>Oktatási eredmények: Oktatási eredmények: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallgató ismeri a nevelésszociológia alapvető fogalmait, • hallgató ismeri a családi és iskolai szocializáció specifikumait, • hallgató ismeri a korszerű módszereket a problémamegoldásra és a konfliktuskezelésre. • hallgató ismeri az aktuális társadalmi problémákat • hallgató ismeri a társadalmi egyenlőtlenségekből származó nehézségeket <p>Készségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallgató képes önállóan keresni, összehasonlítani és felhasználni releváns irodalmi forrásokat, • hallgató képes felismerni a különféle szociális környezetekből érkező tanulók – neveléssel, tanulással kapcsolatos nehézségeit; • hallgató képes egy kis társadalmi csoport irányítására, • hallgató képes a különböző nevelési helyzetek önálló, szakszerű elemzésére. • hallgató legyenek képes elfogadni a különböző társadalmi értékeket. <p>Kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallgató önálló véleményt tud formálni, reflektálni tud önmagára, mint leendő pedagógusra. 	

- hallgató alkalmas saját eljárások kialakítására és a kitűzött célok elérése érdekében,
- hallgató empatikusan viselkedik a különböző társadalmi csoportok iránt,
- hallgató felelősséget vállal intézménye küldetéséért,
- hallgató felelősséget érez az egyes problémák hatékony megoldása körében,

Tantárgy vázlat:

Nevelésszociológiai problémakörök és nézőpontok.

A nevelésszociológia témaköreinek kialakulása: társadalmi-történeti kontextus.

A nevelés színterei, szocializációs formái: családi, óvodai, iskolai és intézményen kívüli nevelés.

Családkutatások nevelésszociológiai nézőpontból: A család funkciói és a szocializáció

Az oktatási rendszer szociológiája: A kontinentális rendszer. Az atlanti rendszer. Kié az iskola?

Tőkeelméletek az oktatáskutatásban: Az emberi tőke elmélete.

A kulturális tőke és a reprodukciós elmélet. A társadalmi tőke mint hátránykompenzáló tényező.

Multikulturalizmus, interkulturális nevelés: Társadalmi, történeti háttér. A multikulturális/interkulturális nevelés fogalma és jelentése.

A multikulturális/interkulturális nevelés megközelítése. A multikulturális/interkulturális nevelés mint kompetenciafejlesztés. A tanuló iskolai sikerességének/teljesítményének vizsgálata.

Társadalmi mobilitás és az iskola: Társadalomszerkezet, egyenlőtlenségek és iskola. Társadalmi mobilitás, esélyegyenlőség, iskola.

Esélyegyenlőség és inklúzió az iskolában: Társadalmi és iskolai együttélési stratégiák.

A nyelvi szocializáció és az iskola: Az iskola mint a nyelvi szocializáció próbája és magasabb foka. Bernstein -féle nyelvi kódok.

Hatékonyág, eredményesség és méltányosság a közoktatásban. Eredményesség és méltányosság.

Az eredményességet befolyásoló kontextuális tényezők.

Kisebbségek oktatása. Demográfiai folyamatok a Kárpát-medencében.

Szakirodalom:

Csepeli Gy. et al. 1987 Modern polgári társadalomelméletek. Budapest: Gondolat Kiadó
 ĎURDÍK, Ladislav. Asszimilációs folyamatok a szlovákiai magyarság körében. 1. vyd. Pozsony: Kalligram, 2004. 152 s. ISBN 978-80-7149-668-5.

Gál Gyöngyi: Erdélyből áttelepedett pedagógusok otthon- és családképe. Katolikus Pedagógia, VII. ÉVFOLYAM, 2018/1–2. SZÁM. pp.5-16 (2018).

Kováts-Németh Mária: Kultúrák közvetítés és pedagógiai értékrendszerek. Komárno: Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2013.

Kozma Tamás: Bevezetés a nevelésszociológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó 1994

Lannert Judit (2004): Minőség, hatékonyság, eredményesség. Új Pedagógiai Szemle, <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00087/2004-12-ko-Lannert-Hatekonysag.html>

Tóth Péter, Holik Ildikó (szerk.): Új kutatások a neveléstudományokban 2015: Pedagógusok, tanulók, iskolák – az értékformálás, az értékközvetítés és az értékteremtés világa. MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, Budapest, 2016 ISSN 2062-090X.

Varga Aranka (szerk.): A nevelésszociológia alapjai 2015. Pécs. ISBN (epub) 978-963-642-850-1 – DOI 10.15170/BTK.2015.00001. <https://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf>

Továbbá a: Képzés és Gyakorlat, a Köznevelés, az Iskolakultúra, a Neveléstudomány, a Nevelésszociológia, a Pedagógusképzés, a Magyar Pedagógia, a Fejlesztő Pedagógia és az Egészségnevelés című folyóiratok tantárgyhoz kapcsolódó további írásai (2015-2021.)

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 120					
A	B	C	D	E	FX
45.0	25.0	14.17	8.33	4.17	3.33
Oktató: Dr. habil. Erika Kopp, PhD., PaedDr. Beáta Kiss, PhD., Dr. habil. Aranka Híves-Varga, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/KONNJ/25	Tantárgy megnevezése: Német nyelvű társalgás
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1., 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: Folyamatos értékelés: 2x teszt szókincsből és nyelvtanból (2x 20 pont - a jegy 40%-a) Záró értékelés: 1x záróteszt szókincsből és nyelvtanból (60 pont - a jegy 60%-a) A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra önálló tanulás. Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), 50% alatt: Fx. Nem kaphat kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Tudás: A kurzus sikeres elvégzése után a hallgatók az Európai Referenciakeret A1.1 szintjének megfelelő lexikai és nyelvtani nyelvi kifejezőeszközökkel rendelkeznek. Képességek: A hallgatók megértik az idegen nyelven világosan és egyszerűen megfogalmazott alapvető információkat. A hallgatók megértik az egyszerű kérdéseket német nyelven a személyiségükkel, háttérükkel vagy mindennapi helyzetekkel (vásárlás, utazás, szállás stb.) kapcsolatos témákban. Kompetenciák: A hallgatók képesek egyszerű kérdésekre válaszolni az elsajátított nyelv segítségével. A hallgatók képesek kitölteni egy regisztrációs űrlapot a bejelentkezéskor, képesek alapvető információkat megadni magukról, és képesek egy egyszerű beszélgetést folytatni az idegen nyelven.	
Tantárgy vázlata: A német kiejtés alapjai - Bemutatkozás, egyszerű beszélgetések a partnerrel - Foglalkozások - Család - Hobbi és szabadidő - A nap menetrendje - Étkezés - Közlekedés a városban - Az üzletben	

- A postán					
Szakirodalom: SCHMOHL, Sabrina. Akademie Deutsch A1+ Deutsch als Fremdsprache ; Intensivlehrwerk mit Audios online Bd. 1. München: Hueber, 2020. ISBN 978-3-19-101650-0. SCHMOHL, Sabrina. Akademie Deutsch A1+ Deutsch als Fremdsprache ; Zusatzmaterial mit Audios online Bd. 1. München: Hueber, 2020. ISBN 978-3-19-111650-7. Német-magyar/magyar-német szótár a hallgató választása szerint Autentikus szövegek és további tananyagok állnak rendelkezésre a kiválasztott témákról az egyetemi e-learning rendszerben.					
A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar, német					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 45					
A	B	C	D	E	FX
66.67	13.33	13.33	4.44	2.22	0.0
Oktató: PD Dr. phil. habil. Attila Mészáros,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/ KONNJ2/25	Tantárgy megnevezése: Német nyelvű társalgás 2
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4., 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: Folyamatos értékelés: 2x teszt szókincsből és nyelvtanból (2x 20 pont - a jegy 40%-a) Záró értékelés: 1x záróteszt szókincsből és nyelvtanból (60 pont - a jegy 60%-a) A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra önálló tanulás. Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), 50% alatt: Fx. Nem kaphat kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Tudás: A kurzus sikeres elvégzése után a hallgatók az Európai Referenciakeret A2 szintjének megfelelő lexikai és nyelvtani nyelvi kifejezőeszközökkel rendelkeznek. Képességek: A hallgatók megértik az idegen nyelven világosan és egyszerűen megfogalmazott, gyakran használt kifejezéseket, alapvető információkat. A hallgatók megértik az egyszerű kérdéseket német nyelven a személyiségükkel, háttérükkel vagy mindennapi helyzetekkel (vásárlás, munka, utazás, szállás stb.) kapcsolatos témákban. Kompetenciák: A hallgatók képesek egyszerű kérdésekre válaszolni az elsajátított nyelv segítségével. A hallgatók képesek rutinszerű helyzetekben egyszerű információcserét folytatni. Képes egyszerűen kifejezni iskolázottságát, közvetlen környezetét és a szükségleteivel kapcsolatos dolgokat.	
Tantárgy vázlata: <ul style="list-style-type: none"> - Bemutatkozás, egyszerű beszélgetések a partnerrel - Foglalkozások - Család - Hobbi és szabadidő - Utazás - Barátok, barátság - Öltözködés, üzletben - Emberi tulajdonságok (külső, belső), egy ember jellemzése 	

- Időjárás
- Egészség, az orvosnál

Szakirodalom:

SCHMOHL, Sabrina. Akademie Deutsch A1+ Deutsch als Fremdsprache ; Intensivlehrwerk mit Audios online Bd. 1. München: Hueber, 2020. ISBN 978-3-19-101650-0.

SCHMOHL, Sabrina. Akademie Deutsch A1+ Deutsch als Fremdsprache ; Zusatzmaterial mit Audios online Bd. 1. München: Hueber, 2020. ISBN 978-3-19-111650-7.

Német-magyar/magyar-német szótár a hallgató választása szerint

Autentikus szövegek és további tananyagok állnak rendelkezésre a kiválasztott témákról az egyetemi e-learning rendszerben.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, német

Megjegyzések:**Tantárgy értékelése**

Az értékelt hallgatók száma: 35

A	B	C	D	E	FX
25.71	34.29	25.71	5.71	5.71	2.86

Oktató: PD Dr. phil. habil. Attila Mészáros,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/PDI/25	Tantárgy megnevezése: Pedagógiai diagnosztika
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató végső értékelése (max. 100 pont = 100%) a szemeszter során végzett munka eredményeiből és a zárótesztből tevődik össze. A tantárgy teljesítésének követelményei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az előadásokon való aktív részvétel, • a hallgató részvétele a kijelölt feladatokban, elemzésekben és beszélgetésekben az előadások során, • a hallgató szemináriumi előadására való felkészülése / a leadandó dolgozat elkészítése, • záróteszt sikeres teljesítése. <p>A szemeszter során a hallgatónak a következő feladatokat kell teljesítenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szemeszter közbeni feladatok: <ol style="list-style-type: none"> a) írásbeli munka kidolgozása esettanulmány formájában (csoportmunka; min. terjedelem 6 oldal; max. 50 pont, vagy b) diagnosztikus feljegyzési/megfigyelési ív készítése (csoportmunka; min. terjedelem 5 oldal; max. 50 pont), vagy c) individuális nevelési-oktatás terv sajátos nevelési igényű tanuló részére adott tantárgyon belül (csoportmunka; terjedelem 5 oldal, max.50 pont) <p>Az értékelés szempontjai:</p> <ol style="list-style-type: none"> a/ <ul style="list-style-type: none"> - az eset leírása diagnosztikus szempontból, szakterminológia alkalmazása (20 pont), - tartalom és forma (10 pont), - a problémás terület(ek) fejlesztésére javasolt stratégiák alkalmassága (20 pont). <p>Választási lehetőség: írásbeli munka vagy előadás/prezentáció.</p> <ol style="list-style-type: none"> b/ <ul style="list-style-type: none"> - tartalom (20 pont), - forma (10 pont), - területek kategorizálása, szakterminológia (20 pont). <p>Választási lehetőség: írásbeli munka vagy előadás/prezentáció.</p>	

c/

- tartalom (20 pont),
- forma / szerkezet (10 pont),
- stratégiák, eljárások alkalmassága /20 pont).

Választási lehetőség: mint írásbeli munka vagy szemináriumi előadás/prezentáció.

- A szemeszter végén:

Záróteszt abszolválása (max. 50 pont)

Az értékelés szempontjai az elért pontszámok alapján A = 90-100%; B = 80-89%; C = 70-79%; D = 60-69%; E = 50-59% az összpontszámból.

A hallgató teljes munkaterhelése a munkaórák eloszlása szempontjából: 2 kredit = 60 munkaóra:

- Az előadásokon való részvétel (13 munkaóra).
- A hallgató szemináriumi előadása / leadandó dolgozata kapcsán folytatott kutatómunkája és annak elkészítése (22 munkaóra).
- Felkészülés a zárótesztre (25 munkaóra).

Záró értékelés: A maximális pontszám 100. A tantárgy teljesítésnek feltétele minimum 50 elért pont (50%) azzal a feltétellel, hogy minden feladatot legalább 50%-ra teljesíteni kell. Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%).

Oktatási eredmények:

Oktatási eredmények:

Tudás

A hallgató:

- elméleti síkon be tudja azonosítani a tanuló fejlődési és egyéni sajátosságait, valamint az önértékelés lehetőségeit,
- meg tudja indokolni a tanulók tanulásával és viselkedésével kapcsolatos értékelés módszereinek és formáinak kiválasztási szempontjait,
- érti a különböző szociális csoportok művelődési igényeit és sajátosságait,
- tudatosítja a pedagógia munka jelentőségét a populáció diverzitásának függvényében,
- képes definiálni a pedagógiai diagnosztika fogalmát, annak céljait és feladatait, fajtáit és alkalmazott módszereit,
- ismeri a számítógépes alapú tesztelési eljárásokat.

Képességek

A hallgató:

- képes lesz értékelni a nevelő-oktató folyamatot és annak eredményeit, a tanulási folyamatot és annak eredményeit: képes a pedagógiai értékelés ésszerű megvalósítására,
- alapvető gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik a tanulók aktuális fejlettségi szintjének és fejlődési sajátosságainak megítélése kapcsán,
- felismeri a patológiai jeleket a viselkedésben; képes prevenciót megvalósítani, felismerni és megoldani a szociálpatológiai jelenségeket,
- támogatja az önértékelési folyamatok formálódását a tanítványainál,
- módosítani tudja, és azáltal hatékonyabbá tudja tenni az általa megvalósított tevékenységeket,
- alkalmazni tudja az értékelés ésszerű és hatékony módszereit és formáit, előítéletek és sztereotípiáktól mentesen értékeli a tanulót,
- a gyakorlatban azonosítani tudja a fejlődési és egyéni sajátosságokat, felismeri a sajátos nevelési igényt,
- figyelembe veszi minden tanuló szociokulturális különbségekből eredő eltérő fejlődési szintjét,
- az egyének sajátos nevelési igényéből (egészségügyi,- vagy szociális hátrányos helyzet, tehetség) eredő fejlődési különbségekkel kapcsolatos alapismeretek birtokában van. Képes a

nevelő-oktató folyamat során az inkluzív pedagógiai elveit követve hatékonyan együttműködni a szakemberekkel (gyógypedagógusokkal, pszichológusokkal és más szakemberekkel) és az ő útmutatásait, következtetéseiket figyelembe venni a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók nevelése és oktatása kapcsán,

- képes dokumentálni az eredményeket és kiválasztani, vagy összeállítani a megfigyelési/feljegyzési íveket,
- képes a pedagógiai diagnosztika módszereit és eszközeit a gyakorlatban alkalmazni,
- elfogadja az egyéni különbségeket (elfogadja a fejlődési és lelki sajátosságokból eredő különbözőségeket), gyakorlati tapasztalattal rendelkezik a tanulás pszichológiai és szociális tényezőinek beazonosítása terén és elfogadja, figyelembe veszi az osztály/közösség diverzitását,
- képes individuális nevelő-oktató tervet kidolgozni a sajátos nevelési igényű tanuló számára és azt a gyakorlatban alkalmazni.

Kompetenciák

A hallgató:

- azonosul a szakmájával és az intézményi normákkal,
- empátikus hozzáállást tanúsít a másághoz,
- adekvátan ki tudja értékelni a tanulási folyamatot és annak eredményeit a megadott kritériumok alapján (a kitűzött célok elérése, a tanulás hatása a tanulóra) az egyén fejlődési és egyéni sajátosságaihoz mérten,
- ki tudja használni a gyakorlatban a pedagógiai diagnosztizálás során a helyes diagnózis felállításához szükséges készségeit és meg tudja fogalmazni a prognózist, ki tudja tűzni a megfelelő fejlesztési célokat,
- az asszertív kommunikáció elveit alkalmazva kommunikál a törvényes képviselőkkel és a szakemberekkel (pszichológussal, gyógypedagógussal, egyéb szakemberekkel) a sajátos nevelési igényű gyermeket/tanulót érintő kérdésekben,
- hatékonyan tud kommunikálni és kooperálni a külső környezettel,
- felelősséget érez a pedagógiai diagnosztikával alátámasztott nevelő-oktató folyamat hatékony megvalósításáért - a saját tantárgyainak megvalósítása kapcsán és az önreflexió alkalmazásával kapcsolatban.

Tantárgy vázlat:

Pedagógiai diagnosztika mint tudományos diszciplína. Fejlődési tendenciái és irányzatai a 20. és 21. században hazánkban és külföldön.

A pedagógiai diagnosztika fogalma, tárgya, céljai, feladatai és alapfogalmai.

Pedagógiai diagnosztika az iskolai környezetben. Fókuszai, jelentősége, funkciói és módszertani szabályai.

A pedagógiai diagnosztika tipológiája. A diagnosztizálás folyamata. A pedagógiai diagnosztika alkalmazása a pedagógiai folyamatokban.

A pedagógiai dolgozók diagnosztikus kompetenciái.

A pedagógiai értékelés. A diagnosztikus, formatív és szummatív értékelés alapkövetelményei.

A pedagógiai diagnosztika módszerei, eszközei és azok gyakorlati alkalmazása.

A pedagógiai diagnosztika eredményeinek dokumentálása.

Diagnosztizálás a gyakorlatban. Szociális készségek. A tanulási motiváció mérése. Kognitív képességek diagnosztizálása. Számítógép alapú tesztelés.

Integráció a inklúzió.

Sajátos nevelési és oktatási igényű tanuló az iskolában. A sajátos nevelési igényű tanulók intézményi integrációja. Beilleszkedési,- tanulási,- és magatartászavar.

A sajátos nevelési igényű tanulók számára készült oktatási programok. Individuális nevelési-
oktatási terv és annak gyakorlati alkalmazása.
Együttműködés a törvényes képviselőkkel, intézményekkel és szakemberekkel.

Szakirodalom:

- BORBÉLYOVÁ, D. 2021. A pedagógiai diagnosztika új útjai és kihívásai. Komárno: Selye János Egyetem, Tanárképző kar. 251 o. ISBN 978-80-8122-394-5.
- Koncepcia rozvoja nadaných detí a mládeže v SR. 2007. Bratislava. [online]. Dostupné na internete: <https://www.minedu.sk/data/att/933.pdf>
- MERTIN, V.-KREJČOVÁ, L. 2016. Metody a postupy poznávání žáka. Pedagogická diagnostika. Wolters Kluwer ČR. 400 s. ISBN 9788075520142.
- Stratégia SR pre mládež na roky 2021-2028. [online]. Dostupné na internete: https://www.minedu.sk/data/files/11043_strategia-slovenskej-republiky-pre-mladez-na-roky-2021-2028.pdf
- STRÉDL, T. 2013. Inkluzív pedagógia avagy a gyógypedagógiáról másképp. 1. kiad. Komárno : Univerzita J. Selyeho, 148 s. ISBN 978-80-8122-089-0.
- VARGÁNÉ, MEZŐ, L. 2009. A pedagógiai dignosztika és az együttnevelést segítő szakmaközi együttműködés lehetőségei. [online]. Dostupné na internete: <https://ofi.oh.gov.hu/vargane-mezo-lilla-pedagogiai-diagnosztika-es-az-egyuttnevelest-segito-szakmaközi-egyuttmukodes>
- VAŠEK, Š. 2004. Špeciálno- pedagogická diagnostika. 4. vyd. Bratislava: Sapientia s.r.o, 2004. 168 s. ISBN 80-969112-0-1.
- ZELINKOVÁ, O. 2009. Poruchy učení : dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie, ADHD. 1. vyd. Praha : Portál, 263 s. ISBN 978-80-7367-514-1.
- ZELINKOVÁ, O. 2011. Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program. Praha: Portál. 208 s. ISBN 978-80-2620-044-4.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 177

A	B	C	D	E	FX
25.99	16.95	19.77	19.77	15.82	1.69

Oktató: prof. Krisztián Józsa, DSc., Dr. habil. Erika Kopp, PhD., Mgr. Katarína Szarka, PhD., PaedDr. Diana Borbélyová, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/PHO/25	Tantárgy megnevezése: Pedagógiai értékelés
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató végső értékelése (max. 100 pont = 100%) a szemeszter során végzett munka eredményeiből és a zárótesztből tevődik össze. A tantárgy teljesítésének követelményei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az előadáson való aktív részvétel, • a hallgató leadandó feladatának elkészítése- tudásszintmérő teszt készítése a tanulók számára, • írásbeli záróteszt sikeres teljesítése. <p>A szemeszter során a hallgatónak a következő feladatot kell teljesítenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szemeszter közbeni feladat: A hallgatónak egy tantárgyi tudásszintmérő teszt dokumentációját kell elkészíteni a saját szaktárgyához kapcsolódóan. A következő anyagokat kell beadni: <ol style="list-style-type: none"> 1.) 45 perces tanóra alatt megírható tudásszintmérő teszt, 2.) Itemekre bontott, részletes javítási útmutató, 3.) Mérési útmutató (mikor, milyen körülmények között írhatják meg a tanulók a tesztet, milyen segédeszközöket használhatnak stb.), 4.) Rövid tananyagelemzés (milyen évfolyamra, tananyagrésze készült a teszt). <p>Az értékelés szempontjai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formai igényesség (10 pont), - tartalom, módszertani helyesség (20 pont), - mérési útmutató és a javítókulcs minősége (20 pont). <p>Az elért pontszámok alapján: A = 90-100% (50-46 pont); B = 80-89% (45-41 pont); C = 70-79% (40-36 pont); D = 60-69% (35-31 pont); E = 50-59% (30-25 pont) az összpontszámból. 24-0=FX.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Záróteszt abszolválása: elérhető pontszám maximum 50 pont. A teszt a hallgató elméleti tudásának felmérésére szolgál. <p>Az értékelés szempontjai az elért pontszámok alapján A = 90-100% (50-46 pont); B = 80-89% (45-31 pont) ; C= 70-79% (40-36 pont); D = 60-69% (35-31 pont); E = 50-59% (30-25 pont) az összpontszámból. 24-0=FX.</p> <p>A hallgató teljes munkaterhelése a munkaórák eloszlása szempontjából: 2 kredit = 60 munkaóra:</p>	

- Az előadásokon való részvétel (13 munkaóra).
- A hallgató feladatának elkészítése – tudásszintmérő teszt megalkotása (22 munkaóra).
- Felkészülés a zárótesztre (25 munkaóra).

Záró értékelés: A maximális pontszám 100. A tantárgy teljesítésnek feltétele minimum 50 elért pont (50%) azzal a feltétellel, hogy minden feladatot legalább 50%-ra teljesíteni kell. Értékelési skála: A (90-100%; 90-100 pont), B (80-89%; 80- 89 pont), C (70-79%; 70-79 pont), D (60-69%; 60- 69 pont), E (50- 59%;50- 59 pont).

Oktatási eredmények:

Tudás

A hallgató:

- ismeri az értékelés elméletének és gyakorlatának módszertani alapjait, a tanulói értékelés formáit, típusait,
- ismeri az értékelés és visszajelzés a tanulásban betöltött jelentőségét,
- áttekintést tud nyújtani az oktatás jelenlegi értékelési trendjeiről,
- ismeri a diagnosztikus, a formatív és a szummatív célú értékelés célját, módját,
- ismeri a tanulók értékelésére, osztályozására vonatkozó módszertani irányelveket,
- ismeri a készség- és a tudásszintmérő tesztek hasonlóságait és különbségeit,
- ismeri a feladatírás alapelveit,
- ismeri a javítókulcsok és mérési útmutatók összeállításának az alapelveit,
- ismeri a tudásszintmérő tesztek összeállításának alapelveit.

Képességek

A hallgató:

- képes lesz értékelni a nevelő-oktató folyamatot és annak eredményeit, a tanulási folyamatot és annak eredményeit: képes a pedagógiai értékelés hatékony megvalósítására,
- alapvető gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik a tanulók aktuális fejlettségi szintjének és fejlődési sajátosságainak megítélése kapcsán,
- alkalmazni tudja az értékelés különböző módszereit és formáit, előítéletek és sztereotípiáktól mentesen értékeli a tanulót,
- a gyakorlatban azonosítani tudja a fejlődési és egyéni sajátosságokat,
- képes a pedagógiai értékelési eszközöket a gyakorlatban alkalmazni,
- képes a szaktárgyához kapcsolódó tudásszintmérő tesztek összeállítására.

Kompetenciák

A hallgató:

- azonosul a szakmájával és az intézményi normákkal,
- empatikus hozzáállást tanúsít a másághoz,
- adekvátnan ki tudja értékelni a tanulási folyamatot és annak eredményeit a megadott kritériumok alapján (a kitűzött célok elérése, a tanulás hatása a tanulóra) az egyén fejlődési és egyéni sajátosságaihoz mérten,
- rendelkezik az előítéletek és sztereotípiáktól mentes pedagógiai értékelés szemléletmódjával,
- alapvető kompetenciákkal rendelkezik a pedagógiai értékelés terén.

Tantárgy vázlata:

A tanulók értékelése. Az értékelés hatásai a tanulók teljesítményére, motivációjára.

Értékelési típusok, módszerek és eszközök a tanítási-tanulási folyamatban.

Diagnosztikus, formatív és szummatív tesztek.

Normairentált és kritériumorientált értékelés.

A tesztek jóságmutatói, objektivitás, reliabilitás, validitás

A tanulást támogató értékelés az osztálytermi gyakorlatban.
 Készség- és képességtesztek.
 A tudásszintmérő tesztek szerkesztésének és használatának alapelvei.
 Tartalmak és követelmények feltárása, taxonómiák összeállítása.
 Feladattipológia, a tudásszintmérő feladatok típusai.
 Tudásszintmérő feladatok elkészítésének a gyakorlata.
 Mérési és kiértékelési útmutatók, javítókulcs.
 Mérési eredmények értelmezése, iskolai felhasználása.

Szakirodalom:

BORBÉLYOVÁ, D. 2021. A pedagógiai diagnosztika új útjai és kihívásai. Komárno: Selye János Egyetem, Tanárképző kar. 251 o. ISBN 978-80-8122-394-5.
 CSÍKOS, Cs. & B. NÉMETH, M. 1998. A tesztekkel mérhető tudás. In B. Csapó (Ed.), Az iskolai tudás (pp. 83–114). Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 963 389 246 5. online. Dostupné na internete: http://publicatio.bibl.u-szeged.hu/11931/1/CsBeno_Iskolai_tudas_2002.pdf
 CSAPÓ, B. et. al. (szerk.). 2015. A matematikai tudás online diagnosztikus értékelésének tartalmi keretei. Budapest: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet. online. Dostupné na internete: <http://pedagogus.edia.hu/?q=content/matematikai-tud%C3%A1s-online-diagnosztikus-%C3%A9rt%C3%A9kel%C3%A9s%C3%A9nek-tartalmi-keretei>
 CSAPÓ, B. et. al. (szerk.). 2015. A természettudományi tudás online diagnosztikus értékelésének tartalmi keretei. Budapest: Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest. online. Dostupné na internete: <http://pedagogus.edia.hu/?q=content/term%C3%A9szettudom%C3%A1nyi-tud%C3%A1s-online-diagnosztikus-%C3%A9rt%C3%A9kel%C3%A9s%C3%A9nek-tartalmi-keretei>
 D. MOLNÁR, É., MOLNÁR, E. K. & JÓZSA, K. 2012. Az olvasásvizsgálatok eredményei. In: Csapó Benő (szerk.): Mérlegen a magyar iskola. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 17–81. online. Dostupné na internete: http://pedagogus.edia.hu/sites/default/files/merlegen_a_magyar_iskola.pdf
 JÓZSA, K. 2012. A tanulás affektív tényezői. In: Csapó Benő (szerk.): Mérlegen a magyar iskola. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. 367–406. online. Dostupné na internete: http://www.staff.u-szeged.hu/~fejesj/pdf/Jozsa-Fejes_2012_Affektiv_tenyezok.pdf
 JÓZSA, K. 2012. Részletes tartalmi keretek az olvasás diagnosztikus értékeléséhez. In: Csapó Benő és Csépe Valéria (szerk.): Tartalmi keretek az olvasás diagnosztikus értékeléséhez. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 219–308. online. Dostupné na internete: http://www.edu.u-szeged.hu/~csapo/publ/Olvasas_tartalmi_keretek.pdf

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 1

A	B	C	D	E	FX
100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: prof. Krisztián Józsa, DSc., Dr. habil. Erika Kopp, PhD., Mgr. Katarína Szarka, PhD., PaedDr. Diana Borbélyová, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/PRP/25	Tantárgy megnevezése: Pedagógus mesterség
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató végső értékelése (max. 100 pont = 100%) a félév során végzett többféle munkából és didaktikai tesztből áll.</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallgatói részvétel a kijelölt feladatokban, valamint részvétel az előadások során az elemzésekben és beszélgetésekben • esszé, amelyben a hallgató elemzi a releváns szakmai, tudományos irodalmat vagy cikket (50 pont), vagy pedagógiai kompetenciák fejlesztését célzó nevelési tevékenység projektjavaslata (50 pont) • didaktikai teszt (50 pont). <p>Az esszé értékelési kritériumai</p> <ul style="list-style-type: none"> - irodalmi áttekintés (10 pont), - elemzés és értékelés (20 pont), - következtetések levonása és javaslatok megfogalmazása (10 pont), - kidolgozottság (10 pont). <p>Oktatási tevékenységre irányuló projektjavaslat elbírálásának szempontjai</p> <ul style="list-style-type: none"> - tartalmi követelmények (20 pont) - eredetiség (10 pont) - formai követelmények (10 pont) - irodalmi áttekintés bemutatása (10 pont) <p>A hallgató terhelése: 2 kredit = 60 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> • 26 óra előadásokon (kontaktóra); 17 óra önálló tanulás; 17 óra beadványok elkészítése. <p>Végleges értékelés: A maximális pontszám 100. A tantárgy teljesítésének feltétele legalább 50 pont elérése</p> <ul style="list-style-type: none"> • A = 90 – 100% (90 – 100 p) • B = 80 – 89% (80 – 89 p) • C = 70 – 79% (70 – 79 p) • D = 60 – 69% (60 – 69 p) • E = 50 – 59% (50 – 59 p) • Fx = 0-49% 	

Oktatási eredmények:

- A hallgató ismeri a csoportok és a tanulók társas helyzetére vonatkozó fontosabb feltáró módszereket,
- a hallgató ismeri a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszereket,
- a hallgató ismeri a pedagógusszerepre vonatkozó pedagógiai elméleteket, a szereppel kapcsolatos elvárásokat,
- a hallgató ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről, a továbbképzés lehetőségeiről,
- a hallgató tájékozott a pedagóguskutatások területén,
- a hallgató ismeri szakmája fő etikai normáit.

Készségek:

- a hallgató képes önállóan keresni, összehasonlítani és felhasználni releváns szakirodalmi forrásokat,
- a hallgató képes a nevelési és oktatási céloknak megfelelő stratégia meghatározására,
- a hallgató képes szervezési formák kiválasztására, és az eredményes tanulást támogató környezet megszervezésére,
- a hallgató képes a különböző nevelési helyzetek önálló, szakszerű elemzésére,
- a hallgató képes a pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív értelmezésére, elemzésére, értékelésére.

Kompetenciák:

- a hallgató önálló véleményt tud formálni, reflektálni tud önmagára, mint leendő pedagógusra.
- a hallgató alkalmas saját eljárások kialakítására a kitűzött célok elérése érdekében,
- a hallgató empátiákkal viselkedik a különböző társadalmi csoportok iránt.
- a hallgató felelősséget vállal intézménye küldetéséért,
- a hallgató felelősséget érez az egyes problémák hatékony megoldása iránt.

Tantárgy vázlat:

1. Professzionalizáció, professzió, hivatás, szakma: professzió-elméletek; a professzionalizáció történeti és szociológiai értelmezése.
2. A pedagógus professzió fejlődés- és változástörténete és értelmezése.
3. A tanári professzió és a pedagógusképzés története. A pedagógusképzés paradigmái. A pedagógus szakma jellemzői.
4. Pedagóguskutatások; a pedagóguskutatás fogalma és eredményei.
5. Pályaalkalmasság, a tanár személyisége.
6. A pedagógus szerepe a tanítás – tanulás folyamatában. Tanulási és tanítási stílusok és stratégiák (mikor, hogyan és miért kell ezeket megújítani),
7. A folyamatos szakmai fejlődés elméletei és pályamodelljei. A folyamatos szakmai fejlődés egyéni, szervezeti és rendszerszintű kapcsolatának professzióalapú értelmezése. Innováció és együttműködés a tanári karrierben (a szakmában maradás kettényezős modellje)
8. A pedagógus életpályamodell. Egyéni pályakép és képzési reflexió.
9. Reflektivitás a pedagógus munkájában. A reflektív tanár.
10. A pedagógusok hivatástudatának megerősítése, munkájuk támogatása, karrierlehetőségeik.
11. Pedagógusok etikai kódexe.
12. A pedagógusi szakma nehézségei: szerepkonfliktusok, a kiégés megelőzése.
13. Pályakezdő pedagógusok kompetenciái, ezek fejlesztési lehetőségei.
14. Pályakezdő pedagógusok szakmai támogatása. Mentorálási lehetőségek a közoktatásban és a felsőoktatásban.

Szakirodalom:

Czető Krisztina: Eredményesség és szakmai fejlődés. A tanári eredményesség modelljei és az eredményes szakmai fejlődést és tanulást támogató tanulási helyzetek megközelítése. Neveléstudomány, 2020 (8) 1. sz. 80-93. http://nevelestudomany.elte.hu/downloads/2020/nevelestudomany_2020_1_83-97.pdf [2022. 02. 05.]

Falus Iván (szerk.): Tanári pályaalakmasság – kompetenciák – sztenderdek. Nemzetközi áttekintés. Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2011. http://epednet.ektf.hu/eredmenyek/tanari_palyaalakmassag_kompetenciak_sztenderdek.pdf ISBN 978-963-9894-86-0 [2022. 02. 05.]

Hercz Mária (szerk.): Pályakezdő óvodapedagógusok túlélőkészlete. http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/Plyakezd_vodapedagogusok_tllkszleteV3/index.html [2022. 02. 05.]

Ingvarson, L. (2002): Development of a national standards framework for the teaching profession. https://research.acer.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1007&context=teaching_standards [2022. 02. 05.]

N. Tóth Ágnes: Az inkluzív pedagógus. In: A pedagógia adósságai. Savaria University Press. Szombathely. 2015.

https://www.researchgate.net/profile/Agnes-N-Toth/publication/316432178_Az_inkluziv_pedagogus/links/58fdc181a6fdccae60a1e71d/Az-inkluziv-pedagogus.pdf [2022. 02. 05.]

Németh András: Magyar pedagógusképzés és a pedagógus szakmai tudásformák I. 1775 –1945. nemzeti fejlődési trendek, nemzetközi recepciós hatások. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012. ISBN: 978 963 33120934

Pukánszki Béla István: Iskola és pedagógusképzés. Gondolat, Budapest, 2013. ISBN: 9789636932282

Sági Matild (szerk.): A pedagógushivatás megerősítésének néhány aspektusa. OFI, Budapest, 2015. https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/1506257_a_pedagogushivatas_megerositesenek_nehany_aspektusa_beliv.pdf [2022. 02. 05.]

Szivák Judit: Reflektív elméletek, reflektív gyakorlatok. ELTE, Budapest, 2014. ISBN 978-963-284-482-4.

https://www.eltereader.hu/media/2016/05/Szivak-_READER.pdf [2022. 02. 05.]

Vámos Ágnes (szerk.): Tanuló pedagógusok és az iskola szakmai tőkéje. Eötvös Kiadó, ELTE, Budapest, 2016. https://www.eltereader.hu/media/2017/05/Vamos_Agnes_Tanulo_pedagogusok_READER.pdf ISBN 978-963-284-805-1 [2022. 02. 05.]

Z. Gadusova (szerk.): Mentor training. Materials and tasks. The publication is supported by Erasmus+ project No. 2020-1-SK01-KA201-078250 Mentor Training (MENTRA). ISBN 978-80-7599-294-9.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:**Tantárgy értékelése**

Az értékelt hallgatók száma: 137

A	B	C	D	E	FX
58.39	14.6	4.38	7.3	6.57	8.76

Oktató: Dr. habil. Erika Kopp, PhD., Dr. habil. Aranka Híves-Varga, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/ RMO/25	Tantárgy megnevezése: Reakciómechanizmusok a szerves kémiában
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 3	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemeszter során értékelve lesznek a hallgató által leadott beadandók. A beadandók értékelésénél a megoldott feladatok mellett (amelyekre max. 8pontot érhet el), a beadandó határidőre való leadása is beszámítódik (max. 2 pont). A tantárgy írásbeli felmérővel zárul, amelyen a hallgatónak min. 50%-os sikerességet kell elérnie. Az összegző értékelés során az osztályzat magába foglalja a hallgató írásbeli felmérőn és a beadandókon elért teljesítményét a következő összefüggés alapján: $\text{Végző érdemjegy} = (1 \times \text{a beadandókon elért teljesítmény \% -os kifejezése} + 2 \times \text{a felmérő írásbelin elért teljesítmény \% -os kifejezése}) / 3.$ Teljes hallgatói terhelés: 3 kredit = 75-90 óra, amelyből - 26 óra jelenléti oktatáson való részvétel; 20 óra számítási feladatok vagy egyéb kémiai feladatok megoldása; 29-44 óra önálló tanulás és felkészülés az írásbeli felmérőre. A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.	
Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • osztályozni tudja a kémiai vegyületeket és a kémiai átalakulásokat, tudja azonosítani a szerves anyagok kémiai összetételét, meg tudja magyarázni szerkezetüket és kémiai tulajdonságaikat; • képes azonosítani a szerves kémia alapvető fogalmi, kategorikus és módszertani apparátusát; • képes összefüggéseket felállítani a kémiai anyagok és átalakulásaik között, és következtetéseket levonni a kémiai reakciók várható termékeire vonatkozóan; • elsajátítja a szerves kémiai alapismereteket, képes a szerves kémiát a fontosabb funkciócsoportok alapján felosztani; • olyan szerves kémiai ismereteket szerez, amelyeket a munkájuk során felmerülő elméleti és gyakorlati problémák megoldására tud használni; • ismeri és alkalmazni tudja a szerves vegyületek nomenklatúráját; 	

- ismerje a szerves vegyületek alapvető szerkezeti elveit és reakcióit;
- ismeri a szerves vegyületek fizikai és kémiai tulajdonságait, valamint az egészségre és a környezetre gyakorolt hatásukat;
- megismeri a szerves kémia alapelveit;
- felismeri az izomerek különböző típusait: konstitúciós, geometriai (cisz- és transz-) és sztereo-(R/S) izoméria;
- elsajátítja a biokémia tanulmányozásához és megértéséhez szükséges elméleti ismereteket;

Készségek:

- átfogóan tudja elemezni az alapvető kémiai jelenségeket a szerves kémia területén;
- ismeri a szerves vegyületek nomenklatúráját, amely alapján helyesen tudja leírni ezen anyagok szerkezeti képletét;
- meg tudja magyarázni szerkezetük sokféleségét, sztereokémiáját és ismeri kémiai reakcióikat;
- ismeri a konstitúciós, geometriai (cisz- és transz-) és sztereo(R/S)-izoméria problémáit;
- megérti a szerves vegyületek kémiai reakcióinak alapelveit és mechanizmusait;
- képes egy adott szerves vegyület előállítására irányuló szintézist megtervezni,
- képes egy adott vegyület kémiai szerkezetének bizonyítására kémiai módszert javasolni;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- elkötelezett a kémiai gondolkodásmód alkalmazása mellett;
- nyitott a magasabb szintű organokémiai ismeretek elsajátítására;
- megérti a szerves vegyületek különböző csoportjainak kölcsönhatásait.

Tantárgy vázlat:

1. Kötések a szerves vegyületekben - kötéspolaritás, dipólusmomentum, induktív és mezomér hatás, konjugált π - rendszerek.
2. A kémiai reakciók típusai a szerves kémiában. Reakciójelölés a szerves kémiában.
3. A gyökös szubsztitúció mechanizmusa.
4. Az elektrofil szubsztitúció mechanizmusa.
5. A nukleofil szubsztitúció mechanizmusa.
6. Az elektrofil addíció mechanizmusa.
7. A nukleofil addíció mechanizmusa.
8. Polimerizációs reakciók.
9. Eliminációs reakciók.
10. Molekuláris átrendeződések.

Szakirodalom:

- Devínsky F., a kol.(2001) : Organická chémia pre farmaceutov. 1. vyd. – Bratislava, Osveta, - 750 s. ISBN 80-8063-056-9
- Antus S., Mátyus P., (2010) : Szerves kémia I. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 978 963 195 716 7
- McMurry J., (2007) : Organická chemie, ISBN 987-80-7080-637-1
- Balogh Á., (1990): Szerves kémia. Budapest, Tankönyvkiadó, ISBN 96 318 2741 0
- Halmos I., (1992): Szerves kémia. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, ISBN 96 310 9743 9
- Kajtár M.: Változatok négy elemre - Szerves kémia 1-2. ELTE Eötvös Kiadó Kft., ISBN: 9789 6328 4113 7
- Svoboda J., (2013) : Organická chemie - 1. vyd. – Praha, Vysoká škola chemicko-technologická - 310 s, ISBN 978-80-7080-561-9.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: szlovák nyelv vagy magyar nyelv					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 0					
A	B	C	D	E	FX
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Oktató: Mgr. Andrea Vargová, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD., Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/RMK/25	Tantárgy megnevezése: Regionális és kisebbségi kultúra
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének általános feltételei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktív részvétel az előadásokon, • részvétel a kijelölt feladatokban, valamint részvétel különféle elemzésekben, előadásokon megvalósuló beszélgetésekben, • esszé írása, amelyben a hallgató elemzi a releváns szakmai, tudományos irodalmat vagy valamely szacikket (100 pont), vagy projektjavaslat egy oktatási tevékenységre a tanuló interkulturális és kisebbségi kompetenciáinak fejlesztése érdekében (100 pont), <p>Az esszé értékelési kritériumai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szakirodalmi áttekintés (20 pont), - elemzés és értékelés (40 pont), - következtetések levonása és javaslatok megfogalmazása (20 pont), - kidolgozottság (20 pont). <p>Az oktatási tevékenységre irányuló projektjavaslat elbírálásának szempontjai</p> <ul style="list-style-type: none"> - tartalmi követelmények (40 pont), - eredetiség (20 pont), - formai követelmények (20 pont), - szakirodalmi ismeretek bemutatása (20 pont). <p>Teljes hallgatói munkaterhelés: 2 kredit = 60 óra</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13 óra részvétel előadásokon; 20 óra önálló tanulás; 27 óra szakdolgozatok elkészítése. <p>Podmienkou úspešného absolvovania predmetu v oboch moduloch vzdelávania je získanie minimálne 50% z maximálneho bodového hodnotenia predmetu.</p> <p>Celkové hodnotenie úspešnosti predmetu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A = 90 – 100% (90 – 100 bodov) • B = 80 – 89% (80 – 89 bodov) • C = 70 – 79% (70 – 79 bodov) • D = 60 – 69% (60 – 69 bodov) • E = 50 – 59% (50 – 59 bodov) • FX = 0 – 49% (0 – 49 bodov) 	

Oktatási eredmények:

Tudás:

- A hallgató képes megérteni az interkulturális, multikulturális és transzkulturális nevelés fogalmában bekövetkezett változásokat és meg is tudja indokolni azokat.
- A hallgató érteni fogja az identitás, a többségi és kisebbségi identitás, a tanári identitás és a kisebbségi tanári identitása fogalmakat.
- A hallgató megérti a nemzedékek kulturális örökségét, a társadalmi értékrendet.
- A hallgató képes lesz elemezni a szlovákiai kisebbségi oktatáspolitikai aktuális koncepcióit.

Készségek:

- A hallgató képes lesz önállóan keresni, összehasonlítani a releváns irodalmi forrásokat, és dolgozni is azokkal.

Kompetenciák:

- A hallgató képes lesz olyan oktatási tevékenységeket projektet megtervezni, melyek hozzájárulnak a tanuló interkulturális és kisebbségi kompetenciáinak fejlesztéséhez.
- A tanuló belső értékekkel rendelkezik.
- A tanuló tiszteli az ősök hagyományait.
- A hallgató képes különféle didaktikai módszertani játékokat készíteni, amelyek hozzájárulnak a tanuló interkulturális és kisebbségi kompetenciáinak fejlesztéséhez vezetnek.

Tantárgy vázlat:

Az identitás elméleti megközelítései a kisebbségi identitás nézőpontjából.

Az identitás-fogalom általános elméleti alapjai.

Az identitáskutatás elméletei.

Állam és nemzet – nemzeti, etnikai, többségi és kisebbségi identitás.

A kisebbségekkel kapcsolatos kulturális és társadalmi értékek.

A nemzetiségi kisebbségi oktatás formái; aktuális szlovákiai helyzetelemzés.

A kisebbségi identitás tantervi vonatkozásai.

Szakirodalom:

HORVÁTHOVÁ, Kinga, Péter TÓTH, András NÉMETH. 2019. Kisebbségi helyzet, identitás és műveltség [elektronický zdroj]: A szlovákiai magyar pedagógusok társadalmi önmegvalósítása. 1. vyd. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2019. 117 s. [CD-ROM]. ISBN 978-80-8122-309-9.

HUSZÁR, Zsuzsanna, Melinda NAGY, Péter TÓTH, Béla István PUKÁNSZKY a András NÉMETH. 2021. Szlovákiai magyar pedagógusok szakmaképe, kisebbségi és pedagógusi identitásának vizsgálata. In: Engler Ágnes, Bocsi Veronika, Andl Helga (eds.). Új kutatások a neveléstudományokban 2020: Család a nevelés és az oktatás fókuszában. Debrecen: Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Bizottság, 2021, P. 178-197.

LISZKA, J. 2009. Interetnikus és interkulturális kapcsolatok Dél-Szlovákiában. Komárno : Selye János Egyetem. ISBN 978-80-89234-87-5

LÁZÁR, I., 39 interkulturális játék : Ötlettár tanároknak az interkulturális kompetencia és a csoportdinamika fejlesztéséhez. Budapest : Eötvös Loránd Tudományegyetem. (Bölcsészet- és Művészetpedagógiai Tananyagok, ISSN 2416-1780 ; 9.) ISBN 978-963-284-657-6

NAGY, M., STRÉDL, T., SZARKA, L. 2018. Többség, kisebbség és a tolerancia II. : Kapcsolatok és identitások a számok tükrében. Komárno : Univerzita J. Selyeho. ISBN 978-80-8122-280-1

RÓKA, J., HOCHÉL, S. 2009. Interkulturális és nemzetközi kommunikáció a globalizálódó világban. Budapest : Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola. ISBN 978-963-7340-74-1

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar, szlovák					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 249					
A	B	C	D	E	FX
38.55	26.1	22.09	10.44	0.8	2.01
Oktató: Dr. habil. PaedDr. Kinga Horváth, PhD., Dr. habil. PaedDr. Melinda Nagy, PhD., PaedDr. Beáta Kiss, PhD., Mgr. Tímea Mészáros, Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/STŽ/25	Tantárgy megnevezése: Szakmai gyakorlat
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: A tanulmányok ideje alatt: 20s Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének feltételeit a Komáromi SJE TTK aktuális dékányi irányelve: a Selye János Egyetem Tanárképző Karának pedagógiai gyakorlatra vonatkozó alapelvei határozzák meg. A hallgató a gyakorlat abszolválása során köteles betartani ezen dokumentum Szakmai gyakorlat (STZ) tantárgyra vonatkozó utasításait és azok alapján eljárni. A tantárgy teljesítésének feltételei a következők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a hallgató aktív részvétele a szakmai gyakorlaton 20 óra terjedelemben az irányelvvel összhangban, • a kitöltött, az intézmény által lepecsételt és aláírt jegyzőkönyv leadása, mely igazolja a szakmai gyakorlaton (STZ) való részvételt, • portfólió kidolgozása a szakmai gyakorlat kapcsán, mely a következőket tartalmazza: megfigyelési ívek, elemzések és a hallgató értékelése (max. 50 pont). <p>A hallgató teljes munkaterhelése: 1 kredit = 30 munkaóra</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20 kontakt óra jelenléti formában az intézményben; 10 óra elemzés és a portfólió elkészítése. <p>A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.) a kitöltött és aláírt/lepecsételt jegyzőkönyv leadása a szakmai gyakorlatról (STZ), 2.) a tantárgy maximális pontszámának (50 pont) legalább 50%-ának megszerzése. <p>Záró értékelés:</p> <ul style="list-style-type: none"> • abszolválta = 50 – 100% (25 – 50 pont) • nem abszolválta= 49 – 0% (0 – 24 pont) 	
<p>Oktatási eredmények: A szakmai gyakorlat a hallgatónak az iskolában, vagy iskolai nevelési-oktatási létesítményben (mint iskolai klub, szabadidőközpont, kollégium) a nevelő-oktató munkába való és az azzal kapcsolatos egyéb tevékenységekbe való bekapcsolódása, amely során megismeri a pedagógusok, nevelők azon munkatevékenységeinek tartalmát és folyamatát is, melyet a nevelő-oktató munkával kapcsolatban, de azon kívül látnak el.</p> <p>Tudás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a hallgató elméleti ismeretekkel rendelkezik az iskolai és iskolai nevelési-oktatási létesítményekben megvalósuló nevelő-oktató munka terén, 	

- a hallgató ismeri az iskolákban és az iskolai nevelési-oktatási létesítményekben dolgozó pedagógusok és nevelők pedagógiai tevékenységét,
- a hallgató ismeri az iskolákban és az iskolai nevelési-oktatási létesítményekben dolgozó pedagógusok és nevelők neveléssel és oktatással kapcsolatos egyéb tevékenységeit,
- a hallgató ismeri a pedagógiai dolgozók, nevelők azon munkatevékenységeinek tartalmát és folyamatát, melyet a nevelő-oktató munkán kívül látnak el,
- a hallgató átlátja a pedagógusok és nevelők azon kötelességeit, melyek a nevelő-oktató környezettől függenek- pl. kirándulások, tanulmányi kirándulások, táborok, szabadban való tevékenységek megvalósítása alkalmával,
- a hallgató ismeri a többi nevelővel, pedagógussal, vezetőkkel, nem pedagógiai alkalmazottakkal, szülőkkel és más intézményekkel való együttműködés lehetőségeit és stratégiáit.

Képességek:

- a hallgató képes önállóan megvalósítani a pedagógusok és nevelők által megvalósított nevelő-oktató tevékenységeket a gyermekek és tanulók nevelésével és oktatásával foglalkozó intézményekben,
- a hallgató a neveléssel és oktatással kapcsolatos egyéb pedagógus és nevelői tevékenységek végzésére is képes,
- a hallgató együtt tud működni a többi nevelővel, pedagógussal, a vezetőkkel, nem pedagógiai alkalmazottakkal, a szülőkkel és más intézményekkel,
- a hallgató meg tudja tervezni, valósítani, ki tudja elemezni és értékelni a nevelő-oktató folyamatot.

Kompetenciák:

- a hallgató képes alkalmazni ismereteit és tapasztalatait a nevelő-oktató munka megvalósítása során az iskolákban és iskolai nevelési-oktatási létesítményekben,
- a hallgató alkalmas az iskolákban és az iskolai nevelési-oktatási létesítményekben megvalósuló, a neveléssel és oktatással kapcsolatos egyéb tevékenységek végzésére is,
- a hallgató képes megtervezni saját munkamentét az iskolában és az intézményben megvalósuló nevelő-oktató folyamatok (órák, érdekköri tevékenységek) hatékony megfigyelésének, feljegyzésének, elemzésének és értékelésének érdekében.

Tantárgy vázlat:

A 20 órás szakmai gyakorlat során a hallgató a nevelő-oktató munkán kívül bekapcsolódik olyan tevékenységekbe is, mint az adminisztratív feladatok ellátása, a szülőkkel való együttműködés, értekezleteken való részvétel, a pedagógiai folyamatok tervezése, az intézményen kívüli szabadidős tevékenységek, érdekköri tevékenységek, a gyermekek versenyekre való felkészítése, versenyek és kiállítások szervezése, projektek előkészítése, segédanyagok készítése az interaktív táblával és okostelefonnal való munka, tevékenységek a gyermekekkel a szabadban, tanulmányi kirándulásokon való részvétel. A szakmai gyakorlat során a hallgatónak lehetősége nyílik órák, érdekköri tevékenységek és egyéb aktivitások megvalósítására is, ami segíti őt a hivatására való felkészülésben.

A szakmai gyakorlat etikai kérdései.

A szakmai gyakorlat szervezési kérdései.

A szakmai gyakorlat biztonsági, higiéniai, anyagi és technikai szempontjai, követelményei.

A tevékenységek tervezése a tevékenységek megvalósítására való felkészülés.

Pedagógiai reflexió. Értékelés. Önértékelés.

Az óvoda vagy intézmény pedagógiai és egyéb dokumentációja. Nyomtatványok.

Szakirodalom:

CINDLEROVÁ, I.,- CSEHIOVÁ, A. et al. 2021. Mentor Training: Materials and Tasks. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 268 s. ISBN 978-80-7599-294-9.

FRÝDKOVÁ, Eva. Metódy a formy spolupráce rodiny a školy. In Manažment školy v praxi: odborný mesačník pre manažment škôl, školských a predškolských zariadení. Bratislava: IURA EDITION, 2010, (12), 21-27. ISSN 1336-9849. [online]. Dostupné na internete: https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/detail-eu_un_cat-0124951-Metody-a-formy-spoluprace-rodiny-a-skoly/

FÜLE, S. 2004. Napközi otthoni neveléstan. Budapest : OKKER Kft, 2004. 147 s. ISBN 963-9228-85-0.

ORSOVICS, Y. a kol. 2018. A személyiségfejlesztés új kihívásai a nemzetiségi óvodákban és iskolákban. Komárno : UJS, 2018. 161 s. ISBN 978-80-8122-282-5.

SIROTOVÁ, M. 2015. Pedagogická prax v pregraduálnej príprave učiteľov. Trnava : UCM, 2015. 127 s. ISBN 978-80-8105-648-2.

Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 22/2022 Z. z. o školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. [online]. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/22/>.

Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii. [online]. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/21/>

Zákon č. 245/2008 z 22. mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ostatné dokumenty:

Aktuálna Smernica Dekana PF UJS: Zásady realizácie pedagogickej praxe na Pedagogickej fakulte Univerzity J Selyeho.

Az iskola, intézmény pedagógiai és egyéb dokumentációja.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar ,szlovák

Megjegyzések:**Tantárgy értékelése**

Az értékelt hallgatók száma: 53

a	n
84.91	15.09

Oktató: Mgr. Katalin Sýkora Hernády, PhD., PaedDr. Beáta Kiss, PhD., PaedDr. Tamás Török, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/CH4/25	Tantárgy megnevezése: Szerves kémia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 5	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A tantárgy szemináriuma zárthelyi dolgozattal zárul, amely igény esetén két részre osztható a szemeszter időtartama alatt. Kettéosztás esetében a szeminárium végső értékelését a két részdolgozat átlageredménye adja. A vizsgához csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt legalább 50%-ra teljesítette. A szemeszter szorgalmi időszakában további pontokat beadandók megoldásával és leadásával szerezhethet a hallgató.</p> <p>A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. A szóbeli részhez csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt 50% feletti pontszámmal teljesítette, ellenkező esetben a vizsga az adott időpontban elégtelennel (Fx) kerül értékelésre.</p> <p>A tantárgy végső értékelése a következőképpen történik: $0,15 \times \text{a leadott feladatokra kapott pontok \% -a} + 0,25 \times \text{a szemináriumi zárthelyi dolgozat értékelésére kapott pontok \% -a} + 0,6 \times \text{a vizsgarészre adott pontok \% -a}.$</p> <p>Teljes hallgatói terhelés: 5 kredit = 125-150 óra - 52 óra kontaktórákon való részvétel; 26 óra szemináriumi feladatok előkészítése és megoldása; 47-72 óra önálló tanulás, írásbeli és szóbeli vizsgára való felkészülés.</p> <p>A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79 -70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osztályozni tudja a kémiai vegyületeket és átalakulásokat, azonosítani tudja a szerves vegyületek kémiai összetételét, képes elmagyarázni a szerkezetüket és kémiai tulajdonságaikat, • azonosítani tudja a szerves kémia alapvető fogalmi, kategorikus és módszertani apparátusát, • képes levezetni az összefüggéseket a vegyületek és átalakulásaik között, és következtetéseket tud levonni a kémiai reakciók várható termékeire vonatkozóan, • elsajátítja a szerves kémiai alapismereteket, ezen belül elsajátítja a szerves vegyületek felosztását szerkezet és a legfontosabb funkciós csoportok alapján, 	

- szerves kémiai ismeretei lehetővé teszik a munkája során felmerülő elméleti és gyakorlati problémák megoldását,
- ismeri és alkalmazni tudja a szerves vegyületek nevezéktanát,
- ismeri a szerves vegyületek alapvető szerkezetét és reakcióit,
- ismeri a szerves vegyületek fizikai és kémiai tulajdonságait, valamint az egészségre és környezetre gyakorolt hatásukat,
- elsajátítja a szerves kémia alapelveit,
- felismeri az izomerek különböző típusait: konstitúciós, geometriai (cisz-, transz) és sztereo- (R/S) izoméria,
- elsajátítja a biokémia tantárgy tanulmányozásához és megértéséhez szükséges elméleti ismereteket;

Készségek:

- átfogóan tudja elemezni az alapvető szerves kémiai folyamatokat,
- ismeri a szerves vegyületek nevezéktanát, amely alapján helyesen írja fel a vegyületek szerkezeti képletét,
- meg tudja magyarázni a szerves vegyületek szerkezetének sokféleségét, sztereokémiáját és ismeri a kémiai reakcióikat,
- képes megoldani a konstitúciós, geometriai (cisz- és transz) és sztereo- (R/S) izoméria feladatokat,
- érti a szerves vegyületek kémiai reakcióinak alapelveit és mechanizmusait,
- meg tudja tervezni egy adott szerves vegyület szintézisét,
- képes kémiai módszert megtervezni egy adott vegyület szerkezetének bizonyítására;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- elkötelezett a kémiai gondolkodásmód alkalmazása mellett,
- nyitott a magasabb szintű organokémiai ismeretek elsajátítására,
- megérti a szerves vegyületek különböző csoportjai közötti kölcsönhatásokat,
- meg tudja magyarázni a mindennapi, gyakori kémiai problémákat, képes felmérni egy kémiai reakció lefolyását, annak ellenőrzését, és előrelátóan jár el a lehetséges munkahelyi egészségügyi és biztonsági veszélyek esetén.

Tantárgy vázlata:

1. Bevezetés a tantárgyba. A szerves kémia története. A szerves vegyületek típusai. A szénatom hibridállapotai. Sztereokémia, sztereokémiai alapfogalmak: konfiguráció, konformáció, kiralitás, geometriai izoméria, optikai izoméria.
2. Alkánok, cikloalkánok – a telített szénhidrogének szerkezete, nevezéktana, fizikai és kémiai tulajdonságai, jellemző reakciói.
3. Alkének, cikloalkének – a telítetlen szénhidrogének szerkezete, nevezéktana, fizikai és kémiai tulajdonságai, jellemző reakciói.
4. Alkadiének, alkinek – szerkezete, nevezéktana, fizikai és kémiai tulajdonságai, jellemző reakciói, az alkinek amfotér jellege.
5. Aromás szénhidrogének – az arének szerkezete, aromás jellege. A Hückel-szabály. Az aromás szénhidrogének nevezéktana, fizikai és kémiai tulajdonságai, jellemző reakciói.
6. Halogénszármazékok - nevezéktan, a C-X kötés polaritása, dipólus momentum, a molekulák polarizálhatósága. A halogénszármazékok fizikai és kémiai tulajdonságai és jellemző reakciói.
7. Szénhidrogének hidroxiszármazékai - alkoholok és fenolok. Nevezéktan és felosztás. Fizikai és kémiai tulajdonságok. Az alkoholok és fenolok jellemző reakciói.

8. Éterek, tiolok - nevezéktan, fizikai és kémiai tulajdonságok. A hidroxiszármazékok nukleofil szubsztitúciós és eliminációs reakciói. Tautomeria.
9. Karbonil-vegyületek - aldehidek és ketonok. Nevezéktan, fizikai és kémiai tulajdonságok. A karbonil-csoport szerkezete (térbeli és elektronszerkezet). Az oxovegyületek reakciói.
10. Karboxil-vegyületek – nevezéktan, a karboxil-csoport térbeli és elektronszerkezete, fizikai és kémiai tulajdonságai. A karbonsavak reakciói, dekarboxilezés, észterezés.
11. Karbonsavak-származékok. Funkciós származékok: acilhalogenidek, anhidridek, észterek, amidok. A karbonsavak szubsztitúciós származékai: halogén karbonsavak, hidroxikarbonsavak, aminosavak, β -dikarbonilvegyületek.
12. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek – nitrovegyületek és aminok. A funkciós csoportok elektronszerkezete és térbeli elrendeződése. Fizikai és kémiai tulajdonságok. Az aminok bázikus jellege és reakciói.
13. Heterociklusos vegyületek, szerkezetük, nevezéktanuk, fizikai és kémiai tulajdonságaik. A heterociklusos vegyületek savas és bázikus jellege.

Szakirodalom:

- Devínsky F., a kol.(2001) : Organická chémia pre farmaceutov. 1. vyd. – Bratislava, Osveta, - 750 s. ISBN 80-8063-056-9
- Antus S., Mátyus P., (2010) : Szerves kémia I. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 978 963 195 716 7
- Balogh Á., (1990): Szerves kémia. Budapest, Tankönyvkiadó, ISBN 96 318 2741 0
- Halmos I., (1992): Szerves kémia. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, ISBN 96 310 9743 9
- Kajtár M.: Változatok négy elemre - Szerves kémia 1-2. ELTE Eötvös Kiadó Kft., ISBN: 9789 6328 4113 7
- McMurry J., (2007) : Organická chemie, ISBN 987-80-7080-637-1
- Svoboda J., (2013) : Organická chemie - 1. vyd. – Praha, Vysoká škola chemicko-technologická - 310 s, ISBN 978-80-7080-561-9.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 3

A	B	C	D	E	FX
0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., Mgr. Andrea Vargová, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/PC4/25	Tantárgy megnevezése: Szerves kémia laboratóriumi gyakorlatok
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A szemeszter során a hallgató a tantárgyon belül gyakorlati feladatokat old meg és jegyzőkönyvet készít az adott laboratóriumi gyakorlatról. A jegyzőkönyveket a hallgató a gyakorlatot követő egy héten belül köteles leadni. A jegyzőkönyvek értékelése során figyelembe veszik azok tartalmát, formai kivitelezését, valamint az időben való leadásukat.</p> <p>A szemeszter végén a hallgató a tantárgy témaköreiből zárthelyi dolgozatot ír, amelyből legalább 50 %-ot kell elérnie.</p> <p>A gyakorlatokon való részvétel kötelező, az elmulasztott óra csak igazolt hiányzás esetén pótolható a szemeszter végén.</p> <p>A tantárgy végső értékelése a hallgatónak az egyes feladatok, jegyzőkönyvek és a zárthelyi dolgozat sikerességének százalékos arányán alapul, és a végső osztályzatot a következőképpen számítódik ki:</p> <p>Végső osztályzat=(a jegyzőkönyvek átlagos %-os értékelése + 2 x a zárthelyi dolgozaton elért %-os értékelés) / 3.</p> <p>Teljes hallgatói terhelés: 4 kredit = 100-120 óra</p> <p>- 26 óra a kontaktórákon való részvétel; 26 óra elméleti felkészülés a laboratóriumi gyakorlatra és a laboratóriumi gyakorlatból adódó számítási feladatok megoldása; 26 óra a laboratóriumi gyakorlat jegyzőkönyveinek elkészítése, 22-42 óra önképzés és felkészülés a zárthelyi dolgozatra.</p> <p>A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése.</p> <p>A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gyakorlati ismeretekkel rendelkezik az alapvető laboratóriumi technikákról, biztonságos kísérleti tevékenységekről, kémiai szintézisekről a szerves kémia területén, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak; • képes jellemezni a kiválasztott kémiai szintézisek szerves anyagait (kiindulási anyagok, termékek); 	

- képes jellemezni a kiválasztott kémiai szintézisek kémiai alapelveit;
- átfogó ismeretekkel rendelkezik a vegyületek kiválasztása és a szerves szintézisek vonatkozó módszertana terén;
- ismeri a szerves kémiai laboratóriumi gyakorlatban használható alapvető berendezések, laboratóriumi felszerelések és egyéb laboratóriumi kellékek működését;

Készségek:

- rendelkezik a kötelező laboratóriumi gyakorlatok során megszerzett gyakorlati készségekkel;
- képes a szerves kémia alapvető módszertani, munkafolyamatbeli és gyakorlati problémáinak megoldására;
- el tudja végezni az alapvető szerves szintéziseket egy adott munkamenet alapján;
- gyakorlati tapasztalattal rendelkezik a szerves szintézisek elvégzésében és az alapvető laboratóriumi berendezések használatában, ami a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgál;
- képes a kurzuson szerzett ismereteket kellőképpen és szisztematikusan elmagyarázni és alkalmazni a jövőbeli tanítási gyakorlatában;
- képes a kémiai szintézisek megfigyeléseinek eredményeit, és a laboratóriumi gyakorlatokról készült feljegyzéseket jegyzőkönyvbe foglalni;
- a vegyi anyagokat hatékonyan és biztonságosan kezeli;

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes hatékonyan önállóan dolgozni, hangsúlyt fektetve a biztonsági előírások betartására a kémiai laboratóriumban végzett munka során;
- aktívan és felelősségteljesen áll hozzá a tantárgyi feladatok elvégzéséhez.

Tantárgy vázlat:

1. Munkavédelmi képzés. Tűzvédelem. Elsősegélynyújtás.
2. A laboratóriumi eszközök megfelelő kezelése. Szerves vegyi anyagok kezelése. A szerves szintézisek specifikussága.
3. Laboratóriumi munka - a szintézisek szerves vegyületek előállítására és különböző típusú kémiai reakciókra összpontosítanak:
  - szénhidrogének és szénhidrogén-származékok előállítása
  - szerves vegyületek funkciós csoportjainak bizonyítási reakciói
  - halogénezés, nitrálás, acilezés
  - oxidáció, redukció
  - észterezés

Szakirodalom:

Orosz, Gy.,(1998): Szerves kémiai praktikum. Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 96 318 8408 2

Večeřa, M. a kol. (1975) : Chemické tabulky organických sloučenin. 1. vyd. - Praha : Nakladatelství technické literatury, 888 s.

Hornyánszky, G. a kol. (2011): Szerves kémiai praktikum. Typotex Kiadó. ISBN 978-963-279-482-2, dostupné na internete: <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/7659>

Felföldi, K.: Szerves kémiai laboratóriumi alapgyakorlatok. dostupné na internete: http://www.staff.u-szeged.hu/~frank/education/Szerves_kemiai_lab_gyak_jegyzet.pdf

Miklós, E. (2013): Szerves kémia laboratóriumi gyakorlatok. Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem műszaki és Társadalomtudományi kar, Élelmiszer-tudományi Tanszék. dostupné na internete: <http://www.em.sapientia.siculorum.ro/pdf/oktatasi>

<p>%20segedanyagok/05%20Szerves%20kemia%20laboratoriumi%20gyakorlatok/01%20szerves%20kemia%20%20laboratoriumi%20gyakorlatok.pdf</p> <p>Antus, S., Mátyus, P., (2010) : Szerves kémia I. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN: 978 963 195 716 7</p> <p>Balogh, Á., (1990): Szerves kémia. Budapest, Tankönyvkiadó, ISBN 96 318 2741 0</p> <p>Halmos, I., (1992): Szerves kémia. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, ISBN 96 310 9743 9</p> <p>Mc Murry, J., (2007) : Organická chemie, ISBN 987-80-7080-637-1</p> <p>Svoboda, J., (2013) : Organická chemie - 1. vyd. – Praha, Vysoká škola chemicko-technologická - 310 s, ISBN 978-80-7080-561-9.</p>					
<p>A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: szlovák nyelv vagy magyar nyelv</p>					
<p>Megjegyzések:</p>					
<p>Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 3</p>					
A	B	C	D	E	FX
33.33	0.0	0.0	33.33	33.33	0.0
<p>Oktató: Mgr. Andrea Vargová, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD., Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD.,</p>					
<p>Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025</p>					
<p>Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.</p>					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/CH2/25	Tantárgy megnevezése: Szervetlen kémia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 5	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy szemináriuma zárthelyi dolgozattal zárul, amely igény esetén két részre osztható a szemeszter időtartama alatt. Kettéosztás esetében a szeminárium végső értékelését a két részdolgozat átlageredménye adja. A vizsgához csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt legalább 50%-ra teljesítette. A szemeszter szorgalmi időszakában további pontokat beadandók megoldásával és leadásával szerezhethet a hallgató. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. A szóbeli részhez csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt 50% feletti pontszámmal teljesítette, ellenkező esetben a vizsga az adott időpontban elégtelennel (Fx) kerül értékelésre. A tantárgy végső értékelése a következőképpen történik: $0,15 \times \text{a leadott feladatokra kapott pontok \% -a} + 0,25 \times \text{a szemináriumi zárthelyi dolgozat értékelésére kapott pontok \% -a} + 0,6 \times \text{a vizsgarészre adott pontok \% -a}.$ Teljes hallgatói terhelés: 5 kredit = 125-150 óra - 52 óra kontaktórákon való részvétel; 26 óra szemináriumi feladatok előkészítése és megoldása; 47-72 óra önálló tanulás, írásbeli és szóbeli vizsgára való felkészülés. A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sikeresen osztályozza a kémiai vegyületeket és változásokat, képes meghatározni az anyagok belső felépítését, megmagyarázni a szerkezetüket és kémiai tulajdonságaikat; • sikerrel meghatározza a szervetlen kémia fogalmi, csoportosítási és eszkoztani szerkezetét; • összefüggésbe képes helyezni a kémiai anyagokat és változásaikat, valamint képes kikövetkeztetni a kémiai reakciók során várható végtermékeket; • ismeretekkel bír a klasszikus és modern szervetlen kémia fogalmairól, így például a elemek tulajdonságainak periodicitása, a fizikai és kémiai tulajdonságaik változása, savas és lúgos jelleg, illetve a reaktivitás változása az elemek táblázatban történő elhelyezkedésének függvényében; 	

- beható ismeretekkel rendelkeznek biner és összetettebb vegyületekkel kapcsolatban;
- elméleti tudással bír az elemek és szerves vegyületek kémiájával kapcsolatban.

Készségek:

- képes alapjellegű kémiai jelenségek étfogó elemzésére a szerves kémia tárgykörén belül;
- meghatározza a legfontosabb elemekből keletkező biner és összetettebb szerves vegyületeket;
- képes meghatározni az egyszerű koordinatív vegyületeket az erre hajlamos elemek esetében;
- meghatározza a stöchiometrikus és nem stöchiometrikus biner vegyületeket;
- helyesen elnevezéssel illeti a szerves vegyületeket a jelenleg érvényben lévő nevezéktani szabályok szerint, illetve sikeresen levezeti az alapjellegű szerves vegyületek szerkezeti képletét;
- jártasságot szerez a nevezéktan alkalmazásában stöchiometrikus és nem stöchiometrikus vegyületek esetében, ide értve az oldószer molekulákat tartalmazó vegyületeket is.

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes önálló és hatékony tevékenységre.

Tantárgy vázlat:

Az elemek periódusos rendszere, a vegyértékhéj szerkezete. A nem átmeneti és átmeneti elemek alapkémiaja.

1. Az elemek periódusos rendszere, a vegyértékhéjuk szerkezete, a periódusos táblázat.
2. Kémiai kötések fajtái, szerves vegyületek jellemzése – hidridek, halogenidek, oxidok, peroxidok, superoxidok, oxosavak, szulfidok, nitrdek, foszfidok, karbidok, silicdek, boridok, cianidok. Az atomorbitálok hibridizációja.
3. A hidrogén, kötésfajtái, előfordulása, előállítás, vegyületei, izotópjai.
4. A nem átmeneti és átmeneti fémek általános tulajdonságai.
5. Alkálifémek – a periódusos rendszer I. csoportjának elemei, kötésfajták, vegyületek. A réz alcsoportja.
6. Alkáliföldfémek – a periódusos rendszer II. csoportjának elemei, kötésfajták, vegyületek. A cink alcsoportja.
7. Hybridizáció.
8. A periódusos rendszer III. csoportjának elemei, kötésfajták, vegyületek. A szkandium alcsoportja.
9. A periódusos rendszer IV. csoportjának elemei, kötésfajták, vegyületek. A titán alcsoportja.
10. A periódusos rendszer V. csoportjának elemei, kötésfajták, vegyületek. A vanádium alcsoportja.
11. A periódusos rendszer VI. csoportjának elemei, kötésfajták, vegyületek. A króm alcsoportja.
12. A periódusos rendszer VII. csoportjának elemei, kötésfajták, vegyületek. A mangán alcsoportja.
13. A periódusos rendszer VIII. csoportjának elemei és vegyületei.

Szakirodalom:

Szakirodalom:

Krätsmár - Šmograd J. a kol., (2007): Všeobecná a anorganická chemia. Osveta, ISBN 80 806 3245 8

Greenwood N. N., Earnshaw A., (2004): Az elemek kémiája I, II, III. ISBN: 963195255X

Fajnor V., (1992) : Laboratórna technika, názvoslovie a chemické výpočty: Vysokoškolské skriptá. - Bratislava, Univerzita Komenského - 100 s. - ISBN 80 223 0436 0

Lukeš I., (2009): Systematická anorganická chemie. - 1. vyd. – Praha, Nakladatelství Karolinum -

230 s. ISBN 978-80-246-1614-8. Bánhidi L., (1989): Szervetlen kémia. Budapest, Tankönyvkiadó, ISBN 96 318 2192 7 Fehér D., (1987): Szervetlen kémia. Budapest, Tankönyvkiadó, ISBN 96 318 0282 5					
A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: szlovák nyelv és magyar nyelv					
Megjegyzések:					
Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 13					
A	B	C	D	E	FX
0.0	30.77	30.77	0.0	7.69	30.77
Oktató: doc. RNDr. Róbert Gyepes, PhD., Mgr. Katarína Szarka, PhD., Mgr. Andrea Vargová, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/PC2/25	Tantárgy megnevezése: Szervetlen kémia laboratóriumi gyakorlatok
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A szemeszter során a hallgató a tantárgyon belül gyakorlati feladatokat old meg és jegyzőkönyvet készít az adott laboratóriumi gyakorlatról. A jegyzőkönyveket a hallgató a gyakorlatot követő egy héten belül köteles leadni. A jegyzőkönyvek értékelése során figyelembe veszik azok tartalmát, formai kivitelezését, valamint az időben való leadásukat.</p> <p>A szemeszter végén a hallgató a tantárgy témaköreiből zárthelyi dolgozatot ír, amelyből legalább 50 %-ot kell elérnie.</p> <p>A gyakorlatokon való részvétel kötelező, az elmulasztott óra csak igazolt hiányzás esetén pótolható a szemeszter végén.</p> <p>A tantárgy végső értékelése a hallgatónak az egyes feladatok, jegyzőkönyvek és a zárthelyi dolgozat sikerességének százalékos arányán alapul, és a végső osztályzatot a következőképpen számítódik ki:</p> <p>Végső osztályzat=(a jegyzőkönyvek átlagos %-os értékelése + 2 x a zárthelyi dolgozaton elért %-os értékelés) / 3.</p> <p>Teljes hallgatói terhelés: 4 kredit = 100-120 óra</p> <p>- 26 óra a kontaktórákon való részvétel; 26 óra elméleti felkészülés a laboratóriumi gyakorlatra és a laboratóriumi gyakorlatból adódó számítási feladatok megoldása; 26 óra a laboratóriumi gyakorlat jegyzőkönyveinek elkészítése, 22-42 óra önképzés és felkészülés a zárthelyi dolgozatra.</p> <p>A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése.</p> <p>A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények:</p> <p>A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató:</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gyakorlati ismeretekkel rendelkezik az alapvető laboratóriumi technikákról, a biztonságos kísérleti tevékenységekről, a szervetlen kémia kiválasztott kémiai szintéziseiről, amelyek a gyakorlat és a kutatás alapjául szolgálnak; • képes jellemezni a kiválasztott kémiai szintézisek szervetlen anyagait (kiindulási anyagok, termékek); 	

- képes jellemezni a kiválasztott kémiai szintézisek kémiai alapelveit;

Készségek:

- rendelkezik a kötelező laboratóriumi gyakorlatok során megszerzett gyakorlati készségekkel;
- képes a szerves kémia alapvető módszertani munkaeljárási és gyakorlati problémáinak megoldására;
- el tudja végezni az alapvető szerves szintéziseket egy adott eljárás szerint;
- ismeri a reagensek és a termékek mennyiségének kiszámításához szükséges sztöchiometriai számításokat;
- ismeri a kémiai szintézis során keletkező termék hozamának kiszámításának módját;
- össze tudja foglalni a kémiai szintézisekből származó megfigyelési eredményeit, és a laboratóriumi gyakorlatok során készült feljegyzéseit jegyzőkönyvbe tudja foglalni;
- hatékonyan és biztonságosan kezeli a vegyi anyagokat.

Kompetenciák:

- alkotó gondolkodással bír, önálló a saját művelődési folyamatán belül, autonóm és felelősségteljes döntésekre képes a kémia tanulmányi szak keretén belül;
- képes hatékonyan önállóan dolgozni, hangsúlyt fektetve a biztonsági előírások betartására a kémiai laboratóriumban végzett munka során;
- aktívan és felelősségteljesen áll hozzá a tantárgyi feladatok elvégzéséhez.

Tantárgy vázlat:

1. Biztonság és egészségvédelem a kémiai laboratóriumban. Laboratóriumi előírások.
2. Elemek előállítása - (laboratóriumi körülmények között) gáz halmazállapotban.
3. Elemek előállítása - (laboratóriumi körülmények között) szilárd halmazállapotban.
4. Oxidok előállítása.
5. Savak előállítása.
6. Hidroxidok előállítása.
7. Sók - kloridok előállítása.
8. Sók - karbonátok előállítása.
9. A sóhidrátokban lévő víz tömegarányának meghatározása.
10. Sók előállítása - kettős sók.
11. Koordinációs vegyületek előállítása.

Szakirodalom:

Fajnor V., (1992): Laboratóriumi technika, názvoslovie a chemické výpočty. Vysokoškolské skriptá, UK Bratislava, ISBN 80 223 0436 0

Hugyivárová, M. & Szarka, K. (2015). Szerves kémia praktikum. 1. vyd. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2015. 50 s. ISBN 978-80-8122-134-7.

Gyepes, R., Katarína SZARKA, Ondrej HEGEDŰS & Róbert MÉSZÁROS. A laboratóriumi technika alapjai = Základy laboratórnej techniky Vysokoškolská učebnica pre študentov pedagogických fakúlt zameraním na aprobačný predmet chémia a/alebo biológia s vyučovacím jazykom maďarským: Tankönyv a kémia- és/vagy biológiatanár szakos hallgatók részére. 1. vyd. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2021. 86 s. ISBN 978-80-8122-402-7

Kotočová A., Valigura D., (1993): Všeobecná chémia- Návody na laboratórne cvičenia. Bratislava, Slovenská technická univerzita, ISBN 80 227 0560 8

Sík J., (1992): Kémiai számítások képletgyűjteménye. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, ISBN 963 10 9419 7

Kiss Zs., (2004): Összefoglaló feladatgyűjtemény – Kémiából – Megoldások. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN 963 19 5394 7

Vargová, Z. a kol. (2019). Základné laboratórne cvičenia z anorganickej chémie. Košice: ŠafárikPress, 2019, ISBN 978-80-8152-794-4 (e-publikácia) (dostupné na internete: <https://unibook.upjs.sk/img/cms/2019/pf/zakladne-laboratorne-cvicenia-z-anorganickej-chemie-final.pdf>)

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv és magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 9

A	B	C	D	E	FX
0.0	22.22	11.11	22.22	11.11	33.33

Oktató: Mgr. Katarína Szarka, PhD., Mgr. Andrea Vargová, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/KONSJ/25	Tantárgy megnevezése: Szlovák nyelvű társalgás
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1., 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A kurzus értékelése a kommunikációs témák sikeres bemutatásán és egy írásbeli záródolgozaton alapul.</p> <p>1. A szemináriumokon végzett hallgatói tevékenység 50%. A kijelölt témáról való kommunikáció/társalgások során a hallgató bizonyítást tesz azon készségeiről és felkészültségéről, melyek alátámasztják, hogy a témával kapcsolatban relevánsan képes kifejezni magát, miközben betartja a használt nyelv nyelvi és stilisztikai normáit. Az ilyen beszélgetések előre kijelölt témái előadásokon, interjúkon, videofelvételeken, könyvekből, cikkekből, pedagógiai dokumentumokból/pedagógiai szövegekből gyűjtött információkon alapulnak. Az értékelés során figyelembe veszik a pontosságot, a szóbeli és írásbeli kifejezés folyékonyágát, a témák ismeretét, valamint azt, hogy a résztvevők képesek-e önállóan állást foglalni a témákkal kapcsolatban, illetve saját megoldásokat adni.</p> <p>2. Írásbeli záródolgozat 50% (a szlovák nyelven történő írásbeli kifejezőképesség bizonyítása). A hallgató bizonyítja, hogy képes egy összefüggő szöveget írni szlovák nyelven 750 - 1 500 szó terjedelemben a tárgyalt témakörök különböző kérdéseiről, értékelve a tartalmi pontosságot, a tömörséget, a téma ismeretét, a nyelvtani helyességet, a szókincset és a hozzáadott értéket - a következtetés megfogalmazását). Ez a tevékenység csak akkor tekinthető teljesítettnek, ha a hallgató legalább 25%-ot elér.</p> <p>A szemináriumokon való aktív részvétel szintén feltétele a megfelelésnek. A hallgató nem haladhatja meg a 20%-os hiányzási arányt (lásd a J. Selye Egyetem jelenleg érvényes Tanulmányi Szabályzatát).</p> <p>A hallgató teljes munkaterhelése : 1 kredit = 30 óra: 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 17 óra önálló tanulás.</p> <p>A tantárgy sikerességének teljes értékelése:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A = 90 – 100%, • B = 80 – 89%, • C = 70 – 79%, • D = 60 – 69%, • E = 50 – 59%, 	

- FX = 0 – 49%.

Oktatási eredmények:

A kurzus elsődleges célja a hallgatók szlovák nyelvi kommunikációs készségeinek erősítése, ugyanakkor rámutatni a szlovák nyelv kifejezőeszközeinek a társadalom különböző területeivel kapcsolatos kommunikációs cselekményekben való alkalmazásának lehetőségeire; a hangsúlyt elsősorban a pedagógia területének témáira helyezzük, ami segíteni hivatott a hallgatóknak abban, hogy bővítsék ismereteiket ezen a tudományterületen, és ezáltal erősítsék azokat a kommunikációs kompetenciákat, amelyeket a pedagógus szakma a 21. században megkövetel. A kurzus fő célkitűzései: - új szokások és készségek kialakítása a nyelvi beszéd hallgatása és a beszédre való reagálás terén, - a szlovák nyelv szóbeli és írásbeli kifejezőképességének fejlesztése, - a kritikai gondolkodás és a beszéd kommunikációs készségének fejlesztése, - hatékonyabb kommunikátorrá válás különböző kontextusokban és helyzetekben. A kurzus fejleszti az összes alapvető nyelvi kompetenciát (olvasás, beszéd, írás és hallás utáni szövegértés), elsősorban a kommunikációs készségek és képességek elsajátítására összpontosítva. Ismeretek:

- a hallgató megszilárdítja ismereteit a szlovák nyelv stilisztikája és nyelvtana terén,
- ismereteket szerez a tárgyalt témákról.

Készségek:

- a hallgató képes lesz az iskolai környezetben hatékonyan, funkcionálisan és kulturáltan kommunikálni szlovák nyelven,
- a hallgató képes lesz magabiztosan elvégezni az álláspályázati folyamatot,
- a hallgató képes lesz írásbeli álláspályázatot megfogalmazni, amely tartalmazza a kísérőlevelet és a szükséges dokumentációt (becsületbeli nyilatkozat stb.), szakmai önéletrajzot készíteni az Europass segítségével,
- hallgatók képesek lesznek hatékonyabban kommunikálni szóban és nem szóban egyaránt,
- hallgatók hatékonyabban tudják majd menedzselni tanulmányaikat,
- a hallgatók képesek lesznek jobb kapcsolatokat kialakítani a körülöttük lévő emberekkel,
- a hallgatók megtanulhatják az önbecsülés, az önreflexió, az önértékelés javításának művészetét,
- a hallgatók megtanulnak testbeszédet és arckifejezéseket olvasni,
- a hallgatók pozitív hozzáállást alakítanak ki a szlovák kultúrához és nyelvhez,
- a hallgatók képesek lesznek célzott önismeretet kialakítani a szlovák mint idegen nyelv és a pedagógia területén,
- hallgatók képesek lesznek önállóan olyan tevékenységeket tervezni, amelyekkel fejleszthetik kommunikációs és pedagógiai készségeiket,
- a hallgatók képesek lesznek megerősíteni a tanári munkához szükséges nyelvi készségeket az iskolai környezetben.

Kompetenciák:

- a tanuló pozitív kapcsolatot alakít ki és erősít a szlovák nyelvvel és a szlovák kultúrával,
- a tanuló megerősíti kommunikációs kompetenciáit a szlovák nyelvben,
- a tanuló megerősíti egyéb pedagógiai kompetenciáit.

Tantárgy vázlata:

A szemináriumok témáinak kiválasztásánál a kommunikációs gyakoriságot és az európai kontextusban a mai Szlovákia időbeli és földrajzi térben való relevanciáját vesszük alapul, különös hangsúlyt fektetve a kommunikációs kompetenciák erősítésére a pedagógia területén. A kommunikációs készségek és nyelvi képességek elsajátítása és megszilárdítása így a nyelvi beszédek értő hallgatására, szóbeli és írásbeli beszédek készítésére, a lexikális szókincs fejlesztésére

és megszilárdítására, a nyelvtan gyakorlására és a társadalmi és különösen az iskolai élet különböző témáiról való beszélgetésre fog összpontosítani.

Szakirodalom:

- Barková, V., Buznová, V., Dratva, T. 1999. Slovenčina pre cudzincov (cvičebnica). Bratislava : SPN, 1999.
- Bortlíková, A., Maierová, E., Navrátilová, J. 2008. Hovorme spolu po slovensky! B Slovenčina ako cudzí jazyk (2 učebnice, gramatika, 2 cvičebnice, 2 CD). Bratislava : UK 2008.
- Dekan, J. 1995. Pedagogická komunikácia v teórii a v praxi. Nitra: VŠPg, 1995.
- Dolník, J. 2009. Všeobecná jazykoveda. B.: Veda 2009. Najmä kap. Pragmatika.
- Ferencová, J., Zahatňanská, M., Šuťáková, V. 2017. Sociálna a didaktická komunikácia. 2017.
- Findra, J. 2013. Jazyková komunikácia a kultúra vyjadrovania. Martin: Vydavateľstvo Osveta 2013. 240 s.
- Haláková, Z. 2012. Pedagogická komunikácia pre študentov učiteľstva. Bratislava: UK 2012.
- Kamenárová, R. a kol. 2017. E-slovak, Information, (Comenius University, Studia Academica Slovaca – The Center for Slovak as a Foreign Language, 2017), Dostupné na: <https://www.e-slovak.sk/mod/page/view.php?id=919>.
- Kamenárová a kol. 2012, 2014, 2015, 2017, 2022: Krížom-krážom. Bratislava: Univerzita Komenského. Všetky diely (pre úrovne od A1 do C2).
- Nelešovská, A. 2005. Pedagogická komunikace v teorii a praxi. Praha: Grada 2005.
- Sedláková a kol. 2013. Slovenčina pre cudzincov. Košice. 2013. <https://www.upjs.sk/public/media/5596/Sedlakova-Slovenscina-pre-cudzincov.pdf>
- Slovake.eu, Slovenčina online – ľahko a rýchlo, (2017), Dostupné na: <https://slovake.eu/sk/about>
- Sýkora Hernády, K. 2022. Self-Efficacy učiteľov v neustálenom edukačnom prostredí. Schola nova, quo vadis? (s. 105-109) Praha: Extrasystem Praha. ISBN 978-80-87570-59-3.
- Vrábľová, J. a kol. 2016. First Aid in Slovak – Prvá pomoc po slovensky, (Univerzita Komenského. Studia Academica Slovaca – centrum pre slovenčinu ako cudzí jazyk, 2016).
- Vaňko, J. 1999. Komunikácia a jazyk. Nitra : FF UKF 1999.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 7

A	B	C	D	E	FX
28.57	28.57	14.29	0.0	0.0	28.57

Oktató: Mgr. Katalin Sýkora Hernády, PhD., PaedDr. Alexandra Nagyová, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/TES1/25	Tantárgy megnevezése: Szövegelemző szeminárium 1.
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium / Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató a szemeszter során két fogalmazást ír (mindkét munkára 20 pont ítélhető oda), összesen legfeljebb 40 pontért. A fogalmazások értékelésének szempontjai: – műfaji korrektség (4 bodov) – megfelelő stílusjegyek (4 bodov) – esztétikai minőség, egyediség (4 bodov) – helyesírás (4 bodov) – terjedlem (4 bodov) A hallgató munkaóráinak eloszlása: – 1 kredit: rendszeres jelenlét az órákon (2 x 45 perc hetente) – 26 óra – 1 kredit: az órák tartalmán és olvasmányain alapuló folyamatos felkészülés, beleértve a szakirodalom áttanulmányozását, valamint azon gyakorló fogalmazások megírását, melyeket a hallgató „házi feladatra” kap az egyes szemináriumok és gyakorlatok fókusza szerint – 24 óra felkészülés Értékelési skála: A (100%–90%), B (89%–80%), C (79%–70%), D (69%–60%), E (59%–50%). Az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot, nem teljesíti a tárgyat.</p>	
<p>Oktatási eredmények: Tudás: – A hallgató ismerni fogja a kreatív írás sajátosságait. Közelebbről is ismerni fogja az egyes műfajokat és a hozzájuk illő formákat. – Megismeri a kreatív írással kapcsolatos alapvető ismereteket, fogalmakat, elméleti és módszertani alapelveket (részletesebben lásd A tantárgy vázlatát c. szakaszt). – Megismeri a kreatív írás során alkalmazható jellegzetes feladatokat és gyakorlatokat. – Ismerni fogja a kreatív írás rövid történetét. Képességek: – A hallgató alkalmazni tudja majd a kreatív írással kapcsolatos elméleti ismereteket. A műfajok jó ismeretén túl azokat a karakterjegyeket is magára tudja öltetni, akiknek a szemszögéből az adott szöveget meg kell írnia.</p>	

– A képzés elvégzését követően mint pedagógiai asszisztens képes lesz alkalmazni a kreatív írás kapcsán elsajátított ismereteit a magyar nyelv és irodalom tantárgy oktatása során. Nem egyszerű szövegeket fog csak írni a diákjaival. Helyettük olyan kreatív szövegeket írat majd, melyek megalkotásához sokkal több szempontot kell teljesíteni, de az eredmény is sokkal változatosabb. A különböző szövegtípusok alkalmazása és begyakorlása a mindennapi életben is nagy haszonnal jár majd.

– Elsajátítja azokat a lépéseket, készségeket és stratégiákat, amelyek a fogalmazások kereteinek kialakításához szükségesek.

Kompetenciák:

– A hallgató pozitívan viszonyul majd az osztályközösség társadalmi és nyelvi sokszínűségéhez. Azáltal, hogy különböző karakterek szemszögéből kell fogalmazást írni, a diákok egymás iránti toleranciája és nyitottsága is erősödik.

– Felelősséget érez majd az anyanyelvi íráskészség fejlesztése iránt.

– Képes lesz saját álláspontot és véleményt kialakítani a kreatív írás tárgykörében, de úgy, hogy annak felülvizsgálatára éppúgy nyitott marad, ahogy konstruktívan meg is tudja védeni azt. Ebben az is segíti, hogy a szemeszter során nagyon sok műfajjal találkozik. Közben pedig azt is leteheti, hogy szerinte melyik működtethető legerendményesebben bizonyos közösségeknél.

– A képzést követően mint pedagógiai asszisztens képes lesz elmagyarázni a kreatív írással kapcsolatos tananyagot, és saját kritériumokat megszabni az írandó fogalmazásokhoz.

– Alapvető ismeretekkel fog rendelkezni a képzésben résztvevő egyének eltérő fejlődését befolyásoló tényezőket, lehetséges hátrányait, valamint tehetségüket illetően – következzenek azok bár a különböző egészségi vagy társadalmi háttérből –, hogy ezáltal az inkluzív pedagógia szellemében megtervezett képzési folyamat során sikerrel tudjon együttműködni a speciális pedagógusokkal, pszichológusokkal és más szakemberekkel, s egyszersmind a tanácsaik alapján eljárni. Egy írandó szöveg nagyon sokféle lehet, terjedelmi és műfaji szempontból is. A diákok közösségéhez és képességeihez igazodva azonban mindenképp sikereket érhetünk el.

– Képes lesz lépést tartani a kreatív írás legújabb eredményeivel, valamint aktívan folytatni önmaga szakmai fejlesztését.

Tantárgy vázlata:

1. A kreatív írás fogalma és szerepe az irodalomoktatásban. Különböző prózai műfajokhoz kapcsolódó gyakorlatok (eredetmítosz, egyperces, stb.).

2. Konkrét prózai művekhez kapcsolódó gyakorlatok (átalakítás, továbbírás, szempontváltás, zsánerjegyek cseréje, stb.).

3. A világ- és karakterépítést elősegítő kreatív írás.

4. A szövegszerkesztés lehetőségei (sűrítés, nyitó- és zárómondatok, műfajváltás, töredékekből való építkezés).

5. A kreatív írás lehetőségei a csoportmunkában (talált szavak, váltakozó dialógus, szövegpótlás, stb.).

6. Más művészeti ágak megszólaltatása kreatív írásos gyakorlatokon keresztül (vizuális, audio és audiovizuális).

7. Kreatív írás és női írás. Különböző műfajú szövegek alkotása női szerzők műveivel kapcsolódóan. A férfi és női nézőpont különbségei. Férfi és női naplók részletei, levélváltás a férfi- és női nézőpont megkülönböztetésével.

8. Kreatív írás és retorika. Az argumentáció módjai: érvelés, cáfolat. Argumentáció különféle pozíciókból. Laus és vituperatio. Komparáció.

9. Kreatív írás és önéletrírói műfajok. Önéletrajzi szövegekhez kötődő gyakorlatok (naplórészletek montázsolása, önarckép).

10. Irányított versírás. Egysoros versek, haiku. Szóasszociációs lehetőségek, képi asszociativitás. Versakusztika. Halandzsa, akusztikus fordítás. Rímfajták, rímjátékok.
11. Szövegalkotó gyakorlatok a képleírás, az ekphraszisz, az embléma műfajához kapcsolódóan.
12. Költői képek, metaforaalkotás. Aránypárokra alapuló metaforák

Szakirodalom:

- ADAMIKNÉ, J. A. 2008. Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségiig. Budapest: Trezor Kiadó. ISBN 978-963-8144-31-7
- BAKA, P. 2023. Doboztankönyv: Élményalapú irodalomtanítás a populáris, ifjúsági és gyerekirodalom köréből. 1. vyd. – Dunajská Streda (Slovensko) : NAP Kiadó. 80 s. – ISBN 978-80-8104-113-6
- BOROSNÉ JAKAB, E. – SCHLETTNÉ SEBŐ, I. 2002. Irodalmi írásbeli érettségi - A fogalmazás technikája. Budapest: Corvina Kiadó. ISBN 9631351696
- CSIKÓSNÉ MONOSTORI, E. 1993. Fogalmazás. Budapest: Mozaik. ISBN 9638057556
- CSIKÓSNÉ MONOSTORI, E. 1994. Fogalmazás lépésről lépésre II. Budapest: Mozaik. ISBN 9638057572.
- Fülöp, M. – SZILÁGYI FERENCNÉ. 2004. Fogalmazás munkafüzet: A. Celldömölk: AK - Apáczai Kiadó. ISBN 0002940.
- HEDGE, T. 2017. Writing. Oxford: Oxford University Press. 2. ed. ISBN 978 019 442190 4.
- HORVÁTH Viktor 2014. A vers ellenforradalma, A versírás és versfordítás tanulása és tanítása. Budapest: Magvető, 2014. ISBN 978-963-142-909-1
- L. ACZÉL Petra 2004. Retorika: A szóból épült gondolat – Gyakorlókönyv. Budapest: Krónika Nova Kiadó. - ISBN 963 9128 73 2.
- QUINTILIANUS, M. F. 2008. Szónoklattan, ford. Adamik Tamás, Csehy Zoltán, Kopeczky Rita, Krupp József, Polgár Anikó, Tordai Éva - Bratislava: Kalligram. - ISBN 978-80-7149-961-9
- CICERO 2012. Összes retorikaelméleti művei. Ford. Adamik Tamás, Csehy Zoltán, Krupp József, Kisdí Klára, Mezei Mónika, Polgár Anikó: - Bratislava: Kalligram. - ISBN 978-80-8101-617-2
- BAKA VIDA, B. – BAKA P. 2019. Az (ember)idegen természet fojtogató ölelése: Jeff VanderMeer: Déli Végek-trilógia (doboztankönyv-fejezet). In: Módszertani Közlemény = Metodický glasnik = Methodological bulletin = Methodologische Mitteilungen = Metodický glasnik 9/1. 10–25. ISSN 2217-4540.
- BAKA, P. 2018. Mi lett volna, ha...? - Alternatív történelmi kalauz: Doboztankönyv-fejezet. In: Eruditio - Educatio : Vedecký časopis Pedagogickej fakulty Univerzity J. Selyeho v Komárne = a Selye János Egyetem Tanárképző Karának tudományos folyóirata = Research Journal of the Faculty of Education of J. Selye University. 13/1. 89–100 ISSN 1336-8893.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 6

A	B	C	D	E	FX
66.67	16.67	0.0	0.0	0.0	16.67

Oktató: PaedDr. Patrik Baka, PhD., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD., doc. Péter Nagy, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/TES2/25	Tantárgy megnevezése: Szövegelemző szeminárium 2.
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató a félév során interaktív előadást tart a választott témáról (100%). Az értékelési szempontjai: - szakszerűség - interaktivitás - csoportos interakció - formai követelmények A hallgató teljes munkaterhelése: - Jelenlét az órákon és az előadásra való felkészülés - 26 óra Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%), pod 50%: Fx. Nem kap kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: - A hallgató meg tudja magyarázni a 20. és 21. századi magyar és világirodalom jellegzetességeit. - A hallgató képes jellemezni az elemzett irodalmi művek fő gondolatait, valamint azt a társadalmi, politikai és kulturális kontextust, amelyben a művek íródtak. - A hallgató képes felismerni, hogy egy adott mű esetében milyen irodalomkritikai elemzésre van szükség (pl. feminista, pszichoanalitikus vagy életrajzi elemzés). Készségek: - A hallgató képes 20. századi irodalmi szövegek értelmezésére és elemzésére, valamint a kortárs irodalmi iskolák (kulturális, feminista, posztkoloniális stb.) technikáinak és módszereinek alkalmazására. - A hallgató képes önállóan információt gyűjteni 20. és 21. századi írókról és irodalmi szövegekről különböző kiadványokból és az internetről. - A hallgató képes saját véleményét és álláspontját megfogalmazni, valamint kritikusan felülvizsgálni azt. Kompetenciák: - A hallgató megismeri a 20. és 21. század néhány irodalmi művének történelmi, kulturális és társadalmi sajátosságait.	

- A hallgató pozitív attitűdöt alakít ki a 20. és 21. századi magyar és világirodalom kérdései iránt, és igyekszik azokat minél jobban megérteni. Ebben a szellemben fogja tanítani a diákjait is, továbbá interaktív és kooperatív gyakorlatokon keresztül mutatja be nekik az analitikai módszerek gyakorlati dimenzióját.

Tantárgy vázlata:

1. A 20. és 21. századi magyar és világirodalom jelentős műveinek elemzése.
2. Az elemzett művek társadalmi-történelmi háttere
3. Az irodalmi művek értelmezésének elméleti kérdései
4. Szerző - mű - olvasó az irodalmi folyamatban.
5. Az elemzett művek intermédiás kontextusai
6. A 20. századi magyar irodalom jelentős irodalmi műveinek elemzése
7. A 20. századi világirodalom jelentős irodalmi műveinek elemzése
8. A 21. századi magyar irodalom jelentős irodalmi műveinek elemzése
9. A 21. századi világirodalom jelentős irodalmi műveinek elemzése
10. Az elemzett művek alapvető társadalomtudományi kérdéseivel kapcsolatos ismeretek rendszerezése
11. Az elemzett művek elméleti kérdéseivel kapcsolatos ismeretek rendszerezése
12. Az elemzett művek irodalomtörténeti kérdéseivel kapcsolatos ismeretek rendszerezése

Szakirodalom:

- KESERŰ, J. 2009. Mindez így: Tanulmányok, kritikák 1999–2009. Dunaszerdahely: NAP Kiadó. ISBN 978-80-8104-018-4
- KESERŰ, J. 2021. Lehetnek sárkányaid is. Budapest: Prae. ISBN 978-615-6199-15-7
- MOLNÁR, G. T. 2015. A figyelem művészete: Bevezetés az irodalmi művek értelmezésébe. Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem. ISBN 978-963-284-579-1
- PÁL, J. 2012. Világirodalom. Budapest: Akadémiai. ISBN 976 963 05 8596 5
- KULCSÁR SZABÓ, E. 2017. Verskultúrák: A líraelmélet perspektívái. Budapest: Ráció Kiadó. ISBN 978-615-5675-08-9
- KULCSÁR SZABÓ, E. 1998. A megértés alakzatai. Debrecen: Csokonai Kiadó. ISBN 963 260 134 3
- H. NAGY, P. 1999. Kánonok interakciója. Budapest: Fiatal Írók Szövetsége. ISBN 963 86038 2 8

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 6

A	B	C	D	E	FX
66.67	16.67	0.0	16.67	0.0	0.0

Oktató: Dr. habil. PaedDr. József Keserű, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/MUV/25	Tantárgy megnevezése: Tanulás- és kutatómódszertan
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 4.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgató teljes munkaterhelése: <ul style="list-style-type: none"> • kutatási terv kidolgozása, aktualizálása min 2. oldal (20 pont), • kutatási módszer és eszköz kialakítása/kiválasztása/adaptálása (20 pont), • kutatási módszer és eszköz bemutatása min. 2 oldal (20 pont), • kutatási módszer és eszköz kipróbálása, tapasztalatok összegzése min. 3 oldal (40 pont) VAGY kiválasztott kérdőívvel felmérni a hallgatók/diákok tanulási stílusát (min. 15 személy), kiértékelni, azonosítani a tanulás stílusait és az eredményeket írásbeli dolgozatban összefoglalni (min. 3 oldal, 40 pont). A tantárgy sikerességének teljes értékelése: <ul style="list-style-type: none"> • A = 90 – 100% (100 – 90 pont) • B = 80 – 89% (89 – 80 pont) • C = 70 – 79% (79 – 70 pont) • D = 60 – 69% (69 – 60 pont) • E = 50 – 59% (59 – 50 pont) • FX = 0 – 49% (49 – 0 pont) A hallgató teljes munkaterhelése – munkaórák felosztása: 2 kredit = 60 óra: <ul style="list-style-type: none"> • 13 óra szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; • 47 óra szemeszteri dolgozat előkészítése. 	
Oktatási eredmények: Ismeretek: <ul style="list-style-type: none"> • a hallgató ismeri a tudományos kutatás főbb jellemzőit, • a hallgató ismeri a kvalitatív és kvantitatív kutatás módszereit, • a hallgató ismeri a kutatási adatok gyűjtésének módszereit, • a hallgató ismeri az esettanulmányok és online kutatások alapjait, • a hallgató ismeri a zárodolgozat írásának alapelveit, • a hallgató ismeri az irodalomkutatás módszereit és jellemzőit, • a hallgató ismeri a szakirodalomra való hivatkozás módszereit, 	

- a hallgató ismeri a kapcsolatot a tanulási stílus, a tanulási környezet és a tanulási motiváció között,
- a hallgató ismeri a tanulási módszertan alapfogalmait,
- a hallgató ismeri az adatgyűjtés során használt mérő eszközök főbb jellemzőit,
- a hallgató ismeri az érvényesség és megbízhatóság tudományos kritériumait,
- a hallgató ismeri az érvelő értelmezés biztosításának követelményét.

Képességek:

- a hallgató képes megfogalmazni a kutatás célját,
- a hallgató képes kutatási tervet készíteni egy kiválasztott témában,
- a hallgató képes az irodalomkutatás elveinek kialakítására,
- a hallgató képes értékelni az alkalmazott kutatási eszközök és módszerek megfelelőségét.

Kompetenciák:

- a hallgató alkalmas a saját kutatási tervének elkészítésére,
- a hallgató alkalmas a hipotézisek és/vagy kérdések megfogalmazására,
- a hallgató alkalmas a kutatási módszerek és eszközök kiválasztására a saját kutatási tervének megvalósításának érdekében,
- a hallgató alkalmas a szakirodalom elemzésére és hivatkozására,
- a hallgató alkalmas a feldolgozott szakirodalom alapján összefoglaló gondolatok megfogalmazására.

Tantárgy vázlat:

A pedagógiai kutatás főbb jellemzői.

A pedagógia tudomány kvantitatív és kvalitatív irányai.

Kutatási hipotézisek és kérdések megfogalmazása.

A szakirodalom kiválasztása és feldolgozása.

Adatgyűjtési módszerek (kérdőív, interjú, megfigyelés, tesztek).

Esettanulmányok, kutatások az interneten.

A záródolgozat mint publikáció.

Szakirodalmi hivatkozások rendszere.

Tanulási stílusok és tanulási környezet.

A tanulás didaktikája.

A tanulási és tanítási stílusok összefüggésé.

Szakirodalom:

Andragógiai interdiszciplináris kutatómódszertan / Kálmán Anikó. - 2. vyd. - Budapest : OKKER Oktatási és Kiadói Rt., 2005. - 148 s. - ISBN 963 9228 97 4.

Kutatómódszertan = Elmélet, gyakorlat, tanulmányok : Oktatási segédlet / Menyhárt József. - 1. vyd. - Nitra-Nyitra : Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem -Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2015. - 167 s. - ISBN 978-80-558-0962-5.

A társadalomtudományi kutatás gyakorlata / Earl Babbie ; Gábor Kende. - 6. vyd. - Budapest : Balassi Kiadó, 2008. - 600 s. - ISBN 978-963-506-764-0.

Doing a Successful Research Project : Using Qualitative or Quantitative Methods / Martin Davies, Nathan Hughes. - 2. vyd. - Hampshire : Palgrave Macmillan, 2014. - 278 s. - ISBN 978-1-137-30642-5.

Doing Your Research Project : A Guide for First-time Researchers / Judith Bell, Stephen Waters. - 7. vyd. - London : McGraw-Hill Education, 2018. - 344 s. - ISBN 978-0-335-24338-9.

Metody pedagogického výzkumu : Základy kvantitativního výzkumu / Miroslav Chráska. - 2., akt. vyd. - Praha : Grada, 2016. - 254 s. - ISBN 978-80-247-5326-3.

Egyéni különbségek szerepe a tanulásban : Tanulási stratégiák / Tóth Péter. - 1. vyd. - Budapest : DSGI, 2012. - 143 s. - ISBN 978-963-88946-7-0.
 Egyéni különbségek szerepe a tanulásban : A tanulási stílus / Tóth Péter. - 1. vyd. - Budapest : DSGI, 2011. - 222 s. - ISBN 978-963-88946-5-6.-
 A hatékony tanulás titka: A hatékony tanítás és tanulás dinamikája / Paul Roeders, Gefferth Éva. - 1. vyd. : Trefort Kiadó, 2007. - 215 s. - ISBN 978-963-446-453-2.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 3

A	B	C	D	E	FX
100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: prof. Péter Tóth, PhD., PaedDr. Alexandra Nagyová, PhD., doc. dr. univ. Agáta Csehiová, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/ZTP/25	Tantárgy megnevezése: Világpolgárok az oktatásban, a projekttervezés alapjai
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A szemeszter során a hallgatónak a következő kritériumokat/feltételeket kell teljesítenie: - portfólió kidolgozása a választható témák közül (100 pont). Tantárgy sikeres teljesítésének feltétele, megszerezni minimálisan 50%-ot a tantárgy lehetséges maximális értékeléséből. Az értékelési skála: A – 90 -100%, B – 80 -89%, C – 70 -79%, D – 60 - 69%, E – 50 -59%. A hallgató teljes munkaidős terhelése az órák elosztása szempontjából (1 kredit = 30 óra): <ul style="list-style-type: none"> • részvétel az órákon (13 óra), • portfólió elkészítése az egyik választott témáról a tantárgy tartalmából (17 óra) 	
Oktatási eredmények: A tananyag átfogó célja, hogy elősegítse a hallgatók felkészülését az európai értékeken alapuló, tudatos és aktív társadalmi szerepvállalásra, valamint felkészítse őket az oktatás nemzetköziesítésében rejlő lehetőségek felismerésére és kihasználására. Emellett célként jelenik meg, hogy sajátítsák el mindazon ismereteket, melyek nemzetközi utak és projektek megvalósításához kellenek egyetemi tanulmányaik alatt, valamint a munkaerőpiaci elhelyezkedést követően. A hallgatók elmélyülnek az európai közös értékek, a közösségi részvétel, valamint az aktív polgárság fogalmaiban, miközben fejlesztik szociális és „soft skill” kompetenciáikat. A tananyag betekintést nyújt a nemzetközi mobilitási programok világába, megismerteti a stratégiaépítés, a projektmenedzsment, a pályázatírás és a szakmai beszámolók készítésének alapjait. A résztvevők olyan gyakorlati ismereteket és eszközöket sajátítanak el, amelyek révén hatékonyan tudnak bekapcsolódni nemzetközi programokba, képesek lesznek értékelni azok eredményeit, és élményeiket igényes módon bemutatni, megosztani. A tananyag célja, hogy erősítse a nyitottságot, alkalmazkodóképességet és a digitális, nyelvi, valamint interkulturális kompetenciákat is. Ismeretek (tudásanyag, elméleti megalapozottság): <ul style="list-style-type: none"> • Az európai közös értékek ismerete (pl. emberi méltóság, szabadság, demokrácia, egyenlőség, jogállamiság, emberi jogok). • Az aktív polgárság és a társadalmi részvétel elméleti alapjai. 	

- A nemzetközi mobilitási programok (pl. Erasmus+) céljai, felépítése és működése.
  - A projektmenedzsment, stratégiaépítés, pályázatírás és szakmai beszámolók készítésének alapelvei.
  - A nemzetköziesítés fogalma és jelentősége a felsőoktatásban.
  - A munkaerőpiaci elvárások és a nemzetközi tapasztalatok szerepe a foglalkoztathatóságban.
- Jártasságok (alkalmazható gyakorlati tudás, készségek):
- Részvételre való felkészülés nemzetközi projekteken (pl. projektötlet kidolgozása, partnerségépítés).
  - Mobilitási lehetőségek felismerése és kihasználása tanulmányok vagy karrier során.
  - Hatékony kommunikáció és önkifejezés interkulturális és nemzetközi környezetben.
  - Soft skillek alkalmazása, például csapatmunka, időgazdálkodás, problémamegoldás.
  - Digitális eszközök használata nemzetközi együttműködések során (pl. online prezentációk, projektplatformok).
  - Szakmai élmények strukturált bemutatása és megosztása (pl. prezentációk, posztterek, blogbejegyzések formájában).
- Kompetenciák (attitűdök, beállítódások, képességek):
- Tudatos és aktív társadalmi szerepvállalásra való törekvés.
  - Nyitottság más kultúrák, nézőpontok és új tapasztalatok iránt.
  - Alkalmazkodóképesség és rugalmasság változó környezetben.
  - Digitális kompetencia fejlesztése, különös tekintettel a nemzetközi kommunikációra és együttműködésre.
  - Nyelvi kompetencia fejlesztése az idegen nyelvű szakmai kommunikációban.
  - Interkulturális érzékenység, más kultúrák elfogadása és tisztelete.
  - Reflexiós képesség: saját tanulási és fejlődési folyamat tudatos értékelése.

Tantárgy vázlat:

1. Bevezetés: Európai értékek és aktív állampolgárság. A kurzus céljai, elvárások. Az európai értékek, aktív polgárság és tudatos társadalmi szerepvállalás fogalma.
2. Az aktív polgárság és a társadalmi részvétel elméleti alapjai. Állampolgári nevelés és annak helye az iskolában. Állampolgári kompetenciák fejlesztése, demokratikus nevelés alapelvei, részvételre nevelés.
3. Az aktív polgárság iskolai fejlesztése. Részvételi technikák, tanulói aktivitás támogatása, projektek és akcióalapú tanulás.
4. Diákönkormányzatok, közösségi programok szerepe. Diákérdekképviselő, iskolai kezdeményezések, részvétel mint gyakorlat.
5. Mobilitás, mobilitási programok
6. Nemzetköziesítés az oktatásban. A nemzetköziesítés eszközei, lehetőségei.
7. A projektmenedzsment, stratégiaépítés, pályázatírás és szakmai beszámolók készítésének alapelvei.
8. Menedzsment I.: A projekt helye a fejlesztési és tervezési folyamatban
9. Menedzsment II.: Pályázatírás és sikeres projektmegvalósítás.
10. Menedzsment III.: Pályázatírás és sikeres projektmegvalósítás, részvétel a projekteken.
11. Menedzsment IV.: Projektek beszámolási szakasza.
12. A projektek mérése- és értékelése. A disszemináció jelentősége, és a disszeminálás.
13. Projektszemlélet az iskolában: ötletből megvalósítás. Egyszerű projektek tervezése és elindítása, a tanulók motiválása, értékelési lehetőségek.

Szakirodalom:

<p>Kötelező irodalom: Világpolgárok az oktatásban, a projekttervezés alapjai – digitális tananyag https://www.oktavproject.eu/tananyag Ajánlott irodalom: A tananyag egyes fejezeteinek irodalomjegyzéke. A kurzus teljesítését segítő (kötelező / ajánlott) digitális tananyagok: https://www.oktavproject.eu/tananyag</p>					
<p>A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar</p>					
<p>Megjegyzések:</p>					
<p>Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 0</p>					
A	B	C	D	E	FX
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
<p>Oktató: PD Dr. phil. habil. Attila Mészáros, PaedDr. Alexandra Nagyová, PhD., doc. dr. univ. Agáta Csehiová, PhD., Dr. habil. PaedDr. Kinga Horváth, PhD., Mgr. Katalin Sýkora Hernády, PhD.,</p>					
<p>Az utolsó módosítás dátuma: 11.09.2025</p>					
<p>Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.</p>					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/OB/25	Tantárgy megnevezése: Záródolgozat és annak megvédése
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: A tanulmányok ideje alatt: Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 8	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5., 6..	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak: KCH/CHdb/BS-CH/25	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének feltételei: A záródolgozat elkészítése során a hallgató a témavezető utasításait és a Selye János Egyetemen íródó záró-, szak-, rigorózus és habilitációs dolgozatok elkészítéséről, regisztrációjáról, az ezekhez való hozzáférésről és archivációjukról szóló rektori irányelvet követi. A záródolgozat javasolt terjedelme 30–40 oldal (54 000 – 72 000 leütés szóközökkel). A záródolgozat leadásának határidejét az akadémiai év időbeosztása tartalmazza. A záródolgozat eredetiségvizsgálata a záródolgozatok központi nyilvántartásában történik. Ennek eredményéről jegyzőkönyv készül. Az eredetiségvizsgálat a védés elengedhetetlen feltétele. A záródolgozat leadásának részét képezi a záródolgozat digitális másolatainak használatáról szóló, a hallgató és az egyetem által képviselt Szlovák Köztársaság között megkötött licencszerződés. A záródolgozatot a témavezető és a bíráló értékeli, akik a megadott szempontok alapján készítik el a bírálatukat. A témavezető főként a cél teljesítését, a hallgató önállóságát és a téma feldolgozása során mutatott kezdeményezőkézségét, a témavezetővel való együttműködést, a záródolgozat logikus felépítését, a választott módszereket és módszertant, a dolgozat szakmai színvonalát, a téma feldolgozásának mélységét és minőségét, a dolgozat hasznosságát, eredményeinek felhasználhatóságát, az irodalommal való munkát, a felhasznált források relevanciáját, valamint a dolgozat formai jegyeit, helyesírását, stílusát és eredetiségét értékeli. A bíráló főként a dolgozat témájának aktualitását és megfelelő mivoltát, a dolgozat célját és annak teljesítését, a záródolgozat logikus felépítését, a fejezetek egymásra épülését és felosztását, az alkalmazott módszerek és módszertan alkalmasságát, a dolgozat szakmai színvonalát, a téma feldolgozásának mélységét és minőségét, a dolgozat hasznosságát, eredményeinek felhasználhatóságát, az irodalommal való munkát, a felhasznált források relevanciáját, valamint a dolgozat formai jegyeit, helyesírását, stílusát és eredetiségét értékeli. Az államvizsga-bizottság a dolgozat eredetiségét, a hallgatói részvétel arányát a tudományos probléma megoldásában, a hallgató önállóságát és tudományos-probléma megoldó képességét értékeli – ide tartozik az irodalmi források felkutatása, a célok megfogalmazása, a módszer</p>	

kiválasztása, a kutatási anyag kiválasztása, az értékelés képessége, az eredmények vitára bocsátása, az eredmények összefoglalása és prezentációja, valamint jelentősége az oktatási folyamatban stb. A bizottság értékeli továbbá az eredmények prezentálásának képességét, beleértve a témával kapcsolatos kérdésekre adott válaszokat, az időbeli korlátok betartását stb. Az államvizsga-bizottság egy nem nyilvános megbeszélés keretében értékeli a védés menetét, és dönt az osztályozásról. Az osztályozás során komplex módon értékeli a záródolgozat színvonalát és annak megvédését, figyelembe véve a bírálatokat és a védés lefolyását. A bizottság a védést egy összesített jeggyel értékeli. Az értékelés megegyezhet azzal, ami a bírálatokban szerepel, de lehet jobb vagy rosszabb is azoknál, a védés menetétől függően.

Az osztályozási skála: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%. Az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot, nem kap kreditet.

A védés, valamint az államvizsga szóbeli-teoretikus részének eredményéről a bizottság elnöke tájékoztat nyilvános keretek között.

Oktatási eredmények:

Ismeretek:

- a hallgató ismeri a tudományos publikáció struktúráját,
- a hallgató önállóan és alkotó módon tudja felhasználni a szakforrásokat,
- a hallgató képes elemezni és értékelni a vizsgált probléma jelenlegi állását a saját szakján,
- a hallgató megfelelő módon ki tudja választani a kutatási módszereket és eljárásokat, és képes azokat hatékonyan alkalmazni.

Képességek:

- a záródolgozat számot ad arról, hogy a hallgató ismeri a vizsgált probléma elméleti és gyakorlati vonatkozásait,
- a hallgatónak bizonyítania kell, hogy képes a hazai és a külföldi szakirodalommal való munkára, ki tudja választani a téma szempontjából fontos információkat, valamint kamatoztatni tudja a szakirodalom összegyűjtésére, értelmezésére és feldolgozására való képességét,
- a hallgató rendelkezik az önálló tanulás készségével, ami lehetővé teszi számára a tanulmányok folytatását,
- a hallgató képes összegyűjteni és értelmezni a releváns adatokat (tényeket) a tanulmányi szakján, és olyan döntéseket tud hozni, amelyek figyelembe veszik a társadalmi, tudományos és etikai szempontokat,
- a hallgató képes lesz érvekkel alátámasztani az előadott gondolatokat, valamint képes lesz gyakorlati következtetések levonására és javaslatok megfogalmazására,
- a hallgató képes lesz a záródolgozat eredményeinek prezentálására,
- a hallgató képes a tudományos integritás és etika elveinek betartására.

Kompetenciák:

- a hallgató képes megfelelő módon kifejezésre juttatni saját nyelvi és szakmai kultúráját, valamint hozzáállását a tanulmányai során felmerülő szakmai kérdésekhez,
- a hallgató képes érvelni, és módszertani szempontból alkalmazni az ismereteit elméleti és gyakorlati síkon egyaránt,
- a hallgató képes az ismereteit átültetni a gyakorlatba, és képes azok rendszerezésére,
- a hallgató válaszolni tud a témavezető és a bíráló kérdéseire az elvárt színvonalon, s ezáltal képes záródolgozata sikeres megvédésére.

Tantárgy vázlata:

Tantárgy vázlata:

A záródolgozat megvédésének menete a következő:

1. A hallgató bemutatja a záródolgozatát.
2. Elhangzanak a témavezetői és opponensi bírálatok főbb pontjai.
3. A hallgató válaszol a témavezető és a bíráló kérdéseire.
4. Szakmai vita a záródolgozatról a hallgatónak feltett kérdésekkel.

A záródolgozat prezentációjának főként az alábbi pontokat kellene tartalmaznia:

1. A témaválasztás rövid indoklása, annak aktualitása és gyakorlati haszna.
2. A dolgozatban kitűzött célok és alkalmazott módszerek megvilágítása.
3. A dolgozat főbb tartalmi kérdései.
4. A hallgató által levont következtetések és javaslatok.

A prezentáció során a hallgató számára biztosított a dolgozat egy példánya, illetve annak elektronikus prezentációja. A hallgató önállóan mutatja be a dolgozatát legkevesebb 10 perc terjedelemben. Eközben használhat számítástechnikai eszközöket.

A védés előtt és során a bizottság számára hozzáférhető a záródolgozat.

Szakirodalom:

Katuščák, D. Ako píšat' vysokoškolské a kvalifikačné práce. Bratislava: Enigma, 2004. Aktuálna Smernica rektora o úprave, registrácii, sprístupnení a archivácii záverečných prác na Univerzite J. Selyeho – dostupné na https://www.ujs.sk/documents/Smernica_c.2-2021o_zaverecnych_pracach_.pdf

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 2

A	B	C	D	E	FX
100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató:

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/OB/25	Tantárgy megnevezése: Záródolgozat és annak megvédése
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: A tanulmányok ideje alatt: Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 8	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5., 6..	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak: KMJ/MJdb/BS/25	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei:</p> <p>A záródolgozat elkészítése során a hallgató a témavezető utasításait és a Selye János Egyetemen íródó záró-, szak-, rigorózus és habilitációs dolgozatok elkészítéséről, regisztrációjáról, az ezekhez való hozzáférésről és archivációjukról szóló rektori irányelvet követi. A záródolgozat javasolt terjedelme 30–40 oldal (54 000 – 72 000 leütés szóközökkel). A záródolgozat leadásának határidejét az akadémiai év időbeosztása tartalmazza. A záródolgozat eredetiségvizsgálata a záródolgozatok központi nyilvántartásában történik. Ennek eredményéről jegyzőkönyv készül. Az eredetiségvizsgálat a védés elengedhetetlen feltétele. A záródolgozat leadásának részét képezi a záródolgozat digitális másolatainak használatáról szóló, a hallgató és az egyetem által képviselt Szlovák Köztársaság között megkötött licencszerződés.</p> <p>A záródolgozatot a témavezető és a bíráló értékeli, akik a megadott szempontok alapján készítik el a bírálatukat.</p> <p>A témavezető főként a cél teljesítését, a hallgató önállóságát és a téma feldolgozása során mutatott kezdeményezőkézségét, a témavezetővel való együttműködést, a záródolgozat logikus felépítését, a választott módszereket és módszertant, a dolgozat szakmai színvonalát, a téma feldolgozásának mélységét és minőségét, a dolgozat hasznosságát, eredményeinek felhasználhatóságát, az irodalommal való munkát, a felhasznált források relevanciáját, valamint a dolgozat formai jegyeit, helyesírását, stílusát és eredetiségét értékeli.</p> <p>A bíráló főként a dolgozat témájának aktualitását és megfelelő mivoltát, a dolgozat célját és annak teljesítését, a záródolgozat logikus felépítését, a fejezetek egymásra épülését és felosztását, az alkalmazott módszerek és módszertan alkalmasságát, a dolgozat szakmai színvonalát, a téma feldolgozásának mélységét és minőségét, a dolgozat hasznosságát, eredményeinek felhasználhatóságát, az irodalommal való munkát, a felhasznált források relevanciáját, valamint a dolgozat formai jegyeit, helyesírását, stílusát és eredetiségét értékeli.</p> <p>Az államvizsga-bizottság a dolgozat eredetiségét, a hallgatói részvétel arányát a tudományos probléma megoldásában, a hallgató önállóságát és tudományos-probléma megoldó képességét értékeli – ide tartozik az irodalmi források felkutatása, a célok megfogalmazása, a módszer kiválasztása, a kutatási anyag kiválasztása, az értékelés képessége, az eredmények vitára bocsátása, az eredmények összefoglalása és prezentációja, valamint jelentősége az oktatási</p>	

folyamatban stb. A bizottság értékeli továbbá az eredmények prezentálásának képességét, beleértve a témával kapcsolatos kérdésekre adott válaszokat, az időbeli korlátok betartását stb. Az államvizsga-bizottság egy nem nyilvános megbeszélés keretében értékeli a védés menetét, és dönt az osztályozásról. Az osztályozás során komplex módon értékeli a záródolgozat színvonalát és annak megvédését, figyelembe véve a bírálatokat és a védés lefolyását. A bizottság a védést egy összesített jeggyel értékeli. Az értékelés megegyezhet azzal, ami a bírálatokban szerepel, de lehet jobb vagy rosszabb is azoknál, a védés menetétől függően. Az osztályozási skála: A – 100–91%, B – 90–81%, C – 80–71%, D – 70–61%, E – 60–50%. Az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot, nem kap kreditet. A védés, valamint az államvizsga szóbeli-teoretikus részének eredményéről a bizottság elnöke tájékoztat nyilvános keretek között.

Oktatási eredmények:

Ismeretek:

- a hallgató ismeri a tudományos publikáció struktúráját,
- a hallgató önállóan és alkotó módon tudja felhasználni a szakforrásokat,
- a hallgató képes elemezni és értékelni a vizsgált probléma jelenlegi állását a saját szakján,
- a hallgató megfelelő módon ki tudja választani a kutatási módszereket és eljárásokat, és képes azokat hatékonyan alkalmazni.

Képességek:

- a záródolgozat számot ad arról, hogy a hallgató ismeri a vizsgált probléma elméleti és gyakorlati vonatkozásait,
- a hallgatónak bizonyítania kell, hogy képes a hazai és a külföldi szakirodalommal való munkára, ki tudja választani a téma szempontjából fontos információkat, valamint kamatoztatni tudja a szakirodalom összegyűjtésére, értelmezésére és feldolgozására való képességét,
- a hallgató rendelkezik az önálló tanulás készségével, ami lehetővé teszi számára a tanulmányok folytatását,
- a hallgató képes összegyűjteni és értelmezni a releváns adatokat (tényeket) a tanulmányi szakján, és olyan döntéseket tud hozni, amelyek figyelembe veszik a társadalmi, tudományos és etikai szempontokat,
- a hallgató képes lesz érvekkel alátámasztani az előadott gondolatokat, valamint képes lesz gyakorlati következtetések levonására és javaslatok megfogalmazására,
- a hallgató képes lesz a záródolgozat eredményeinek prezentálására,
- a hallgató képes a tudományos integritás és etika elveinek betartására.

Kompetenciák:

- a hallgató képes megfelelő módon kifejezésre juttatni saját nyelvi és szakmai kultúráját, valamint hozzáállását a tanulmányai során felmerülő szakmai kérdésekhez,
- a hallgató képes érvelni, és módszertani szempontból alkalmazni az ismereteit elméleti és gyakorlati síkon egyaránt,
- a hallgató képes az ismereteit átültetni a gyakorlatba, és képes azok rendszerezésére,
- a hallgató válaszolni tud a témavezető és a bíráló kérdéseire az elvárt színvonalon, s ezáltal képes záródolgozata sikeres megvédésére.

Tantárgy vázlata:

A záródolgozat megvédésének menete a következő:

1. A hallgató bemutatja a záródolgozatát.
2. Elhangzanak a témavezetői és opponensi bírálatok főbb pontjai.
3. A hallgató válaszol a témavezető és a bíráló kérdéseire.

<p>4. Szakmai vita a záródolgozatról a hallgatóknak feltett kérdésekkel. A záródolgozat prezentációjának főként az alábbi pontokat kellene tartalmaznia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A témaválasztás rövid indoklása, annak aktualitása és gyakorlati haszna. 2. A dolgozatban kitűzött célok és alkalmazott módszerek megvilágítása. 3. A dolgozat főbb tartalmi kérdései. 4. A hallgató által levont következtetések és javaslatok. <p>A prezentáció során a hallgató számára biztosított a dolgozat egy példánya, illetve annak elektronikus prezentációja. A hallgató önállóan mutatja be a dolgozatát legkevesebb 10 perc terjedelemben. Eközben használhat számítástechnikai eszközöket. A védés előtt és során a bizottság számára hozzáférhető a záródolgozat.</p>					
<p>Szakirodalom: KATUŠČÁK, D. Ako pisať vysokoškolské a kvalifikačné práce. Bratislava: Enigma, 2004. Aktuálna Smernica rektora o úprave, registrácii, sprístupnení a archivácii záverečných prác na Univerzite J. Selyeho – dostupné na https://www.ujs.sk/documents/Smernica_c.2-2021o_zaverecnych_pracach_.pdf</p>					
<p>A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv: magyar</p>					
<p>Megjegyzések:</p>					
<p>Tantárgy értékelése Az értékelt hallgatók száma: 18</p>					
A	B	C	D	E	FX
61.11	5.56	11.11	22.22	0.0	0.0
<p>Oktató:</p>					
<p>Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025</p>					
<p>Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.</p>					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/BS- CH/25	Tantárgy megnevezése: Záródolgozati szeminárium
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A záródolgozat témájához kapcsolódó válogatott bibliográfia leadása és a záródolgozat egy részének (10–12 oldal) kidolgozása. A szemináriumon való részvétel kötelező. A hallgató elkészíti a záródolgozat egy részét, és leadja a bibliográfiát. A hallgató a megadott határidőre nyomtatott formában leadja a záródolgozat elkészült részét az oktatóknak. Ha a hallgató 7 nappal a leadási határidő után sem adja le a dolgozatrészt, nem kapja meg a tantárgyért járó krediteket. A leadandó dolgozatrész terjedelmét az oktató határozza meg, a formai követelményeket a 2/2021-es számú rektori irányelv tartalmazza. A dolgozatban be kell tartani az idézés technikai szabályait és etikáját. A dolgozat értékelésének szempontjai: a hallgató analitikus-szintetikus gondolatmenete, az elméleti ismeretekkel megtámogatott személyes vélemény kifejezése, a dolgozat problematikájának és céljának meghatározása, a kidolgozás módja, a dolgozat struktúrája – logikus felépítés és az egyes részek arányos terjedelme, az irodalommal és az információs forrásokkal való munka (kiválasztásuk és felhasználásuk módja), a dolgozat alapvető formai követelményeinek betartása, az idézésre vonatkozó követelmények betartása, a dolgozat esztétikai és nyelvi minősége. Az egyes feladatok százalékos meghatározása: A szemináriumokon végzett munka: 20 % Szemináriumi dolgozat: 80 % A hallgatónak minden feladatot legalább 50 %-ra teljesítenie kell.	
Oktatási eredmények: Ismeretek: A kurzus sikeres teljesítése után a hallgató képes:	

- felsorolni és megmagyarázni a záródolgozat elkészítésének általános követelményeit, leírni és jellemezni a záródolgozat tartalmi struktúráját és annak részeit (bevezetés, fő szövegrész, mellékletek),
- megmagyarázni a jelenség és a tény fogalmait, felsorolni és leírni az oktatási jelenségek vizsgálatának módjait,
- közelebbről jellemezni a záródolgozatban megjelenő adatok gyűjtésének alapvető módszereit és azok feldolgozását,
- megnevezni a szakszöveg szerzőjével kapcsolatos alapvető követelményeket, jellemezni és leírni a szakszöveg modelljét, jellemzőit és formai felépítését,
- felsorolni és megmagyarázni a záródolgozatra vonatkozó formai követelményeket,
- definiálni az absztrakt fogalmát, leírni annak struktúráját, jellemezni a minőségi absztrakt jellemző jegyeit, felsorolni az absztrakt elkészítésének leggyakoribb hibáit, megkülönböztetni az absztraktot az annotációtól, a kivonattól, az összefoglalótól és az áttekintéstől,
- megmagyarázni az idézet, idézés, parafrázis, kompiláció, plágium fogalmait, megkülönböztetni az idézetet és a parafrázist, példákon keresztül szemléltetni a különböző idézési és hivatkozási technikákat,
- definiálni és saját szavakkal értelmezni a választott téma szakterületének alapvető fogalmait és motívumait,
- ismerni a dolgozat alapvető terminusait,
- megmagyarázni a dolgozatban használt kifejezéseket,
- megalkotni (kidolgozni) a dolgozat elméleti síkját annak minden fontos vonatkozásával együtt,
- analizálni és megindokolni a dolgozat következtetéseit,
- kritikusan elemezni, átértékelni és elméletben felhasználni a megszerzett ismereteket.

Képességek:

A hallgató képes:

- megírni saját záródolgozata tervezetét,
- megmagyarázni a záródolgozat elkészítésének módszertani szabályait,
- definiálni a záródolgozat fő kérdését és célját, adott esetben hipotéziseket megfogalmazni,
- megtervezni a záródolgozat elkészítésének ütemtervét a tartalmi vonatkozásokkal együtt,
- dolgozni a szakirodalommal (elsődleges és másodlagos forrásokkal), információkat keresni könyvtári információs adatbázisokban,
- a megszerzett ismeretek alapján a gondolatok logikus és pontos megfogalmazásával elkészíteni a záródolgozat szövegét, minőségi absztraktot létrehozni, bevezetést és befejezést írni a megadott szempontokat figyelembe véve,
- az adott területen szerzett ismeretek prezentálására, azok összetettségének felismerésére és következtetések levonására,
- alkalmazni az idézés és a szakszöveg elkészítésének etikájáról és technikájáról szerzett ismereteket,
- helyesen használni az idézés és hivatkozás különböző módjait, valamint megfelelően összeállítani a bibliográfiát,
- megalkotni (kidolgozni) a dolgozat gyakorlati síkját annak minden fontos vonatkozásával együtt,
- analizálni, szintetizálni és az ismereteket összehasonlítani, valamint ezek alapján megoldásokat javasolni,
- kritikai analízis révén levonni a következtetéseket és megfogalmazni ezek gyakorlati vonatkozásait,

- kritikusan elemezni a megszerzett ismereteket, átértékelni és felhasználni azokat a gyakorlatban,
- bemutatni, vitára bocsátani és érvekkel alátámasztani a saját ismereteket a dolgozat tervezett céljának szempontjából,
- hallgatói csoport keretében és az oktató jelenlétében bemutatni a tevékenység kimeneteit, valamint megindokolni ezek jelentőségét és felhasználhatóságát a gyakorlatban,
- befejezni a záródolgozatot és felkészülni annak nyilvános megvédésére,
- osztályozni a záródolgozat témájának és magának a záródolgozatnak az erős és gyenge oldalait,
- kritikusan értékelni a záródolgozatban alkalmazott módszereket és eljárásokat, és javaslatokat tenni ezek gyakorlati alkalmazására,
- önállóan ismereteket szerezni a választott szakterületen,
- alkalmazni az elméleti ismereteket az oktatási gyakorlatban.

Kompetenciák:

A hallgató

- tudatosítja az akadémiai etika betartásának fontosságát, valamint a saját hallgatói és későbbi oktatói tevékenységének etikai vonatkozásait,
- a helyes viselkedés szabályaival összhangban cselekszik,
- elsajátította a társadalmi megjelenés alapjait, megfelelő öltözetben jelenik meg az államvizsgán,
- betartja az idézés etikai elveit,
- meggyőződéseit és véleményét egyenesen és őszintén fejezi ki, egyúttal azonban képes elfogadni, hogy a másik félnek is joga van saját vélemény formálására,
- viseli és elfogadja saját tetteinek következményeit.

Tantárgy vázlat:

1. A záródolgozatra vonatkozó előírások az SJE irányelveiben.
2. A záródolgozat tömör leírása.
3. A záródolgozat jelentősége.
4. A záródolgozat témájának kiválasztása.
5. A dolgozathoz kapcsolódó válogatott bibliográfia elkészítése.
6. A záródolgozat feladatai és céljai.
7. A megfelelő idézési mód kiválasztása.
8. A záródolgozat tartalma.
9. Az egyes részek (fejezetek) kidolgozására irányuló stratégia megfogalmazása.
10. Szakkönyvekkel és szakfolyóiratokkal végzett munka.
11. Az internet és az online publikációk használata.
12. A kutatás előkészítése és megvalósítása,
13. Felkészülés a záródolgozat megvédésére.

Szakirodalom:

A magyar helyesírás szabályai. 2015. Budapest: Akadémiai Kiadó. 12. kiadás. ISBN 978 963 05 9631 2

Madarászová, J. (red.) 2000. Pravidlá slovenského pravopisu. Bratislava: VEDA. ISBN 8022406554

A Selye János Egyetemen íródó záró-, szak-, rigorózus és habilitációs dolgozatok elkészítéséről, regisztrációjáról, az ezekhez való hozzáférésről és archivációjukról szóló 2/2021-es számú rektori irányelv. 2021. Komárno: UJS

Ecco, U.: Hogyan írjunk szakdolgozatot? Kairosz, 1987. - 255. - ISBN 9639137537

Chajdiak, J.: Štatistika jednoducho v Exceli. - 1. vyd. - Bratislava : Statis, 2013. - 340 s. - ISBN 978-80-85659-74-0.

Katuščák, D.: Ako písať záverečné a kvalifikačné práce. 5. vyd. - Nitra : Enigma, 2007. - 164 s. - ISBN 978-80-89132-45-4

Nagy-György, J.: Valószínűségszámítás és statisztika példatár : POLYGON Jegyzettár - 1.vyd. - Szeged : Szegedi Egyetemi Kiadó POLYGON, 2010. - 111 s.

Silverman, D.: Ako robiť kvalitatívny výskum /. - Bratislava : Ikar a.s., 2005. - 328 s. – ISBN 80-551-0904-4.

Marko J.: Ako písať záverečnú prácu. - 1. vyd. - Zvolen : TU, 2010. - 66 s. - ISBN 978-80-228-2112-4.

Murray R.: How to Write a Thesis - 3. vyd. - England : McGraw-Hill Open University Press, 2011. - 326 s. - ISBN 978-0-33-524428-7.

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 2

A	B	C	D	E	FX
100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Oktató: doc. RNDr. Róbert Gyepes, PhD., prof. Róbert Mészáros, DSc., Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., Mgr. Katarína Szarka, PhD., Mgr. Andrea Vargová, PhD., Attila Kardos, PhD., Dr. habil. Imre Varga, PhD., Mgr. Alexandra Hengerics Szabó, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/BS/25	Tantárgy megnevezése: Záródolgozati szeminárium
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A záródolgozat témájához kapcsolódó válogatott bibliográfia leadása és a záródolgozat egy részének (10–12 oldal) kidolgozása. A szemináriumon való részvétel kötelező. A hallgató elkészíti a záródolgozat egy részét, és leadja a bibliográfiát. A hallgató a megadott határidőre nyomtatott formában leadja a záródolgozat elkészült részét az oktatóknak. Ha a hallgató 7 nappal a leadási határidő után sem adja le a dolgozatrészt, nem kapja meg a tantárgyért járó krediteket. A leadandó dolgozatrész terjedelmét az oktató határozza meg, a formai követelményeket a 2/2021-es számú rektori irányelv tartalmazza. A dolgozatban be kell tartani az idézés technikai szabályait és etikáját. A dolgozat értékelésének szempontjai: - a hallgató analitikus-szintetikus gondolatmenete, - az elméleti ismeretekkel megtámogatott személyes vélemény kifejezése, - a dolgozat problematikájának és céljának meghatározása, a kidolgozás módja, - a dolgozó struktúrája – logikus felépítés és az egyes részek arányos terjedelme, - az irodalommal és az információs forrásokkal való munka (kiválasztásuk és felhasználásuk módja), - a dolgozat alapvető formai követelményeinek betartása, az idézésre vonatkozó követelmények betartása, - a dolgozat esztétikai és nyelvi minősége. Az egyes feladatok százalékos meghatározása: A szemináriumokon végzett munka: 20 %. Szemináriumi dolgozat: 80 %. A hallgatónak minden feladatot legalább 50 %-ra teljesítenie kell.</p>	
Oktatási eredmények: Ismeretek: A hallgató képes:	

- felsorolni és megmagyarázni a záródolgozat elkészítésének általános követelményeit, leírni és jellemezni a záródolgozat tartalmi struktúráját és annak részeit (bevezetés, fő szövegrész, mellékletek),
- megmagyarázni a jelenség és a tény fogalmait, felsorolni és leírni az oktatási jelenségek vizsgálatának módjait,
- közelebbről jellemezni a záródolgozatban megjelenő adatok gyűjtésének alapvető módszereit és azok feldolgozását,
- megnevezni a szakszöveg szerzőjével kapcsolatos alapvető követelményeket, jellemezni és leírni a szakszöveg modelljét, jellemzőit és formai felépítését,
- felsorolni és megmagyarázni a záródolgozatra vonatkozó formai követelményeket,
- definiálni az absztrakt fogalmát, leírni annak struktúráját, jellemezni a minőségi absztrakt jellemző jegyeit, felsorolni az absztrakt elkészítésének leggyakoribb hibáit, megkülönböztetni az absztraktot az annotációtól, a kivonattól, az összefoglalótól és az áttekintéstől,
- megmagyarázni az idézet, idézés, parafrázis, kompiláció, plágium fogalmait, megkülönböztetni az idézetet és a parafrázist, példákon keresztül szemléltetni a különböző idézési és hivatkozási technikákat,
- definiálni és saját szavakkal értelmezni a választott téma szakterületének alapvető fogalmait és motívumait,
- ismerni a dolgozat alapvető terminusait,
- megmagyarázni a dolgozatban használt kifejezéseket,
- megalkotni (kidolgozni) a dolgozat elméleti síkját annak minden fontos vonatkozásával együtt,
- analizálni és megindokolni a dolgozat következtetéseit,
- kritikusan elemezni, átértékelni és elméletben felhasználni a megszerzett ismereteket.

Képességek:

A hallgató képes:

- megírni saját záródolgozata tervezetét,
- megmagyarázni a záródolgozat elkészítésének módszertani szabályait,
- definiálni a záródolgozat fő kérdését és célját, adott esetben hipotéziseket megfogalmazni,
- megtervezni a záródolgozat elkészítésének ütemtervét a tartalmi vonatkozásokkal együtt,
- dolgozni a szakirodalommal (elsődleges és másodlagos forrásokkal), információkat keresni könyvtári információs adatbázisokban,
- a megszerzett ismeretek alapján a gondolatok logikus és pontos megfogalmazásával elkészíteni a záródolgozat szövegét, minőségi absztraktot létrehozni, bevezetést és befejezést írni a megadott szempontokat figyelembe véve,
- az adott területen szerzett ismeretek prezentálására, azok összetettségének felismerésére és következtetések levonására,
- alkalmazni az idézés és a szakszöveg elkészítésének etikájáról és technikájáról szerzett ismereteket,
- helyesen használni az idézés és hivatkozás különböző módjait, valamint megfelelően összeállítani a bibliográfiát,
- megalkotni (kidolgozni) a dolgozat gyakorlati síkját annak minden fontos vonatkozásával együtt,
- analizálni, szintetizálni és az ismereteket összehasonlítani, valamint ezek alapján megoldásokat javasolni,
- kritikai analízis révén levonni a következtetéseket és megfogalmazni ezek gyakorlati vonatkozásait,

- kritikusan elemezni a megszerzett ismereteket, átértékelni és felhasználni azokat a gyakorlatban,
- bemutatni, vitára bocsátani és érvekkel alátámasztani a saját ismereteket a dolgozat tervezett céljának szempontjából,
- hallgatói csoport keretében és az oktató jelenlétében bemutatni a tevékenység kimeneteit, valamint megindokolni ezek jelentőségét és felhasználhatóságát a gyakorlatban,
- befejezni a záródolgozatot és felkészülni annak nyilvános megvédésére,
- osztályozni a záródolgozat témájának és magának a záródolgozatnak az erős és gyenge oldalait,
- kritikusan értékelni a záródolgozatban alkalmazott módszereket és eljárásokat, és javaslatokat tenni ezek gyakorlati alkalmazására,
- önállóan ismereteket szerezni a választott szakterületen,
- alkalmazni az elméleti ismereteket az oktatási gyakorlatban.

Kompetenciák:

A hallgató

- tudatosítja az akadémiai etika betartásának fontosságát, valamint a saját hallgatói és későbbi oktatói tevékenységének etikai vonatkozásait,
- a helyes viselkedés szabályaival összhangban cselekszik,
- elsajátította a társadalmi megjelenés alapjait, megfelelő öltözetben jelenik meg az államvizsgán,
- betartja az idézés etikai elveit,
- meggyőződéseit és véleményét egyenesen és őszintén fejezi ki, egyúttal azonban képes elfogadni, hogy a másik félnek is joga van saját vélemény formálására,
- viseli és elfogadja saját tetteinek következményeit.

Tantárgy vázlat:

1. A záródolgozatra vonatkozó előírások az SJE irányelveiben.
2. A záródolgozat tömör leírása.
3. A záródolgozat jelentősége.
4. A záródolgozat témájának kiválasztása.
5. A dolgozathoz kapcsolódó válogatott bibliográfia elkészítése.
6. A záródolgozat feladatai és céljai.
7. A megfelelő idézési mód kiválasztása.
8. A záródolgozat tartalma.
9. Az egyes részek (fejezetek) kidolgozására irányuló stratégia megfogalmazása.
10. Szakkönyvekkel és szakfolyóiratokkal végzett munka.
11. Az internet és az online publikációk használata.
12. A kutatás előkészítése és megvalósítása, felkészülés a záródolgozat megvédésére.

Szakirodalom:

- A magyar helyesírás szabályai. 2015. Budapest: Akadémiai Kiadó. 12. kiadás. ISBN 978 963 05 9631 2
- ECO, U. 1987. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Kairosz Kiadó. ISBN 963 9137 53 7
- FERCSIK, E. 2002. Dolgozatírás – felsőfokon. Budapest: Krónika Nova. ISBN 9639128945
- GYURGYÁK, J. 2018. Szerzők és szerkesztők kézikönyve. Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 978 963 276 318 7
- LACZKÓ, K. – MÁRTONFI A. 2006. Helyesírás. Budapest: Osiris Kiadó. ISBN 963 389 541 3
- MAJOROS P. 1997. Kutatásmódszertan, avagy: Hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 9631883698

– A Selye János Egyetemen íródó záró-, szak-, rigorózus és habilitációs dolgozatok elkészítéséről, regisztrációjáról, az ezekhez való hozzáférésről és archivációjukról szóló 2/2021-es számú rektori irányelv. 2021. Komárno: UJS

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 41

A	B	C	D	E	FX
65.85	4.88	9.76	12.2	2.44	4.88

Oktató: PaedDr. Patrik Baka, PhD., Mgr. Vojtech Istók, PhD., Dr. habil. PaedDr. József Keserű, PhD., Mgr. Gábor Lőrincz, PhD., doc. Péter Nagy, PhD., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD., Szabolcs Simon, PhD., PaedDr. Tamás Török, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/DID/25	Tantárgy megnevezése: Általános didaktika, felkészülés a hospitációra
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 1 / 1 A tanulmányok ideje alatt: 13 / 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 2.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy teljesítésének általános feltételei: 1. Előkészület a kiválasztott oktatási tevékenységre (tanórára). 2. Megfigyelő lapok. 3. Záróvizsga – 100 pont. A záróvizsga teljesítésének feltétele az egyénileg (esetlegesen párban) kidolgozott előkészület leadása, ill. a megfigyelő lapok leadása, melyeket a hallgató a hospitációs naplóban tölt ki. A hallgató teljes munkaterhelése: 2 kredit = 60 óra • 26 óra előadásokon és szemináriumokon (kontaktóra) való részvétel; 10 óra előkészület kidolgozása; 10 óra megfigyelő lapok kidolgozása; 14 óra záróvizsgára való felkészülés A tantárgy sikeres teljesítésének feltétele a tantárgy maximális pontszámának (100 pont) legalább 50%-ának megszerzése, azzal a feltétellel hogy az egyes feladatoknál a pontok legalább felét meg kell a hallgatónak szerezni. A tantárgy sikerességének teljes értékelése: • A = 90 – 100% (90 – 100 pont) • B = 80 – 89% (80 – 89 pont) • C = 70 – 79% (70 – 79 pont) • D = 60 – 69% (60 – 69 pont) • E = 50 – 59% (50 – 59 pont) • FX = 0 – 49% (0 – 49 pont)	
Oktatási eredmények: Ismeretek: • hallgató ismeri a didaktikai alapfogalmakat és a didaktika helyét a pedagógiai tudományban, • hallgató ismeri az epistemológia fő irányzatait, • hallgató ismeri a gondolkodási műveleteket és a racionális gondolkodás korlátait, • hallgató ismeri a legfontosabb tanulási elméleteket és modelleket, • hallgató ismeri a tanulók életkori és gondolkodási sajátosságait, • hallgató ismeri a motiváció főbb elméleteit, • hallgató ismeri az oktatás és nevelés céljait,	

- hallgató ismeri az oktatási folyamat tervezésének módszereit és eszközeit,
- hallgató ismeri az oktatási stratégiákat, beleértve a főbb módszereket, munkaformákat és eszközöket,

Specifikus ismeretek:

- hallgató ismeri a projekttervezés korszerű technikáit, a szemléltető eszközöket, céljait ill. használhatóságait,
- hallgató ismeri az oktatási tartalom, a célok és az elvárt kimenetek összhangjának tudatos tervezését,
- hallgató ismeri a részletes és az elvárt kimenetek kapcsolatát,
- hallgató ismeri a pedagógiai gyakorlat során használt dokumentumok kitöltési módjait,
- hallgató ismeri az adott életkor didaktikai törvényeit és elveit,
- a hallgató ismer az iskolai nevelő-oktató munka megvalósításának kiindulópontjait.

Szemponjtait, követelményeit és stratégiáit,

- hallgató tudatosítja az állami és intézményi/iskolai oktatási program szerepét és fontosságát,
- hallgató ismeri a tervezés, a szervezés, a megvalósítás és az értékelés szempontjait, követelményeit, valamint a tematikus tervek és előkészületek felépítését.

Készségek:

- hallgató képes a tervezési tevékenysége részeként tudatosan összefoglalni a rész és az elvárt oktatási eredményeket,
- hallgató képes korszerű tervezési eszközöket integrálni az oktatási terv készítésébe,
- hallgató képes a módszertani eszköztár alkalmazására,
- hallgató képes az állami oktatási program alapján oktatási tevékenységet tervezni,
- hallgató képes a tanulók életkori és készség szintje alapján kategorizálni az elvárt követelményeket és az oktatás tartalmához képest megfelelő célokat és stratégiákat választani,
- hallgató képes az értékelés és önértékelés módszereinek megválasztására, képes az értékelési kérdések alkalmazására a tanulók életkori és egyéni sajátosságaihoz képest,
- hallgató képes a látott oktatási folyamat elemzésére az adott szempontok és kritériumok alapján (a cél elérése, a módszerek megfelelése stb.).

Kompetenciák:

- hallgató képes a saját elméleti és didaktikai ismereteit implikálni saját pedagógiai gyakorlatában s figyelembe véve az iskolai oktatási létesítmények sajátosságait,
- hallgató képes bemutatni, részletesen kifejteni és indokolni azokat az oktatási stratégiákat, amelyeket tudatosan választott és alkalmazott a pedagógiai tervezési folyamatban,
- hallgató képes bemutatni a pedagógiai hospitáció és a pedagógiai tervezés komplex szempontjait, elvárásait,
- hallgató felelősséget érez az etikai elvek betartásáért,
- hallgató képes hatékony kommunikációra és együttműködésre,
- hallgató felelősséget érez egy-egy módszertani és szakmai probléma helyes elemzéséért.
- hallgató azonosul a pedagógus szerepével a szakmai elvárásoknak megfelelően.

Tantárgy vázlat:

Az A didaktika fogalma és helye a pedagógiában.

Az oktatás epistemológiai vonatkozásai.

Gondolat műveltek.

Nevelés, oktatás és tanulás: elméletek és modellek.

Az oktatási folyamat tervezése.

A tanár és stratégiái. Módszerek és eszközök.

Didaktikai alapfogalmak és a nevelés, oktatás alapelvei. Pedagógiai dokumentáció.

Tartalmi dokumentumok, a jelenlegi állami oktatási program felépítése, alkalmazása az intézményi oktatási program megalkotásában. Helye az oktatási tevékenység tervezésében.
Nevelési-oktatási folyamat és szakaszai. Szervezeti formák.
A nevelési-oktatási folyamat tervezése, a tervezés szintjei.
A hospitáció során szerzett szakmai tapasztalatok magyarázata, értékelése, összegzése.
A pedagógiai asszisztens reflektív (elemző) és önreflektív (önlemező) tevékenysége. Az értékelés és önértékelés módszertani alapjai.
A hallgatók módszertani felkészítése a pedagógus és a pedagógiai asszisztens szakmára.
A pedagógiai munka megvalósításának gyakorlati szempontjai. Felkészülés a megfigyelésre.
Pedagógiai jelenségek megfigyelése, elemzése. Tartalom vizsgálat. Pedagógiai napló. Portfólió.

Szakirodalom:

Kötelező szakirodalom:

Az óvodai nevelés állami oktatási programja – magyar nyelvű fordítás. 2019. Markovics, T. (szerk). Komárom : Comenius Pedagógiai Intézet, khsz., 2019. 168 o. ISBN 978-80-969694-2-5.
HORVÁTHOVÁ, K. Oktatásmenedzsment. 1. vyd. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 2015. 200 p. ISBN 978-80-8122-136-1.
TÓTH, P. - HORVÁTH, K. Didaktika. Bevezetés az oktatás elméletébe. Komárno : Selye János Egyetem, 2021, 342 p. ISBN 978-80-8122-403-4.
HORVÁTH, K.- NÉMETH, A.- STRÉDL, T. - SZABÓOVÁ, E. - TÓTH BAKOS, A. 2015. Szlovák-magyar pedagógiai terminológiaiaa kézikönyv. Slovensko-maďarská pedagogická terminologická príručka. 1. vyd. Komárno : Selye János Egyetem - UJS, 2015, 132 p. ISBN 978-80-8122-160-6.
KOVÁCS, GY.- BAKOSI, É. 2004. Óvodapedagógia. Debrecen, 2004, 1. kötet 226 o. ISBN 963 430 924 0. [online]. Dostupné na internete: https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/268618/FILE_UP_0_Ovodapedagogia.pdf?sequence=1&isAllowed=y
KOVÁCSNÉ BAKOSI, É. 2013. A szabadidő pedagógiai kérdéseihöz. [online]. Dostupné na internete: <http://socprof.partium.ro/Documents/Training%20material%201.pdf>
Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Bratislava: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Štátny pedagogický ústav. 112 s. [online]. Dostupné na internete: https://www.minedu.sk/data/files/6317_svp_materske_skoly_2016-17780_27322_1-10a0_6jul2016.pdf Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (statpedu.sk)
Slovensko-maďarský glošár školskej terminológie. Szlovák- magyar közoktatási szószeret. 2020. Bratislava: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. [online]. Dostupné na internete: https://www.minedu.sk/data/files/9495_final_svk_mad.pdf
SZABÓOVÁ, E. 2018. Személyiségfejlesztő nevelő-oktató tevékenységek az óvodában. In: Orsovcics, Y., Strédl, T., Szabóová, E., Vass, V. 2018. A személyiségfejlesztés új kihívásai a nemzetiségi óvodákban és iskolákban. Komárno : Selye János Egyetem, Tanárképző Kar, 2018. p. 59-105. ISBN 978-80-8122-282-5.
Vyhláška č. 541/2021 Z. z. Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o materskej škole. [online] Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2021/541/>
Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 22/2022 Z. z. o školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/22/>.

Zákon č. 245/2008 Z. z. – Zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Aktuálne doplnené, novelizované znenie. [online]. Dostupné na internete: https://www.minedu.sk/data/files/9495_final_svk_mad.pdf

Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnanoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [online]. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2019/138/>

Ajánlott szakirodalom:

ALBERT, S. 2005. Didaktika. 1. vyd. Dunajská Streda : Lilium Aurum, 2005. 290 s. ISBN 80-8062-252-3.

BORBÉLYOVÁ, D.- MÉSZÁROS, T.- NAGYOVÁ, CS. 2020. A vizuális nevelés elmélete és gyakorlati megvalósításának lehetőségei az óvodában. 1. vyd. Komárno: Univerzita J. Selyeho. 161 s. ISBN 978-80-8122335-8.

DEREVJANÍKOVÁ, A.- DZURILLA, M. 2014. Hudobná výchova v predprimárnej edukácii. Bratislava: MPC, 57 s. ISBN 978-80-8052-900-0. [online] Dostupné na internete: https://archiv.mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/derevjanikova_dzurilla_0.pdf

ČERNEK, P. 2014. Metodické poznámky k ŠVP pre materské školy pre vzdelávaciu oblasť Matematika a práca s informáciami. Bratislava: MPC, 34 s. ISBN 978 – 80 – 565 – 0032 – 3. [online] Dostupné na internete: https://archiv.mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/cernek_0.pdf

HORVÁTHOVÁ, K – SZÖKÖL, I. 2013. Kontrola a hodnotenie žiackych výkonov. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 119 s. ISBN 978-80-8122-083-8.

KOLLÁRIKOVÁ, Z., PUPALA, B. 2010. Predškolská a elementárna pedagogika. Praha: Portál, 445 s. ISBN 978-80-7367-828-9.

MASARYKOVÁ, D. 2014. Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum. Metodická príručka. 38 s. ISBN 978-80-8052-891-1. [online]. Dostupné na internete: https://mpcedu.sk/sites/default/files/publikacie/zdravie_a_pohyb_metodicka_prirucka_zal-_na_webe.pdf

Metodický list na osvojovanie štátneho – slovenského jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín. 2016. Bratislava: ŠPÚ. [online]. Dostupné na internete: https://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/metodicke-podnety/ppv_metodicky-list_odborne-pojmy.pdf

MINÁRECHOVÁ, M.- ŽOLDOŠOVÁ, K. 2014. Človek a svet práce. Metodická príručka k vzdelávacej oblasti Štátneho vzdelávacieho programu pre materské školy. Bratislava : MPC. [online]. Dostupné na internete: https://archiv.mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/minarechova_zoldosova_2.pdf

MINÁRECHOVÁ, M.- ŽOLDOŠOVÁ, K. 2014. Človek a príroda. Metodická príručka k vzdelávacej oblasti Štátneho vzdelávacieho programu pre materské školy. Bratislava : MPC, 41 s.. [online]. Dostupné na internete: https://archiv.mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/minarechova_zoldosova_1.pdf

KAŠČÁK, O. - PUPALA, B. 2016. Evaulácia v materskej škole. Bratislava: ŠPÚ. 31 s. ISBN 978 – 80 – 8118 – 179-5.

PONDELÍKOVÁ, R. 2014. Umenie a kultúra- výtvarná výchova. Metodická príručka pre učiteľky materských škôl. Bratislava: MPC. 74 s. ISBN 978-80-8052-899-7. [online]. Dostupné na internete: <https://mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/pondelikova.pdf>

SZABÓOVÁ, E. 2016. Oktatási stratégiák az óvodapedagógusok képzésében a komáromi Selye János Egyetemen. In A Selye János Egyetem 2016-os Nemzetközi Konferenciájának tanulmánykötete : „Korszerű szemlélet a tudományban és az oktatásban“. Pedagógiai

szekciók. Komárno : Univerzita J. Selyeho - Selye János Egyetem, 2016. p. 413-422. ISBN 978-80-8122-187-3.

PRIBÉK, L. 2020. Pedagógusszerepek vizsgálata, pedagógustevékenységek feltárása a Közép-dunántúli régió középfokú kollégiumaiban. Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger. Doktori disszertáció, témavezető: Dr. Kotschy Andrásné. DOI: 10.15773/EKE.2020.001 Dostupné na internete: <http://disszertacio.uni-eszterhazy.hu/74/>

VASS, V. 2017. Kompetenciafejlesztés a 21. században (értékteremtés és megújulás). Komárom : Selye János Egyetem Tanárképző Kara, 2017. 89.p. ISBN 978-80-81-22-232-0. [online] Dostupné na internete: 2018-03-07_2018.01.23_Vass_Vilmos_Nyomdakesz_Belivek.pdf (uj.s.k)

ZÁPOTOČNÁ, Z.- PETROVÁ, Z. 2016. Jazyk a komunikácia. Metodická príručka k vzdelávacej oblasti Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie. Bratislava: ŠPÚ. 27 s. ISBN 978 – 80 – 8118 – 175 – 7. [online]. Dostupné na internete: https://www.statpedu.sk/files/sk/svp/zavadzanie-isvp-ms-zs-gym/materska-skola/zrevidovane_jazyk-komunikacia_na_zverejnenie.pdf

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:
magyar ,szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 267

A	B	C	D	E	FX
13.86	11.61	11.99	16.48	30.34	15.73

Oktató: prof. Péter Tóth, PhD., Dr. habil. PaedDr. Kinga Horváth, PhD., PaedDr. Beáta Kiss, PhD., PaedDr. Alexandra Nagyová, PhD., Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KCH/CHdb/CH1/25	Tantárgy megnevezése: Általános kémia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás / Szeminárium Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 / 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 / 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 5	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 1.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy szemináriuma zárthelyi dolgozattal zárul, amely igény esetén két részre osztható a szemeszter időtartama alatt. Kettéosztás esetében a szeminárium végső értékelését a két részdolgozat átlageredménye adja. A vizsgához csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt legalább 50%-ra teljesítette. A szemeszter szorgalmi időszakában további pontokat beadandók megoldásával és leadásával szerezhethet a hallgató. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. A szóbeli részhez csak az a hallgató engedhető, aki az írásbeli részt 50% feletti pontszámmal teljesítette, ellenkező esetben a vizsga az adott időpontban elégtelennel (Fx) kerül értékelésre. A tantárgy végső értékelése a következőképpen történik: $0,15 \times \text{a leadott feladatokra kapott pontok \% -a} + 0,25 \times \text{a szemináriumi zárthelyi dolgozat értékelésére kapott pontok \% -a} + 0,6 \times \text{a vizsgarészre adott pontok \% -a}.$ Teljes hallgatói terhelés: 5 kredit = 125-150 óra - 52 óra kontaktórákon való részvétel; 26 óra szemináriumi feladatok előkészítése és megoldása; 47-72 óra önálló tanulás, írásbeli és szóbeli vizsgára való felkészülés. A tantárgy sikeres elvégzésének feltétele a maximális pontszám legalább 50%-ának megszerzése. A tantárgy értékelése az alábbi osztályozási skála alapján történik: A – 100–90%, B – 89–80%, C – 79–70%, D – 69–60%, E – 59–50%.</p>	
<p>Oktatási eredmények: A tantárgy sikeres teljesítése után a hallgató: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • megismeri a minket körülvevő világ szerkezetét és alapvető törvényszerűségeit; • megérti az atomok és molekulák szerkezetét, valamint az anyag keletkezését molekulákból; • megismeri a halmazállapotokat és azok tulajdonságait, valamint az elemek periódusos rendszerének törvényeit; • az atomok és molekulák szerkezetének ismerete révén képes értelmezni a kémiai reakciók lefolyását. 	

- a kémiai reakciók ismereteinek keretében a tanuló megismeri az egyensúlyi reakciók törvényszerűségeit, és megismerkedik a mindennapi életben fontos sav-bázis reakciókkal, valamint azok gyakorlati alkalmazásaival;

Készségek:

- a kurzus során megszerzett ismereteket felhasználva az abszolvens képes megérteni a kémia összetettebb törvényszerűségeit;
- képes a kémia különböző területei (szerves, szervetlen, analitikai és fizikai kémia) közötti összetett összefüggések megértése;
- képes önállóan használni az elemek periódusos rendszerét;
- képes egyszerű kémiai reakciókat rendezni;
- képes a mindennapi élet szempontjából releváns fogalmak rutinszerű és szakmai használatára (pl. savasság, lúgosság);

Kompetenciák:

- törekszik az alapvető kémiai és fizikai összefüggések megértésére;
- törekszik a kémiai szakkifejezések pontos és szakszerű használatára;
- képes önállóan értelmezni az alapvető természeti jelenségeket.

Tantárgy vázlat:

1. Az atomelmélet fejlődése. Atommodellek. Radioaktivitás.
2. Modern atomelmélet - az atom kvantummechanikai modellje.
3. A kémiai kötés klasszikus elméletei (ionos, kovalens és koordinációs kötés).
4. Hidrogénmolekula. A kémiai kötéselmélet kvantummechanikai alapjai.
5. A kétatomos molekulák elektronszerkezete.
6. Többatomos molekulák elektron- és térszerkezete (a hibridizáció alapjai, a π -kötések delokalizációja. A molekulák geometriája (VSEPR elmélet).
7. Szilárd anyagok elektronszerkezete: fémek, félvezetők és szigetelők.
8. . Másodlagos intermolekuláris kölcsönhatások (van der Waals kölcsönhatások, hidrogénkötés).
9. Gázok és tulajdonságaik. Gáztörvények és ideális gáz állapotegyenlete.
10. Folyadékok és tulajdonságaik (felületi feszültség, viszkozitás és párolgás). Szilárd anyagok és tulajdonságaik (kristályszerkezet, amorf anyagok).
11. Kémiai energetika: a reakcióhő és a Hess-törvény.
12. Kémiai egyensúly. Redoxi reakciók. Sav-bázis egyensúlyok.

Szakirodalom:

- Kotočová A., (1993): Všeobecná chémia: Návody na laboratórne cvičenia. Bratislava, Slovenská technická univerzita, 209 s., ISBN 80 227 0560 8
- Gyorbíró K., (1994): Általános kémia. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, 155 s., ISBN 00 0255 3
- Kiss Zs., (2004): Összefoglaló feladatgyűjtemény kémiából - Megoldások. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN 963 19 5394 7
- Rózsahegyi M.,(1996): Érettségi felvételi feladatok. Mozaik Oktatási Stúdió, ISBN 963 697 017 3

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

szlovák nyelv vagy magyar nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 15

A	B	C	D	E	FX
0.0	6.67	33.33	20.0	6.67	33.33
Oktató: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., Attila Kardos, PhD.,					
Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025					
Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.					

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/VVP/25	Tantárgy megnevezése: Általános és fejlődés pszichológia
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Előadás Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 A tanulmányok ideje alatt: 26 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 2	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 5.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltéltárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A tantárgy sikeres teljesítésének feltételei az előadásokon való aktív részvétel és az írásbeli vizsga sikeres teljesítése. A tárgy értékelése a feltételek teljesítéséért járó pontok összpontszámának összegzéseképp alakul az alábbi formában: max. 30 pont a jelenlétért és max. 70 pont a vizsgáért. A tárgy eredményességének értékelése az elért pontszámok alapján: A 100-90%, B 89-80%, C 79-70%, D 69-60%, E 59-50%. FX 50%- nál kevesebb. A hallgató teljes munkaterhelése: 2 kredit = 60 óra (26 óra az előadásokon való részvétel; 34 óra önálló tanulás és vizsgára való felkészülés)</p>	
<p>Oktatási eredmények: A tárgy teljesítését követően a hallgató Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El tud igazodni a témakör főbb kifejezéseiben, ismeri az általános lélektan és fejlődéslelektan fő elméleti irányzatait. • Ismeri az általános lélektan alapvető fogalmait, mint az érzékelés, észlelés, tanulás, emlékezet, figyelem, koncentráció, kommunikáció, gondolkodás, intelligencia, érzelmek és motiváció. • Ismeri a kognitív, érzelmi és motivációs folyamatok működésének mechanizmusait. • Ismeri és képes meghatározni az ontogenetikus fejlődés szakaszainak biológiai, lélektani és szociológiai aspektusait. • Elsajátítja a közoktatásban résztvevők szakmai ismereteit, fejlesztési kritériumait és pszichológiai irányelveit (óvodás kor, kisiskolás és iskolás kor, pubertás kor, felnőttkor és élethosszig tartó tanulás). • Képes az elméleti ismereteket a gyakorlatban alkalmazni, ismeri az alkalmazott lélektan új., progresszív irányzatait. • Megismerkednek a munkaköri leírások módszertani megközelítéseivel, szerkezetével és szempontjaival. <p>Készségek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képes önállóan összeállítani a pszichológiai kritériumokat a testi és szellemi életkor sajátosságainak megfelelően. 	

- Eligazodik az adott probléma metódusaiban alkalmazni tudja a megfigyelési sémákat és screeninget.
- Differenciálni tudja a sajátos nevelési igényű tanulókat, képes eljárni az egyéni tanrendnek megfelelően.
- Eligazodik a pedagógiai-pszichológiai diagnosztikában, képes szűrést végezni.
- Képes a pedagógiai gyakorlatban a mentális folyamatokkal és fejlődési sajátosságokkal kapcsolatos problémák megoldásához szükséges elméleti és gyakorlati kiindulópontok kutatására és megfogalmazására.
- Képes szakemberekkel konzultálni, együttműködni, csapatban dolgozni.
- Képes az elméleti ismereteket a pedagógiai gyakorlatban alkalmazni.

Kompetenciák:

- Rugalmasan és taktikusan reagál a problémákra, fellépése demokratikus, viselkedése elfogadó.
- Alkalmazza az inkluzív attitűd, az optimális munkahelyi légkör és együttműködés stratégiáit és elemeit.
- A fejlődéslélektani és általános lélektani területeken megszerzett tudást (az egyes lélektani folyamatok és életkori fejlődési szakaszok sajátosságai) alkalmazza a tanulmányai során, kiemelten a didaktikai, szakmódszertani tárgyak esetében és a pedagógiai gyakorlat során.
- Célirányos fejlődésre törekszik az önismeret terén, folyamatosan képezi magát.
- A végzett hallgató önállóan és kreatívan gondolkodik a saját tanulmányainak tervezését illetően, felelősséggel hoz döntéseket tanulmányai kapcsán.

Tantárgy vázlat:

Bevezetés a pszichológiába, általános lélektan, mint önálló tudományág.

A lelki jelenségek biológiai tényezői, pszichofiziológia, érzékelés és észlelés.

Tanulás, emlékezet, figyelem és koncentráció.

Beszéd és kommunikáció, verbális és nonverbális kommunikáció, metakommunikáció.

Érzések és érzelmek, motiváció, gondolkodás és gondolkodási folyamatok.

Intelligencia a intelligencia modellek, emocionális intelligencia, kreativitás.

Fejlődéslélektan, mint speciális tudományág meghatározása.

Fizikai és mentális kor – megfigyelési sémák.

Ontogenetikus fejlődési szakaszok és periodizáció.

Különböző fejlődési elméletek: Piaget kognitív fejlődéselmélete, Freud pszichoszexuális fejlődéselmélete és Erikson pszichoszociális fejlődéselmélete.

Generációs különbségek és az egyes generációk (x, y, z a alpha) meghatározása, azonosságok és különbségek, az intelligencia struktúrájának változásai.

Gardner többszörös intelligencia modellje és annak jelentősége a pedagógiai számára, Rogers személyközpontú elmélete.

A fejlődéslélektan területének legújabb kutatásai és kutatási eredményei.

Szakirodalom:

GOLEMAN, Daniel, N. KISS Zsuzsanna. Érzelmi intelligencia - 4. kiad. - Budapest : Háttér, 2008. - 456 s. - ISBN 9638128666.

BUGÁN Antal, OLHÁH Attila. Fejezetek a pszichológia alapterületeiből - 1. vyd. - Budapest : ELTE EÖTVÖS Kiadó, 2006. - 592 s. - ISBN 963 463 478 8.

PLÉH Csaba, BOROSS Ottilia. Pszichológia A-Z : A pszichológia legfontosabb fogalmai magyar és angol nyelven - 1. vyd. - Budapest : Akadémiai Kiadó, 2010. - 403 s. - ISBN 978 963 8658 0.

PLÉH Csaba. Bevezetés a pszichológiába : Olvasmányok és feladatok a lélektan alapkérdéseinek tanulmányozásához - 1. vyd. - Budapest : Osiris Kiadó, 2004. - 920 s. - ISBN 963 389 478 6.

PLÉH Csaba. A lélektan története - 2. vyd. - Budapest : Osiris Kiadó, 2010. - 652 s. - ISBN 978 963 276 052 0.

ATKINSON, R. 2000. Pszichológia. (Psychológia). Budapest : Osiris Kiadó. 2000.

Bordás, S., FORRÓ, Zs., NÉMETH, M. STRÉDL, T. Pszichológiai jegyzetek. 1. vydanie 2005. Komárno: UJS. ISBN 8096925156

BAGDY, E. 2002. Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Budapest : Nemzeti Tankönyvkiadó, 2002. 308 s. ISBN 9631922359.

N. KOLLÁR, K. 2004. Pszichológia pedagógusoknak. Budapest : Osiris Kiadó, 2004. 637 s. ISBN 963389672X.

STRÉDL, T. 2009. Fejlődéslélektan (Vývinová psychológia). In Bordás-Forró-Németh-Stredl, T. 2009. Pszichológiai jegyzetek (Základy psychológie). Komárno : UJS. 2009. s. 156 – 210. ISBN 80-969251-5-6

VAJDA, ZS. 1990. A gyermek pszichológiai fejlődése. (Psychický vývoj dieťaťa). Budapest : 2006 (3. prepracované vydanie)

VAJDA, ZS., KÓSA, É. 2005. Neveléslélektan. (Psychológia výchovy). Budapest : Osiris Kiadó . 2005.,

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar, szlovák

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 125

A	B	C	D	E	FX
19.2	24.0	26.4	19.2	11.2	0.0

Oktató: PaedDr. Terézia Strédl, PhD., Mgr. Anita Tóth-Bakos, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KMJ/MJdb/VŽJ/25	Tantárgy megnevezése: Élőnyelvi kutatások
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Szeminárium / Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: 2 / 1 A tanulmányok ideje alatt: 26 / 13 Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 4	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 3.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
A tantárgy teljesítésének feltételei: A hallgatók a félév elején az oktatóval közösen kidolgozzák a kurzus teljesítésének kereteit. SZEMINÁRIUM: A félév során a hallgató két félévközi tesztet ír (egyenként 15 pont): az elsőt a félév közepén, a másodikat a tanítási időszak utolsó hetében (összesen 30 pont). A félév során a hallgató interaktív előadást tart az élőnyelvi kutatás egy adott témájáról (20 pont). Indokolt esetben a hallgatónak lehetősége van arra, hogy az interaktív előadást a szociolingvisztika bármely témájáról szóló szemináriumi dolgozattal helyettesítse, amelyet legkésőbb a félév 10. hetének végéig kell leadnia. A hallgató a szemináriumi dolgozatra legfeljebb 20 pontot kaphat. A hallgató csak akkor jelentkezhet szóbeli vizsgára, ha a tesztekből és az interaktív dolgozatból (vagy félévközi dolgozatból) összesen a maximális pontszám legalább 50%-át (azaz az 50 pontból legalább 25 pontot) megszerezte. ELŐADÁS: A hallgató elméleti tudása szóbeli vizsga formájában kerül értékelésre. A szóbeli vizsgán a hallgató 50 pontot szerezhethet (azaz az összpontszám 50%-át). A maximális pontszám 100 pont (2 x 15 pont a tesztekért, 20 pont az interaktív dolgozatért, 50 pont a szóbeli vizsgáért). Indokolt esetben a hallgatónak lehetősége van a szóbeli vizsga írásbeli vizsgával való helyettesítésére. Az írásbeli vizsgán a hallgató legfeljebb 50 pontot szerezhethet. A félévközi tesztek értékelésének kritériumai: – az egyes tematikus egységek elsajátítása rendszeres készülés alapján, a szemináriumok elméleti és gyakorlati tartalma és a szakirodalom alapján – az egyes specifikus témakörök elsajátítása a szakirodalom elméleti tartalmára épülő rendszeres készülés alapján Az interaktív előadás értékelésének kritériumai: 1. a beszámoló tartalma: témaválasztás, a beszámoló célja, a szakirodalommal való munka stb. (4 pont) 2. verbális és nem verbális kifejezőmód: logikus és szisztematikus előadásmód, az előadásmód tisztasága, kifejezőmód, szemkontaktus stb. (4 pont)	

3. vizuális, akusztikus, audiovizuális eszközök használata: digitális prezentáció (szerkezet, kulcsszavak, képek stb.), rövid felvételek, videók stb. (4 pont)

4. a hallgatók bevonása: kérdések és válaszok, kvízek és tesztek, feladatok stb. (4 pont)

5. az időkeret betartása: kb. 20 perc (4 pont)

A szemináriumi munka értékelésének kritériumai:

1. a szemináriumi munka formális oldala: szerkezet, nyelvezet, helyesírás stb. (10 pont)

2. a szemináriumi munka tartalmi oldala: témaválasztás, a dolgozat célja, a szakirodalommal való munka, hivatkozások stb. (10 pont)

A szóbeli vizsga értékelésének kritériumai:

tartalmi oldal: az elméleti ismeretek és azok alkalmazása az oktatásban

Értékelési skála: A (100%-90%), B (89%-80%), C (79%-70%), D (69%-60%), E (59%-50%),

50% alatt: Fx. Nem kaphat kreditet az a hallgató, aki nem éri el az 50%-ot.

Oktatási eredmények:

Ismeretek:

– A hallgató széleskörű tudományos ismeretekkel rendelkezik az élőnyelvi kutatások kérdéseinek és módszereinek területén.

– A megszerzett ismeretek lehetővé teszik a hallgató számára a nyelvi valóság jobb megértését, és a kapcsolódó nyelvészeti diszciplínák tanulmányozását szolgálják.

– A hallgató megismeri a nyelvjáráskutatás alapjait és a magyar nyelvjárások területi eloszlását.

– A hallgató átfogó képet kap a nyelvről mint társadalmi jelenségről.

Készségek:

– Az elsajátított ismeretek alapján a hallgató képes lesz beazonosítani az élőnyelvi kutatások helyét és jelentőségét a nyelvészeti diszciplínák kontextusában.

– A hallgató képes lesz az élőnyelvi kutatás területén szerzett ismereteket a magyar nyelvoktatás didaktikai rendszerébe átültetni.

– A hallgató képes lesz alkalmazni a dialektológiai ismereteket és az élő nyelvvel kapcsolatos kutatásokat.

– A hallgató képes lesz azonosítani a nyelvi ideológiákat, valamint a különböző beszédközösségek nyelvhasználatának egyéb sajátosságait.

– A hallgató képes lesz gyakorlati kutatási módszerek alkalmazására.

Kompetenciák:

– A hallgató társadalmilag elfogadott polgári attitűdökkel és pozitív hozzáállással rendelkezik a szakmájával és a célcsoportjával szemben.

– A tanuló képes lesz pozitívan viszonyulni a társadalom szociokulturális és nyelvi sokszínűségéhez.

– A hallgató képes lesz saját álláspontjait és attitűdjeit megfogalmazni az élőnyelvi kutatások területén, azokat kritikusan felülvizsgálni és konstruktívan megvédeni.

– A hallgató képes lesz az élőnyelvi kutatásokkal kapcsolatos témák és feladatok kialakítására és megfogalmazására az általános iskola felső tagozata, ill. középiskolás tanulók számára.

– Képes lesz önállóan megfogalmazni egy tudományos problémát, kapcsolatrendszerekben és elemző módon gondolkodni egy meghatározott kérdéstről.

– Jártas lesz a pedagógiai munka kérdéseiben a tanult népszerűség sokszínűségével összefüggésben.

– Széleskörű ismeretekkel rendelkezik az egyének fejlődésében az egészségi vagy szociális hátrányokból, illetve a tehetségekből és adottságokból eredő különbségekről, hogy képes legyen hatékonyan együttműködni a gyógypedagógusokkal, pszichológusokkal és más szakemberekkel a nevelési folyamat megvalósításában az inkluzív oktatás körülményei között, és képes legyen követni szakmai ajánlásait és következtetéseiket.

– Képes lesz kapcsolatot tartani az élőnyelvi kutatás aktuális fejleményeivel, és hatékonyan folytatni saját a szakmai továbbfejlődését.

Tantárgy vázlat:

1. Bevezetés az élőnyelvi kutatások módszereibe
2. A szlovákiai magyarok nyelvi helyzete
3. A szlovákiai magyarok nyelvhasználatának vizsgálati irányai, lehetőségei (dialektológia, összehasonlító nyelvészet, szociolingvistika, nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvi menedzsment, nyelvi tájkép)
4. A szlovákiai magyarok nyelvhasználat és nyelvi repertoárja. Kontaktushatás, nyelvi kölcsönzés, kódváltás
5. Az antropológiai nyelvészet kutatási módszerei
6. Az antropológiai nyelvészet fő területei. Nyelv és kultúra (színek, rokonsági terminológia)
7. A magyarországi és a szlovákiai magyarok nyelvhasználati sajátosságai (káromkodások, az agresszió nyelvi kifejezése)
8. A mindennapi élet nyelvi fordulatai (frazeológia, kapcsolatfelvétel, névadás, szerelmi párbeszéd nyelvi alakzatai, politikai diskurzus)
9. Beszéd, írás, kép. Graffiti, tetoválás, nyelv
10. A kognitív nyelvészet kutatási módszerei
11. A kognitív nyelvészet elméleti alapjai
12. Nyelvpedagógia és kognitív nyelvészet

Szakirodalom:

- ADAMIKNÉ JÁSZÓ, A. 2002. Szociolingvisztikai szöveggyűjtemény. Budapest: Tinta Könyvkiadó. ISBN963 9372 28 5
- BALÁZS Géza – Takács Szilvia 2009. Bevezetés az antropológiai nyelvészetbe. Celldömök – Budapest: Pauz-Westermann – Inter PRAE.HU. ISBN 978-963-9432-89-5
- Istók Béla - Lőrincz Gábor - Török Tamás: Módszertani megfontolások az iskolai és óvodai nyelvi tájkép kutatásához. In: Polgár Anikó - Keserű József - Lőrincz Gábor - H. Nagy Péter (szerk.): *Didicisse fideliter artes*. Köszöntő kötet Szabó András tiszteletére. Komárom: SJE TKK, 2024, ss. 235-262. ISBN 978-80-8122-498-0
- KÁRPÁTI Eszter (szerk.) 2003. Szöveggyűjtemény az alkalmazott nyelvészet tanulmányozásához. Budapest: Aula Kiadó. ISBN 963 9478 40 7
- KISS, J. 1995. Társadalom és nyelvhasználat. Szociolingvisztikai alapfogalmak. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. ISBN 963 18 6816 8
- CRYSTAL, D. 2003. A nyelv enciklopédiája. Budapest: Akadémiai Kiadó. ISBN 963 379 211 8
- ISTÓK, B. 2018. Internetes futballnyelvhasználat. Közösség, mémek, szóalkotás. Eger: Líceum Kiadó. ISBN 978-615-5621-93-2
- ISTÓK, B. – LŐRINCZ, G. – LŐRINCZ, J. – SIMON, Sz. 2020 (eds.). 2020. Tankönyvkutatás – fordított tankönyvek – kétnyelvűség. Komárno: Univerzita J. Selyeho. ISBN 978-80-8122-361-7
- LANSTYÁK, I. – SZABÓMIHÁLY, G. (eds.) 1997. Nyelvi érintkezések a Kárpát-medencében. Bratislava: Kalligram – A Magyar Köztársaság Kulturális Intézete. ISBN 80-7149-211-6
- LANSTYÁK, I. 2014. Nyelvalakítás és nyelvi ideológiák. Bratislava: Comenius Egyetem. ISBN 978-80-223-3705-2. Online: http://web.unideb.hu/~tkis/lanstyak_istvan-nyelvalak_es_nyelvi_ideol_2014.pdf

- LANSTYÁK, I. – SIMON, Sz. (eds.): Tanulmányok a kétnyelvűségről. Bratislava: Kalligram. ISBN 80-7149-476-3
- SÁNDOR, K. 2014. Határtalan nyelv. Bicske: SZAK Kiadó Kft. ISBN 978-963-9863-37-8
- SÁNDOR, K. 2016. Nyelv és társadalom. Budapest: Krónika Nova Kiadó. ISBN 978-615-5205-14-9
- SIMON, Sz. 2010. Nyelvi szondázások. Alkalmazott nyelvészeti tanulmányok a szlovákiai magyar nyelvhasználat köréből. Dunaszerdahely: Lilium Aurum. ISBN 978-80-8062-418-7.
- TÓTH, S. J. 2019. Sociolingvistika v slovensko-madžarskom kontexte. Komárno: Univerzita J. Selyeho. ISBN 978-80-8122-307-5
- WARDHAUGH, R. 1995. Szociolingvisztika. Budapest: Osiris – Századvég Kiadó. ISBN 963 379 046 8

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 103

A	B	C	D	E	FX
14.56	43.69	25.24	6.8	0.97	8.74

Oktató: Szabolcs Simon, PhD., PaedDr. Tamás Török, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 29.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.

TANTÁRGYI ADATLAP

Egyetem: Selye János Egyetem	
Kar: Tanárképző Kar	
Tantárgy kódja: KPD/UZ/DOC-b/25	Tantárgy megnevezése: Önkéntesség, segítő tevékenységek
Az oktatási tevékenység típusa, terjedelme és módszere: Oktatás formája: Gyakorlat Oktatás javasolt terjedelme (tanórában): Hetente: A tanulmányok ideje alatt: 20s Az oktatás módszere: jelenléti	
Kreditszám: 1	
Tanulmányi időszak javasolt szemesztere / trimesztere: 6.	
Tanulmány szintje: I.	
Feltételtárgyak:	
<p>A tantárgy teljesítésének feltételei: A végső értékelés portfólió jellegű, pl. önkéntesség során elvégzett tevékenység alapján. (30 pont) A kurzus teljesítésének feltételeit a PF UJS dékánjának irányelve határozza meg és szabályozza: A pedagógiai gyakorlat megvalósításának elvei a Pedagógiai Karon Az UJS hallgató köteles betartani jelen dokumentum pedagógiai gyakorlatra vonatkozó részét. A hallgatók az alábbi dokumentumokat készítik el az önkéntesség során. Köteles pontosan és kétnyelvűen kitöltött jegyzőkönyvet benyújtani az önkéntesség befejezéséről, és előre kialakított és egyeztetett struktúra alapján portfóliót készíteni. A portfólió kötelező összetevői:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A portfóliónak tartalmaznia kell egy kétnyelvű jegyzőkönyvet az önkéntesség befejezéséről. • A portfóliónak tartalmaznia kell az önkéntes szervezet felépítését (egyéni nem formális tanulási tevékenységek megfigyelése) (10 pont). • A portfóliónak tartalmaznia kell az önkéntes tevékenység során végzett munkáját (10 pont). • Dokumentáció erről az időszakról. (egyéni tevékenységre való felkészülés) (10 pont). <p>A hallgató teljes munkaterhelése: 1 kredit = 30 óra Részvétel 13 óra gyakorlati képzésen (kontaktóra); 10 óra önálló felkészülés és önkéntes munkában való részvétel, 7 óra portfólió készítése.</p>	
<p>Oktatási eredmények: Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hallgató képes megfigyelni, elemezni, önkéntes szervezetben végzett tevékenységeket. • A hallgató képes lesz dokumentálni a megfigyelt tevékenységeket az önkéntes szervezetben, • A hallgató képes lesz egyéni oktatási és szabadidős tevékenységek tervezésére, szervezésére és levezetésére a szervezetben. • A hallgató képes pozitív interperszonális kapcsolatokat építeni a szervezet vezetésével, és képes pozitív kapcsolatot kialakítani az emberekkel. <p>Képesség:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hallgató képes lesz együtt dolgozni az önkéntes szervezet tagjaival. • A hallgató képes lesz aktívan részt venni a szervezet tevékenységében. 	

- A hallgató informális tevékenységeken keresztül képes lesz irányítani, szervezni és rendezvényt létrehozni egy önkéntes szervezet számára.

Kompetenciák:

- A hallgató képes lesz a pozitív interperszonális kapcsolatokhoz szükséges ismereteit és készségeit egy adott önkéntes szervezetben alkalmazni, ami befolyásolhatja a jövőbeni szakmaválasztást.
- A hallgató képes lesz az önkéntességgel kapcsolatos önismeret célzott fejlesztését megvalósítani.
- A hallgató képes lesz önállóan megtervezni ismereteit bővítő tevékenységet önkéntes szervezetekben.
- A tanuló képes lesz megteremtteni a megbízható, segítőkész, bátorító, figyelmes, elfogadó magatartás légkörét, nyitott az önkéntes szervezetek munkatílusának megismerésére és irányítására.

Tantárgy vázlat:

Képes megfigyelni az önkéntes szervezet felépítését és küldő és belső tereinek elrendezését. Megfigyelés: az önkéntes szervezetben végzett tevékenységek és azok végrehajtásának és feltételeinek kialakítása. A megfigyelt tevékenységek elemzése az önkéntes szervezet munkatársaival közösen. Az egyes megfigyelt tevékenységek menetének, eredményeinek dokumentálása. Portfólió készítése a hospitálási tevékenységből annak minden összetevőjével előre meghatározott szempontok alapján a tantárgyvezető által, az aktuális előírások alapján elkészíteni.

Szakirodalom:

Aktuálny vnútorný predpis UJS: Zásady realizácie pedagogickej praxe na Pedagogickej fakulte UJS, https://www.ujs.sk/documents/SHK_2017_24_04_18_Fin3.doc.pdf

Cserepesová, Erika: A nonprofit szervezetek sikerének kulcsa Komárno : Selye János Egyetem, 2010. - DM.3301-EF.10.30A.5A. - 108 s.

Pusztai Gabriella, Lukács Ágnes: Közösségteremtők : Tisztelgés a magyar vallásszociológusok nagy nemzedéke előtt / - 1. vyd. – Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2014. - 406 s. - ISBN 978-963-318-424-0.

Salamon Judit , Papp Zsolt: Önkéntesség és önszerveződés segítése- Civil ifjúsági munka, 2012,

Salamon Judit, Papp Zsolt: Önkéntesség és önszerveződés segítése, Civil ifjúsági munka

Az ifjúságsegítő képzés interprofesszionális fejlesztése, TÁMOP-5.4.4.-09/2-C-2009-0002,2012, ISBN 978-615-5192-09-8, https://oszkdk.oszk.hu/storage/00/00/51/50/dd/1/onkentesseg_v2.pdf

Szentpétery Daniel: A Diákhálózat szervezeti kultúrájának elemzése- Komárno : Univerzita J.

Selyeho, 2015. - 107 s.

Ministerstvo vnútra Slovenskej Republiky - https://www.minv.sk/?ros_dobrovolnictvo

Dobrovoľnícke združenia v Komárne - <https://www.azet.sk/katalog/obcianske-zdruzenia/komarno/>

A tantárgy teljesítéséhez szükséges nyelv:

magyar nyelv, szlovák nyelv

Megjegyzések:

Tantárgy értékelése

Az értékelt hallgatók száma: 16

a	n
93.75	6.25

Oktató: Mgr. Attila Bognár, PaedDr. Peter Židek, PhD., Mgr. Katalin Sýkora Hernády, PhD.,
PaedDr. Beáta Kiss, PhD.,

Az utolsó módosítás dátuma: 28.03.2025

Jóváhagyta: Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD., prof. Krisztián Józsa, DSc., doc. Mgr. Anikó Polgár, PhD.